Nr 13/99 (19) ● 16.06 - 29.06

To prostsze niż myślisz

ISSN 1506-4026

Komputer ŚWIAT

Nasz adres online www.komputerswiat.pl

tylko 2,80 zł

TELEKOMUNIKACJA
Jak dzwonić za grosze
Strona 66

Strona 46

Test sprzętu

10 popularnych napędów DVD
Strona 8

Poradnik

Komputer markowy czy raczej składak

Który wybrać?
Strona 18

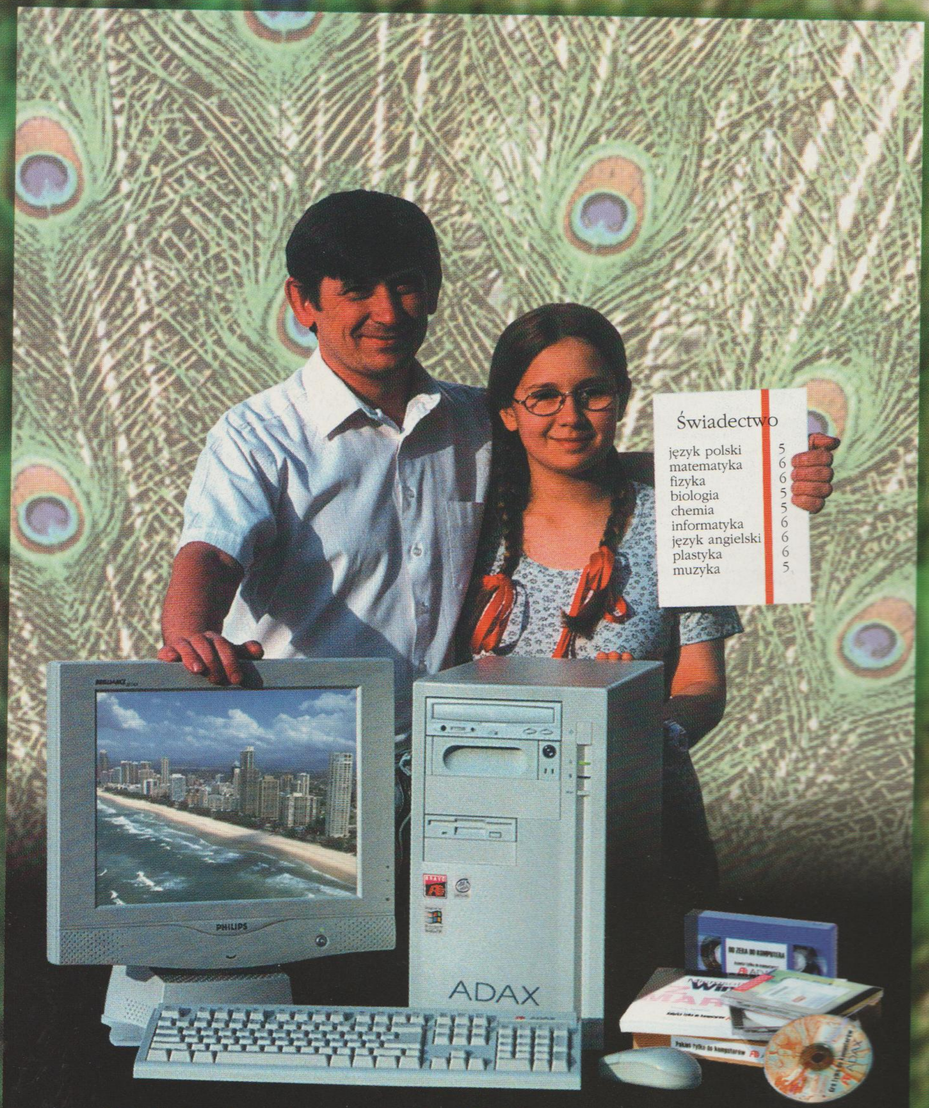
Rozrywka

Ostre gry sportowe

Czyż nie mówią nam w kółko, że ruch to zdrowie?!
Strona 58

Dla ambitnych: Access 97. Tworzymy własną bazę danych Strona 52

Dumny jak paw

Producentem komputerów ADAX jest JTT Computer SA

ojciec kupuje w nagrodę komputer

TABELA RABATOWA

ŚREDNIA OCEN	RABAT
6.0	-7.5%
5.5	-5.5%
5.0	-5.0%
4.5	-4.5%
4.0	-4.0%

Taniej!

Dobra nauka jest premiowana dobrymi stopniami. Zdobyta wiedza na pewno zaowocuje w przyszłości. Nasza nagroda za zapał i zaangażowanie w nauce, to wysokość udzielanego rabatu na komputery ADAX, równoważnego średniej ocen uzyskanych na świadectwie. Szóstki premiowane. Teraz za dobrą naukę - N A G R O D A, a za lepsze stopnie - R A B A T.
Warto się uczyć! Warto wiedzieć więcej!
Promocja obejmuje wszystkie modele komputerów ADAX i trwa od 10.06 do 15.07.99.
Promocja dotyczy uczniów szkół podstawowych i średnich.

ADAX Bravo trzy 450

- *płyta główna microATX 440ZX z magistralą 100MHz*
- ***procesor Intel® Pentium® III 450 MHz z 512 KB cache***
- ***pamięć 128 MB SDRAM***
- *karta grafiki AGP ATI Rage Fury 16 MB PC2TV*
- *zintegrowana karta muzyczna*
- ***dysk twardy 6.4 GB***
- *licencja MS Windows 98 + dokumentacja*
- *napęd DVD ROM 6X*
- *modem 56k*
- *multimedialna klawiatura do Windows*
- *myszka z podkładką*
- *obudowa Mini Tower microATX*
- ***monitor 15"***
- ***PAKIET SPECJALNY***

intel inside pentium® III

Szczegółowe informacje o cenach, konfiguracjach i warunkach promocji uzyskasz na stronach ***www.adax.pl*** *oraz u Partnerów Handlowych. Pełna lista Partnerów Handlowych w Gazecie Wyborczej.*

Bezpłatna infolinia: 0 800 166 000

PAKIET SPECJALNY

Tylko do komputerów ADAX

- **książka WINDOWS 98 Z MARSZU**
- **kaseta video OD ZERA DO KOMPUTERA**
- **program antywirusowy ANTI VIREN KIT**
- **gra strategiczno-logiczna NEVERHOOD**
- **konto E-MAIL i WWW dostarczane przez wydawcę rewelacyjnego serwisu**

WIRTUALNA POLSKA
www.wp.pl

DLACZEGO ADAX?

- **Najwyższa jakość**
  Produkcja komputerów ADAX prowadzona jest w warunkach norm **ISO 9001**
- **Niezawodność**
  Potwierdzona badaniami statystycznymi i opiniami zadowolonych użytkowników (ponad 200 tys. komputerów ADAX pracuje w bankach, urzędach, szkołach i w domach).
- **Wydajność**
  Komputery ADAX regularnie wygrywają w testach porównawczych prowadzonych przez niezależne redakcje pism komputerowych.
- **Bezpieczeństwo**
  Komputery ADAX posiadają znak bezpieczeństwa B.
- **Zgodność ze specyfikacją Windows 2000 Ready PC**
  Dotyczy komputerów ADAX z systemem operacyjnym MS Windows NT 4.0
- **Dobra cena**
  Niższe koszty produkcji pozwalają oferować komputery ADAX w lepszej cenie niż produkty zagranicznych koncernów.

www.adax.pl

ADAX®

Okładka fot. FREE, BE&W, montaż Komputer ŚWIAT

Komputer ŚWIAT od redaktorów

Mariusz Ziomecki

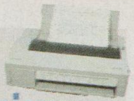

Wiesław Małecki

Drodzy Czytelnicy!

Na świecie wypiękniało, górale zapowiadają gorące lato (będziemy więc wiedzieli, gdzie zgłaszać reklamacje po powrocie z katarem z Mazur: w Zakopanem!), a Komputer ŚWIAT został troszkę przemeblowany. Zgodnie z Waszymi sugestiami nadsyłanymi pocztą zwykłą i elektroniczną Skrzynka skarg przeniosła się na stronę 74, obok Praktycznych kontaktów (sami chcieliście, żeby na tej stronie więcej się działo!). Wzbogaciła się rubryka Kiosk (str.78); obok przeglądu zawartości prasy komputerowo-technicznej zawiera teraz omówienie nowości filmowych, na DVD i kasetach wideo. Raz w miesiącu zamiast filmów będą tam nowości książkowe. Wreszcie obok Leksykonu (str. 81) znajdziecie humor (komputerowy, rzecz jasna!). Uwaga: nie przestajemy obserwować giełdy, informacje z niej regularnie będą trafiać do artykułów działu Rynek. Tyle zmian; napiszcie, co o nich sądzicie. W tym wydaniu szczególnie polecamy Waszej uwadze artykuł poradniczy dla kupujących peceta (Składak czy markowy, str. 18) oraz nasz test internetowych witryn biur podróży (str. 46). Dla graczy mamy drugi już raport z targów w Los Angeles, a dla ambitnych – pierwszą część świetnego, zwięzłego kursu tworzenia baz danych w programie Access 97.

Fot. BE&W, FREE

Prosto z dalekopisu

Uniwersalny napęd
Wewnętrzny napęd dyskietek to urządzenie, do którego przywykła większość posiadaczy domowych komputerów. Jednak niektórzy – użytkownicy niewielkich palmtopów czy najnowszej serii komputerów iMac firmy Macintosh – na co dzień mają kłopot z zapisywaniem czy przenoszeniem danych na dyskietkach. Z myślą o nich, a także chyba z mocnym przeświadczeniem, że ten nośnik danych jeszcze długo nie wyjdzie z użycia, japońska firma Nec rozpoczęła sprzedaż urządzeń o nazwie Click! Jest to przenośny napęd dyskietek, wyposażony w nowoczesne złącze 01 USB. To właśnie decyduje o uniwersalności napędu, który można podłączyć równie łatwo do palmtopa, notebooka, komputera Macintosh i zwykłego peceta. Na jednej dyskietce Click! może zapisać 40 MB danych – ponad 22 tysiące stron tekstu.
Informacje:
http://www.nec.co.jp

Krzyżówka
Do tej pory komputery stacjonarne i przenośne istniały jako dwa oddzielne światy. Jedynym wspólnym punktem były stacje dokujące, które potrafiły zmienić notebooka w zwykłego peceta. Nieco inne rozwiązanie proponuje firma Sony. Nosi ono nazwę Vaio Slimtop i jest skrzyżowaniem notebooka z komputerem stacjonarnym. Zestaw składa się z płaskiego monitora LCD, obudowy i pełnowymiarowej klawiatury. Dioda wmontowana w obudowę świeci, kiedy nadejdzie korespondencja pocztą elektroniczną. Do zapisywania danych, oprócz tradycyjnej stacji dyskietek i CD-ROM-u, służy napęd typu MemoryStick, który rejestruje informacje na pojemnych kartach Flash.
Informacje:
http://www.sony.com

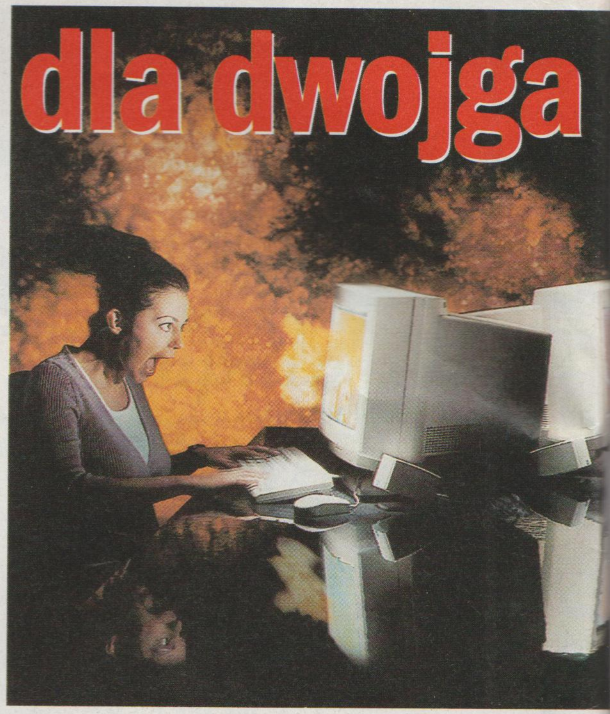

Dżojstik dla mańkuta

Nie zawsze łatwo dobrać dżojstik do dłoni grającego. Saitek, jeden z producentów akcesoriów do gier, proponuje dżojstik Cyborg 3D Stick, który ma być przeznaczony niemal dla każdego. Ma szerokie możliwości regulacji, a niektóre ważne dla gracza funkcje, na przykład shift i fire zdublowano, by z równą łatwością mogli obsługiwać go lewo- i praworęczni.

Informacje:
Lanser
tel.: (055) 233 61 36
cena: 299 złotych

Karta dla dwojga

Granie przeciwko sobie albo w tej samej drużynie może sprawiać dużą frajdę. Tym większą, że nie potrzeba do tego sieci

Ile razy słyszeliśmy od naszej rodziny, że zamiast się nią zajmować, godzinami siedzimy przed monitorem i walczymy z całą armią potworów albo z zaciśniętymi zębami pokonujemy kilometry wyścigowych torów? Teraz na horyzoncie pojawiło się rozwiązanie, które po prostu wciągnie również naszych bliskich w ten sam wirtualny świat, a ścigać się i strzelać będziemy odtąd wspólnie.

Nie będzie to sposób bardzo tani, ale na pewno mniej kosztowny niż kupno drugiego komputera i zestawienie małej sieci. Wystarczy dodatkowy monitor, klawiatura i jeszcze około tysiąca złotych na nową kartę graficzną Sharedware Savage.

Karta została wyposażona w 8 MB własnej pamięci i sterowana jest procesorem Savage3D, który obsługuje trójwymiarową grafikę w nowych grach. Karta przystosowana jest do złącza PCI w komputerze. Na tylnej ścianie karty znajdują się z kolei gniazda do dodatkowego monitora, klawiatury, myszy i głośników. Gdy mamy więcej wolnych złączy 02 PCI, zaprosimy do gry również sąsiadów.

Informacje:
http://www.sharedware.com

Drzyj, graczu

Intensor LX – taką nazwę nosi urządzenie, które ma wstrząsnąć światem entuzjastów gier komputerowych – dosłownie! Chodzi o specjalny fotel z wbudowanymi silnymi głośnikami, które reagują na dźwięk pochodzący z komputera. Producent – firma Intensor – twierdzi, że gdy podczas gry wymierzymy broń w przeciwnika i naciśniemy spust, dźwięk zadudni nam pod czaszką, a ciało odczuje lekki odrzut karabinu. Intensor LX podłączany jest do gniazda głośnikowego w pecece. Podobno urządzenie może współpracować zarówno z komputerami PC jak i z konsolami do gier firm Sony oraz Nintendo. Za takie wrażenia gracze będą musieli zapłacić ponad 800 złotych.

O połowę tańszy i bardziej wygodny w przenoszeniu jest Intensor FX. Zamiast całego fotela mamy jedynie rodzaj poduszki do siedzenia. Zasada jej działania jest identyczna, jednak efekt nieco skromniejszy.

Informacje:
http://www.intensor.com

Intensor LX – fotelik, w którym gracze poczują huk broni i jazgot silników

Gigamania

Każdego roku 03 twarde dyski komputerów zmieniają się nie do poznania. Ich producenci prześcigają się, by w jak najmniejszym pudełku można było zmieścić jak najwięcej danych i by ich odczytanie trwało jak najkrócej. Western Digital wprowadza na polski rynek dwa nowe dyski: WDE9150 i WDE18310. Oba urządzenia wykorzystują do komunikacji z komputerem szybkie łącza SCSI. Pierwszy z nich na dwóch talerzach może zapisać ponad 9 GB danych, drugi do zapisu 18 GB wykorzystuje cztery talerze. Producent zapewnia, że jego dyski mają bardzo krótki czas dostępu – okres potrzebny do odnalezienia na nośniku potrzebnych informacji – który wynosi 5,2 milisekundy. Wcześniejsze generacje dysków osiągały wynik 9-10 ms.

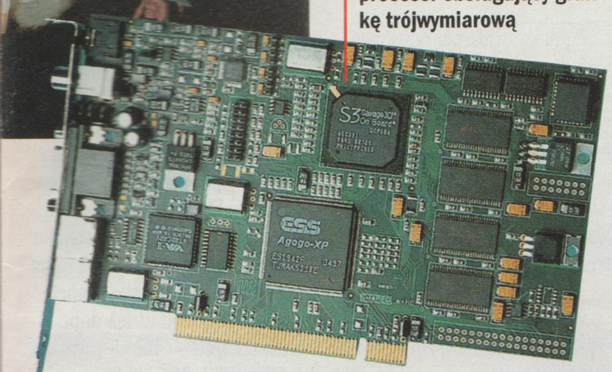
Informacje:
California Computer Company
tel: (022) 6680200, http://www.california.com.pl

Prognoza Komputer ŚWIATA

Święty spokój w rodzinie będzie wreszcie tańszy. Małgosia i Jaś najpierw razem odrobią lekcje, a potem wspólnie pościgają się na szybkim torze Formuły 1. Tata odetchnie – drugi komputer nie znajdzie się jeszcze w tegorocznym domowym budżecie

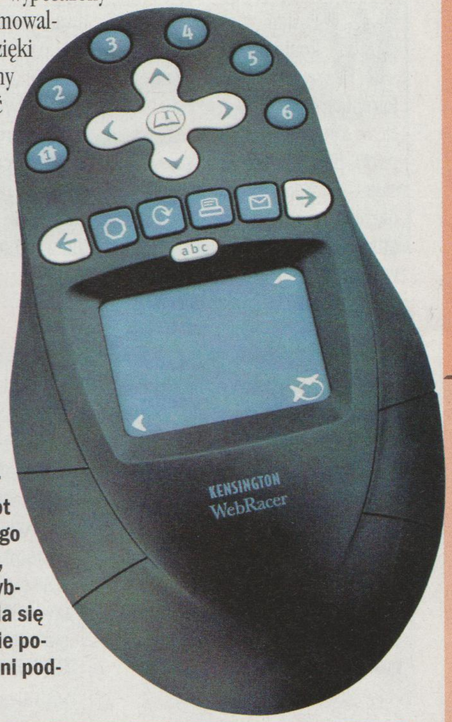

Karta Sharedware Savage wyposażona jest w szybki procesor obsługujący grafikę trójwymiarową

Deska do surfingu

Przeglądanie stron WWW czyni z internautów niewolników klawiatury i tradycyjnej myszki. Wygląda jednak na to, że teraz zyskają oni nieco wolności. Na czerwiec tego roku zapowiedziano polską premierę myszy o nazwie WebRacer, która zdaniem producenta uczyni z surfowania w **04 internecie** wielką frajdę. Biurko z komputerem zamienimy na wygodny fotel, skąd za pomocą myszy będziemy mogli sterować wszystkimi funkcjami potrzebnymi w podróżowaniu po globalnej sieci. WebRacer został wyposażony w sześć programowalnych klawiszy, dzięki którym możemy szybciej otwierać najczęściej odwiedzane strony WWW. Cztery przyciski funkcyjne pomogą w dostępie do poczty elektronicznej, drukowania, odświeżania obrazu oraz zatrzymania prowadzonych operacji. Strzałką na ekranie monitora nie steruje stosowany dotąd w myszkach system wałków i kulka, lecz umieszczony na grzbiecie urządzenia touchpad – rodzaj niewielkiego ekranu dotykowego, po którym przesuwamy palcem. Do tej pory podobne rozwiązanie stosowali producenci niektórych notebooków.

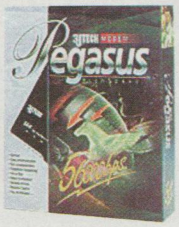
Informacje:
ACCO Polska
tel: (0 22) 7205300
cena: ok. 250 złotych

Mysz WebRacer wygląda jak pilot skomplikowanego urządzenia hi-fi, lecz służy do szybkiego poruszania się w internecie i nie potrzebuje stołu ani podkładki

Modem pod lupą

Firma 3JTech wprowadziła na rynek **05 modem** 56 kb/s, który nietrudno zgubić. Maleństwo ma wymiary 6,5 x 10 x 2,5 cm. Moc pobierana przez urządzenie jest tak mała, że wystarczy napięcie z jednej baterii. W zestawie jest także zwykły zasilacz. Żeby zobaczyć szczegóły budowy modemu, najlepiej używać lupy.
Informacje: http://www.3jtech.com

Nowe szaty Hewlett-Packarda

W maju br. firma Hewlett-Packard zaprezentowała odnowione modele swoich dwóch głównych serii komputerów – Vectra i Brio oraz nowe typy **06 pamięci masowych**.

Komputery HP Brio to konstrukcje przeznaczone dla małych biur i użytkowników indywidualnych. Rodzina HP Vectra to urządzenia dla firm i dużych korporacji. Vectry i Brio otrzymały teraz moc obliczeniową procesorów Celeron, Pentium II i Pentium III. W modelach z procesorem Celeron za wyświetlanie grafiki odpowiada zintegrowana z układami sterującymi płyty karta graficzna firmy SIS z 4 MB pamięci obrazu. Modele z procesorami Pentium II i Pentium III wyświetlają grafikę za pomocą znanego układu graficznego Matrox MGA-G200 z 8 MB pamięci obrazu. Wszystkie nowe komputery HP zawierają zintegrowaną, stereofoniczną kartę dźwiękową. Najprostszy Brio kosztuje ok. 3500 zł, a najtańsza Vectra ok. 3900 zł. Ciekawostką w rodzinie HP jest nowy typ zewnętrznej, przenośnej nagrywarki CD-RW – model M820e, która swoim kształtem i rozmiarami przypomina przenośny odtwarzacz płyt kompaktowych.

Informacje:
http://www.hp.com.pl

Co to właściwie jest...

01 USB
(Od ang. Universal Serial Bus). Jest to nowy standard połączenia między komputerem a urządzeniami zewnętrznymi: skanerami, drukarkami, monitorami, myszkami. Urządzenia USB nie potrzebują oddzielnego zasilacza, a ich instalacja jest banalnie prosta. Dzięki tym złączom eliminuje się plątaninę kabli na biurku, ponieważ każde nowe urządzenie podłącza się szeregowo do poprzedniego.

02 PCI
Standard gniazd rozszerzeń przeznaczonych do kart rozszerzeń wymagających szybkiej komunikacji z komputerem. Gniazda w standardzie PCI są wykorzystywane przede wszystkim do instalacji kart graficznych i kart muzycznych. Od ang. Peripherial Components Interconnect – przyłączenie urządzeń peryferyjnych.

03 dysk twardy
Jest pamięcią trwałą. Oznacza to, że wszystkie dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu komputera. W większości komputerów jest oznaczany jako napęd C.

04 internet
To światowa sieć licząca już miliony komputerów, które wymieniają najróżniejsze informacje poprzez sieć telefoniczną i łącza specjalne (np. światłowody, łącza satelitarne).

05 modem
Modem umożliwia połączenie między dwoma odległymi komputerami za pośrednictwem linii telefonicznej.

06 pamięć masowa
Typ pamięci, która przechowuje dane nawet po wyłączeniu zasilania. Najważniejszymi rodzajami pamięci masowej są: dyski twarde, płyty CD-ROM, dyskietki, dyski magnetooptyczne, taśmy magnetyczne.

Prosto z dalekopisu

Microsoft – śmiałe plany

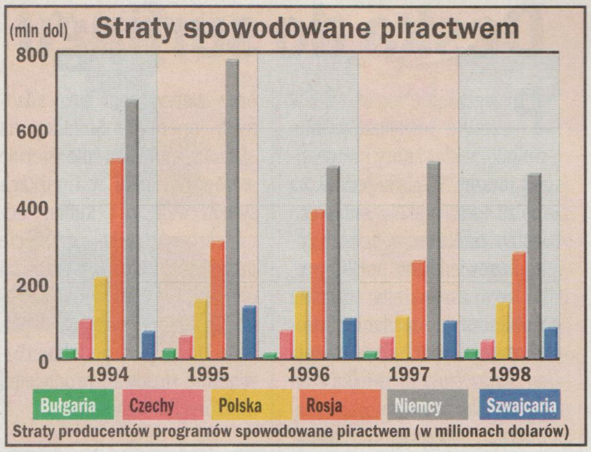
Firma Microsoft zapowiedziała początek sprzedaży najnowszego pakietu biurowego Office 2000 na pierwsze dni czerwca bieżącego roku, a polską edycję programu na wrzesień. Niektórzy producenci komputerów – Dell i Compaq – wprowadzają już na rynek pecety, w których na życzenie klienta instalują wersje beta (testowe) Office 2000. Ulepszenia w nowym pakiecie biurowym polegają przede wszystkim na większej integracji z internetem. Na przykład nowy Word nie będzie zapisywał nowo utworzonych dokumentów w typowym dla wszystkich poprzednich wersji formacie o rozszerzeniu *.doc*. Jeżeli nie zaprotestujemy, zapisze je w języku HTML – formacie czytelnym dla przeglądarek internetowych. Nowy Office opisaliśmy obszernie w numerze 7/99 Komputer ŚWIATA. Na lato tego roku Microsoft zapowiada premierę Windows 98 Second Edition, która zawiera nowe sterowniki oraz poprawki błędów, wykrytych dotąd w wersji podstawowej.

List do faraona

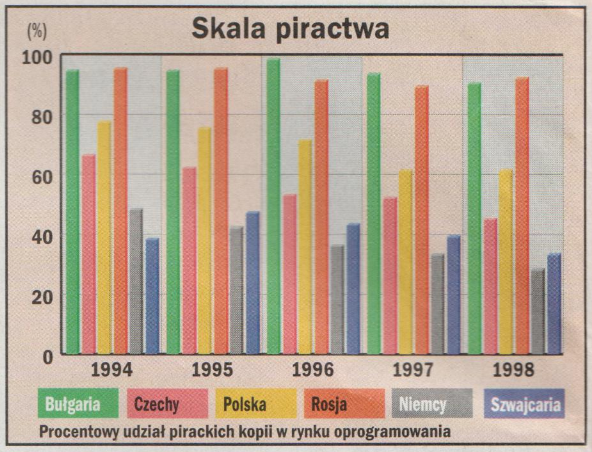
Dzięki internetowi nawet posługiwanie się hieroglifami przestaje być wyłącznie domeną egiptologów. Na stronie WWW serwisu Quizland umieszczono translator automatycznie przekładający angielskie słowa na ideogramy, którymi posługiwali się mieszkańcy starożytnego Egiptu. Warto zajrzeć do internetu i zobaczyć, jak będzie wyglądało nasze nazwisko w języku faraonów. Sprawdziliśmy działanie programu i trzeba przyznać, że internetowy adres Komputer ŚWIATA wygląda nie najgorzej.

Informacje:
http://www.quizland.com

Straty producentów programów spowodowane piractwem (w milionach dolarów)

Procentowy udział pirackich kopii w rynku oprogramowania

Na pirata nie ma bata

W Polsce rynek nielegalnie kopiowanych i sprzedawanych programów komputerowych wciąż ma się nieźle – tak wynika z ostatniego raportu, jaki co roku publikuje Business Software Alliance – międzynarodowa grupa producentów oprogramowania. Zamieszczone w raporcie statystyki dotyczące Polski wyglądają wciąż nieciekawie, choć nieco lepiej niż w poprzednich latach. W 1994 roku udział pirackich kopii na rynku oprogramowania wynosił 77 procent, w ubiegłym roku – 61 procent. Oznacza to ponad 142 miliony dolarów strat, które poniósł budżet państwa, producenci i dystrybutorzy w 1998 roku.

Świat przygląda się polskiemu piractwu z coraz większym zniecierpliwieniem. W końcu ubiegłego roku rząd Stanów Zjednoczonych gotów był już wpisać nasz kraj na swoją czarną listę – Priority Watch List. Konsekwencją tego byłoby całkowite przerwanie dostaw nowoczesnych technologii informatycznych. Dopiero po staraniach polskich producentów decyzję w tej sprawie odłożono. Nie wiadomo, na jak długo.

Z punktu widzenia poszczególnych firm problem piractwa wygląda jeszcze gorzej. Dariusz Kołecki z firmy SAD, zajmującej się dystrybucją programu QuarkXPress, używanego przez większość wydawnictw, drukarni i agencji reklamowych, przytacza obrazowe porównanie. W Belgii – kraju lepiej od Polski gospodarczo rozwiniętym, ale znacznie mniejszym – sprzedano w zeszłym roku 17 tysięcy legalnych kopii Quarka. W Polsce – 600 sztuk.

Członkowie BSA nie mają złudzeń co do tego, że przynajmniej na razie stoją na straconej pozycji.

– Kupowanie czy sprzedawanie pirackich kopii nie jest piętnowane. Do niedawna pobłażliwie traktował je również wymiar sprawiedliwości. Ostatnio na szczęście spadła liczba umorzeń postępowań o kradzież dóbr intelektualnych – mówi Krzysztof Janiszewski z Microsoftu.

W ściganiu piratów ma pomóc specjalna linia telefoniczna uruchomiona przez BSA. Za jej pośrednictwem można przekonać się o legalności posiadanego programu komputerowego. Służy także do informowania o używaniu przez konkretne osoby i instytucje pirackich kopii. Dzięki linii rozpoczęto kilka postępowań sądowych.

! Zdaniem eksperta

W Polsce producent, który sprzeda zaledwie pięć tysięcy legalnych kopii absolutnego przeboju wśród graczy, może uważać się szczęściarza. Ale nie może być inaczej, skoro w Polsce piratów stać już nawet na samodzielne opracowywanie polskojęzycznych wersji gier, a ostatnio zaczęli oni wyposażać swoje nielegalne kopie w zabezpieczenia uniemożliwiające dalsze powielanie. A prawo jest po prostu bezradne.

Grzegorz Onichimowski
IPS Computer Group

Najlepiej sprzedające się programy – druga połowa maja (hity wśród gier – patrz strona 63)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Encyklopedia wszechświata	Dookoła Polski	Orient. Przewodnik po Azji	Matma jest super	Przyjazne testy z komputera ortografia	Historia świata	Przyjazne testy z komputera matematyka	Adept matematyki	Polonez	Słownik Collinsa
cena zł	69	169	129	129	100	69	100	49	49	199
rodzaj programu	encyklopedia multimedialna	encyklopedia multimedialna	encyklopedia multimedialna	program edukacyjny	program edukacyjny	encyklopedia multimedialna	program edukacyjny	program edukacyjny	program edukacyjny	słownik ang.-pol.
ocena w naszych testach	dobra	-	-	bardzo dobra	-	-	-	-	-	-

Euro Plus Cię wysłucha

Nauka języka angielskiego może być katorgą albo prawdziwą frajdą. Wiele zależy od tego, jakich będziemy mieli nauczycieli. Komputerowe programy uczące angielskiego należą do wyjątkowo cierpliwych lektorów. Do sprzedaży trafiła właśnie nowa edycja programu Euro Plus – Euro Plus + Reward Extra Pack. Poprzednia wersja o nazwie Professional Pack zajęła pierwsze miejsce w teście Komputer ŚWIATA z numeru 1/99. W wersji Extra Pack po raz pierwszy w jednym pudełku dostaniemy wszystkie cztery poziomy kursu. Ulży to przede wszystkim naszemu portfelowi. Zestaw kosztuje bowiem 469 złotych, natomiast każdy poziom kupowany oddzielnie – 199 złotych.

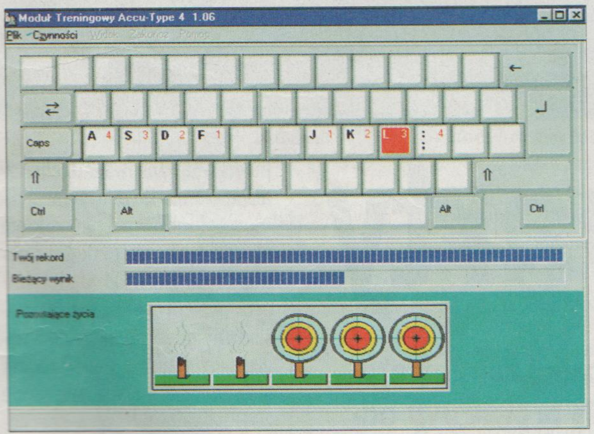
Najbardziej atrakcyjną nowością w Extra Pack jest wkomponowanie w poszczególne ćwiczenia modułu rozpoznającego ludzki głos opartego na technologii ViaVoice firmy IBM. W poprzednich wersjach programu wiele zadań polegało na wpisaniu w zdanie brakujących słów. Teraz możemy po prostu wypowiedzieć je do mikrofonu. Gdy będą właściwe i poprawnie wypowiedziane, program sam wpisze je w odpowiednim miejscu. Na każdym poziomie nauki znajdziemy 500 tego typu ćwiczeń.

Informacje:
Young Digital Poland
tel.: (048) 5544554
http://www.ydp.com.pl

Prace nad nauczeniem komputera rozpoznawania mowy trwają od blisko trzydziestu lat. W rezultacie firma IBM opracowała technologię ViaVoice pozwalającą użytkownikowi dyktowanie komputerowi tekstu przez mikrofon. Na razie ViaVoice dostępny jest w dziewięciu wersjach językowych: amerykańskiej, angielskiej, francuskiej, niemieckiej, hiszpańskiej, włoskiej, japońskiej, arabskiej i chińskiej. Polskiej brak. Na trzeci kwartał 1999 roku premierę podobnej technologii zapowiedziała firma Philips. System FreeSpeech 2000 będzie mógł zamienić mowę w trzynastu językach na tekst, pozwoli na głosowe zarządzanie środowiskiem Windows.

Informacje:
http://www.software.ibm.com/speech/
http://philips.com

W przerwie ćwiczeń dla odprężenia można zagrać z komputerem

Przestań się gapić, zacznij pisać

Klawiatura to najważniejsze narzędzie, służące do komunikowania się z komputerem, a wprowadzanie tekstu to najpopularniejszy sposób wykorzystania peceta. Pisanie bez patrzenia sobie na ręce to dla wielu z nas nierealne marzenie. Tymczasem autorzy AccuType 4 – programu do nauki pisania bezwzrokowego – twierdzą, że może się tego nauczyć każdy. Ich zdaniem opanowanie podstaw pisania bezwzrokowego zajmuje cztery godziny w wypadku liter, natomiast opanowanie cyfr i znaków specjalnych – od siedmiu do dwunastu godzin. Właśnie wprowadzenie do kursu cyfr z górnego rzędu klawiatury oraz znaków specjalnych jest jedną z dwóch nowości, różniących AccuType 4 od poprzednich wersji programu. Druga to ćwiczenia w pisaniu ze słuchu. Ćwiczyć możemy w języku polskim, angielskim, hiszpańskim i portugalskim.

Informacje:
AccuTech Polska
tel.: (081) 7407507
http://www.accutech.com.pl
cena: 85 złotych

NA PLUSIE

Gwiazdy internetu

Linie lotnicze Lufthansa są liderem wśród najbardziej aktywnych firm w internecie – tak wynika z ankiety przeprowadzonej na zlecenie firmy Novell przez Londyńską Akademię Ekonomiczną. Badaniami objęto 100 największych koncernów z listy czasopisma Fortune. Dotyczyły one sposobu wykorzystywania globalnej sieci w kontaktach z klientami i przeprowadzaniu transakcji. Spośród firm uczestniczących w ankiecie 36 procent proponuje na swoich witrynach WWW różne formy handlu elektronicznego.

Na liście nie znalazło się ani jedno przedsiębiorstwo z Polski. Rafał Kruschewski z Novell Polska przyznaje, że w naszym kraju takich badań jeszcze nie przeprowadzano.

NA MINUSIE

Słaba trójka

Wygląda na to, że procesor Pentium III, w którym firma Intel pokładała spore nadzieje, nie spełni oczekiwań. W światowych zestawieniach sprzedaży prowadzonych przez serwis informacyjny PC Data komputery wyposażone w Pentium III znalazły się poza pierwszą dwudziestką. Na pierwszym miejscu jest procesor AMD K6-2 z 40-procentowym udziałem na rynku. Nie najgorzej radzą sobie Celerony – tańsze procesory Intela. Wyposażony w nie jest co piąty sprzedawany komputer.

Piotr Pągowski, który reprezentuje Intela w Polsce, wydaje się tymi wynikami nieco zaskoczony.

– Zważywszy, że komputery z Pentium III nie są ofertą dla najszerszego odbiorcy, ich sprzedaż w Polsce idzie dobrze.

Ploteczki z branży

Wojna w internecie

Embargo gospodarcze – zakaz prowadzenia wymiany handlowej – to jedna z form nacisku, jakie NATO stosuje wobec Jugosławii. Rząd Stanów Zjednoczonych nie objął nim jednak internetu. Amerykanie doszli do wniosku, że światowa sieć to potężne medium, przez które można toczyć wojnę psychologiczną. Jednak ten kij ma dwa końce. Serbscy fotograficy pod adresem www.net.yu/~stopwar uruchomili bowiem serwis internetowy z galerią zdjęć. Większość z nich przedstawia ludzi, którzy ucierpieli podczas nalotów NATO na Serbię. Fotografie kreślą nieco inny obraz wojny od tego, do którego przyzwyczaiły świat oświadczenia rzecznika NATO.

Przetargi o Linuxa

Darmowy system operacyjny Linux (z pingwinem w herbie) staje się coraz bardziej popularny. Jego internetową stronę odwiedza codziennie niemal pół miliona użytkowników. Ostatnio odświeżono nieco szatę graficzną strony. Właścicielem adresu www.linux.com jest firma VA Linux Systems, ale zdobycie praw do niego nie przyszło jej łatwo. Prawa należały wcześniej do Duńczyka Freda van Kampena, jednego z entuzjastów programu.

W ubiegłym roku zdecydował się je sprzedać za pięć i pół miliona dolarów. Wśród chętnych byli tacy giganci, jak Hewlett-Packard, Compaq i Microsoft. Wygrał jednak mało znany dostawca oprogramowania, Linux Systems. Firma obiecuje, że internetowa strona Linuxa pozostanie przede wszystkim miejscem spotkań użytkowników systemu, którzy chcieliby wymienić między sobą doświadczenia.

Drogowskaz

Zmiana warty

Podobnie jak podczas zmiany warty wypoczęci żołnierze wymieniają zmęczonych kolegów, tak nowa 01 płyta DVD odciąża swojego starszego kolegę wśród nośników danych – 02 płytę CD-ROM. Komputer ŚWIAT przetestował więc dziesięć nowych 03 napędów DVD

Stary dobry CD-ROM, do którego przyzwyczailiśmy się w ciągu ostatnich lat, niedługo stanie się wysłużonym reliktem techniki XX wieku. Większość producentów stawia na nowe medium przyszłości – DVD. Coraz więcej komputerów wyposażanych jest seryjnie w napęd DVD. Powodem takiego postępowania producentów komputerów jest rosnąca popularność nowego rozwiązania. Akceptuje je rynek odbiorców komputerów, producenci oprogramowania i wytwórnie filmowe. Jeżeli więc chcemy przygotować nasz komputer na nadchodzący XXI wiek, pora zacząć myśleć o uzbrojeniu go w napęd DVD. Co ważniejsze, aby kupić to cudo, nie trzeba napadać na bank. Komputerowe napędy DVD oferowane są już od 500 złotych. Jakiej jakości sprzęt otrzymamy za tę kwotę? Komputer ŚWIAT przetestował dziesięć napędów DVD.

Decydującą przyczyną wzrastającej popularności napędów DVD jest oczywiście duża pojemność płyt, ale nie bez znaczenia jest także możliwość odczytywania przez nie starych płyt CD-ROM i 04 CD-R. Warto też zauważyć, że zawartość krążka CD-ROM lub CD-R łatwo można zmieścić na DVD. Odwrotnej możliwości nie ma, ze względu na proporcjonalnie niewielką – tylko 650 MB – pojemność płyt CD-ROM i CD-R. Poza tym na

Płyty DVD oferują bardzo dużą pojemność

rynku pojawia się coraz więcej programów i gier tworzonych specjalnie z myślą o możliwościach oferowanych przez DVD.

Ten uniwersalny dysk to nie tylko nośnik programów i gier. Może on uczynić z naszego komputera zaawansowaną technicznie aparaturę do odtwarzania filmów, która jest nośnikiem obrazu doskonałej jakości i potrafi uraczyć nas 05 dźwiękiem przestrzennym – gdy tylko posiadamy odpowiedni zestaw nagłaśniający hi-fi i sześć kolumn głośnikowych. Filmy na płycie DVD zakodowane są w specjalnym formacie 06 (s. 10) MPEG-2, który odkodowywany jest podczas odczytu. Gdy mamy mniej wydajny procesor (poniżej Pentium II 300 MHz), aby cieszyć się płynnym obrazem filmowym, musimy zainstalować w komputerze dodatkową 07 (s. 10) kartę dekodującą MPEG-2. Zajmie się ona odkodowaniem obrazu i dźwięku podczas odtwarzania filmów. Niektórzy producenci DVD oferują swoje produkty jako oddzielne napędy lub jako komplety z kartą dekodującą MPEG-2 (np. Creative Labs, Philips). Niestety karta dekodera to dosyć kosztowne urządzenie, za które przyjdzie nam dodatkowo zapłacić (ok. 400-500 złotych). Karty dekodujące MPEG-2 można również dokupić osobno. Pasują one do każdego modelu czytni-

To warto wiedzieć

DVD

Skrót DVD oznacza Digital Versatile Disc – co można przetłumaczyć na język polski jako: uniwersalna płyta cyfrowa. Pierwsza płyta DVD ujrzała światło dzienne w listopadzie 1995 roku, a od kwietnia 1998 roku dostępne są w handlu odtwarzacze DVD. Nowy nośnik danych wygląda podobnie jak płyta CD, ale jest stale udoskonalany i coraz bardziej pojemny. Już dzisiaj płyta DVD może pomieścić aż 4,7 gigabajta danych. Wkrótce mają pojawić się jeszcze pojemniejsze – dwustronne i/lub dwuwarstwowe płyty DVD mieszczące do 17 gigabajtów danych. Kinowy film z obrazem i dźwiękiem doskonałej jakości mieści się swobodnie na jednym, nawet najmniej pojemnym dysku DVD. Dodatkowo może się tam znaleźć jeszcze osiem różnych wersji językowych dialogów i napisy w kolejnych 32 językach. Jest też przewidziana możliwość oglądania obrazu z różnych perspektyw (różne ustawienia filmującej kamery).

Dzięki ogromnej pojemności standard DVD powoli wypiera płyty CD-ROM. Wkrótce, kiedy pojawią się pierwsze produkowane seryjnie nagrywarki DVD potrafiące nagrywać filmy, również los popularnych domowych magnetowidów kasetowych może zostać przesądzony.

Typy urządzeń

Odtwarzacz DVD można kupić jako element komputera lub jako oddzielne domowe urządzenie hi-fi do odtwarzania obrazu i dźwięku, które podłączamy do telewizora. Ostatnio pojawiły się też malutkie, przenośne odtwarzacze DVD. Wszystkie wymienione typy DVD odtwarzają muzyczne płyty kompaktowe. Natomiast płyty DVD-ROM (nośniki danych komputerowych) można odtwarzać tylko w komputerowych napędach DVD.

ka DVD. Szczęśliwi posiadacze szybkich komputerów nie muszą kupować dodatkowej karty. Mogą zamiast niej użyć 08 (s. 14) **programowego dekodera MPEG-2**. Obecnie wielu producentów kart graficznych oferuje do swoich produktów taki opcjonalny program. Kosztuje on dużo mniej niż karta dekodująca MPEG-2. Dla przykładu: program Zoran SoftDVD, przeznaczony dla kart z układem graficznym MGA-G200 firmy Matrox kosztuje u polskiego dystrybutora ok. 65 złotych.

Bez względu na dokonany wybór (karta lub program) domowi kinomani będą usatysfakcjonowani– obejrzą filmy o zupełnie nowej jakości. Aby oglądać hity filmowe z płyt DVD na ekranie naszego telewizora i słuchać przestrzennego dźwięku, wystarczy podłączyć kartę dekodującą MPEG-2 w naszym komputerze do telewizora i domowego zestawu hi-fi.

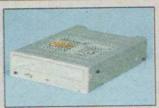
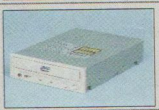
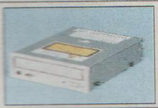
Filmy na DVD są niestety dosyć drogie (ok. 100-150 zł) i nie każdy będzie gotów wydać tyle pieniędzy na ich zakup. Warto jednak zapytać o nie w najbliższej wypożyczalni wideo – wiele z nich oferuje, obok tradycyjnych kaset, filmy na płytach DVD.

Ale wracajmy na ziemię: sama możliwość odtwarzania filmów nie wystarcza, aby urządzenie zwyciężyło w teście Komputer ŚWIATA. Ważne jest także, jak szybko napęd DVD potrafi odtwarzać i kopiować dane z dysków CD-ROM i DVD-ROM. W tych kategoriach uczestniczące w teście urządzenia przeważnie uzyskiwały wyniki przeciętne. Najszybszymi modelami wśród testowanych okazały się napędy: Samsung SD-604 i Pioneer DVD-103S. Pod względem szybkości napędy DVD pozostają w tyle za poczciwymi napędami CD-ROM. W rezultacie kopiowanie danych z napędu DVD na dysk twardy trwa nieco dłużej. Producenci obiecują, że szybko zmniejszą obecny dystans w stosunku do napędów CD-ROM.

Większe rozbieżności wyników zauważyliśmy, badając jakość 09 (s. 14) **korekcji błędów**. Właściwie żaden napęd nie poradził sobie w 100 procentach z testowymi uszkodzeniami płyt DVD i CD-ROM. Najgorzej wypadł model Cyber Drive DM 822-D – udało mu się skorygować zaledwie jedną piątą testowych błędów. Reszta czytników przeszła przez próby bardzo różnie. Dla przykładu: napęd Creative Labs PC-DVD Encore 5X jako jedyny skorygował w 100 procentach błędy na płycie DVD, ale na płycie CD-ROM odzyskał tylko 28 procent uszkodzonych danych. Można powiedzieć, że najlepszą równowagę w korekcji błędów zachował napęd Toshiba SD-M1202, odzyskał on 76 procent uszkodzonych danych z płyty CD-ROM i 65 procent z płyty DVD. Wynika z tego wyraźnie, że z płytami należy obchodzić się ze szczególną uwagą, tak aby uniknąć wszelkich zabrudzeń i zarysowań ich powierzchni.

Podsumowując: jeżeli chcemy skosztować odrobiny nowoczesności za sprawą DVD i wydać na ten cel niezbyt dużo pieniędzy, zwycięzca naszego testu w kategoriach: Jakość i Cena/Jakość – napęd Samsung SD-604 – będzie najwłaściwszym wyborem.

Zalety i wady testowanego sprzętu

		Model	+	–
1		Samsung SD-604	szybki odczyt płyt CD-ROM i DVD; krótki czas dostępu do danych; wyjście cyfrowe; cicha praca mechaniki; dobra jakość dźwięku; możliwość pracy w pozycji pionowej	brak polskiej instrukcji obsługi; brak kabla i śrubek do montażu napędu; słaba korekcja błędów dla płyt DVD
2		LG DRD-841B	szybki odczyt płyt CD-ROM i DVD; wyjście cyfrowe; krótki czas dostępu do danych; dobra korekcja błędów; możliwość pracy w pozycji pionowej; przyciski sterujące odtwarzaniem płyt audio	brak polskiej instrukcji obsługi; brak kabla i śrubek do montażu napędu
3		Actima AD05P	szybki odczyt płyt CD-ROM i DVD; krótki czas dostępu do danych; możliwość pracy w pozycji pionowej	brak polskiej instrukcji obsługi; brak wyjścia cyfrowego; słaba korekcja błędów dla płyt CD-ROM; brak kabla i śrubek do montażu napędu
4		Pioneer DVD-103S	szybki odczyt płyt CD-ROM i DVD; wygodny mechanizm wkładania płyty do napędu; krótki czas dostępu do danych; możliwość pracy w pozycji pionowej	brak polskiej instrukcji obsługi; brak wyjścia cyfrowego; słaba korekcja błędów dla płyt CD-ROM; brak kabla i śrubek do montażu napędu
5		Toshiba SD-M1202	krótki czas dostępu do danych; dobra jakość dźwięku; możliwość pracy w pozycji pionowej	brak instrukcji obsługi; brak wyjścia cyfrowego; brak kabla i śrubek do montażu napędu
6		AOpen DV 9632E	dobra jakość dźwięku; dołączony kabel IDE i śrubki do montażu; dobra korekcja błędów dla płyt DVD	brak polskiej instrukcji obsługi; możliwość pracy tylko w pozycji poziomej; słaba korekcja błędów dla płyt CD-ROM
7		Hitachi GD-2500BV	cicha praca mechaniki; dobra jakość dźwięku; możliwość pracy w pozycji pionowej	brak instrukcji obsługi; brak wyjścia cyfrowego; brak kabla i śrubek do montażu napędu
8		Philips PCA 424DK	cicha praca mechaniki; możliwość pracy w pozycji pionowej; krótki czas dostępu dla płyt DVD; dobra korekcja błędów dla płyt DVD	dość wolny odczyt danych; długi czas dostępu dla płyt CD-ROM; słaba korekcja błędów dla płyt CD-ROM; brak kabla i śrubek do montażu napędu
9		Cyber Drive DM 822-D	cicha praca mechaniki; dołączone śrubki do montażu; krótki czas dostępu dla płyt DVD	słaba korekcja błędów; długi czas dostępu dla płyt CD-ROM; praca tylko w pozycji poziomej; dość wolny odczyt danych
10		Creative Labs PC-DVD Encore 5X	100-procentowa korekcja błędów dla płyt DVD; krótki czas dostępu dla płyt DVD; bezpłatny telefon pomocy technicznej; możliwość pracy w pozycji pionowej	dołączony kabel i śrubki do montażu; dość wolny odczyt danych; długi czas dostępu dla płyt CD-ROM; słaba korekcja błędów dla płyt CD-ROM

Co to właściwie jest...

01 płyta DVD
Płyta DVD jest nośnikiem nowej generacji, służącym do zapisu danych. Ma rozmiary identyczne jak typowa płyta kompaktowa, ale potrafi pomieścić do 17 GB danych. Płyty DVD wykorzystuje się m.in. do zapisywania filmów na potrzeby kina domowego.

02 płyta CD-ROM
Odmiana płyty kompaktowej, na której zapisane są dane komputerowe. Pojemność płyty CD-ROM wynosi 650 megabajtów. Obecnie większość programów komputerowych dostarczana jest na płytach CD-ROM. Na krążku CD-ROM nie można nic zapisać, można go tylko odczytywać.

03 napęd DVD
Napęd DVD jest urządzeniem pozwalającym na odczyt danych zapisanych na płycie DVD.

04 płyta CD-R
Płyta CD-R (ang. Compact Disc-Recordable) – odmiana płyty kompaktowej, na której za pomocą specjalnej nagrywarki można jeden raz zapisać dane. Po nagraniu płytę taką można odczytać w zwykłym napędzie CD-ROM lub odtwarzaczu kompaktowym (jeżeli nagraliśmy na płycie muzykę). Płyty CD-R mogą pomieścić do 650 MB lub do 74 minut muzyki. Nowa generacja krążków CD-R pozwala na nagranie 700 MB danych lub 80 minut muzyki.

05 dźwięk przestrzenny
Dźwięk przestrzenny to specjalny system zapisu i odtwarzania dźwięku. Jego zadaniem jest uzyskanie wrażenia, że dźwięk dociera do słuchacza ze wszystkich stron.

Uwaga domowi kinomani!

Co to właściwie jest...

06 MPEG-2
MPEG-2 – jest to cyfrowy sposób zapisu obrazu i dźwięku. Podczas zapisu dane są kompresowane. Podczas odczytu następuje proces odwrotny. MPEG-2 jest obecnie najczęściej stosowaną formą zapisu filmów na płytach DVD.

07 karta dekodująca MPEG-2
Dodatkowa karta do komputera, która dokonuje dekompresji danych zakodowanych w standardzie MPEG–2. Dzięki niej możemy na ekranie monitora lub telewizora oglądać filmy zapisane na płytach DVD i słuchać ścieżki dźwiękowej filmu po podłączeniu zestawu hi-fi.

W celu kontroli dystrybucji filmów na płytach DVD cały świat został podzielony na sześć stref regionalnych. Polska znalazła się w drugiej strefie regionalnej. Dystrybutorzy filmów wprowadzają dany tytuł do rozpowszechniania w różnych terminach dla różnych stref regionalnych. Najpierw oczywiście tytuł pojawi się w pierwszym regionie, potem w drugim itd. Aby ten złożony system dystrybucji dóbr kulturalnych mógł funkcjonować prawidłowo, zarówno filmy, jak też odtwarzacze DVD mają zapisany kod regionu, w którym są sprzedawane i będą używane. Dla domowych kinomanów oznacza to tylko tyle, że na swoim odtwarzaczu DVD, który ma pracować w drugim regionie (czyli w Polsce), mogą odtwarzać tylko filmy zakodowane do dystrybucji w drugim regionie.

Natomiast użytkownicy komputerowych napędów DVD i kart dekodujących MPEG–2 problem regionizacji rozwiązują najczęściej podczas procesu instalacji sprzętu i oprogramowania. Możemy wtedy określić strefę, w której się znajdujemy. Na wypadek pomyłki karta dopuszcza możliwość zmiany regionu, ale tylko ograniczoną liczbę razy (na przykład pięć), po czym zostajemy z ostatnio wybraną strefą regionalną, bez dalszej możliwości zmian. Trzeba więc bardzo uważać.

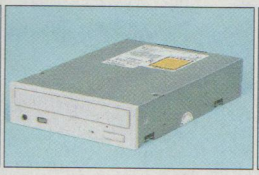
Mapka obok przedstawia geograficzny układ wszystkich stref regionalnych – od pierwszej do szóstej.

Kupując film wydany na płycie DVD trzeba zwrócić uwagę na oznaczenie regionalne płyty. Dla płyt wydanych na rynek polski powinien to być taki znaczek, zawierający cyfrę dwa.

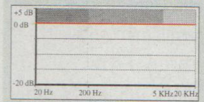
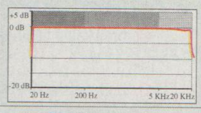
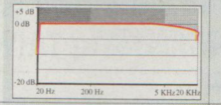
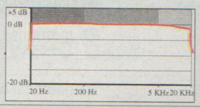
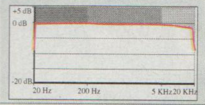

Szczegółowe wyniki testu

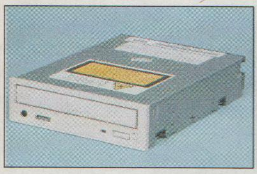
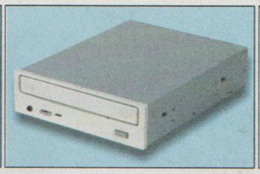
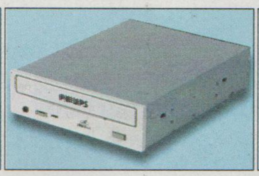
Producent / Model / Dostawca / Telefon kontaktowy	Waga	1. miejsce: Samsung SD-604, Cadena Systems, (061) 8173022	Ocena	2. miejsce: LG DRD-841B, LG Electronics, (022) 6061450	Ocena	3. miejsce: Actima AD05P, Inter-Es, (071) 3272345	Ocena	4. miejsce: Pioneer DVD-103S, Allcom, (071) 3734967	Ocena
Serwis	**6%**		**3,33**		**3,00**		**3,33**		**3,00**
Okres gwarancji	3%	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3
Sposób naprawy	1%	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u prod.	2	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3
Telefon pomocy technicznej/hotline	1%	(061) 8173022	3	brak	1	(071) 3272343	4	(071) 3734967	3
Strona WWW producenta	1%	www.samsung.com.pl	5	www.lge.pl	6	www.actima.com.tw	4	www.pioneer-eur.com	3
Szybkość	**50%**		**5,56**		**5,12**		**5,12**		**5,34**
Szybkość kopiowania danych z płyty CD-ROM na dysk twardy	11%	bardzo duża (3,02 MB/s)	6	duża (2,71 MB/s)	5	duża (2,72 MB/s)	5	duża (2,52 MB/s)	5
Szybkość kopiowania danych z płyty DVD na dysk twardy	11%	duża (2,80 MB/s)	5	duża (2,59 MB/s)	5	duża (2,83 MB/s)	5	bardzo duża (3,10 MB/s)	6
Średni czas dostępu (CD-ROM/DVD-ROM)	8%	bardzo krótki (99/67 milisek.)	6	bardzo krótki (89/85 milisek.)	6	bardzo krótki (91/77 milisek.)	6	bardzo krótki (93/78 milisek.)	6
Czas potrzebny do rozpoczęcia odczytu	11%	krótki (8,01 s)	5	przeciętny (8,46 s)	4	przeciętny (9,61 s)	4	przeciętny (8,98 s)	4
Czas kopiowanie 1 minuty dźwięku z Audio-CD na dysk twardy	9%	bardzo krótki (6,65 s)	6	bardzo krótki (5,31 s)	6	bardzo krótki (5,19 s)	6	bardzo krótki (5,81 s)	6
Jakość	**40%**		**4,98**		**5,03**		**4,40**		**4,18**
Korekcja błędów (CD-ROM/DVD-ROM)	10%	przeciętna (76%/40%)	4	dobra (61%/70%)	5	przeciętna (27%/70%)	4	przeciętna (27%/70%)	4
Jakość dźwięku – 10 (s.14) charakterystyka przenoszenia (20–20 000 Hz) 	5%	zgodna z oryginałem 	6	bliska oryginałowi 	5	bliska oryginałowi 	5	bliska oryginałowi 	5
Zniekształcenia cichej muzyki (-60 dB/1 kHz)	1%	duże (71,5%)	2	duże (25,2%)	2	duże (78,5%)	2	duże (97,6%)	2
Zniekształcenia głośnej muzyki (0 dB/1 kHz)	2%	dość duże (0,34%)	4	dość duże (0,37%)	4	dość duże (0,38%)	4	dość duże (0,42%)	4
Odstęp sygnał–szum	2%	niski (65,0 dBA)	2	dość niski (71,75 dBA)	3	dość niski (72,0 dBA)	3	bardzo niski (53,0 dBA)	1
Niezgodne formaty zapisu CD i DVD	12%	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6
Głośność pracy	5%	cichy (2,6 11 (s.14) sona)	5	dość cichy (4,1 sona)	4	dość cichy (4,8 sona)	4	dość głośny (5,1 sona)	3
Wyjście cyfrowe	3%	tak	6	tak	6	nie	1	nie	1
Instrukcja obsługi/Instalacja/Wyposażenie	**4%**		**3,25**		**3,25**		**3,25**		**3,25**
Instrukcja obsługi	2%	angielska	3	angielska	3	angielska	3	angielska	3
Możliwość pracy w pozycji pionowej	1%	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
Dodatkowy sprzęt i oprogramowanie w komplecie	1%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Ocena pośrednia jakości	**100%**		**5,10**		**4,88**		**4,65**		**4,65**
Punkty dodatnie/ujemne				Przyciski sterujące odtwarzaniem płyt audio	+0,10				
Ocena końcowa			**5,10**		**4,98**		**4,65**		**4,65**

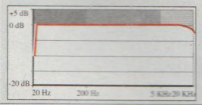
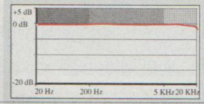
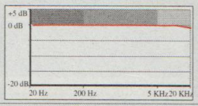
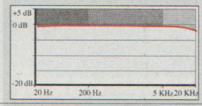
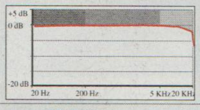
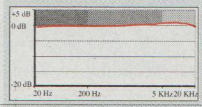
	Samsung SD-604	LG DRD-841B	Actima AD05P	Pioneer DVD-103S
Jakość	bardzo dobra	bardzo dobra	bardzo dobra	bardzo dobra
Cena/Jakość	bardzo dobra	bardzo dobra	dobra	dobra
Cena	480 zł	519 zł	500 zł	555 zł
Cena/Jakość - sposób wyliczenia	480/5,10 = 94,12	519/4,98 = 104,22	500/4,65= 107,53	555/4,65 = 119,35

Podział świata na regiony dystrybucyjne DVD

Strefa regionalna	Kraje lub regiony geograficzne wchodzące w skład strefy
1	USA, Kanada
2	Europa, RPA, Egipt, Japonia, kraje Bliskiego Wschodu
3	Tajwan, Azja Południowo-Wschodnia
4	Ameryka Południowa, Ameryka Środkowa, Australia, Meksyk, Nowa Zelandia
5	Kraje byłego ZSRR, Afryka (bez Egiptu i RPA), Indie, Pakistan
6	Chiny

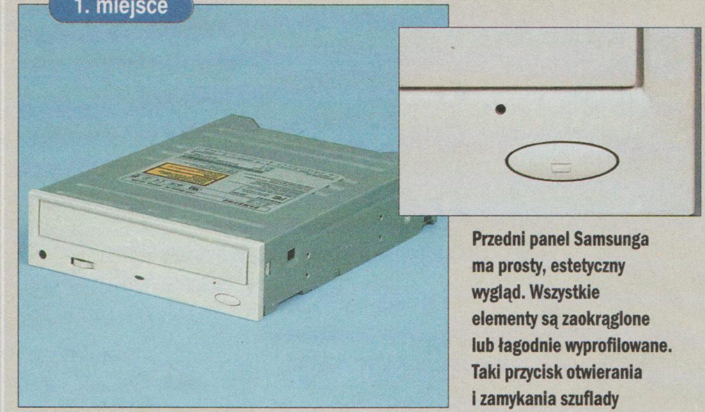

5. miejsce		6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce	
Toshiba SD-M1202 Allcom (071) 3734967	Ocena	**AOpen DV 9632E** Allcom (071) 3734967	Ocena	**Hitachi GD-2500BV** Cezar (022) 8633474	Ocena	**Philips PCA 424DK** Cadena Systems (061) 8173022	Ocena	**Cyber Drive DM 822-D** Allcom (071) 3734967	Ocena	**Creative Labs PC-DVD Encore 5X** Tornado 2000 (022) 8512401	Ocena
	3,00		**3,17**		**3,33**		**3,17**		**2,83**		**3,50**
12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3	12 miesięcy	3
Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3	Naprawa lub wym. u sprzed.	3
(071) 3734967	3	(071) 3734967	3	(022) 8634383	4	(061) 8173022	3	(071) 3734967	3	008003531229*	6
www.toshiba-europe.com	3	www.aopen.nl	4	www.hitachi-eu.com	4	www.pc.be.philips.com	4	www.cyberdrive.de	2	www.europe.soundblaster.com	3
	4,28		**4,28**		**3,92**		**3,86**		**3,90**		**3,36**
przeciętna (1,98 MB/s)	4	przeciętna (2,14 MB/s)	4	przeciętna (2,03 MB/s)	4	przeciętna (2,09 MB/s)	4	przeciętna (1,92 MB/s)	4	przeciętna (2,36 MB/s)	4
duża (2,56 MB/s)	5	dość mała (1,38 MB/s)	3	dość mała (1,21 MB/s)	3	dość mała (1,24 MB/s)	3	dość mała (1,16 MB/s)	3	przeciętna (1,82 MB/s)	4
bardzo krótki (98/92 milisek.)	6	bardzo krótki (97/69 milisek.)	6	przeciętny (132/109 milisek.)	4	krótki (132/97 milisek.)	5	krótki (148/68 milisek.)	5	krótki (175/60 milisek.)	5
długi (12,26 s)	2	przeciętny (8,2 s)	4	dość długi (11,4 s)	3	długi (14,5 s)	2	dosc długi (11,8 s)	3	długi (13,3 s)	2
krótki (9,6 s)	5	krótki (9,3 s)	5	bardzo krótki (4,0 s)	6	bardzo krótki (6 s)	6	krótki (8,5 s)	5	długi (37 s)	2
	4,65		**4,58**		**4,95**		**4,58**		**4,70**		**4,83**
dobra (76%/65%)	5	przeciętna (38%/80%)	4	dobra (39%/95%)	5	przeciętna (38%/80%)	4	słaba (38%/20%)	3	przeciętna (28%/100%)	4
zgodna z oryginałem	6	zgodna z oryginałem	6	zgodna z oryginałem	6	bliska oryginałowi	5	bliska oryginałowi	5	bliska oryginałowi	5
											
duże (62,5%)	2	duże (75,1%)	2	duże (44,5%)	2	duże (76,5%)	2	duże (93,5%)	2	duże (58,2%)	2
dość duże (0,36%)	4	małe (0,22%)	5	bardzo małe (0,03%)	6	bardzo małe (0,06%)	6	bardzo małe (0,04%)	6	dość duże (0,45%)	4
dość niski (75,5 dBA)	3	dość niski (74,1 dBA)	3	niski (69 dBA)	2	niski (60,2 dBA)	2	niski (55,2 dBA)	2	przeciętny (80,7 dBA)	4
czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6	czyta wszystkie formaty	6
dość głośny (5,3 sona)	3	dość cichy (4,8 sona)	4	cichy (3,0 sony)	5	cichy (2,7 sona)	5	cichy (2,4 sona)	5	dość cichy (3,9 sona)	4
nie	1	nie	1	nie	1	nie	1	tak	6	tak	6
	2,25		**2,50**		**2,25**		**4,75**		**2,25**		**3,75**
brak	1	angielska	3	brak	1	polska	6	angielska	3	angielska	3
tak	6	nie	1	tak	6	tak	6	nie	1	tak	6
brak	1	kabel IDE, śrubki montażowe	3	brak	1	brak	1	śrubki montażowe	2	kabel IDE, śrubki montażowe	3
	4,27		**4,26**		**4,23**		**4,14**		**4,09**		**3,97**
	4,27		**4,26**		**4,23**		**4,14**		**4,09**		**3,97**
dobra		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
dostateczna		mierna		dobra		dostateczna		dostateczna		niedostateczna	
573 zł		630 zł		489 zł		570 zł		525 zł		670 zł	
573/4,27 = 134,19		630/4,26 = 147,89		489/4,23 = 115,60		570/4,14 = 137,68		525/4,09 = 128,36		670/3,97 = 168,77	

* Darmowy telefon pomocy technicznej w języku polskim poza granicami kraju

Samsung SD-604

1. miejsce

Przedni panel Samsunga ma prosty, estetyczny wygląd. Wszystkie elementy są zaokrąglone lub łagodnie wyprofilowane. Taki przycisk otwierania i zamykania szuflady jest nie tylko miły dla oka, ale i wygodny w użyciu

Jakość	Cena/Jakość	Cena
bardzo dobra	bardzo dobra	480 zł

LG DRD-841B

2. miejsce

Przyciski do sterowania odtwarzaniem płyt z muzyką to wygodny, ale często pomijany przez producentów DVD, element. LG DRD-841B jest jedynym napędem w teście, który ma to udogodnienie

Jakość	Cena/Jakość	Cena
bardzo dobra	bardzo dobra	519 zł

Actima AD05P

3. miejsce

Wygodne zworki z ogonkami ułatwią konfigurację napędu, gdy będzie on już zamontowany w komputerze. Do ich przełączenia nie potrzeba precyzyjnej pęsety

Jakość	Cena/Jakość	Cena
bardzo dobra	dobra	500 zł

Pioneer DVD-103S

4. miejsce

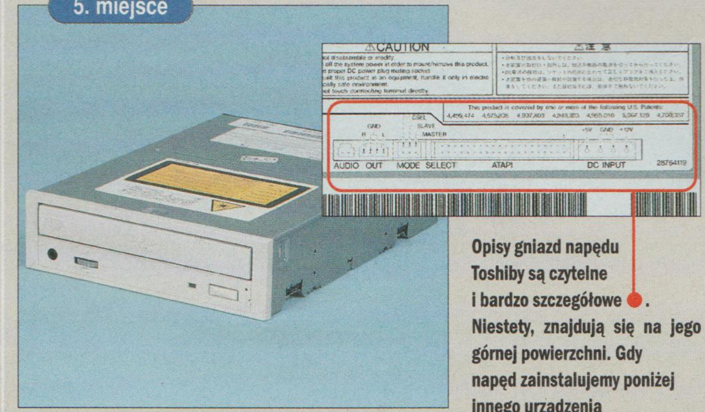

Do napędu Pioneera płytę wkładamy bezpośrednio, wsuwając ją do kieszeni, tak jak w samochodowych odtwarzaczach kompaktowych

Jakość	Cena/Jakość	Cena
bardzo dobra	dobra	555 zł

Toshiba SD-M1202

5. miejsce

Opisy gniazd napędu Toshiby są czytelne i bardzo szczegółowe. Niestety, znajdują się na jego górnej powierzchni. Gdy napęd zainstalujemy poniżej innego urządzenia (np. nagrywarki CD-RW lub napędu CD-ROM), nie będziemy mogli ich odczytać

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	dostateczna	573 zł

AOpen DV 9632E

6. miejsce

Za pomocą takiego gniazda łączymy napęd DVD do komputera. Ten typ gniazda jest dość uniwersalny. W takie samo gniazdo wyposażone są dyski twarde, napędy CD-ROM i nagrywarki CD-RW

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	mierna	630 zł

Hitachi GD-2500BV

7. miejsce

Do standardowego wyposażenia napędów DVD należy wyjście słuchawkowe ● i regulator głośności wyjścia słuchawkowego ●. Możemy za ich pomocą słuchać muzyki, nawet gdy nie mamy karty dźwiękowej

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	dobra	489 zł

Philips PCA 424DK

8. miejsce

Zgrabnie ukryty otwór awaryjnego wysuwania kieszeni ● ułatwi nam życie, gdy podczas pracy komputera zaniknie zasilanie, a płyta utknie w napędzie

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	dostateczna	570 zł

Cyber Drive DM 822-D

9. miejsce

Bardzo dobre oznaczenie gniazd modelu Cyber Drive. Dzięki temu natychmiast znajdziemy odpowiednie gniazdo i prawidłowo podłączymy wszystkie wtyczki

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	dostateczna	525 zł

Creative Labs PC-DVD Encore 5X

10. miejsce

Napęd Creative Labs PC-DVD Encore 5x oferuje użytkownikowi zarówno analogowe ●, jak i cyfrowe ● wyjście sygnału audio

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	niedostateczna	670 zł

Moim zdaniem

Pojemności oferowane przez płyty CD-ROM (650 megabajtów) już od dłuższego czasu nie wystarczają producentom oprogramowania i gier. Coraz częściej, kupując np. grę komputerową, otrzymujemy w pudełku pięć lub więcej płyt CD-ROM. Nowa płyta DVD, nawet w swojej obecnej, rozwojowej formie (jednostronna, jednowarstwowa) mieści aż 4,7 gigabajta danych, czyli równowartość ok. siedmiu płyt CD-ROM. Dalszy rozwój płyt DVD – płyty dwustronne jednowarstwowe (9,4 GB), jednostronne dwuwarstwowe (8,5 GB) i dwustronne dwuwarstwowe (17 GB) – wróży duży sukces nowej technologii nośników danych. Kolejnym argumentem przemawiającym za DVD jest poparcie tego standardu przez producentów filmowych. Z dnia na dzień pojawiają się nowe tytuły filmowe wydawane na płytach DVD. Napędy DVD potrafią również odczytać muzyczne płyty kompaktowe, a nawet typowe krążki CD-ROM. To wszystko sprawi niechybnie, że zanim się obejrzymy, DVD wyprze leciwy standard CD-ROM. Czy jednak już dziś musimy kupować napęd DVD? Niecierpliwi mogą z czystym sumieniem wymienić wysłużonego CD-ROM-a na DVD. Ostrożniejsi mają jeszcze czas na zastanowienie, bowiem poza filmami mało jest jeszcze programów i gier, które wydawane są wyłącznie na DVD. Ponadto same napędy stają się coraz nowocześniejsze i szybsze. Ten technologiczny wyścig zaczyna przypominać nieco niedawną wojnę szybkościową napędów CD-ROM. Dziś produkowane są już napędy DVD 6x, czyli sześciokrotnej szybkości (sześć razy szybsze od pierwszych modeli). Przełomowym wydarzeniem, które niechybnie zadecyduje o zwycięstwie DVD nad CD-ROM-em, będzie masowa sprzedaż nagrywarek DVD i nagrywalnych płyt DVD. Obecnie nie ma wiele tego typu urządzeń. Jeden z pierwszych modeli nagrywarek DVD zaprezentowała firma Panasonic. Modele konkurencyjne zapowiedziały firmy Pioneer i Philips. Niestety, wysokie koszty produkcji samych urządzeń i wyraźnie wygórowane ceny nagrywalnych nośników typu DVD uniemożliwią szybki marsz tej nowej techniki pod strzechy indywidualnych posiadaczy komputerów. DVD-ROM jest nowym, popularnym i co ważniejsze uniwersalnym nośnikiem danych, ale ukoronowaniem możliwości DVD stanie się płyta DVD wielokrotnego zapisu. Wyprze ona zapewne nie tylko płytę CD-RW, lecz dzięki możliwości wielokrotnego nagrywania filmów na jedną płytę DVD wstrząśnie również stabilnym rynkiem domowych magnetowidów kasetowych. Zanim to jednak nastąpi, wszystkie nasze komputery będą już z pewnością wyposażone w napędy DVD.

Piotr Kwiatkowski
redaktor hardware

Co to właściwie jest...

08 programowy dekoder MPEG-2
Dodatkowy program, który podobnie jak karta dekodująca MPEG-2 dokonuje dekompresji danych zakodowanych w standardzie MPEG-2. Dzięki niemu możemy na ekranie monitora oglądać filmy zapisane na płytach DVD, nawet jeżeli nie posiadamy karty dekodującej MPEG-2.

09 korekcja błędów
Napędy CD i DVD wyposaża się w mechanizmy potrafiące rekonstruować dane, utracone w wyniku uszkodzeń płyty. Elektronika urządzenia wylicza brakujące dane ze specjalnych danych zapasowych zapisanych na płycie. W wypadku odczytu muzyki brakujące dane wyliczane są poprzez uśrednienie wartości sąsiednich danych.

10 charakterystyka przenoszenia
Charakterystyka przenoszenia przedstawiana jest w postaci wykresu. Informuje ona, czy testowane urządzenie prawidłowo odtwarza wszystkie słyszalne dźwięki (w zakresie całego pasma akustycznego czyli od 20 do 20 000 herców). W idealnym wypadku na wykresie powinna być widoczna pozioma linia prosta.

11 son
Son jest jednostką poziomu hałasu, jaki odbiera człowiek z otoczenia. Pomiar dokonywany w sonach pozwala uwzględnić poza samym natężeniem hałasu także to, jak bardzo jest on męczący dla człowieka.

12 sterownik
Sterownikami nazywamy małe programy, których zadaniem jest umożliwienie komunikacji pomiędzy programami i sprzętem w naszym komputerze. Jeśli sterownik jest niewłaściwie zainstalowany, może dojść do różnorodnych problemów w pracy programu.

Tak testował Komputer ŚWIAT

Rozpoczęliśmy prawdziwy wyścig. Do zawodów stanęło dziesięć napędów DVD. W trakcie wielu testów musiały wykazać, który z nich najszybciej i najdokładniej odtwarza testowe płyty.

Wybór urządzeń

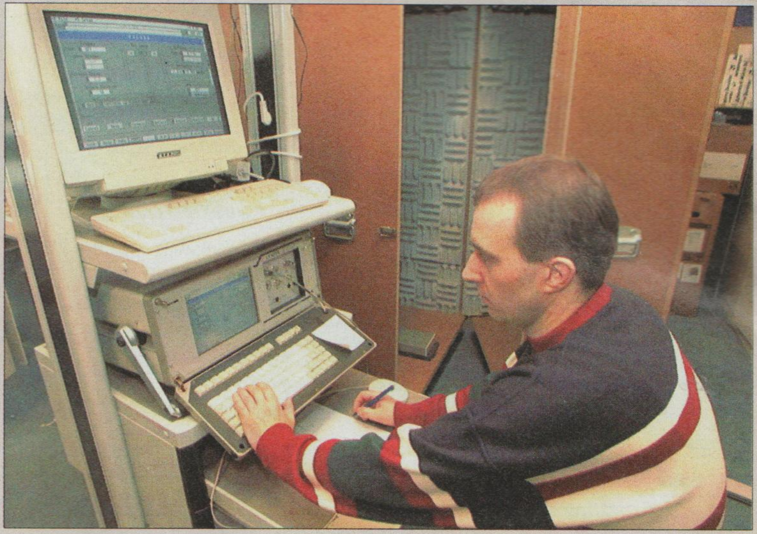
Komputer ŚWIAT przyjrzał się dokładnie dziesięciu popularnym na naszym rynku komputerowym napędom DVD, kosztującym do 700 złotych.

Szybkość

W teście szybkości sprawdziliśmy wiele elementów. Najważniejszy dla użytkowników komputera jest czas potrzebny do skopiowania danych z płyty na dysk twardy komputera. Istotna jest też różnica szybkości w kopiowaniu małych i dużych plików. W tym celu dane kopiowane są z dwóch różnych dysków. Na pierwszym znajduje się kilka bardzo dużych plików. Drugi zawiera dużo małych plików. Zmierzyliśmy, w jakim czasie napędy skopiowały wszystkie testowe pliki. Następną testowaną kategorią był przeciętny czas wyszukiwania danych. Jest to czas, jaki upływa od momentu wydania komputerowi polecenia odczytu danych z DVD do chwili ich udostępnienia przez napęd.
Zmierzyliśmy też, ile czasu upływa od momentu włożenia dysku do napędu, do chwili, kiedy możliwa jest praca z danymi, oraz od wsunięcia dysku do napędu do wyświetlenia spisu zawartości dysku. Kolejny pomiar polegał na określeniu czasu potrzebnego do skopiowania jednej minuty muzyki na dysk twardy. Jest on ważny, gdy zamierzamy tworzyć własne muzyczne płyty CD.

Jakość

Promień lasera, który przesuwa się po powierzchni DVD, jest bardzo wrażliwy na zakłócenia występujące na powierzchni płyty. Już najmniejsze zadrapanie lub odciski palców na ścieżce danych mogą utrudnić odczyt. W miejscu wystąpienia zakłócenia napęd nie odczytuje żadnych danych. Dlatego napędy wyposaża się w specjalne systemy korekcji błędów. Wyliczają one utracone informacje z sąsiednich i zapasowych danych. Niestety nie zawsze robią to prawidłowo. W naszym teście napędy DVD musiały poradzić sobie z odczytem kilku specjalnie spreparowanych dysków z błędami. Niektóre były oklejone naklejkami długości od 0,2 do 3 mm, inne pokryto zarysowaniami długości od 0,2 do 2 mm. W tabeli podajemy w procentach skuteczność napędów w korygowaniu błędów, oddzielnie dla płyt CD-ROM i płyt DVD.
Jakość odtwarzania. Aby ocenić jakość dźwięku oferowaną przez napędy DVD, sporządziliśmy w laboratorium pomiarowym charakterystykę przenoszenia dźwięku. Wyniki przedstawione są graficznie jako krzywe. Im bardziej jest ona wyrównana, tym lepiej. W idealnym wypadku powinna być to linia prosta.
Zmierzyliśmy następnie zniekształcenia przy odtwarzaniu cichej i głośnej muzyki. Współczynnik zniekształceń, wyrażany w procentach, powinien być możliwie jak najmniejszy.

Pomiar głośności mechaniki napędów DVD. Przed czujnym uchem urządzeń pomiarowych nie ukryje się nawet najcichszy szelest

Serwis/wyposażenie

Ocena serwisu pokazuje, jakie usługi producent oferuje swoim klientom. Dobre oceny wystawiane są za długi czas gwarancji, darmową pomoc techniczną przez telefon, aktualizowane 12 sterowniki i informacje dostępne w internecie. Wszelkie wyposażenie napędów, jak: śrubki mocujące, kable połączeniowe czy dołączone programy również nagradzamy dodatkowymi punktami.

Głośność pracy

Hałas jest zakłóceniem, które na dłuższą metę potrafi dać się we znaki. Za pomocą specjalnego urządzenia pomiarowego zmierzyliśmy, jak w rzeczywistości odczuwają go użytkownicy. Wyniki pomiaru głośności podawane są w sonach.

Współczynnik Cena/Jakość

Ocena współczynnika Cena/Jakość wynika z następującego wyliczenia: cena urządzenia dzielona jest przez ocenę jego jakości. Rezultatowi przyporządkowywana jest ocena Cena/Jakość.

Ocena	Zakres
celująca	do 84
bardzo dobra	84 do 105
dobra	106 do 126
dostateczna	127 do 146
mierna	147 do 168
niedostateczna	powyżej 168

Na takim stanowisku pomiarowym określona została charakterystyka przenoszenia dźwięku. Skomplikowane urządzenie o nazwie Neutrik wykryje każdą fałszywą nutę

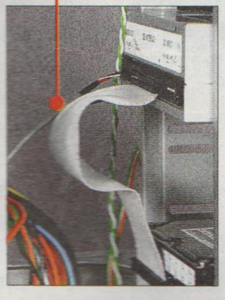
Wskazówki dotyczące zwycięzcy

Napęd DVD możemy zainstalować jako jedyne urządzenie odtwarzające wszystkie typy złotych krążków albo jako drugi napęd obok posiadanego już napędu CD-ROM. Komputer ŚWIAT pokaże, jak zamontować w komputerze zwycięzcę naszego testu – napęd Samsung SD-604

1 W pierwszej kolejności musimy wyłączyć komputer i wyjąć kabel zasilający z gniazdka.

2 Odkręcamy śruby mocujące obudowę i zdejmujemy pokrywę jednostki centralnej. Wnętrze komputera stoi teraz przed nami otworem. Gdy chcemy zainstalować napęd DVD obok napędu CD-ROM, przechodzimy od razu do punktu trzynastego. Skoro jednak postanowiliśmy zastąpić napęd CD-ROM bardziej uniwersalnym i nowszym napędem DVD, przechodzimy kolejno do punktu trzeciego.

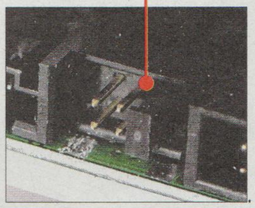
3 Sprawdzamy, czy napęd CD-ROM w komputerze połączony jest jednym, wspólnym szerokim kablem razem z dyskiem twardym.

4 Jeżeli tak, w tylnej części napędu DVD odnajdujemy sekcję zworek i umieszczamy zworkę w pozycji środkowej (pozycja SLAVE).

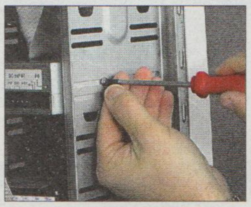

Jeżeli kabel przyłączony jest tylko do napędu CD-ROM, zworka w napędzie DVD powinna łączyć dwa styki z prawej strony (pozycja MASTER).

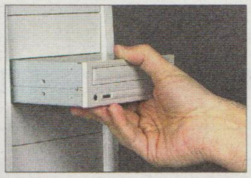

5 Teraz odłączamy napęd CD-ROM. Wyjmujemy szeroki kabel sygnałowy, kabel zasilający i ewentualnie kabel służący do połączenia z kartą muzyczną (o ile był podłączony)

6 Odkręcamy śrubki mocujące napęd CD-ROM w obudowie.

7 Delikatnie wyciągamy urządzenie z wnęki obudowy.

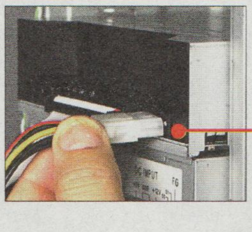
8 Do zwolnionej wnęki wsuwamy, również bardzo delikatnie, nowy napęd DVD.

9 W tylnej części napędu DVD odnajdujemy gniazdo zasilania i gniazdo szerokiego kabla sygnałowego. Wpinamy kabel sygnałowy do gniazda,

pamiętając, aby oznaczony na czerwono brzeg kabla połączyć z pierwszą nóżką gniazda. Opis gniazda znajduje się na naklejce informacyjnej na górze lub z tyłu obudowy napędu.

10 Teraz montujemy kabel zasilający. Ma on specjalnie wyprofilowaną wtyczkę, tak aby uniemożliwić złe podłączenie.

Wtyczka powinna dać się wpiąć dość łatwo.

11 Sprawdzamy, czy w trakcie montażu drugi koniec szerokiego kabla sygnałowego nie wysunął się z płyty głównej.

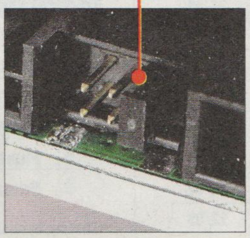
12 Mocujemy napęd DVD do obudowy śrubkami, pamiętając, by jego płyta czołowa była na równi z przednią krawędzią obudowy. Teraz przechodzimy do punktu osiemnastego.

13 Do podłączenia trzeciego napędu (obok dysku twardego i napędu CD-ROM) potrzebujemy drugiego szerokiego kabla sygnałowego (zwanego kablem IDE).

Ponieważ zazwyczaj nie jest on dołączany do komputera ani do napędu DVD, musimy go kupić osobno, np. przy zakupie napędu.

14 Sprawdzamy z tyłu napędu DVD, czy w sekcji zworek połączone są ze sobą dwa prawe styki.

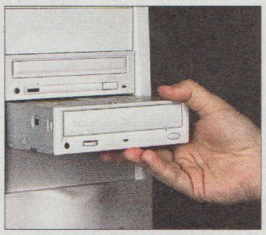

Zwycięzca testu w kategorii: Jakość

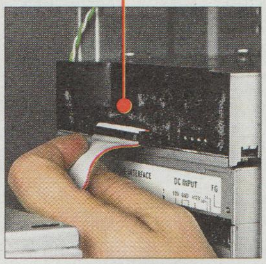
Samsung SD-604

15 Montujemy napęd DVD w dużej, wolnej wnęce obudowy

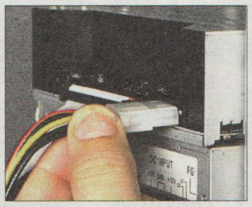
i przykręcamy go do obudowy śrubami.

16 Teraz trudne zadanie. Jeden koniec kabla sygnałowego IDE podłączamy do napędu DVD,

drugi do gniazda na płycie głównej. Powinniśmy znaleźć gniazdo IDE o odpowiedniej szerokości. Znajduje się ono w okolicy drugiego identycznego gniazda, do którego podłączony jest obecnie kabel łączący dysk twardy i napęd CD-ROM. Warto jednak zapoznać się wcześniej z instrukcją obsługi płyty głównej i odnaleźć w niej miejsce, gdzie znajdują się oba gniazda IDE. Pamiętajmy, że brzeg kabla sygnałowego IDE, oznaczony kolorem czerwonym, podłączamy do tego brzegu gniazda, gdzie w jego opisie znajduje się nadrukowana cyfra 1, oznaczająca pierwszy styk.

17 Podłączamy wolną wtyczkę zasilającą do gniazda zasilania napędu DVD.

Pasuje ona tylko jedną, właściwą stroną.

18 Zamykamy pokrywę obudowy i przykręcamy śruby.

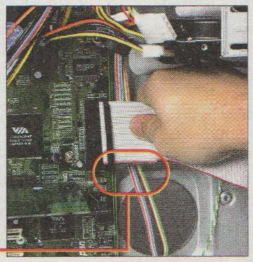
19 Po starcie systemu Windows nowy napęd zostanie automatycznie zainstalowany.

20 Aby to sprawdzić, klikamy dwukrotnie na ikonę Mój komputer.

W otwartym oknie powinna być widoczna ikona napędu DVD, a jeżeli zainstalowaliśmy napęd DVD obok napędu CD-ROM, powinniśmy ujrzeć ikony dwóch napędów czytających płyty CD.

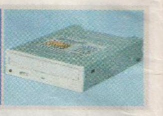

Najlepsze na rynku:

Znakomite czy tylko przeciętne? W tym zestawieniu prezentujemy sprzęt, który przetestowaliśmy. O kolejności w tabeli decyduje ocena za jakość

Samsung SD-604

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Drukarki atramentowe					
1	Hewlett-Packard	DeskJet 710C	dobra	999	4/99
2	Epson	Stylus Color 740	dobra	1219	4/99
3	Epson	Stylus Color 440	dobra	645	4/99
4	Lexmark	1100 Color Jetprinter	dobra	399	4/99
5	Epson	Stylus Color 640	dobra	948	4/99
Drukarki laserowe					
1	Brother	HL-1040	dobra	1658	3/99
2	Minolta	Pagepro 8L	dobra	1795	3/99
3	Panasonic	KX-P 6500	dobra	1191	3/99
4	Lexmark	Optra E+	dostateczna	1830	3/99
5	Kyocera	FS-600	dostateczna	1636	3/99
Dyski twarde					
1	IBM	DTTA 351680	bardzo dobra	1828	6/99
2	Quantum	Fireball EX 12.7A	bardzo dobra	1180	6/99
3	Maxtor	Diamond Max 3400	bardzo dobra	1256	6/99
4	Maxtor	Diamond Max Plus 2500	bardzo dobra	1280	6/99
5	IBM	DTTA 351010	bardzo dobra	1015	6/99
Dżojstiki					
1	Logic3	PC Phantom	dobra	169	23/98
2	Logitech	Wingman Extreme Digital	dobra	263	23/98
3	Microsoft	Sidewinder Force Feedback Pro	dobra	750	23/98
4	Interact	PC Optix SV-205	dobra	150	23/98
5	Primax	Mediastorm Ultrastriker Max	dobra	117	23/98
Głośniki					
1	Primax	57303 Soundstorm 300 W	dostateczna	330	9/99
2	Interact	Aerospace Surround Plus SV753	dostateczna	195	9/99
3	Boeder	Mastersound 2x40 W	dostateczna	125	9/99
4	Soundlink	SV 815SL	dostateczna	139	9/99
5	Maxxtro	SPK A16	dostateczna	150	9/99
Karty graficzne					
1	Elsa	Victory Erazor	bardzo dobra	513	24/98
2	Diamond	Viper V330	bardzo dobra	378	24/98
3	STB	Velocity 128	bardzo dobra	451	24/98
4	ATI	Xpert@Work	bardzo dobra	279	24/98
5	Hercules	Thrille AGP	bardzo dobra	389	24/98
6	Matrox	Mistique 220 Business	bardzo dobra	270	24/98
Karty muzyczne					
1	Creative Labs	Sound Blaster Live!	bardzo dobra	879	11/99
2	Diamond	Monster Sound MX 300 OEM	bardzo dobra	370	11/99
3	Creative Labs	Sound Blaster Live! Value	bardzo dobra	427	11/99
4	Creative Labs	Sound Blaster 128 PCI	bardzo dobra	225	11/99
5	Yamaha	Wave Force 192 XG Digital	bardzo dobra	407	11/99
6	AOpen	AW 300	dobra	76	11/99
7	Genius	Sound Marker 64	dobra	132	11/99
8	Diamond	Sonic Impact S 90 OEM	dobra	120	11/99
9	Vivatec	Sound System Tango PCI Pro	dobra	89	11/99
10	Genius	Sound Marker 128XG	dobra	96	11/99
Klawiatury					
1	Ortek	TouchPad Keyboard EKB-804TP	bardzo dobra	180	12/99
2	Unikey	Multimedia Keyboard KWD-810	bardzo dobra	86	12/99
3	BTC	Multimedia Keyboard	bardzo dobra	66	12/99
4	BTC	8110M	dobra	63	12/99
5	Ortek	Media Pro Keyboard MCK-980	dobra	71	12/99
6	Dysan	MX 2000	dobra	114	12/99
7	Trust	Direct Access Keyboard SK-2500	dobra	142	12/99
8	Ortek	Ergonomic Keyboard EKB-804	dobra	95	12/99
9	Trust	Windows 98 Power Keyboard	dobra	64	12/99
10	Unikey	Multimedia Keyboard KWD-205	dobra	43	12/99

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Klawiatury					
11	Dysan	TS 1000	dobra	39	12/99
12	Samsung	SEM-DC8UL	dobra	35	12/99
Komputery					
1	FF Computers	Speed P-350	dobra	4190	7/99
2	Hewlett-Packard	Vectra S8MT	dobra	9199	7/99
3	Optimus	Hypermedia 350II	dobra	5819	7/98
4	Intra trade	P-350	dobra	3930	7/99
5	IBM	300 PL	dobra	8103	7/99
Komputery kieszonkowe					
1	3Com	Palm III	bardzo dobra	1495	2/99
2	3Com	Palm Pilot Personal	bardzo dobra	1372	2/99
3	Psion	Siena	bardzo dobra	779	2/99
4	Psion	Series 3c	bardzo dobra	1366	2/99
5	Casio	BN-20	bardzo dobra	1430	2/99
Krążki CD-R					
1	KAO	CD Recordable	bardzo dobra	6,50	1/99
2	Ricoh	CD-R74	dobra	6,95	1/99
3	TDK	CD-R74 czerwona	dobra	8,54	1/99
4	Philips	All speed Silver	dobra	6,50	1/99
5	Imation	CDR	dobra	9,15	1/99
Monitory 15-calowe					
1	Philips	105 MB	dobra	1057	26/98
2	Hitachi	CM 500 ET	dobra	1083	26/98
3	ADI	4P TC095	dobra	927	26/98
4	Nokia	449 XA Plus	dobra	1075	26/98
5	Samsung	SyncMaster 500B	dobra	966	26/98
Myszki					
1	Logitech	Pilot Mouse+	celująca	135	10/99
2	Boeder	Scrollmouse+	celująca	87	10/99
3	A4Tech	SWW-7 Net Easy 3D Mouse	bardzo dobra	46	10/99
4	Logitech	MouseMan Wheell	bardzo dobra	229	10/99
5	Maxxtro	Wooden Mouse Mus 5	bardzo dobra	27	10/99
Nagrywarki CD-R					
1	Yamaha	CRW 4416E	bardzo dobra	1725	8/99
2	Hewlett-Packard	CD Writer Plus 81000i	dobra	1898	8/99
3	Sony	CRX 100W-RP	dobra	1629	8/99
4	Philips	PCA 362RW	dobra	1435	8/99
5	Samsung	SCW-230	dobra	1189	8/99
6	Traxdata	CDRW 2260EL Plus	dobra	1200	8/99
Napędy DVD					
1	Samsung	SD-604	bardzo dobra	480	13/99
2	LG	DRD-841B	bardzo dobra	519	13/99
3	Actima	AD05P	bardzo dobra	500	13/99
4	Pioneer	DVD-103S	bardzo dobra	555	13/99
5	Toshiba	SD-M1202	dobra	573	13/99
6	AOpen	DV 9632E	dobra	630	13/99
7	Hitachi	GD-2500BV	dobra	489	13/99
8	Philips	PCA 424DK	dobra	570	13/99
9	Cyber Drive	DM 822-D	dobra	525	13/99
10	Creative Labs	PC-DVD Encore 5X	dobra	670	13/99
Skanery					
1	Trust	Easy Connect 19200Plus	dobra	556	5/99
2	Plustek	OpticPro 12000P	dobra	560	5/99
3	Umax	Astra 1220P	dobra	573	5/99
4	Boeder	ArtiScan 9600/600C	dobra	390	5/99
5	Plustek	OpticPro 9636P+	dobra	550	5/99
6	Primax	Colorado Direct 9600	dobra	400	5/99

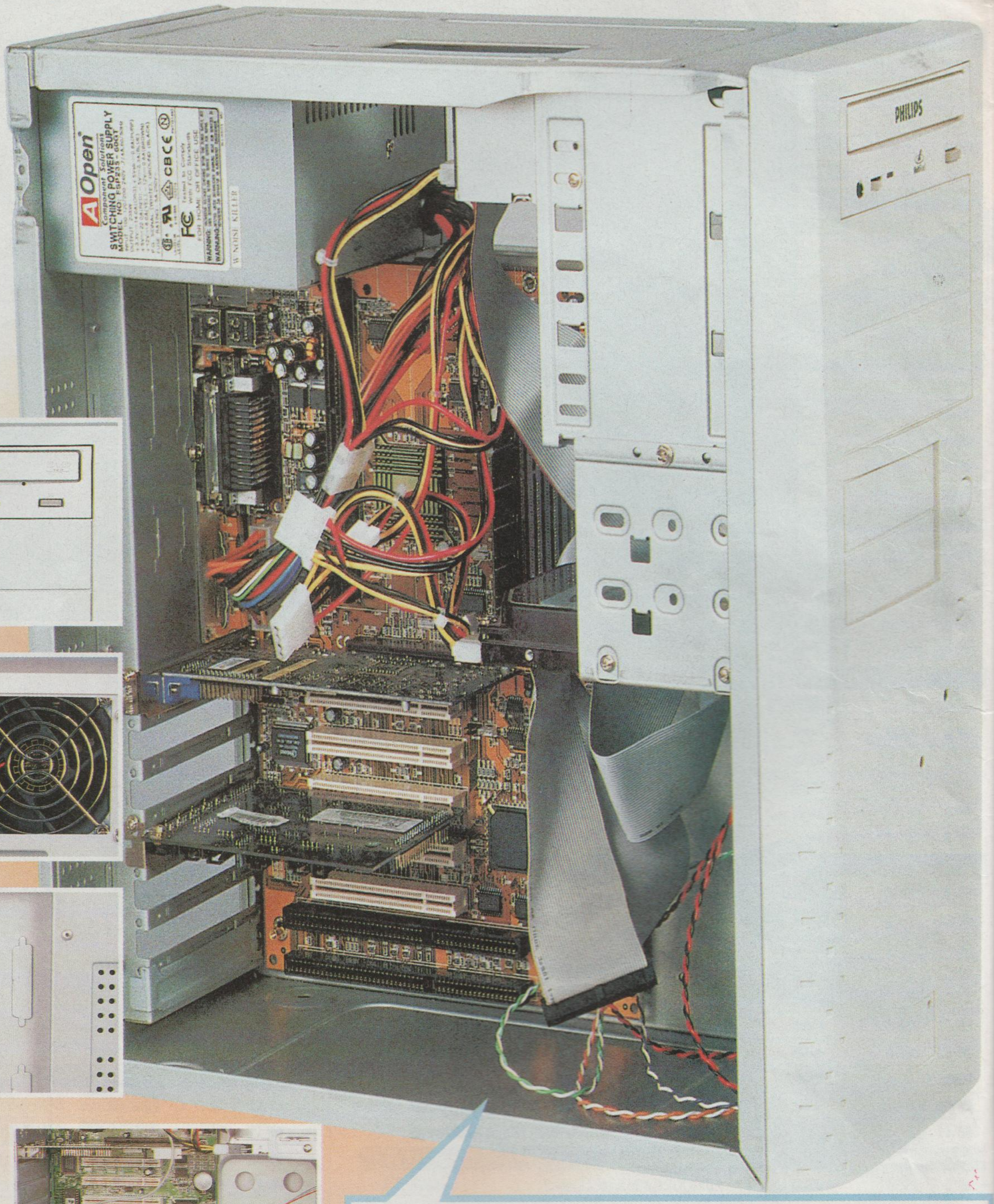
Chcemy, by nasze tabelki pomagały Czytelnikom w szybkiej ocenie poszukiwanego sprzętu ■

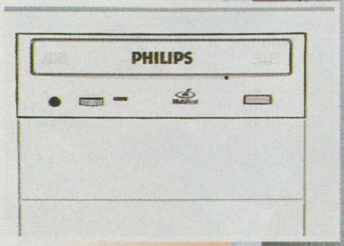
Drogowskaz

Składak czy

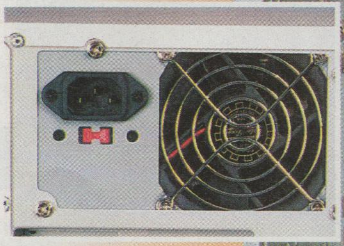
Komputer to nie szczoteczka do zębów – nie kosztuje paru złotych i nie wymienimy go, gdy straci urok nowości. Warto więc dokładnie zastanowić się nad wyborem urządzenia, z którym spędzimy kilka najbliższych lat. Pierwszym krokiem będzie wybór: markowy czy składak

Niestety nie ma jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, który jest lepszy. Dla jednych decydującym kryterium w wyborze będzie cena zestawu, inni postawią na jakość komponentów. Wśród użytkowników komputerów panuje przekonanie, że komputery markowe są drogie, lecz niezawodne, natomiast składaki tanie, lepiej wyposażone, jednak korzystanie z nich wymaga ciągłego wertowania literatury fachowej, częstej interwencji pomocy technicznej lub lepiej zorientowanych kolegów. Co jeszcze różni komputer markowy od składaka – sprawdził Komputer ŚWIAT.

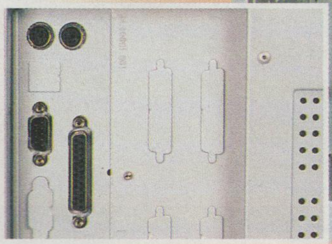

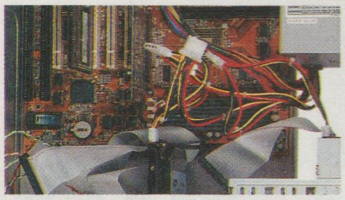
Napędy zewnętrzne Wymiana napędu krążków DVD lub CD-ROM w składaku wymaga zdjęcia całej obudowy komputera.

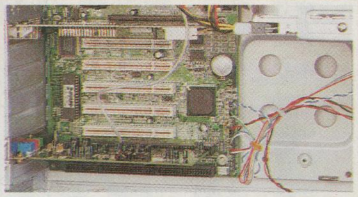
Zabezpieczenia Praktycznie nic nie chroni komputera przed dostępem osób niepowołanych. Wystarczy śrubokręt i sprawne palce

Oznaczenia Gniazda do urządzeń peryferyjnych nie są opisane. Łatwo więc o pomyłkę

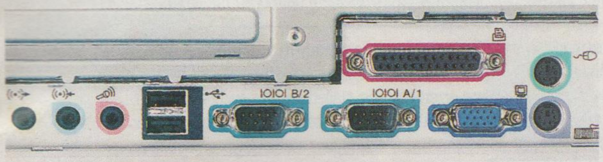
Obsługa Plątanina kabli utrudnia znalezienie potrzebnej wtyczki lub gniazda. Nie mówiąc już o tzw. zworkach...

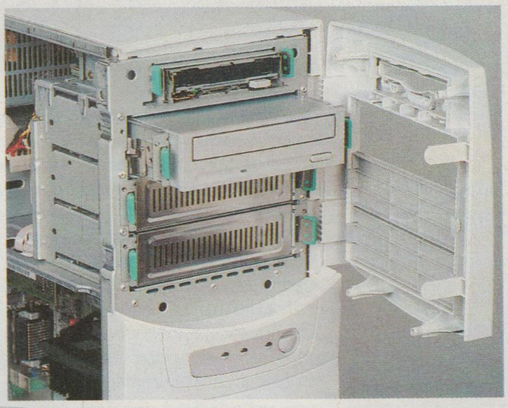
Modernizacja Duże możliwości rozbudowy o dodatkowe karty rozszerzeń – tylko modernizować i uzupełniać!

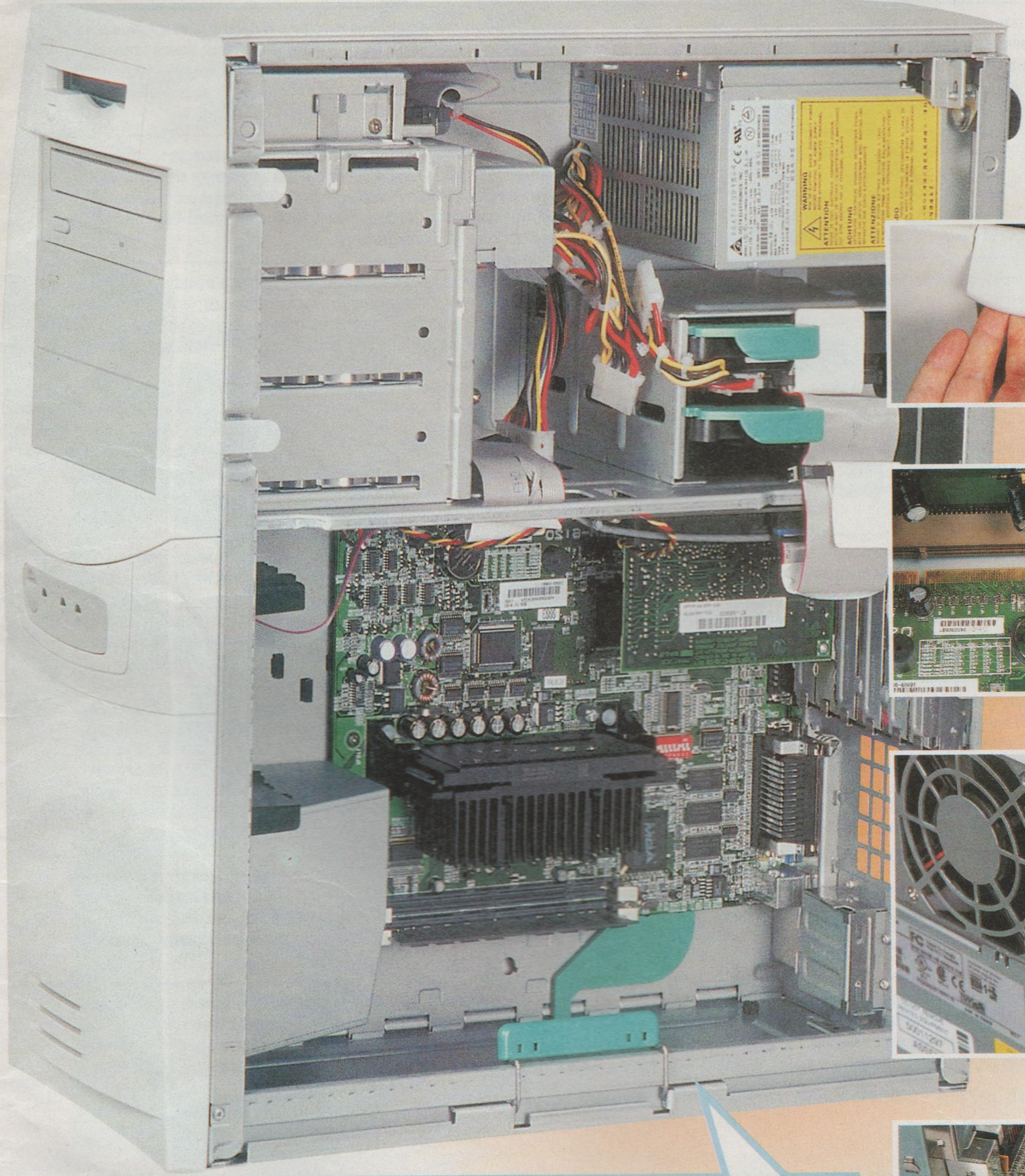
Komputer składak
Zwykle po zdjęciu obudowy możemy zobaczyć splątane lub bezładnie zwisające kable, nieoznaczone złącza. I znikąd pomocy – instrukcje obsługi (jeżeli w ogóle są) niewiele nam tutaj pomogą. Nie możemy też liczyć na szczególne ułatwienia przy wymianie urządzeń lub dodawaniu nowych. Jednak nie wszystkie komputery z małych firm muszą tak wyglądać. Znamy chlubne wyjątki

markowy

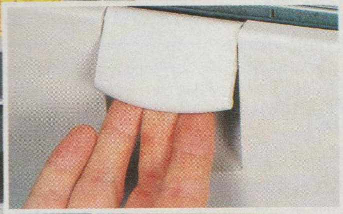

Oznaczenia Czytelnie opisane i oznaczone kolorami gniazda ułatwiają podłączenie urządzeń peryferyjnych nie tylko mniej wyrobionym użytkownikom komputerów

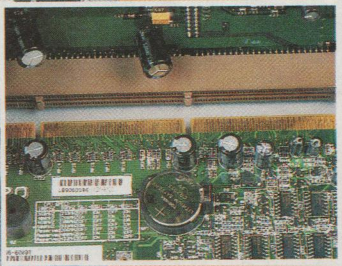

Napędy zewnętrzne
Montaż napędu CD-ROM odbywa się bez użycia narzędzi. Takie rozwiązanie pozwala na szybką instalację dodatkowych urządzeń w obudowie

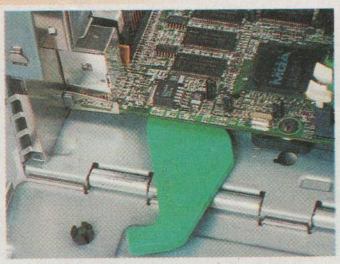
Obsługa
Aby otworzyć obudowę markowego komputera, nie potrzeba całego kompletu śrubokrętów

Modernizacja
Łatwiejszy dostęp do części, ale bardziej ograniczone możliwości rozbudowy komputera

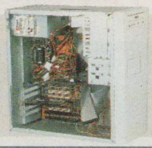
Zabezpieczenia
Masywny zamek chroni urządzenia wewnątrz przed niepowołanym dostępem. Twardy dysk z danymi, procesor czy pamięć łatwiej ukraść niż cały komputer

Ergonomia
Aby wyjąć płytę główną lub karty rozszerzeń, wystarczy odblokować jeden zatrzask

Komputer markowy

Gdy zdecydujemy się na komputer markowy, możemy spodziewać się funkcjonalnego urządzenia, którego poszczególne elementy są dobrze opisane i łatwe do demontażu. Wszystkie komputery markowe spełniają ostre normy przemysłowe. Często jednak nietypowe rozwiązania wewnątrz uniemożliwią nam podłączenie dodatkowego sprzętu. Od samego patrzenia na smakowity kąsek jeszcze nikt się nie najadł...

Składak czy markowy

	Składak		Markowy	
Estetyka i wykonanie	Składak jest komputerem, który został zmontowany z aktualnie dostępnych w firmie, seryjnie produkowanych elementów. Gdy pojawi się na rynku duża liczba tanich obudów jednego typu, może się zdarzyć, że wiele składaków będzie z zewnątrz wyglądać tak samo. Stylistyka składaków często pozostawia wiele do życzenia.	–	Markowy komputer projektowany jest przez producenta od początku do końca, dlatego zazwyczaj charakteryzuje się indywidualną linią wzorniczą. Kupując markowca otrzymamy produkt przemyślany i na swój sposób luksusowy. Również stylistyka klawiatury, myszy i innych podzespołów zewnętrznych pozostaje w harmonii z obudową komputera.	+
Solidność wykonania, użyte elementy	Składak może zawierać tylko seryjne elementy dostępne na rynku. Mała firma nie dysponuje laboratorium badawczym, testowym i własną fabryką, wykorzystuje zatem wyłącznie gotowe produkty innych producentów. Często są to bardzo dobre elementy i złożony z nich komputer może pod względem jakości elementów konkurować z komputerem markowym, ale gdy skusimy się na bardzo taniego składaka, możemy spodziewać się w jego wnętrzu dość słabych i często przestarzałych podzespołów (te naprawdę dobre są niestety drogie).	–	Komputer markowy jest urządzeniem zaprojektowanym i sprawdzonym przez producenta dysponującego doświadczeniem. Oznacza to, że wszystkie jego podzespoły oraz cała konstrukcja zostały wnikliwie przetestowane. Najlepsi producenci otrzymują dla swoich fabryk i serwisów międzynarodowe certyfikaty jakości, ponieważ spełniają surowe normy technologiczne i produkcyjne. Każdy egzemplarz markowego komputera przechodzi przed opuszczeniem fabryki setki testów. Są to testy jakościowe, zgodności z normami ergonomicznymi i ekologicznymi oraz odporności na działanie zakłóceń.	+
Wybór konfiguracji komputera	To jedna z największych zalet składaka względem komputera markowego. Zamawiając w solidnej firmie naszego składaka, możemy zażądać praktycznie dowolnej, odpowiadającej naszym potrzebom, konfiguracji. Oczywiście takie postępowanie kosztuje, i to sporo, ale mamy dokładnie to, co chcemy – dużą obudowę, profesjonalną kartę graficzną lub największy dostępny na rynku dysk twardy.	+	Jest to często słaby punkt markowego komputera. W danej rodzinie komputerów markowych możemy spotkać kilka konfiguracji różniących się np. szybkością procesora, ale producent dobierze nam konfigurację zgodną z naszymi oczekiwaniami. Najczęściej musimy zaakceptować zestaw typowy lub... może warto rozejrzeć się za składakiem.	–
Stabilność pracy	Dobry składak (zawierający nowoczesne i markowe komponenty) jest komputerem bardzo stabilnym, bowiem każdy poważny producent płyt głównych, kart graficznych lub muzycznych testuje swoje produkty, podobnie jak to robią producenci komputerów markowych. Niestety większość tanich składaków zawiera tanie i niezbyt wydajne komponenty pochodzące od dalekowschodnich producentów.	–	Mając sprawdzoną konstrukcję i dobrane elementy, markowy komputer powinien zawieszać się znacznie rzadziej niż sklecony na chybcika z dostępnych elementów składak. Dzięki temu możemy być pewni bezpieczeństwa naszych danych podczas pracy. Jest to szczególnie ważne w pracy biurowej i menedżerskiej, gdzie utrata właśnie opracowywanych danych może być bardzo kosztowna.	+
Modernizacja komputera	Modernizacja składaka wymaga znajomości jego konstrukcji. Często w małej obudowie kłębi się wiele metrów nieoznaczonych kabli, a producenci składaków rzadko oferują jakąkolwiek instrukcję z opisem komputera. W zasadzie jednak dobrej klasy składak jest łatwiejszy do modernizacji niż komputer markowy, choć będziemy do tego potrzebować kompletu instrukcji poszczególnych jego podzespołów, zestawu śrubokrętów i sporej porcji komputerowej wiedzy.	+	Markowe komputery są łatwe w demontażu, a co za tym idzie w prosty sposób możemy je modernizować. We wnętrzu markowca odnajdziemy zazwyczaj przyklejoną do wnętrza obudowy instrukcję pokazującą, gdzie znajdują się poszczególne elementy i gniazda (niestety zwykle po angielsku). Gniazda te coraz częściej oznaczane są dla ułatwienia różnymi kolorami. Często też wymiana napędu CD-ROM lub kart rozszerzeń nie wymaga nawet interwencji śrubokręta.	+
Instrukcja obsługi i dokumentacja	Instrukcje obsługi składaków praktycznie nie istnieją, bowiem zbyt często zmienia się ich konfiguracja. Dlatego najczęściej otrzymamy jedynie instrukcje do poszczególnych komponentów komputera. Cieszmy się i z tego, bowiem może się również zdarzyć, że z zestawem dostaniemy tylko instalacyjne dyskietki i płyty CD z niezbędnymi sterownikami.	–	Instrukcja obsługi komputerów markowych potrafi nieraz onieśmielić. Jest to zazwyczaj gruba książka, napisana w kilku językach (obowiązkowo również w języku polskim), bogato okraszona zdjęciami i obrazkami. Znajdziemy w niej wiele ważnych i szczegółowych informacji o konfiguracji oraz obsłudze komputera. Jest to szczególnie istotne dla mniej wtajemniczonych użytkowników.	+
Dołączone oprogramowanie	Kupując składak, nie powinniśmy oczekiwać prezentów w postaci bogatego oprogramowania. Za dopłatą lub czasem w cenie komputera otrzymamy być może system operacyjny Windows 98 w wersji OEM. Jeżeli jednak zamówimy do naszego składaka jakiś komponent renomowanego producenta (np. dobrej klasy kartę dźwiękową), do którego sam producent oferuje dodatkowe oprogramowanie, będziemy się mogli cieszyć takim prezentem.	–	Kupując markowy komputer, możemy się spodziewać dodatkowego oprogramowania. Będzie to oczywiście system operacyjny (Windows 98 lub Windows NT). Często otrzymamy też pakiet antywirusowy, programy do zdalnego zarządzania komputerem poprzez sieć (instalowanie programów, uaktualnienie programu BIOS i sterowników) lub programy multimedialne. Ciekawą ofertą są dodawane przez niektóre firmy płyty ratunkowe CD, przywracające w razie problemów konfigurację ustaloną przez producenta.	+
Serwis i pomoc techniczna	Składaki objęte są zazwyczaj roczną gwarancją, ale w niektórych firmach, gdy serwis stwierdzi brak uszkodzenia w oddanym do naprawy komputerze (uwaga początkujący!), kosztami serwisu może zostać obciążony właściciel komputera. Zazwyczaj też sami musimy dostarczyć uszkodzony komputer do serwisu i to na własny koszt (warto więc wybrać firmę mieszczącą się blisko miejsca pracy lub zamieszkania). Z pomocą techniczną bywa różnie, nie możemy też liczyć na odszukanie nowych sterowników na firmowej stronie WWW, bowiem małe firmy zwykle jej nie mają.	–	Wielcy producenci oferują zazwyczaj lepsze warunki gwarancyjne – np. dwa lub trzy lata gwarancji, zdarzają się również tacy, który w pierwszym roku okresu gwarancyjnego gotowi są przybyć do klienta w razie problemów. Szeroka sieć serwisowa dużych producentów pokrywa swoim działaniem teren całego kraju, zapewniając szybki czas reakcji serwisu. Ponadto otrzymujemy dostęp do telefonu pomocy technicznej (z jej jakością bywa jednak różnie – patrz Komputer ŚWIAT, nr 11/99, s. 24) oraz dostęp do nowych sterowników w internecie zamieszczonych na stronach WWW producentów.	+
Ochrona danych i sprzętu	Aby dostać się do składaka, wystarczy zastaw śrubokrętów. Nic praktycznie nie chroni jego komponentów przed niepowołanym dostępem. O ile nie zainstalujemy dodatkowych zabezpieczeń danych (np. programy szyfrujące), mamy do dyspozycji jedynie standardowe zabezpieczenie hasłem w BIOS-ie i zaplombowanie obudowy komputera.	–	Komputery markowe mogą mieć wymyślne rozwiązania zabezpieczające przed niepowołanym dostępem. Obudowy markowców mogą być na przykład zamykane na zamek, a do ich uruchomienia może być potrzebna specjalna karta identyfikująca użytkownika. Takie rozwiązania oznaczają duży komfort psychiczny, gdy w naszym komputerze przechowujemy poufne lub tajne dane.	+
Cena	Cena to największy plus składaka. W podobnej konfiguracji sprzętowej jest on zawsze dużo tańszy od komputera markowego. Ale uwaga! Składak wyposażony w nowoczesne podzespoły renomowanych producentów może kosztować więcej niż komputer markowy. Także i wtedy możemy się cieszyć – kupujemy komputer idealny do naszych zastosowań.	+	Niestety za komputer markowy musimy zapłacić sporo więcej niż za składak o podobnej konfiguracji. Płacimy bowiem nie tylko za sam komputer, ale także za wysiłki firmy włożone w jego zaprojektowanie i przetestowanie, dobry serwis, pomoc techniczną (często bezpłatna pomoc techniczna przez telefon) – czyli za to wszystko, co określamy jako dobrą markę.	–

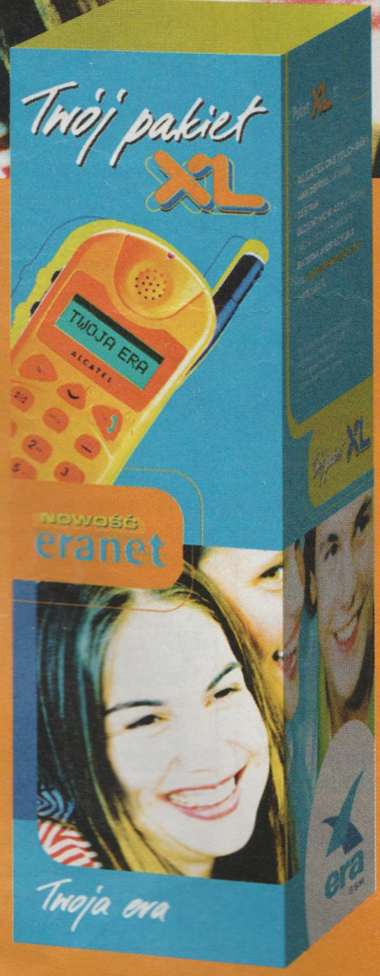
Podsumowanie

A więc który wybrać? Kupując komputer każdy musi niestety zdecydować sam, co jest dla niego najważniejsze, a z czego może zrezygnować. W podjęciu decyzji pomoże z pewnością powyższa tabela, pokazująca najważniejsze różnice pomiędzy urządzeniami markowymi a składakami. Bardziej wnikliwą analizę wad i zalet komputerów przeprowadziliśmy, testując dziewięć kompletnych zestawów (nr 9/99, s.8), wśród których znalazły się urządzenia z obydwu klas. Na naszej witrynie internetowej → **www.komputerswiat.pl** oferujemy również możliwość określenia; ew. ustalenia konfiguracji idealnego peceta dzięki tzw. ruchomym wagom. Każdy może tam w prosty sposób określić najważniejsze dla niego cechy i wyłonić własnego zwycięzcę testu.

Wolność, Młodość, Rozmowność

Masz dużo do powiedzenia?
To powiedz. Albo, jeśli wolisz prześlij.
Krótko i treściwie SMS-em.
Wyczerpująco, e-mail-em przez eranet.
A wszystko przez telefon w sieci Era GSM.
Masz teraz do tego celu specjalny pakiet XL
- pakiet, który dużo może.

Twój pakiet XL za jedyne 149 zł ** to:

- **Telefon**
  Alcatel One Touch Easy Hands Free - telefon, który też może dużo.
  Może mówić na głos (funkcja "hands free") i umie być dyskretny
  (dodatkowa bateria wibracyjna).

- **Aktywacja w dowolnym planie taryfowym**
  Cztery taryfy, a wśród nich tania taryfa Halo z najdłuższym czasem "poza szczytem".

- **Promocyjny zestaw usług XL:**
  Poczta Elektroniczna w Eranet – za 1 zł** miesięcznie do 30.09.1999. W prosty sposób możesz wysłać lub odczytać e-mail przesłany do Ciebie. Nie musisz mieć przy sobie komputera, wystarczy do tego Twój telefon komórkowym sieci Era GSM.
  SMS: za pół ceny do 30.09.1999.
  Jednorazowa opłata za aktywację Poczty Elektronicznej – 10zł **.

Zestaw usług XL dostępny jest również przy zakupie dowolnego telefonu oferowanego przez sieć Era GSM.

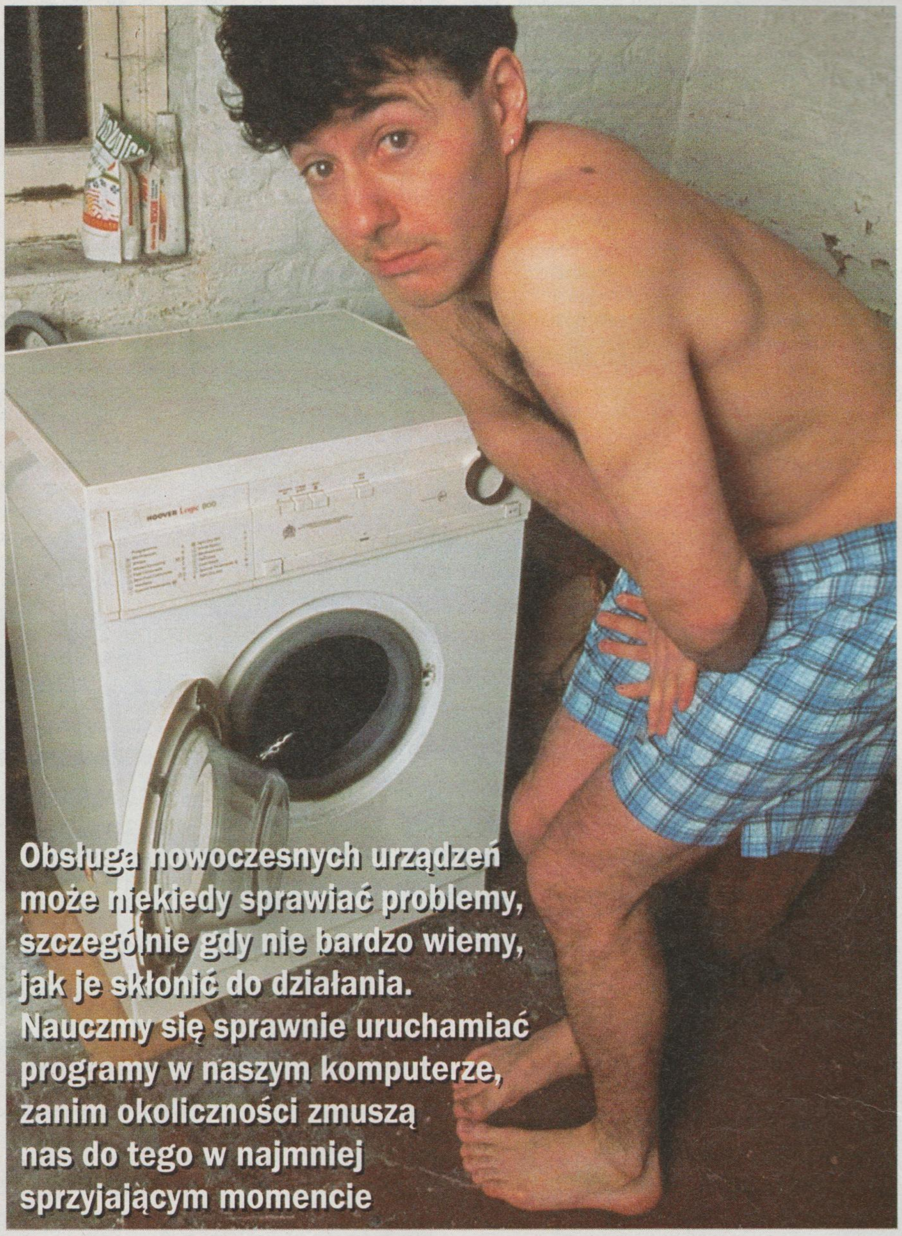
Zapraszamy do salonów i sklepów firmowych Era GSM: • Bydgoszcz, ul. Focha 4 • Gdańsk, ul. Podwale Grodzkie 5 • Katowice, al. W. Korfantego 5 • Kielce, ul. Sienkiewicza 78 • Kraków, ul. Królewska 67 • Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 68 • Łódź, ul. Piotrkowska 103/105 • Poznań, ul. Murawa 2 • Rzeszów, ul. Lisa Kuli 9d • Szczecin, ul. Wojska Polskiego 14 • Warszawa, ul. Złota 70, Al. Jerozolimskie 11/19, ul. Puławska 15 • Wrocław, ul. Świdnicka 19 oraz do dealerów Era GSM.

* Szczegółowy regulamin promocji dostępny w punktach sprzedaży. Oferta ograniczona czasowo. Sprzedaż do wyczerpania zapasów.
** Cena netto.

INFOLINIA: 0 800 602 900 Internet: www.eragsm.com.pl telegazeta: str. 602

Twoja era

era GSM

Fot. EAST NEWS

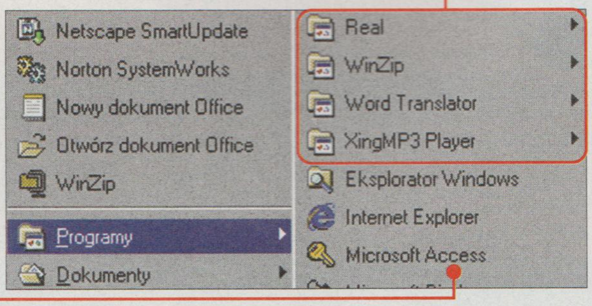
Obsługa nowoczesnych urządzeń może niekiedy sprawiać problemy, szczególnie gdy nie bardzo wiemy, jak je skłonić do działania. Nauczmy się sprawnie uruchamiać programy w naszym komputerze, zanim okoliczności zmuszą nas do tego w najmniej sprzyjającym momencie

Uruchamiamy programy

Na naszym komputerze mamy często zainstalowanych wiele użytecznych **01 programów**. Nie zawsze wiemy, jak je uruchomić. Komputer ŚWIAT podpowie.

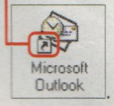
Menu Start i pulpit

1 W Windows najczęściej uruchamiamy programy, klikając na **02 przycisk** Start, a następnie przesuwając **03 kursor** w górę do menu Programy. Po chwili automatycznie rozwija się lista, pokazując nam ikony i nazwy programów do wyboru oraz kolejne, kryjące więcej programów grupy tematyczne. Będą to więc na przykład Akcesoria, Autostart oraz spora liczba grup założonych przez zainstalowane przez nas w systemie **04 aplikacje**.

2 Uruchomienie programu nastąpi po kliknięciu na jego **05 ikonę** w menu.

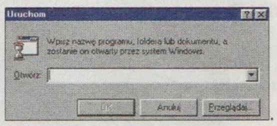
3 Proces rozwijania menu bywa czasami kłopotliwy i czasochłonny, szczególnie gdy program ukryty jest w jakiejś głęboko zagnieżdżonej podgrupie (porównaj wskazówkę Ujarzmione menu na stronie 44). Wygodniej byłoby wtedy uruchomić program z pulpitu. Gdy na pulpicie znajduje się **06 skrót** do programu, klikamy na jego ikonę dwukrotnie lewym przyciskiem myszy. Skróty do programów mają standardowo w lewym dolnym rogu ikonki malutką strzałkę:

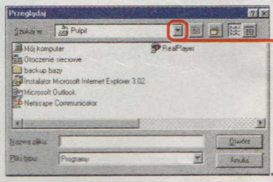
Więcej programów

1 Gdy poznamy już wszystkie programy, które otworzyć można poprzez menu Start lub też uruchomić, klikając na znajdującą się na pulpicie ikonę, wcale nie będzie to oznaczać, że widzieliśmy już wszystko. Część obecnych w komputerze programów nie tworzy do siebie skrótów. Jak je uruchomić?

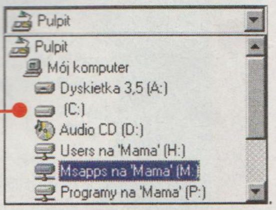
2 Skorzystajmy z narzędzia Uruchom. W tym celu kliknijmy na przycisk Start, a następnie na Uruchom. Na ekranie pojawi się takie oto okno:

3 Kliknijmy na przycisk Przeglądaj..., co spowoduje otworzenie kolejnego okna:

Jak poszukiwać programów? Gdy klikniemy na strzałkę w oknie Szukaj w:, rozwinie się lista **07 napędów**:

4 Po kliknięciu na ikonę naszego **08 dysku** (najczęściej C), w głównym oknie ujrzymy zapisane na nim **09 foldery**.

5 Teraz, klikając podwójnie na nazwy folderów, oglądamy ich zawartość. Przycisk służy do powrotu do przed chwilą oglądanego folderu (a więc tego, który w hierarchii folderów stoi bezpośrednio wyżej). Gdy będziemy w ten spo-

Co to właściwie jest...

01 programy
Używamy ich bez przerwy – to np. Microsoft Word, Internet Explorer i inne. Programy są zapisywane i przechowywane na nośnikach danych, takich jak: dysk twardy, CD-ROM, dyskietki.

02 przycisk
Charakterystyczne wyróżnione prostokąty w graficznym środowisku systemu operacyjnego Windows. Kliknięcie na przyciskach wywołać może najróżniejsze funkcje. Przyciski mogą pomagać m. in. przy zmianie koloru czcionki, drukowaniu czy sprawdzaniu błędów pisowni.

03 kursor
Pokazuje nam, w którym miejscu na ekranie aktualnie pracujemy. W wielu programach Windows jest to migająca czarna pionowa kreska. Kursorem możemy kierować we wszystkich czterech kierunkach za pomocą myszy lub strzałek klawiatury.

04 aplikacja
To inaczej program komputerowy.

05 ikona
Mały obrazek, typowy element Windows. Ikony mogą oznaczać miejsce przechowywania informacji (np. ikona Mój komputer w Windows 95, 98 i Windows NT), ale także ułatwiać wykonywanie pewnych czynności, np. drukowanie.

06 skrót
Zamiast wielokrotnie zachowywać plik lub program na dysku twardym, możemy w Windows utworzyć do niego dowolnie wiele skrótów. Są one widoczne jako ikony z małą strzałką w lewym dolnym rogu. Podwójne kliknięcie na ikonę skrótu do programu powoduje uruchomienie tego programu.

sób podróżować pomiędzy katalogami, zobaczymy w nich ikony programów. Zauważymy, że okno to poza folderami wyświetla jedynie programy i skróty do nich, nie ujrzymy tu na przykład 10 plików tekstowych. Dzieje się tak dlatego, iż na liście wyboru przy pozycji Pliki typu: ustawiony jest filtr Programy. Gdy klikniemy na strzałkę, u dołu rozwinie się menu, z którego będziemy mogli wybrać alternatywną opcję Wszystkie pliki (*.*) – wtedy oprócz programów zobaczymy także pozostałe pliki.

6 Na dysku znajduje się wiele folderów. Gdzie zatem najlepiej szukać programów? Najczęściej znajdziemy je w podfolderach katalogu Program Files oraz w folderze Windows, nie zaszkodzi jednak poszukać gdzie indziej.

7 Aby otworzyć program, korzystając z narzędzia Uruchom..., klikamy podwójnie na odnalezioną w oknie przeglądania ikonę, a następnie potwierdzamy to naciśnięciem przycisku OK.

Jak rozpoznać programy?

1 Zawartość naszych dysków bardzo rzadko przeglądamy poprzez narzędzie Uruchom... Częściej korzystamy z 11 Eksploratora Windows, w którym podróżujemy po folderach w podobny sposób jak w oknie przeglądania narzędzia Uruchom, o czym napisaliśmy powyżej. (Eksplorator Windows uruchamiamy, klikając na przycisk Start, a następnie Eksplorator Windows – więcej o tym narzędziu napisaliśmy w ABC Windows w numerze 8/99).

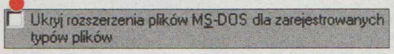
2 Jak wtedy rozpoznać, które z kolorowych ikon są programami, a które dokumentami – plikami graficznymi (a więc zawierającymi obrazy), muzycznymi (zawierającymi informacje dźwiękowe), tekstowymi czy też różnymi plikami wykorzystywanymi przez aplikacje Windows? Przecież filtr Programy jest wtedy niedostępny. Sekret tkwi w nazwie. Program zawsze zdradzi nazwa jego pliku, a ściślej – jej fragment zwany 12 rozszerzeniem. Pliki programów wykonywalnych (a więc takich, które możemy uruchomić) mogą mieć tylko rozszerzenia *.bat .com* lub *.exe* Jednak Windows standardowo nie wyświetla demaskujących programy rozszerzeń plików. Pokażemy teraz, co zrobić, żeby je ujrzeć.

3 Lewym przyciskiem myszy klikamy podwójnie na ikonę:

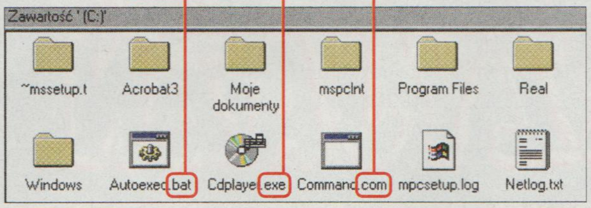

4 Z menu Widok wybieramy Opcje..., a następnie klikamy na zakładkę Widok.

5 Kliknięciem usuwamy ewentualne zaznaczenie przy opcji

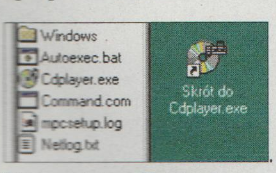
i klikamy na OK. Teraz bez problemu rozpoznamy, które z kolorowych ikon plików są programami.

Łatwiejszy dostęp

Kiedy już upatrzymy sobie program, który chcielibyśmy częściej uruchamiać, a ani na pulpicie, ani w menu Start nie ma do niego skrótu, możemy sami taki utworzyć.

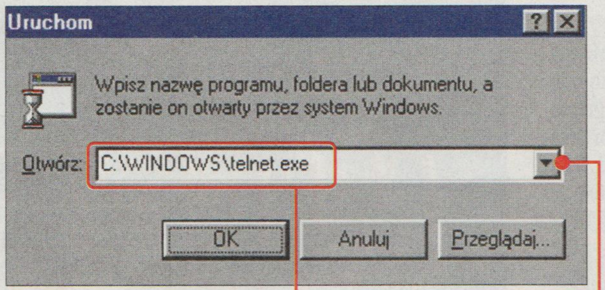
1 Jak tworzyć skróty na pulpicie, opisaliśmy szeroko w ABC Windows w numerze 7/99. Teraz przypomnijmy tylko, iż najprostszą metodą jest po prostu przeciąganie z okna Eksploratora Windows ikony danego programu na pulpit. Czynimy to najczęściej przy użyciu lewego przycisku myszy. W wyniku tego na pulpicie pojawi się taka sama ikona, dodatkowo wyposażona w strzałeczkę i podpis Skrót do....

Fragment okna Eksploratora, z którego na pulpit przeciągnięto ikonę programu *cdplayer.exe* (program kontrolujący odtwarzanie płyt kompaktowych audio w 13 napędzie CD-ROM)

2 Do samego menu Start skróty dodajemy nieco inaczej (o możliwości tej wspomnieliśmy także w ABC Windows w numerze 2/99). Klikamy prawym przyciskiem myszy na przyciski Start i wybieramy opcję Eksploruj. W oknie Eksploratora, które się otworzy, klikamy na menu Plik, a następnie na Nowy obiekt oraz Skrót. Powiedzmy, że programem, do którego chcemy sobie ułatwić dostęp, jest program 14 telnet. Jego ikona to: telnet (lub telnet.exe), a należy go szukać w folderze Windows na dysku (C:). Kliknijmy więc na przycisk Przeglądaj..., odnajdźmy, przesuwając w prawo pasek przewijania, ikonę telnet i kliknijmy na nią podwójnie. Czynność kończymy klikając na przyciski Dalej > oraz Zakończ.

3 Spróbujmy telnet uruchomić także przy użyciu narzędzia Uruchom... Klikamy więc, jak to poprzednio zostało opisane, na przycisk Start a następnie na Uruchom. Klikamy na przycisk Przeglądaj... a następnie w oknie Szukaj w: odnajdujemy dysk (C:). Teraz podwójnie klikamy na ikonę folderu Windows, która pojawiła się w głównym oknie. Przesuwając w prawo pasek przewijania, szukamy ikony telnet (lub telnet.exe). Gdy wreszcie klikniemy na nią dwukrotnie, wstrzymajmy się na

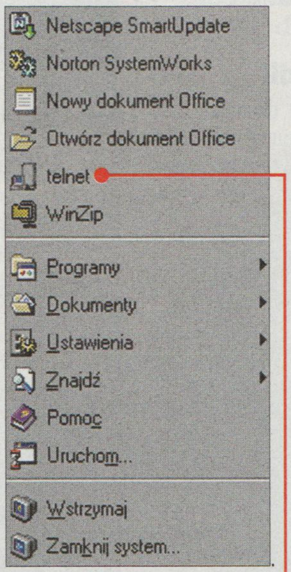

moment z naciśnięciem przycisku OK. Narzędzie Uruchom po zamknięciu okna przeglądania w swoim głównym oknie wyświetli taki napis.

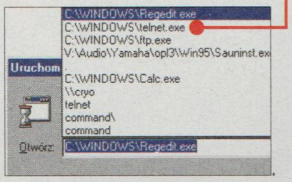
4 Gdy klikniemy na OK, program zostanie uruchomiony. To samo stałoby się, gdybyśmy w okienko od razu wpisali powyższy napis, gdyż jest to ścieżka do folderu, w którym program się znajduje, zakończona jego faktyczną nazwą. Gdy włączymy narzędzie Uruchom..., po raz kolejny okaże się, że zapis ten wciąż tam jest – wystarczy więc tylko kliknąć na OK i program zostanie uruchomiony.

5 Czy oznacza to, że zapis ten będzie tam zawsze? Otóż nie – kiedy poprzez narzędzie Uruchom... otworzymy po chwili jakiś inny program, napis w oknie będzie dotyczył właśnie jego. Ale...

6 Jak widzimy, obok znajduje się strzałka, co zawsze oznacza, że mamy do czynienia z listą wyboru, a więc z większą liczbą pozycji – okazuje się, że ścieżka do naszego programu wciąż tam jest – wystarczy ją wybrać i kliknąć na OK.

Program telnet umieszczony przez nas w menu Start. Aby go uruchomić, klikamy na Start, a potem na jego ikonę

Co to właściwie jest...

07 napęd
Pojęcie to określało początkowo urządzenie mechaniczne. Tak powstały oznaczenia napęd dysku A dla pierwszego napędu dyskietek i napęd dysku B dla drugiego. Kolejne litery, poczynając od C, opisują dyski twarde, a następujące po nich – napędy CD-ROM i DVD.

08 dysk twardy
Jest pamięcią trwałą. Oznacza to, że wszystkie dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu komputera.

09 folder, katalog
Informacje na dysku twardym mogą być uporządkowane podobnie jak wiadomości w książce – w rozdziały. Rozdziały na dysku twardym nazywają się folderami lub katalogami.

10 plik tekstowy
Plik (podstawowa jednostka przechowywania informacji na dysku twardym komputera), którego zwartością jest tekst zrozumiały dla człowieka.

11 Eksplorator Windows
Będący częścią Windows program, z którego korzystając, możemy m.in. kopiować, kasować pliki oraz uruchamiać programy.

12 rozszerzenie pliku
Nazwa pliku składa się zazwyczaj z dwóch części. Nazwy właściwej oraz umieszczonego po kropce trzyliterowego dodatku, zwanego rozszerzeniem.

13 napęd CD-ROM
Urządzenie montowane w komputerze, umożliwiające odczytywanie krążków CD-ROM i odtwarzanie płyt kompaktowych.

14 telnet
Funkcja umożliwiająca użytkownikowi jednego komputera zdalną pracę na innym, nieraz bardzo oddalonym komputerze.

Drogowskaz

Co skłoniło znanego aktora Jeffa Danielsa do zagrania głównej roli w komedii Disneya? – Scenariusz obiecywał, że w jednej ze scen będę poturbowany przez modelkę Liz Hurley. To wystarczyło, bym przyjął rolę – żartuje Daniels

MIĘDZYPLANETARNA PRZYJAŹŃ

W filmie Mój przyjaciel Marsjanin →1 aż roi się od komputerowych efektów specjalnych. Reżyser Donald Petrie, twórca takich filmów, jak Mystic Pizza i Dwaj zgryźliwi tetrycy, mówi: – Choć nie brak efektów specjalnych najwyższej klasy, tak naprawdę liczy się historia, którą film opowiada. Efekty mają tylko uatrakcyjnić opowieść, bo prawdziwym kluczem do sukcesu komedii są jej bohaterowie. Dalej Petrie wyjaśnia: – Nasz film to historia dwóch ludzi z dwóch różnych światów. Tim O'Hara, ambitny reporter telewizyjny (w tej roli właśnie Jeff Daniels), odkrywa Marsjanina, który rozbił się w sąsiedztwie jego domu. Marsjanin, czyli wujaszek Martin (gra go Christopher Lloyd, szalony Dok – dr Brown z Powrotu do przyszłości), najpierw niemal rujnuje życie reportera, potem jednak zaprzyjaźnia się z nim.

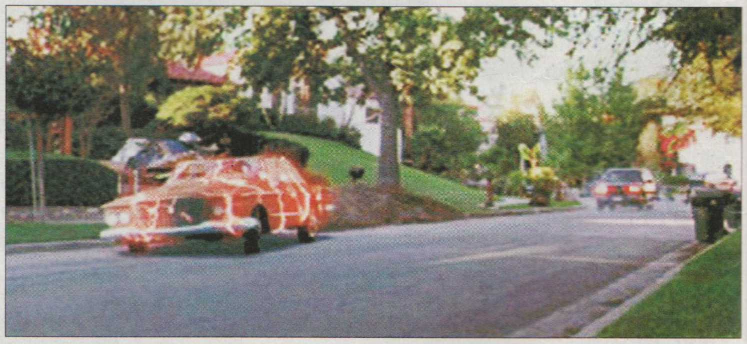
Początkowo Tim traktuje spotkanie z przedstawicielem obcej cywilizacji jako świetną okazję do sprzedania mediom sensacji stulecia. Szybko jednak dociera do niego, że powinien raczej pomóc naprawić uszkodzony statek przybysza i uratować go z rąk pary bezwzględnych naukowców, Coleye'a i Armitana, badaczy obcych cywilizacji.

Kanwą opowieści jest nieznany w Polsce komediowy serial telewizyjny z lat sześćdziesiątych. Jednak scenariusz filmu jest, jak twierdzą twórcy, więcej niż przeróbką. Od początku pisano go z myślą o wykorzystaniu najnowszej techniki filmowej. Dla pary scenarzystek Sherri Stoner i Deanny Olivier efekty specjalne i komputerowe triki to nic nowego. Obie są bowiem autorkami scenariuszy do filmu Casper (o zabawnym duszku), jak i zwariowanych animowanych serii dla dzieci Tiny Toons i Animaniacs.

Komputery w służbie komedii

– Wzięliśmy wszelkie dostępne dziś środki – grafikę komputerową, lalki animowane tradycyjnymi metodami, kukły animatroniczne i oddaliśmy je w służbę komedii – opowiada Donald Petrie. W filmie podziwiać zatem możemy niezwykły, rosnący statek kosmiczny, mechaniczny pasek kryjący najróżniejsze przedmioty codziennego użytku na Marsie, urocze marsjańskie zwierzątko o czterech ramionach i czterech nogach, jak i potwora budzącego przerażenie koleżanki Tima, Lizzie. Najciekawszy ze wszystkich jest żyjący własnym życiem zmiennokształtny marsjański kombinezon kosmiczny Zootinix 3000, zwany po prostu Zoot. Przypomina jednocześnie wiele innych stworów znanych z filmów fantastycznych, jak pokraczny ET czy podobny do odkurzacza robot R2-D2 z Gwiezdnych wojen.

– Zoot ma w sobie cechy królika Rogera i latającego dywanu Aladyna – kontynuuje reżyser. – Nie ma głowy, nie ma ręki ani nogi, ale wprost kipi od życia. Jest gwiazdą filmu.

Pędzący samochód zmniejsza się w trakcie jazdy, by wpaść do kanału ściekowego. Auto i jego cień wygenerowano na komputerach, podobnie jak ślady opon

Jeffowi Danielsowi partneruje w filmie piękna Daryl Hannah jako kamerzystka telewizyjnej ekipy

Nie skraca się w praniu: na zdjęciu skafander kosmiczny Zoot wujaszka Martina; to co widzimy to efekt pracy animatorów

– Zoot jest cylindryczny, szary, prosty w kroju. Odróżnia się od krzykliwych kolorów ubrań noszonych w Kalifornii – opowiada o swym dziele projektantka kostiumów Kate Hanafin. Strój ten tylko podkreśla różnice dzielące oba światy: Ziemię i Marsa. – Choć Marsa widzimy tylko w sekwencji otwierającej film, obowiązujący tam styl mody poznajemy dzięki skafandrowi – wyjaśnia Hanafin.

Skafander z charakterem

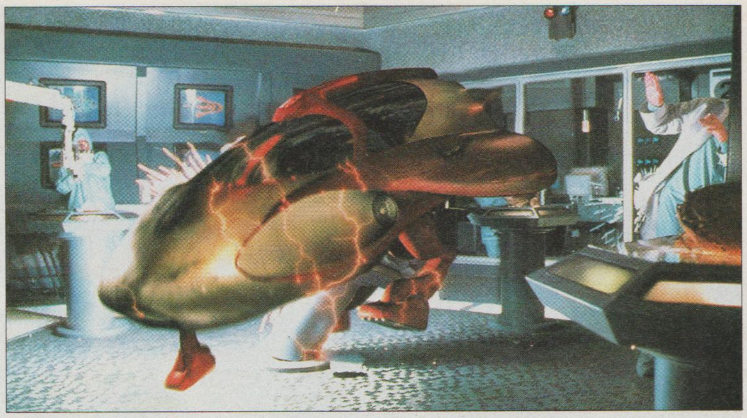
Koordynator efektów specjalnych Phil Tippett, weteran tej branży (pracował przy Gwiezdnych wojnach, Robocopie, Parku jurajskim i Żołnierzach kosmosu), tak opisuje pracę przy trikach w Moim przyjacielu Marsjaninie: – Zwykle zleca się mojemu studiu powołanie do życia przerażających potworów, które rozrywają się nawzajem na kawałki. Tym razem było inaczej, co przyjęliśmy jako pożądaną odmianę. Zrobiliśmy co w naszej mocy, by obdarzyć Zoota wyrazistą osobowością. Wiele uwagi poświęciliśmy choreografii jego ruchów, bo zależało nam, by operował bogatym zasobem środków aktorskich. Z dumą mogę stwierdzić, że udała się nam rzecz trudna: ekranowy Zoot żyje własnym życiem, jest indywidualnością pełną wdzięku i wprost uwielbia psocić.

Odpowiedzialny za efekty animatroniczne Alec Gillis mówi: – Moje zadanie sprowadzało się do opracowania marsjańskich kanonów zachowań. Skonstruowaliśmy realistyczne repliki poszczególnych części ciała wujaszka Martina, których ruchy kontrolowaliśmy za pomocą dżojstików. W filmie przybysz grany przez Christophera Lloyda posiadł zdolność przyjmowania ludzkich kształtów, skonstruowaliśmy zatem realistyczną, a zarazem stylizowaną replikę aktora. Diabeł tkwi w szczegółach – bez dopracowania najdrobniejszych detali nie ma mowy o tym, by widownia uwierzyła, że ogląda żywą istotę.

– Nie ma techniki, której byśmy nie wykorzystali – zachwala scenograf Sandy Veneziano. Zależało nam przy tym na zaznaczeniu kontrastu między mieszkaniem Tima, w którym panuje wieczny bałagan, a zbudowanymi przez nas w studiu zimnymi, sterylnymi i szklanymi wnętrzami podziemnego laboratorium należącego do SETI ➔❷ czyli instytutu poszukującego pozaziemskich inteligencji – mówi Veneziano. Co było najtrudniejsze do osiągnięcia?

– Wyzwanie polegało na skoordynowaniu wszystkich elementów efektów specjalnych i mechanicznych, stworów, charakteryzacji i replik części ciała w jedną spójną całość. (Wyjaśniamy: Chodzi o to, by widzowie w kinie nie mogli odróżnić grafiki komputerowej od tego, co nakręcono kamerą filmową. Wszystkie rodzaje zastosowanych efektów muszą komponować się ze sobą i uzupełniać).

Ogromną część trików wykonało znane studio efektów Available Light ➔❸.

Marsjański statek kosmiczny w laboratorium SETI. W tej scenie kosmiczny pojazd rozrasta się ku przerażeniu badających go naukowców. Na sfilmowane wnętrze spece z Available Light nałożyli grafikę komputerową – właśnie sam statek

To oni wygenerowali na komputerach marsjański statek kosmiczny, samochód malejący w trakcie jazdy i uciekający kanałami ściekowymi, a także inne cuda jakie oglądamy w filmie.

Pomimo tych wszystkich sztucznych efektów film nie traci komediowego charakteru i pozostaje rodzinną rozrywką dla każdego, jak zwykle w wypadku filmów Disneya ➔❹. – Dzieciaki nie uwierzą własnym oczom, a i dorośli znajdą tu niemało dla siebie – obiecuje reżyser Donald Petrie. ■

W kinach: od 28 maja

Ocena: dobra

Adresy online

❶ www.syrena.com
❷ www.seti-inst.edu/
❸ www.availablelightltd.com
❹ disney.go.com/DisneyPictures/martian

Samochód w... rurze ściekowej. Cały obraz pochodzi z komputera. Najtrudniejszą pracą było dodanie refleksów świateł auta na ścianach kanału

Fot. EAST NEWS

Działka na orbicie

Umieszczenie w kosmosie pierwszego polskiego satelity pozwoliłoby na ściąganie danych z internetu z prędkością przynajmniej 6 Mb/s – stokrotnie szybciej niż robi to najszybszy modem. Zamiast jednak zbliżać się do tego celu, oddalamy się – z winy urzędników

Zdaniem naukowców z Centrum Badań Kosmicznych PAN droga z Polski na orbitę jest wyjątkowo ciernista, choć wszyscy zaangażowani w sprawę uśmiechają się do siebie życzliwie i poklepują po plecach. W szufladzie ministra łączności wciąż cierpliwie czeka na podpisanie dokument, który umożliwiłby rozpoczęcie realizacji projektu Polstar – umieszczenia nad Polską naszego satelity. Tymczasem nie jest to tylko sprawa prestiżu. Inni na świecie już od lat robią w kosmosie kokosowe interesy.

Uciekający pociąg

Rynek łączności satelitarnej wciąż rośnie. Już dzisiaj obroty na nim wynoszą ponad 50 miliardów dolarów rocznie. Jednak żeby z tego sporego tortu wykroić dla siebie jakiś kawałek, nie wystarczy po prostu wystrzelić satelitę, który później będzie przekazywał sygnał radiowo-telewizyjny lub dane komputerowe za odpowiednią opłatą. Wokół kuli ziemskiej są bowiem miejsca lepsze i gorsze. Najlepsza z nich jest orbita geostacjonarna. Satelity na niej umieszczone wiszą nieruchomo nad określonym miejscem naszej planety.

– Taka orbita wokół Ziemi jest tylko jedna. Już panuje tam tłok, jak na autostradzie – mówi profesor Janusz Zieliński, wiceprzewodniczący Komitetu Badań Kosmicznych i Satelitarnych Polskiej Akademii Nauk. – Pracuje na niej około 800 satelitów. Przez najbliższe lata przybędzie kilkaset następnych.

Według międzynarodowych konwencji każdemu z państw przyznano przynajmniej jedno miejsce na orbicie geostacjonarnej. Jedynym warunkiem zarezerwowania go było skierowanie odpowiedniego wniosku do Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej. Z nie do końca jasnych powodów Polska nigdy z takim wnioskiem nie wystąpiła. Na efekty nie trzeba było długo czekać.

– Naszą działkę na orbicie zajęły satelity Hot Bird należące do Eutelsatu, korporacji telekomunikacyjnej kilku państw europejskich – mówi prof. Zieliński. – Trudno się zresztą dziwić. Przestrzeń nad środkową Europą to jeden z najbardziej atrakcyjnych rejonów. Dziwić się trzeba temu, że z polskiej strony nie było nawet słowa protestu.

Wciąż mamy szanse na wcześniejsze posiadanie własnego satelity. Ciągle bowiem są wolne miejsca na orbicie umożliwiającej nadawanie w innym paśmie częstotliwości. Lecz tam o sukcesie nie decydują już międzynarodowe konwencje, ale znana powszechnie zasada: kto pierwszy – ten lepszy.

Prof. Zieliński: – Możemy jeszcze wskoczyć do tego coraz szybciej jadącego pociągu.

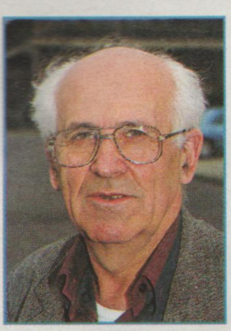
Kosmiczny taniec

Sprawa satelity utknęła jednak w martwym punkcie. Minister łączności musi bowiem złożyć podpis pod odpowiednim dokumentem do Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej. Dopiero kiedy ta zatwierdzi projekt, wejdzie on w fazę realizacji. Tymczasem minister oświadczył niedawno, że prawdopodobnie nie znajdzie w tym roku dość czasu, by przyjrzeć się sprawie.

– W takich sytuacjach obowiązują odpowiednie procedury – wyjaśnia Marek Rusin, wiceminister łączności. – Na budowę polskiego satelity i umieszczenie go na orbicie powinien zostać zorganizowany przetarg, który wyłoni najbardziej atrakcyjną ofertę.

Zygmunt Krawczyk ze spółki Polspace twierdzi, że w Polsce nikt inny nie jest tak dalece zaawansowany w realizacji podobnego projektu, jak jego firma. Gdy jednak władze będą zbyt długo zwlekać, inwestorzy po prostu się wycofają. Wtedy udział Polski w tym wielkim satelitarnym rynku będzie się wciąż ograniczał do płacenia innym zamiast jedzenia razem z nimi tortu.

– O polskim satelicie telekomunikacyjnym myśleliśmy już

Profesor Janusz Zieliński: – Najważniejsze to nie tracić czasu

w 1992 roku – wspomina Zygmunt Krawczyk. – Wiadomo było od początku, że nie będziemy go budować sami, bo nasz kraj nie dysponuje odpowiednimi technologiami i doświadczeniem. Rozglądaliśmy się więc za partnerami.

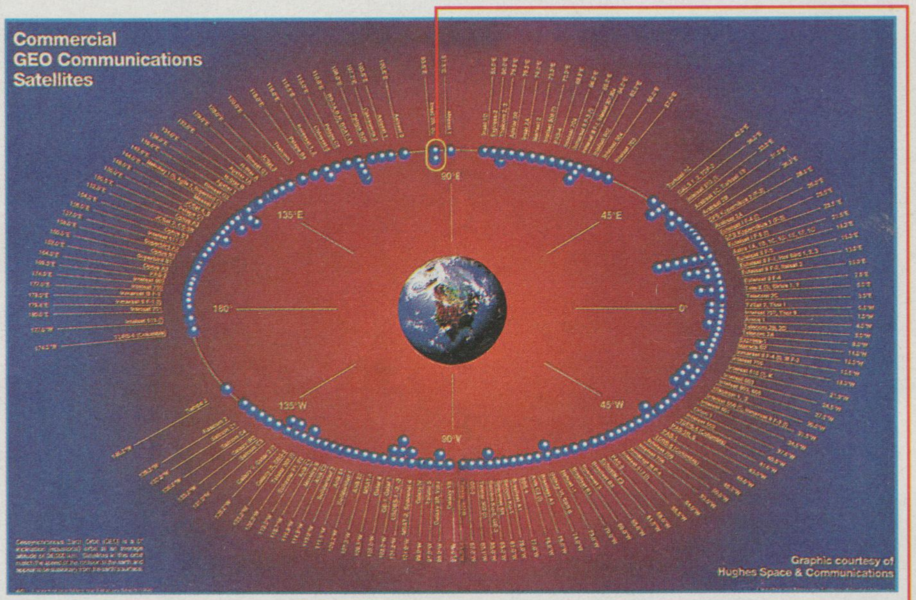
Pierwsi byli Ukraińcy. Proponowali Polakom wspólny program tłumacząc, że rząd ukraiński traktuje tę sprawę priorytetowo i dzięki temu sprawy szybko pójdą naprzód. Do współpracy jednak nie doszło, a Ukraina, mimo obiecanych rządowych preferencji, jest z budową satelity jeszcze daleko w polu. Następni w kolejce pojawili się przedstawiciele Hughes Aircraft Company, amerykańskiego koncernu lotniczego, oferując koncepcję sfinansowania projektu wyłącznie z prywatnej kieszeni, jedynie przy poparciu politycznym polskiego rządu.

– Ostatecznie część projektu nazwanego Polstar byłaby finansowana zza oceanu, część pieniędzy znaleźlibyśmy w polskich bankach, które bardzo szybko dostrzegły w tym przedsięwzięciu niezły interes. – mówi Krawczyk.

Koszt całego projektu ocenia się na około 200 milionów dolarów, które zwrócą się po dziesięciu latach. Z tego 120 mln to cena zbudowania satelity i wyniesienia go na orbitę, pozostałe wydatki to budowa stacji naziemnej w Polsce, prace badawcze oraz szkolenie personelu. Realizację całego przedsięwzięcia Komitet Badań Kosmicznych zlecił spółce Polspace – konsorcjum instytutów badawczych, zakładów przemysłu lotniczego oraz naukowców zajmujących się technologiami aerokosmicznymi. Według założeń projektu polski satelita dość szybko zacząłby na siebie zarabiać.

– Na samych podatkach i opłatach celnych budżet zyskałby co najmniej 40 mln złotych – wylicza Krawczyk. – W kraju zostałoby także około 50 mln dolarów rocznie, które teraz polskie firmy wydają na wynajem zagranicznych łączy satelitarnych. Dla 20 mln odbiorców telewizji kablowej i satelitarnej, a także ponad dwóch milionów użytkowników internetu oznaczałoby to obniżenie opłat. Ci ostatni mogliby odbierać dane z sieci z prędkością 6 Mb/s i ściągać większe pliki kwadrans, a nie całą noc.

Uruchomienie systemu Polstar rozwiązałoby też problem deficytu częstotliwości radiowych i telewizyjnych. Niemal natychmiast po podjęciu przez satelitę pracy można by uruchomić kilkanaście dodatkowych kanałów telewizji satelitarnej, a dotychczasowe problemy z platformą cyfrową dałoby się załatwić o wiele szybciej i prościej. ■

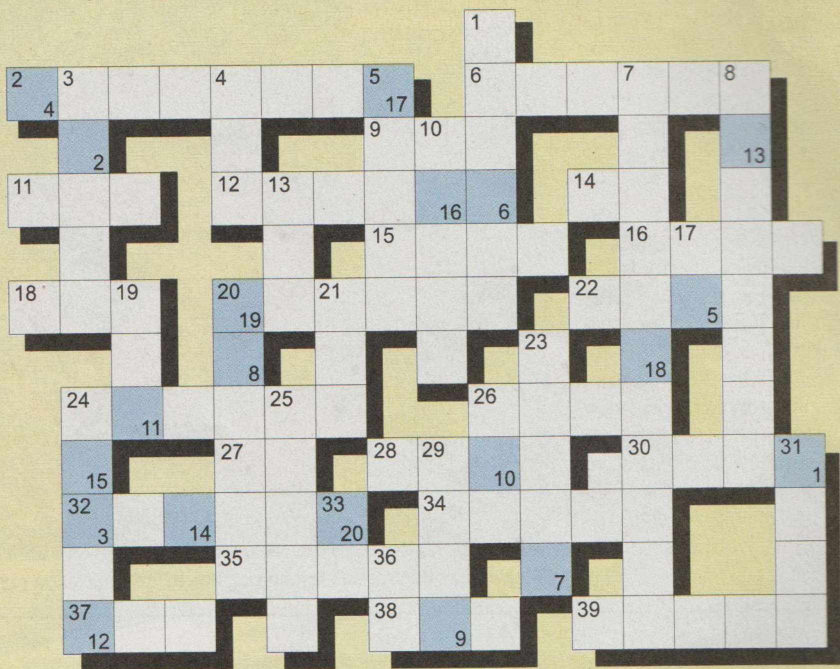

Miejsce na orbicie geostacjonarnej, które Polska utraciła przynajmniej na dziesięć lat

Superkrzyżówka

Litery z pól zaznaczonych niebieskim kolorem należy ustawić w odpowiedniej kolejności (według numerków umieszczonych w prawym dolnym rogu niebieskich kwadratów). Powstanie wówczas hasło – rozwiązanie krzyżówki

Poziomo: **2.** komputerowe „okno" na świat **6.** wschodnie kraje **9.** proste w instalacji połączenie komputera z urządzeniami zewnętrznymi **11.** szybkość przesyłania danych przez modem podawana w bitach na sekundę **12.** dzięki niemu wprowadzisz maszynopis do komputera **14.** bije damę **15.** pokrowiec na dyskietki **16.** zakłócenia na monitorze **18.** Radio Data System **20.** grafika komputerowa na papierze **22.** wierzchnia część biurka **24.** znak służący do rozróżniania oznaczeń literowych **26.** liczba błędów nagranych na płycie CD-R podczas sekundy **27.** władca bogów i ludzi **28.** charakterystyka programu **30.** mocny trunek **32.** oznaczenie 4.01 przy nazwie programu Internet Explorer **34.** świadectwo z wynikiem kontroli technicznej **35.** budowla obronna **37.** plik gromadzący informacje do odzyskania w oknie odtwarzacza, takie jak numer utworu lub czas jego trwania **38.** mieszanie kart **39.** zanieczyszczenia lub mikroprzerwania na taśmie wideo.

Pionowo: **1.** port w Libii **3.** bandycki czyn **4.** gra strategiczna, w której czas akcji jest taki sam jak w świecie osoby grającej **5.** odbiornik pozwalający na dostrojenie kanału, który chcemy oglądać **7.** następca Menedżera plików z Windows 3.1 w Windows 98 **8.** dwuwymiarowy obiekt graficzny służący do pokrywania modelowanych powierzchni **10.** program umożliwiający sprawdzanie i zmianę informacji dotyczących wielkości dysku, ilości pamięci **13.** cenne u słonia **17.** bohater dramatu Emigranci **19.** jednostka pomiaru głośności dźwięku odbieranego w rzeczywistości przez człowieka **20.** ... poleceń w graficznych systemach operacyjnych Windows **21.** system operacyjny **23.** słynny żużlowiec duński, czterokrotny mistrz świata **24.** pierwsze wyjście kartą w grze **25.** sprzęt wodniaka **26.** najmniejsza jednostka informacji **29.** skrzynia lub areszt **31.** ułatwienia przydatne w grach komputerowych **33.** nie FM **36.** film Spielberga.

Laureaci

Superkrzyżówki z numeru 10/99

Nagrodę główną, drukarkę laserową Brother HL-1040, otrzymuje **Marek Majewski** z Tych.

Nagrody pocieszenia, pięć encyklopedii multimedialnych Andy Warhol, otrzymują: **Marian Siwiec** z Chmielnika, **Seweryn Petzel** z Płocka, **Agata Skurzyńska** z Gdyni, **Piotr Rakowski** ze Skoczowa, **Elżbieta Bochen** z Rzeszowa

Do wygrania:

Miniwieża JVC CA-TD77R i pięć encyklopedii Multimedialna historia Polski Dzieje PRL

Graj i wygraj z Komputer ŚWIATEM! Rozszyfruj hasło naszej Superkrzyżówki, a otrzymasz szansę znalezienia się wśród nagrodzonych zwycięzców naszej zabawy!

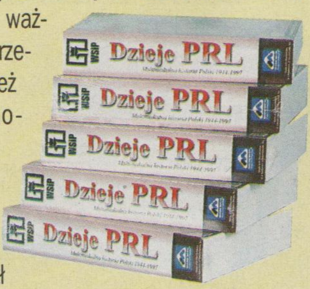

Główna nagroda

Nagrodą główną w naszej Superkrzyżówce jest miniwieża JVC CA-TD77R. Gdy nie masz miejsca na poszczególne komponenty zestawu hi-fi, ta miniwieża rozwiąże twoje problemy. Wszystko w jednym, a właściwie – licząc niewielkie kolumny – w trzech modułach. Zestaw wyposażony jest oczywiście w pilota. Wartość nagrody: 2300 zł

Pięć nagród pocieszenia

Nagrody pocieszenia w naszej Superkrzyżówce to tym razem pięć encyklopedii multimedialnych Dzieje PRL. Ta multimedialna historia Polski obejmująca lata 1944-1997 jest programem, którego nie można pominąć w swoich zbiorach. Skierowana jest do wszystkich, którzy chcą poznać najnowsze dzieje, przypomnieć ważne wydarzenia lub też zweryfikować swą wiedzę. Wartość nagrody: 5 x 150 zł

Jak grać, żeby wygrać?

Zasady:

1. Rozwiązanie krzyżówki należy wpisać na kupon krzyżówkowy wraz z imieniem, nazwiskiem i dokładnym adresem zamieszkania.
2. Laureaci krzyżówki zostaną wyłonieni spośród autorów wszystkich nadesłanych prawidłowych odpowiedzi w dniu 1.07.1999 roku
3. Laureatami mogą być tylko osoby pełnoletnie.
4. Nagrody zostaną przekazane laureatom w terminie 30 dni od daty wyłonienia laureatów.
5. Nagrody podlegające opodatkowaniu zostaną przekazane po opłaceniu przez laureata należnej kwoty w wysokości 10 procent wartości nagrody.
6. Nadesłanie przez czytelnika rozwiązania krzyżówki oznacza, iż w wypadku wygranej wyraża on zgodę na opublikowanie imienia, nazwiska, miejsca zamieszkania oraz swojego zdjęcia zrobionego przez fotografa redakcji.

Nie zwlekaj! Usiądź wygodnie i do dzieła!

Kupon krzyżówkowy

Komputer ŚWIAT 13/99

Hasło ....

Nazwisko ....

Imię ....

Adres

ulica ....

nr domu ....

kod pocztowy ....

miasto ....

telefon ....

Zgadzam się na przetwarzanie w celach marketingowych przez Axel Springer Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Al. Jerozolimskich 181, 02-222 Warszawa danych osobowych zawartych w kuponie (podstawa – ustawa z 29.08.1997 o ochronie danych osobowych).

Axel Springer Polska Sp. z o.o. informuje, iż służy Państwu prawo wglądu i poprawiania zgromadzonych danych.

....
(czytelny podpis)

Rozwiązania prosimy nadsyłać do dnia 29.06.1999 r. (liczy się data stempla pocztowego) pod adresem Komputer ŚWIAT, 02-303 Warszawa 79, skr. poczt. 110

WSZYSTKIE KOMPUTERY ŚWIATA
NTT SYSTEM
NTT SYSTEM LTD
GRANT
HYUNDAI DeluxScan 17B+
HYUNDAI DeluxScan 17B+
Dział Handlowy: NTT System Ltd.Warszawa ul. Osowska 84, tel./fax (022) 673 10 20, 610 97 80, 610 97 76, 610 51 61, 610 10 36 e-mail handlowy@ntt.com.pl Sklepy Firmowe: NTT Warszawa ul. Ostrzycka 2/4 tel. 813 57 40, NTT Pruszków Al. Wojska Polskiego 36a tel. 728 67 67, NTT Warszawa ul. Słowackiego 27/33, tel. (022) 832 15 77, NTT Warszawa Centrum Handlowe "LAND" paw. 47 ul. Wałbrzyska 11 tel. (022) 549 90 46, NTT - W.G.E. al. Niepodległości /Armii Ludowej pasaż Podziemny, tel. (022) 825 91 00 w. 104 Oddziały: NTT Bydgoszcz ul. Poniatowskiego 24 tel. (052) 340 12 30; 340 12 33; fax 346 00 55 NTT Białystok Al. 1000-lecia p.p. 4 tel. (085) 67 61 269 NTT Ruda Śląska ul. Kokotek 4 tel. (032) 248 00 30, 24 800 50, NTT Wrocław ul. Wystawowa 1 tel. (071) 348 42 21 do 28, wew. 523; fax:wew. 468, 523 NTT Kraków ul. J. Wybickiego 3a, tel. (012) 632 90 91, 632 90 93, 632 90 95, NTT Leszno ul. Szkolna 2 tel (065) 529 47 29, OFFICE DEPOT, tel. 0 800 22 800 , fax 0 800 20 222, Punkty Sprzedaży KEN: KEN Wrocław ul. Pretficza 37 tel. (071) 65 46 32 do 38; fax 65 46 39 KEN Bolesławiec ul. Mickiewicza 6 tel. (075) 732 65 52 KEN Bydgoszcz ul. Grudziądzka 10 tel. (052) 79 14 69 KEN Olsztyn ul. Dąbrowszczaków 39 tel. (089) 534 96 63 KEN Opole ul. Ozimska 53 tel. (077) 54 42 28 KEN Poznań ul. Poznańska 1/3 tel. (061) 21 76 37 KEN Wrocław ul. Oławska 16 tel. (071) 34 312 27, Dostępne w sieci centrów zaopatrzenia Makro, OFFICE CENTRE, Warszawa Al. Jerozolimskie 184, tel (022) 668 19 90, fax 668-19-91 ZETO RZESZÓW - ul. Rejtana 55, (017) 862 9607, SiM KOSZALIN - ul. Modrzejewskiej 21a, (094) 341 17 25, ALBIT LESZNO - ul. Jeziorkowskiej 20, (065) 529 03 54 BIUROTECHNIKA S.A. WARSZAWA ul. Bema 59 a, (022) 632 95 37, JANTAD OSTRÓW MAZOWIECKI ul. Cegielniana 90 b, (021) 753 901 AMK KOMPUTER-SOCHACZEW ul. Chopina 145, (0601) 323 364, 3NET ELBLĄG ul.Kumieli 2, (055) 2327261, EMOPAR RZESZÓW ul. Jana III Sobieskiego, (017) 852 44 70, DALIMEX LUBLIN ul. Obywatelska 4, (081) 74 77 111, COMFIX - WARSZAWA ul. Conrada 21/11, (022) 669 64 36
NTT SYSTEM SP. Z O.O. POSIADA CERTYFIKAT JAKOŚCI ISO 9001
intel inside
pentium II PROCESSOR
THE INTEL INSIDE LOGO AND PENTIUM ARE REGISTERED TRADEMARK AND MMX IS A TRADEMARK OF INTEL CORPORATION

Drogowskaz

Co to właściwie jest...

01 ściąganie
Termin określający kopiowanie plików, programów, obrazków itp. z komputera pracującego w internecie na dysk twardy własnego komputera.

02 strona WWW[1]
To co widzimy w oknie przeglądarki – połączenie tekstu, grafiki i animacji, zapisane w formacie HTML i przechowywane na serwerze WWW (komputerze na stałe podłączony do internetu).

03 internet
To światowa sieć licząca miliony komputerów, które wymieniają najróżniejsze informacje poprzez sieć telefoniczną i łącza specjalne (np. światłowody, łącza satelitarne).

04 modem
Urządzenie umożliwiające połączenie dwóch komputerów za pośrednictwem linii telefonicznej. Prędkość transmisji modemu jest określana w kilobitach na sekundę (w skrócie kbps).

05 transfer danych
Przesyłanie danych pomiędzy nadajnikiem i odbiornikiem. Transfer danych to np. ściąganie plików z internetu.

06 bajt
Bajt składa się z ośmiu bitów (bit oznacza liczbę zero lub jeden, czyli niesie w sobie elementarnie małą porcję informacji). Zazwyczaj jeden bajt pomieścić może niewielką porcję informacji – jeden znak, taki jak litera czy cyfra. Szybkość działania modemów podajemy w kilobajtach (1kB = 1024 bajty) przesłanych w ciągu sekundy. Słowo bajt to spolszczenie angielskiego wyrazu byte, mało osób jednak wie, że jest to w istocie akronim, który powstał ze skrócenia terminu binary term – wyraz binarny.

[1] Od ang. World Wide Web - światowa sieć. Czytaj: łerld łajd łeb.

Fot. PIĘKNA

Ściąganie bez przeszkód

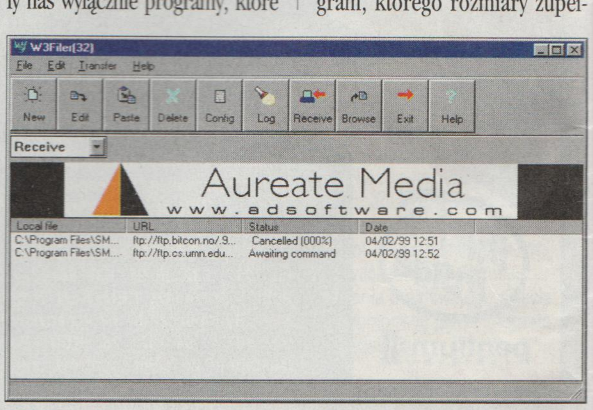
Doświadczony zawodnik pokona najtrudniejsze przeszkody – ma swoje sposoby. Wiele przeszkód spotykają internauci podczas ściągania plików z sieci. Komputer ŚWIAT, by im pomóc, przetestował dziewięć pomocnych programów

Gdy po raz setny próbujemy **01 ściągnąć** jakiś bardzo istotny dla nas plik ze **02 strony WWW** i wciąż nam się nie udaje, zaczynamy wątpić w rozliczne zalety **03 internetu**. Czy można znaleźć jakąś radę na kiepskie łącza, **04 modem**, który co chwila zrywa połączenia, i **05 transfer danych** rzędu kilku **06 bajtów** na sekundę? Oczywiście, korzystając ze specjalnych programów wspomagających ściąganie plików z sieci internet. Przetestowaliśmy dziewięć najpopularniejszych.

Buszujący w sieciowych zasobach internauci często trafiają na pliki, które trudno ściągnąć na **07 dysk twardy**. Zazwyczaj ściąganie trwa bardzo długo – można spędzić na tym kilkanaście godzin **08 online**. Bywa też, że transmisja danych jest bez przerwy zrywana i trzeba kilka razy zaczynać wszystko od początku. Nie stanowi to problemu w wypadku plików o niewielkich rozmiarach, ale utrzymać na wodzy nerwy, gdy ściągnęliśmy już kilka **09 MB**, a połączenie właśnie się zerwało, jest nie lada sztuką. Potrzebujemy pomocy, tylko gdzie jej szukać? Przydałby się więc program, wspomagający cały proces ściągania plików, który w razie potrzeby ponowi transfer, a nawet wyłączy modem po ściągnięciu całego pliku. Komputer ŚWIAT proponuje konkretne rozwiązanie – najlepiej zwycięzcę naszego testu.

Do testów wybraliśmy dziewięć programów mających podobne możliwości. Każdy z nich można znaleźć albo pod adresem →❶, albo na naszej stronie WWW →❷. Nie testowaliśmy innych narzędzi pomocniczych, takich które np. pozwalają ściągnąć całe **10 witryny** lub umożliwiają zamówienie oprogramowania **11 e-mailem**. Zupełnie nie odpowiadały one kryteriom, które przyjęliśmy w testach. Interesowały nas wyłącznie programy, które wspomagają proces ściągania plików. Po wielu poszukiwaniach możemy stwierdzić, że takich programów jest wiele i że różnią się one bardzo pod względem możliwości i funkcjonalności. W tabeli przedstawiamy zarówno programy najprostsze, gdzie adres, spod którego chcemy ściągnąć plik, trzeba wpisywać ręcznie, jak i narzędzia oferujące taką mnogość opcji i przycisków, że łatwo się wśród nich pogubić.

Ostatnie miejsce w naszym teście zajął dosyć pokaźny program, którego rozmiary zupeł-

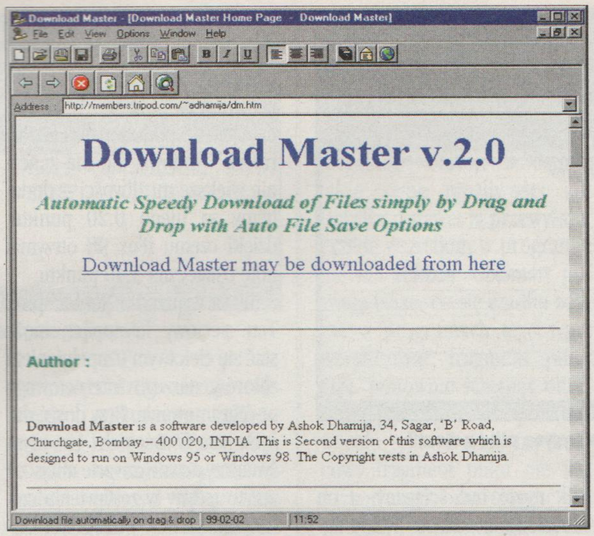
W3Filer zajął w naszym teście zasłużone ostatnie miejsce

nie nie odpowiadają jego bardzo skromnym możliwościom – W3Filer. Trudno powiedzieć o nim coś dobrego. Co prawda spełnia podstawowe wymagania stawiane programom tego typu, ale jego obsługa pozostawia wiele do życzenia. Program po zainstalowaniu otwiera okno, na które trzeba przenieść z przeglądarki stron WWW 12 (s. 32) **odsyłacz**, pod którym ukryty jest plik. Ale to nie wszystko. Aby program rozpoczął ściąganie pliku, należy jeszcze zaznaczyć ów plik w oknie i z 13 (s. 32) **menu** wydać polecenie ściągania pliku. Prawda, że zawile? Nie można jednak zapomnieć o pewnych zaletach programu. Pozwala on zmniejszyć okno do niewielkiej 14 (s. 32) **ikony**, na którą przenosi się pliki do ściągnięcia. Może także automatycznie ponawiać transfer pliku. Odradzamy jednak zakup tego programu – przy stosunkowo wysokiej cenie jego możliwości są naprawdę nikłe. Oceniliśmy je na 2,29 punktu.

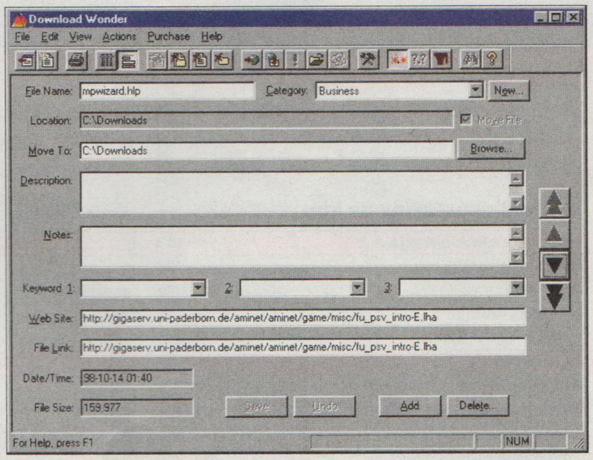
Przedostatnie miejsce przypadło programowi o najmniejszych rozmiarach – Ethosware. Narzędzie to zajmuje na dysku trochę ponad 0,1 MB, ale ma znacznie większe możliwości niż W3Filer. Tu także przekazywanie adresów, spod których mają być ściągnięte pliki, jest skomplikowane. Adres trzeba najpierw własnoręcznie skopiować do 15 (s. 32) **schowka**, a potem wydobyć go stamtąd, klikając na odpowiednią ikonę. Ethosware może ściągać tylko jeden plik naraz. Sam ponawia transfer, możliwe jest także określenie konkretnej godziny, o której program ma zacząć ściągać pliki. To właściwie wszystko, co da się o nim powiedzieć. No, może oprócz tego, że zdobył 2,39 punktu.

Przed Ethosware, na siódmym miejscu, znalazł się program o nazwie Download Master. To największe rozmiarami narzędzie do ściągania plików. Oferuje dwa niezwykłe, jak na program tego typu, dodatki – 16 (s. 32) **przeglądarkę stron WWW** oraz podręczny 17 (s. 32) **edytor tekstu**. Co prawda dodatki takie są zupełnie zbędne podczas ściągania plików, niemniej przyznaliśmy za nie dodatkowe punkty. Gdyby nie to, Download Master tylko nieznacznie wyprzedzałby Ethosware. Aby ściągnąć plik, wystarczy przenieść odsyłacz nad charakterystyczną ikonę kosza na żółtym tle. Program samodzielnie ponawia transfer w czasie ściągania plików. Download Master nie ma jednak poza tym wiele do zaoferowania. Jest niewygodny w obsłudze i pozbawiony przydatnych funkcji. Ostatecznie ocena dostateczna i 2,64 punktu.

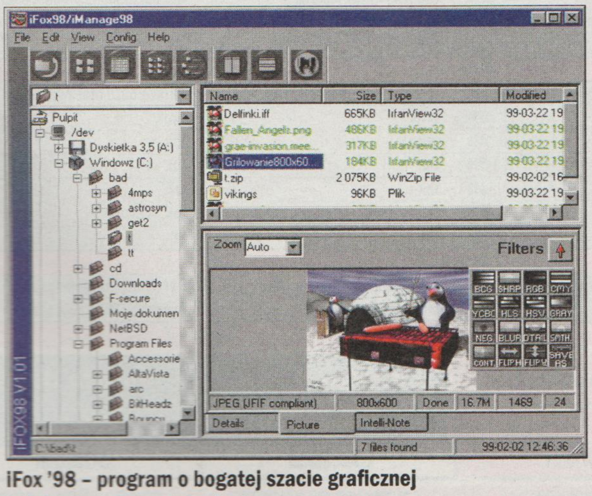
Download Master – warto zwrócić uwagę, że ma wbudowaną przeglądarkę oraz edytor tekstu

Znacznie ciekawszą propozycją jest program o nazwie Download Wonder. Jego cena jest wygórowana, ale możliwościami przewyższa on poprzedników. Przede wszystkim użytkownik nie musi zajmować się przenoszeniem odsyłaczy nad okno programu czy ręcznym kopiowaniem adresów do schowka. Download Wonder bezproblemowo współpracuje z przeglądarkami Internet Explorer 3.0 i 4.0 oraz Netscape 3.0 i 4.0. Wystarczy kliknąć na odsyłacz, a okno programu automatycznie pojawi się na ekranie i rozpocznie się proces ściągania pliku. Ciekawą cechą programu jest możliwość porządkowania ściąganych plików w tematycznych podkatalogach – oddzielnych do gier, programów użytkowych itp. Dzięki temu nie pogubimy się w mrowiu ściąganych programów. Download Wonder umożliwia wyświetlanie zawartości 18 (s. 34) **archiwów** ZIP oraz automatyczne wykrywanie wirusów. W obu wypadkach trzeba określić zewnętrzny program przeznaczony do 19 (s. 34) **rozpakowania** archiwów i testowania plików. W rezultacie 3,18 punktu.

Download Wonder – pozwala wybierać kategorie tematyczne ściąganych plików

Piąte miejsce przypadło w udziale programowi iFox '98. Jego wygląd, który powinien spodobać się miłośnikom Windows 98, wyróżnia go spośród pozostałych programów. By ściągnąć plik z sieci, trzeba przenosić odsyłacz nad okno programu. To bardzo niewygodne w porównaniu z tym, na co pozwala program Download Wonder, ale za to kilka innych cech korzystnie wyróżnia iFoxa. Program oferuje szereg możliwości w zakresie ustawiania limitów czasowych. Poradzi sobie

iFox '98 – program o bogatej szacie graficznej i ciekawych uzupełnieniach

Co to właściwie jest...

07 dysk twardy
Jest pamięcią trwałą. Oznacza to, że wszystkie dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu komputera. W większości komputerów jest on oznaczany jako napęd C.

08 online, offline
Terminy określające tryb pracy w sieci internet. W trybie online przeglądarka ściąga przez modem informacje z internetu. W trybie offline przeglądarka symuluje pracę online, wyświetlając dokumenty przechowywane na lokalnym dysku, które wcześniej zostały ściągnięte z sieci.

09 MB (megabajt)
Jest jednostką ilości informacji. Jeden megabajt tekstu to dokładnie 1 048 576 znaków. Patrz 06 bajt.

10 witryna (internetowa)
Pojęcia tego używamy w odniesieniu do zbioru stron WWW tworzących spójną całość; często stosuje się również pojęcie serwis internetowy. Jeżeli więc podajemy adres internetowy, powinniśmy dokładnie precyzować, co on oznacza – jedną stronę WWW czy całą witrynę (w tym wypadku są to strony WWW).

11 e-mail[2]
Forma przekazu informacji w postaci listów elektronicznych (czyli dokumentów, które można zobaczyć na ekranie komputera) wymienianych przez użytkowników sieci komputerowej, takiej jak na przykład internet. Nazwą tą określa się również pojedynczy list elektroniczny. E-mail oprócz tekstu może zawierać dowolne załączniki – np. muzykę i obrazy wideo. Od ang. electronic mail, czyli poczta elektroniczna.

[2] Od ang. electronic mail. Czytaj: i-mejl.

Co to właściwie jest...

12 odsyłacz
Odsyłacz to połączenie między dokumentami na stronach WWW. Ma najczęściej postać rysunku lub podkreślonego tekstu. Jeżeli klikniemy na odsyłacz, przechodzimy na inną stronę WWW.

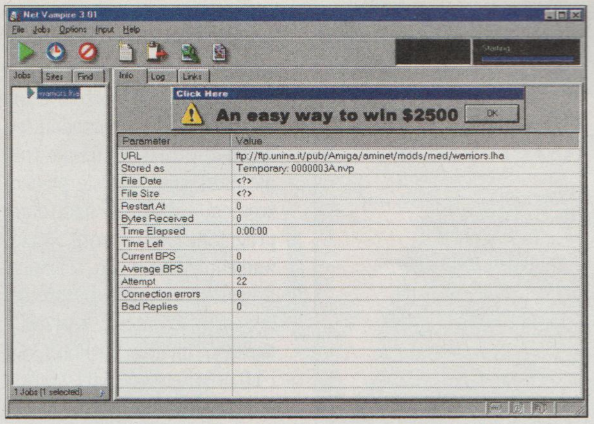
13 menu
Posegregowana lista opcji, z której użytkownik może wybierać polecenia w celu wykonania konkretnej operacji. Menu prezentowane jest najczęściej w postaci paska przedstawiającego kilka podmenu. Po kliknięciu na nazwę podmenu rozwija się lista dostępnych poleceń.

14 ikona
Mały obrazek, symbolizujący elementy systemu Windows. Ikony mogą oznaczać miejsce przechowywania informacji (np. ikona Mój komputer), ale także ułatwiać wykonywanie pewnych czynności (np. ikona drukarki).

15 schowek
Jest to wydzielona część pamięci roboczej komputera, która może być używana przez wszystkie programy pracujące pod Windows. Możemy tam przechowywać przejściowo nasze dane, na przykład teksty, grafikę lub tabele. Robimy to najczęściej po to, by potem wstawić je do innego programu.

16 przeglądarki stron WWW (browsery)
Pozwalają odtworzyć na ekranie komputera dane przesyłane przez inny komputer w sieci.

17 edytor tekstu
Program do tworzenia i obrabiania tekstu na ekranie komputera. Edytor tekstu zastępuje użytkownikowi komputera kartkę papieru, długopis, maszynę do pisania, słownik ortograficzny itp.

Sieciowy wampir – czy aby idealnie wysysa pliki z sieci?

także z wyłączeniem modemu po ściągnięciu pliku. Co ciekawe, możemy mu wskazać kilka różnych adresów, spod których plik może być ściągany, a on w razie konieczności będzie automatycznie przełączał się pomiędzy 20 (s. 34) **serwerami internetowymi**. Wraz z iFoxem dostarczany jest także program o nazwie iManage, służący do zarządzania plikami. W wyglądzie jest on podobny do Eksploratora Windows, ale ma znacznie większe możliwości – dodaliśmy za niego 0,20 punktu, dzięki czemu iFox 98 otrzymał notę ostateczną 3,40 punktu.

iFoxa wyprzedza Net Vampire. Ten sieciowy krwiopijca może stać się ciekawym uzupełnieniem zbiorów naszego internetowego oprogramowania. Przy dosyć dużych możliwościach (o czym świadczy pewne czwarte miejsce) jest to jedyny w zestawieniu całkowicie darmowy program. Obsługuje odsyłacze w przeglądarkach Internet Explorer 4.0, Netscape 3.0 i 4.0, a także automatyczne przekazywanie adresów poprzez schowek. Możliwe jest też przenoszenie odsyłaczy nad okienko programu. Co ważne, Net Vampire potrafi wyszukać plik w sieci, jeżeli określimy jego nazwę. W razie potrzeby włączy lub wyłączy modem. Może także zakończyć pracę komputera po ściągnięciu pliku. To tylko niektóre jego zalety. Warto go ściągnąć i wypróbować. Ostatecznie przyzwoita ocena – 3,81 punktu.

Pierwszą trójkę otwiera bardzo popularny program o nazwie Go!zilla. Nie sposób wyliczyć w tym krótkim opisie wszystkich jego możliwości. To swoisty kombajn do wszystkiego i godny rywal zdobywców pierwszego i drugiego miejsca. Go!zilla jest programem dar-

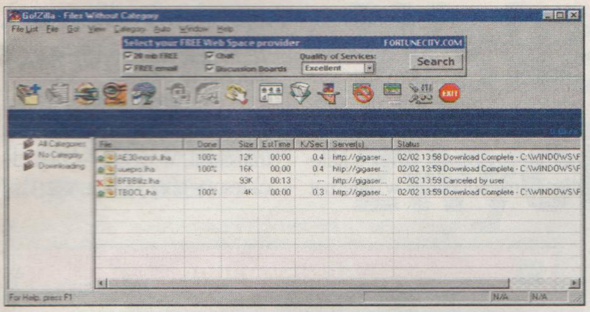
Jak czytać tabelę ocen:

Każdy z kontrolowanych parametrów wpływa na ocenę końcową w różny sposób – zależnie od jego znaczenia w całym teście. Aby Czytelnik mógł sam prześledzić sposób tworzenia ocen, w tej kolumnie podaliśmy niezbędny klucz. Grubym drukiem oznaczone są wagi pośrednie w danej kategorii.

Wyniki testu

		1. miejsce (Zwycięzca Komputer Świat Jakość)		2. miejsce		3. miejsce (Zwycięzca Komputer Świat Cena/Jakość)	
Nazwa programu	**Waga**	**GetRight**	**Ocena**	**GetSmart**	**Ocena**	**Go!zilla**	**Ocena**
Producent		Headlight Software		Ehub Shabtai & Oyd11		Aureate Media	
Adres online		http://www.getright.com		http://members.xoom.com		http://www.gozilla.com	
System operacyjny na którym działa		Win 95/98/NT		Win 95/98/NT		Win 95/98/NT	
Serwis i dokumentacja	**20%**		**1,70**		**1,70**		**1,85**
Język programu	10%	angielski	1	angielski	1	angielski	1
Pomoc w programie	5%	angielska, obszerna	3	angielska, obszerna	3	angielska, obszerna	3
Serwis telefoniczny	3%	brak	1	brak	1	(001 612) 2531234	2
Serwis online	2%	angielski, obszerny	3	angielski, obszerny	3	angielski, obszerny	3
Instalacja	**20%**		**3,90**		**5,40**		**4,20**
Rozmiary wersji instalacyjnej	6%	1,3 MB	2	0,4 MB	5	1,3 MB	2
Ilość zajmowanego miejsca na dysku	6%	2,4 MB	3	0,75 MB	5	1,9 MB	4
Przebieg instalacji	4%	bezproblemowy	6	bezproblemowy	6	bezproblemowy	6
Pozostałości po odinstalowaniu	4%	0 kB	6	0 kB	6	0 kB	6
Konfiguracja programu	**10%**		**6,00**		**6,00**		**5,70**
Konfiguracja konieczna	4%	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6
Konfiguracja dodatkowa	3%	bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6
Dostosowanie programu do własnych potrzeb	3%	bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6	dużo możliwości	5
Możliwości programu	**25%**		**5,76**		**3,92**		**6,00**
Wskazanie pliku do ściągania	13%	schowek, IE3/4, N3/4, Opera	6	drag&drop[1], schowek	2	schowek, IE3/4, N3/4	6
Możliwość wyszukiwania plików	2%	tak, kilka wyszukiwarek	5	tak, wiele wyszukiwarek	6	tak, wiele wyszukiwarek	6
Ponawianie połączenia modemowego	2%	tak	6	tak	6	tak	6
Wyłączanie komputera po zakończeniu pracy	2%	tak	6	tak	6	tak	6
Ustawianie limitu czasu	2%	dużo możliwości	5	bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6
Ustalanie maksymalnej szybkości transferu	2%	dla wszystkich plików	5	dla wszystkich i pojed. plików	6	dla wszystkich i pojed. plików	6
Ograniczenie liczby jednocześnie ściąganych plików	1%	tak	6	tak	6	tak	6
Wykrywanie wirusów z zewnętrznym programem	1%	tak	6	tak	6	tak	6
Obsługa programu	**25%**		**6,00**		**6,00**		**4,20**
Prezentowanie postępu w ściąganiu pliku	5%	bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6	niewiele możliwości	2
Reklamy w programie	5%	brak	6	brak	6	bardzo dużo	1
Automatyczne ponawianie transferu	5%	tak	6	tak	6	tak	6
Testowanie szybkości serwera	3%	tak	6	tak	6	tak	6
Ręczne ponawianie transferu	3%	tak	6	tak	6	tak	6
Informowanie o możliwości ponowienia	2%	tak, w oknie	6	tak, w oknie	6	tak, w oknie	6
Automatyczna zmiana serwera	2%	tak	6	tak	6	tak	6
Ocena częściowa	**100%**		**4,66**		**4,50**		**4,33**
Punkty dodatnie/ujemne		weryfikacja fragmentu pliku pingowanie serwera	+0,20 +0,20	weryfikacja fragmentu pliku ściąganie pliku w kilku sesjach	+0,20 +0,20		
Ocena końcowa			**5,06**		**4,90**		**4,33**
Jakość		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		**celująca**		**celująca**		**celująca**	
Cena		**70,00 zł**		**50,00 zł**		**bezpłatny**	
Cena/Jakość – sposób wyliczenia		**70,00/5,06 = 13,83**		**50,00/4,90 = 10,20**		**0,00/4,33 = 0,00**	

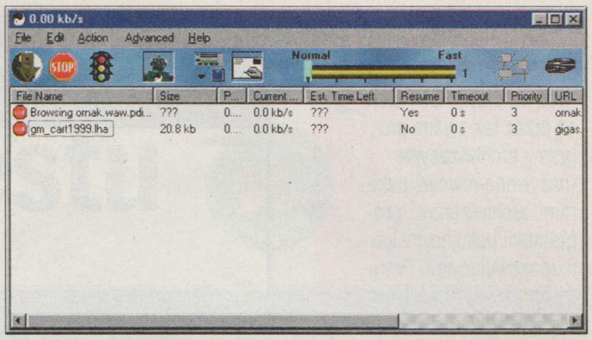
[1] Po ang. „przeciągnij i upuść". Więcej wyjaśnień na s. 34, Tak testował Komputer ŚWIAT

Go!zilla – znakomite narzędzie dla wymagających

mowym, można więc używać go bez zarejestrowania, a program nie będzie nas co chwila napominał. Jeżeli jednak zarejestrujemy go i zapłacimy (24,95 dolara), uzyskamy prawo do pomocy technicznej, znikną także irytujące reklamy. Oprócz cech, które posiada Net Vampire, Go!zilla oferuje możliwość sortowania plików w różne kategorie tematyczne, a także ograniczania maksymalnej szybkości dla poszczególnych plików i globalnie. Go!zilla otrzymał 4,33 punktu.

Zaszczytne drugie miejsce przypadło w udziale mało znanemu programowi o nazwie GetSmart. Ten program może zaskoczyć już przy pierwszym uruchomieniu – mimo minimalnych rozmiarów (niecały megabajt), oferuje dokładnie takie same możliwości jak Go!zilla, a nawet ją przewyższa. Przede wszystkim w programie nie ma reklam. GetSmart pozwala także, co się rzadko zdarza w programach tego typu, weryfikować fragment pliku (tzn. ponownie ściągnąć określoną przez nas liczbę bajtów w celu sprawdzenia, czy końcowy fragment pliku nie jest uszkodzony) oraz ściągać ten sam plik w kilku sesjach, aby zwiększyć szybkość transferu. Można także dowolnie modyfikować wygląd okienek programu. Wada GetSmarta to brak bezpośredniej obsługi kliknięć na odsyłacze w oknie przeglądarki. Aby więc coś ściągnąć, trzeba używać schowka, co w niektórych wypadkach może się nie sprawdzić. Zdobył 4,90 punktu.

GetSmart – niewielki rozmiarami, ale ogromny możliwościami

Na pierwszym miejscu w naszym teście znalazł się niezawodny GetRight. Takiego wyniku testu właściwie można było się spodziewać – pierwsze miejsce dla najpopularniejszego programu w tej klasie. Ciekawe jest to, że różnica w ocenie pomiędzy

4. miejsce		5. miejsce		6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce	
Net Vampire Axel Shovkoplays http://www.netvampire.com Win 95/98/NT	Ocena	**iFox '98** Enterra Comm. Corp. http://www.kooltolls.net Win 95/98/NT	Ocena	**Download Wonder** Forty Software http://www.forty.com Win 95/98/NT	Ocena	**Download Master** Ashok Dhamija http://members.tripoid.com Win 95/98	Ocena	**Ethosware** Ethos Software Corporation http://www.ethosware.com Win 95/98/NT	Ocena	**W3Filer** Satyavrat Mehritra http://members.aol.com/smehr Win 95/98/NT	Ocena
	1,70		1,70		1,85		1,60		1,25		1,10
angielski	1	angielski	1	angielski	1	angielski	1	angielski	1	angielski	1
angielska, obszerna	3	angielska, obszerna	3	angielska, obszerna	3	angielska, obszerna	3	angielska, bardzo uboga	1	angielska, bardzo uboga	1
brak	1	brak	1	(001 516) 8297333	2	brak	1	(001 617) 8591789	2	brak	1
angielski, obszerny	3	angielski, obszerny	3	angielski, obszerny	3	angielski, ubogi	2	angielski, ubogi	2	angielski, ubogi	2
	2,60		3,60		4,00		2,40		5,00		3,40
1,4 MB	2	2,1 MB	1	1 MB	3	3,1 MB	1	0,1 MB	6	1,1 MB	3
1,7 MB	4	2,6 MB	3	2,1 MB	3	4 MB	1	0,1 MB	6	2,4 MB	3
kłopotliwy (ZIP)	3	bezproblemowy	6	bezproblemowy	6	kłopotliwy (ZIP)	3	bezproblemowy	6	kłopotliwy (ZIP)	3
brak możliwości	1	0 kB	6	0,1 MB	5	0,01 MB	6	brak możliwości	1	0,1 MB	5
	5,70		4,20		3,60		3,60		3,60		3,60
bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6
bardzo dużo możliwości	6	skromne możliwości	3	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2
dużo możliwości	5	skromne możliwości	3	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2
	5,32		2,68		3,80		1,52		1,52		1,52
drag&drop, schowek, IE4, N3/4	5	drag&drop	2	schowek, IE3/4, N3/4, Mosaic	6	drag&drop	2	schowek	2	drag&drop	2
tak, kilka wyszukiwarek	5	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tak	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tylko modem	3	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
bardzo dużo możliwości	6	bardzo dużo możliwości	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
dla wszystkich plików	5	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tak	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	brak	1	tak	6	brak	1	brak	1	brak	1
	4,20		4,20		2,80		3,20		3,60		2,60
niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	niewiele możliwości	2	tylko na jeden sposób	1	tylko na jeden sposób	1
bardzo dużo	1	brak	6	brak	6	brak	6	brak	6	bardzo dużo	1
tak	6	tak	6	brak	1	tak	6	tak	6	tak	6
tak	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tak	6	tak	6	brak	1	tak	6	tak	6
tak, w oknie	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tak	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
	3,81		3,20		3,18		2,34		2,89		2,29
		przeglądarka do plików	+0,20			browser i edytor tekstu	+0,30	utrudnione wprowadzanie adresu ściąga tylko jeden plik naraz	-0,20 -0,30		
	3,81		3,40		3,18		2,64		2,39		2,29
dobra		dostateczna		dostateczna		dostateczna		mierna		mierna	
celująca		dostateczna		niedostateczna		niedostateczna		niedostateczna		niedostateczna	
bezpłatny		80,00 zł		120,00 zł		116,00 zł		100,00 zł		80,00 zł	
0,00/3,81 = 0,00		80,00/3,40 = 23,53		120,00/3,18 = 37,74		116,00/2,64 = 43,94		100,00/2,39 = 41,84		80,00/2,29 = 34,93	

Co to właściwie jest...

18 archiwum
Archiwa przygotowywane są przez tak zwane programy archiwizacyjne (nazywane również pakerami, archiwizerami, programami pakującymi lub rozpakowującymi). Potrafią one zmniejszać ilość zajmowanego przez dany plik miejsca.

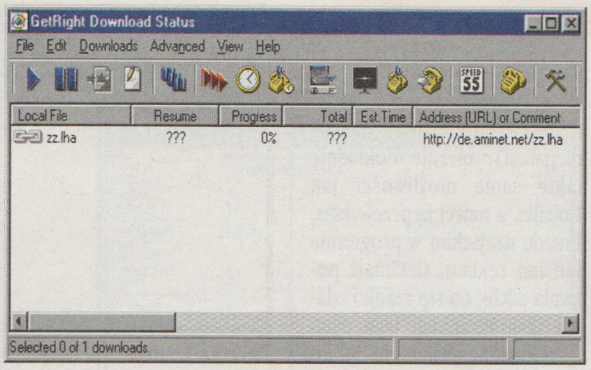
19 rozpakowanie
Aby skorzystać z pliku, który wcześniej został skompresowany, musimy doprowadzić go do pierwotnej postaci. Inaczej inna aplikacja nie będzie w stanie go odczytać. Czynność taką nazywamy dekompresją lub rozpakowaniem.

20 serwer internetowy
Istnieje wiele rodzajów serwerów internetowych, przy czym najpopularniejsze to: serwery stron WWW, serwery pocztowe (przechowują nasze konta e-mailowe) oraz serwery dostępowe (łączymy się z nimi przy użyciu modemu). Generalnie, serwerem internetowym jest komputer, który świadczy nam jakieś usługi po podłączeniu się do niego – może być to odebranie poczty, ściągnięcie jakiegoś pliku itd.

21 pingowanie
Wysyłanie pakietów informacji po to, by sprawdzić, czy serwer udziela odpowiedzi.

22 instalacja
Przy instalacji (ustawianiu) programu wszystkie potrzebne dane zostają skopiowane na dysk twardy komputera. Poza tym zostają przyjęte i również zachowane na dysku twardym wszystkie potrzebne programowi ustawienia.

23 ZIP
Rodzaj archiwów, które są tworzone przez program WinZip.

GetRight – zwycięzca testu

pierwszym a drugim miejscem wynosi zaledwie 0,16 punktu! GetRight to program znacznie większy rozmiarami od GetSmarta. Ma bardzo podobne możliwości, ściąga pliki po kliknięciu na odsyłacze w Internet Explorerze 4, Netscape 3.0 i 4.0. Do zalet programu należy także zaliczyć możliwość 21 **pingowania** serwera, z którego ściągamy plik, w celu podtrzymania transmisji. W efekcie – zwycięzca testu z notą 5,06 punktu. ■

! Adresy online

→❶ http://tucows.icm.edu.pl/managers95.html
→❷ http://www.komputerswiat.pl

! Tak testował Komputer ŚWIAT

Serwis i dokumentacja

Na początku ocenialiśmy język programu. Mieliśmy przyznać największą liczbę punktów programom polskojęzycznym. Niestety, takich w teście nie było. Wszystkie z testowanych programów komunikują się z użytkownikiem w języku angielskim, stąd też ocena 1. Sprawdzaliśmy także dołączoną do programu dokumentację i serwis online, oczywiście również chcieliśmy wyróżnić pomoc w języku polskim. Okazało się to także niemożliwe – nie było żadnego programu dostępnego w rodzimym języku. Niektóre programy jednak wyróżniały się przejrzystą i obszerną pomocą, co uwzględniliśmy. Badaliśmy, czy producent oprogramowania oferuje serwis telefoniczny, nagradzając darmowe serwisy tego typu. Tylko trzy z firm oferowały taką usługę, ale poza granicami naszego kraju.

Instalacja

Tu przyznawaliśmy najwięcej punktów za niewielkie rozmiary archiwum, które trzeba ściągnąć (co łączy się z kosztami połączeń telefonicznych) oraz programów po zainstalowaniu. Istotną rolę odgrywał także przebieg 22 **instalacji** programu. W tym wypadku ważna była dla nas konieczność własnoręcznego rozpakowania archiwów 23 **ZIP**. Sprawdzaliśmy także, jak wiele niepotrzebnych śmieci pozostawia program po odinstalowaniu, przyznając najwięcej punktów programom, które pozostawiały na dysku twardym mniej niż 100 kB.

Konfiguracja programu

W punkcie Konfiguracja koniecznie badaliśmy, czy program zaraz po zainstalowaniu jest gotowy do pracy (na ogół tak było) bądź też czy musimy jeszcze ustawiać własnoręcznie jakieś opcje. Konfiguracja dodatkowa dotyczyła wszystkich dodatkowych cech i możliwości programu, im więcej było możliwości – tym lepiej. Sprawdzaliśmy także, w jakim stopniu program można dostosować do własnych potrzeb, zmieniając wygląd okienek, położenie pasków zadań itp. Jedynie zdobywcy pierwszego i drugiego miejsca wyróżnili się pod tym względem.

Możliwości programu

W tym punkcie położyliśmy szczególny nacisk na to, w jaki sposób program przejmuje od przeglądarki plik do ściągnięcia. Przyznawaliśmy największą liczbę punktów za bezpośrednią obsługę przeglądarek Internet Explorer 3.0, 4.0, Netscape 3.0, 4.0 oraz schowka. Znacznie mniej punktów należało się, jeżeli program przejmował pliki tylko przez schowek i/lub drag&drop (oznacza to przekazywanie plików programowi poprzez przeniesienie odsyłacza nad okienko programu). Badaliśmy także, czy programy pozwalają na znalezienie plików o podanych nazwach (tylko niektóre to potrafiły) przy użyciu znanych, sieciowych wyszukiwarek plików, czy samodzielnie potrafią wznowić połączenie modemowe i wyłączyć modem bądź komputer. Istotne było, czy użytkownik własnoręcznie może ustawić limity czasu połączeń, wyszukiwania plików i transferu danych, co jest przydatne, gdy są problemy ze ściąganiem plików lub uzyskaniem połączenia z serwerem. Oczywiście, im więcej oferował w tym zakresie program, tym więcej punktów przyznawaliśmy. Interesowało nas także, czy programy pozwalały na ustalenie maksymalnej szybkości transferu plików (po to, by nie zapychać sobie modemu, jeżeli jednocześnie korzystamy np. z przeglądarki stron WWW). Najwyżej punktowaliśmy te programy, które pozwalały ograniczyć transfer zarówno dla wszystkich plików, jak i dla każdego z osobna. Przyznawaliśmy także punkty za możliwość ograniczenia liczby ściąganych jednocześnie plików oraz testowania ściągniętych programów za pomocą zewnętrznego programu antywirusowego.

Obsługa programu

W tej części interesowało nas, w jaki sposób programy prezentują postęp w ściąganiu plików i czy można wybrać jedną z kilku metod. Ciekawiło nas, czy program obok swoich zalet ma także jedną poważną wadę – czy odbiera i prezentuje w swoim okienku reklamy. Istotne było, czy program samodzielnie radzi sobie z ponawianiem transferu pliku oraz czy my możemy przerwać i wznowić własnoręcznie transfer danych (umieściliśmy to w osobnym podpunkcie). Ważne było także, czy program informuje nas w swoim oknie o możliwości ponowienia transferu danych (nie wszystkie serwery plików w internecie oferują taką możliwość) oraz czy automatycznie zmienia adresy, spod których może ściągać ten sam plik w zależności od tego, który z serwerów jest szybszy.

Punkty dodatnie i ujemne

Przyznaliśmy także kilka bonusowych punktów, przede wszystkim za możliwość weryfikowania fragmentu ściągniętego pliku (w celu uniknięcia błędów transmisji). Polega to na ponowieniu transferu kilkunastu bajtów i porównaniu ich z już ściągniętym plikiem; możliwość ściągania jednego pliku w kilku sesjach (w wielu wypadkach ta niezbyt często stosowana metoda pozwala na zwiększenie szybkości transmisji danych dzięki jednoczesnemu ściąganiu kilku kopii tego samego pliku) oraz pingowanie serwera w celu utrzymania transmisji danych. Jako zaletę wyróżniliśmy także takie cechy dodatkowe, jak wbudowana przeglądarka stron WWW, edytor tekstu oraz przeglądarkę do plików.
Odejmowaliśmy punkty za zbyt skomplikowaną metodę wprowadzania adresu, spod którego ma zostać ściągnięty plik, oraz za brak możliwości ściągania jednocześnie więcej niż jednego pliku.

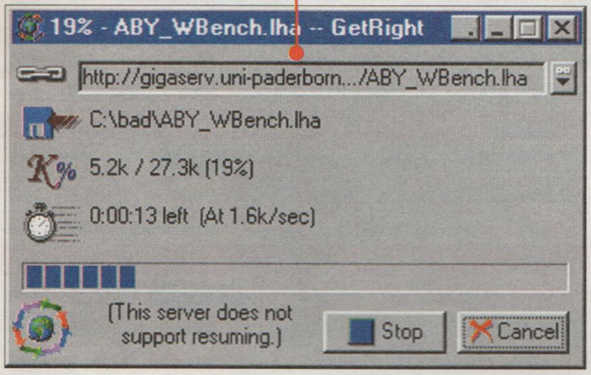
Ocena	Punkty
celująca	poniżej 15,26
bardzo dobra	15,26 - 19,08
dobra	19,08 - 22,89
dostateczna	22,89 - 26,71
mierna	26,71 - 30,52
niedostateczna	powyżej 30,52

Jak zadbać o kosmetykę GetRighta i skorzystać z oferowanych przez niego ułatwień

Wskazówki dotyczące zwycięzcy testu

Kosmetyka

W czasie ściągania kilkunastu plików okienka GetRighta bardzo często zupełnie niepotrzebnie zaśmiecają ekran. Oczywiście można je ukryć na pasku zadań, klikając na lub

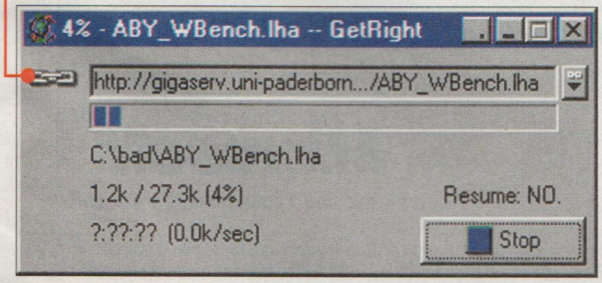
pod malutką ikoną na . Dobrze by jednak było, gdyby okienka automatycznie chowały się na pasku zadań. Spróbujmy.

1 Odnajdujemy na pasku zadań charakterystyczną ikonę GetRighta i klikamy na nią prawym przyciskiem myszy. Z menu wybieramy kolejno: Tools, Configuration... Na ekranie zobaczymy okno Configure GetRight.

2 Wybieramy zakładkę Advanced. W oknie możemy zaznaczyć pole , w ten sposób pojawiające się okna będą nieco mniejsze .

3 Jeżeli z listy wybierzemy Minimized Windows, zminimalizowane okienka automatycznie będą pojawiać się na pasku zadań: 4% - ABY_W...

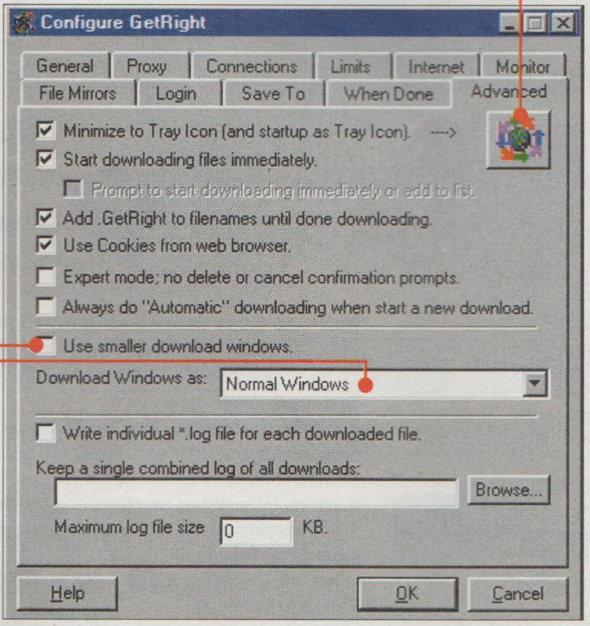
4 Wybranie Tray Icons powoduje ukrywanie okien pod postacią ikon .

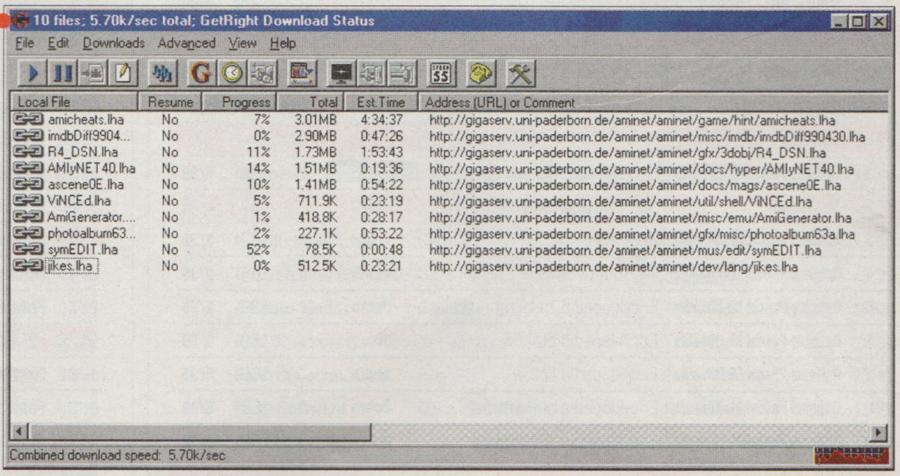

5 Z kolei gdy wybierzemy Hidden (on Download Status), ściągany plik będzie widoczny tylko w oknie .

6 Dodatkowo możemy zmienić ikonę widoczną na pasku zadań na inną – w tym celu klikamy na .

7 Wszystkie zmiany zatwierdzamy, klikając na OK.

Automatyczne uruchamianie ściągniętych plików

Jedną z ciekawych cech GetRighta jest możliwość automatycznego wyświetlenia lub odtworzenia wskazanego pliku zaraz po ściągnięciu. Dla przykładu zmusimy GetRighta do automatycznego odtwarzania plików MP3.

1 Odnajdujemy na pasku zadań charakterystyczną ikonę GetRighta i klikamy na nią prawym przyciskiem myszy. Z menu wybieramy kolejno: Tools, Configuration... Na ekranie zobaczymy okno Configure GetRight.

2 Wybieramy zakładkę When Done i w pustym polu pod

File types to Open (View) when finished downloading:

wpisujemy .MP3.

3 Zmiany zatwierdzamy, klikając na OK. Po ściągnięciu pliku MP3 GetRight przekaże go naszemu standardowemu odtwarzaczowi muzyki.

Wyłączenie modemu i komputera

Czasami nie możemy doczekać się, aż wszystkie pliki zostaną ściągnięte – z chęcią położylibyśmy się już spać. Tylko kto za nas wyłączy modem i komputer? Nie ma się co martwić. GetRight o to zadba.

1 Odnajdujemy na pasku zadań charakterystyczną ikonę GetRighta i klikamy na nią prawym przyciskiem myszy. Z menu wybieramy kolejno: Downloads i Hang Up When Done. W ten sposób poinformowaliśmy program, że ma wyłączyć modem po ściągnięciu wskazanych plików.

2 Kiedy z menu Downloads wybierzemy Turn Off Computer When Done, GetRight po ściągnięciu plików zamknie system Windows.

3 W niektórych wypadkach, gdy połączenie modemowe jest często zrywane, warto także z menu Downloads wybrać Re-Dial If Disconnected – wtedy program sam będzie ponawiał połączenia.

Kiepskie linie telefoniczne

Gdy mamy problemy ze ściągnięciem jakiegoś pliku, a transmisja danych bez przerwy się rwie, warto wykorzystać pewien trick.

1 Odnajdujemy na pasku zadań charakterystyczną ikonę GetRighta i klikamy na nią prawym przyciskiem myszy. Z menu wybieramy kolejno: Tools, Configuration... Na ekranie zobaczymy okno Configure GetRight.

2 Wybieramy zakładkę Connections i zaznaczamy pole przy .

When downloading, Ping to help keep connection alive.

3 Zmiany zatwierdzamy, klikając na OK. W ten sposób GetRight będzie nieustannie pingował serwer oraz utrzymywał transfer (to znaczy ściąganie) naszych danych. ■

Najlepsze na rynku

Znakomite czy tylko przeciętne? W tym zestawieniu Komputer ŚWIAT prezentuje programy, które przetestował. O kolejności w tabeli decyduje ocena za jakość

GetRight

Najpopularniejszy na świecie program wygrał w naszym teście

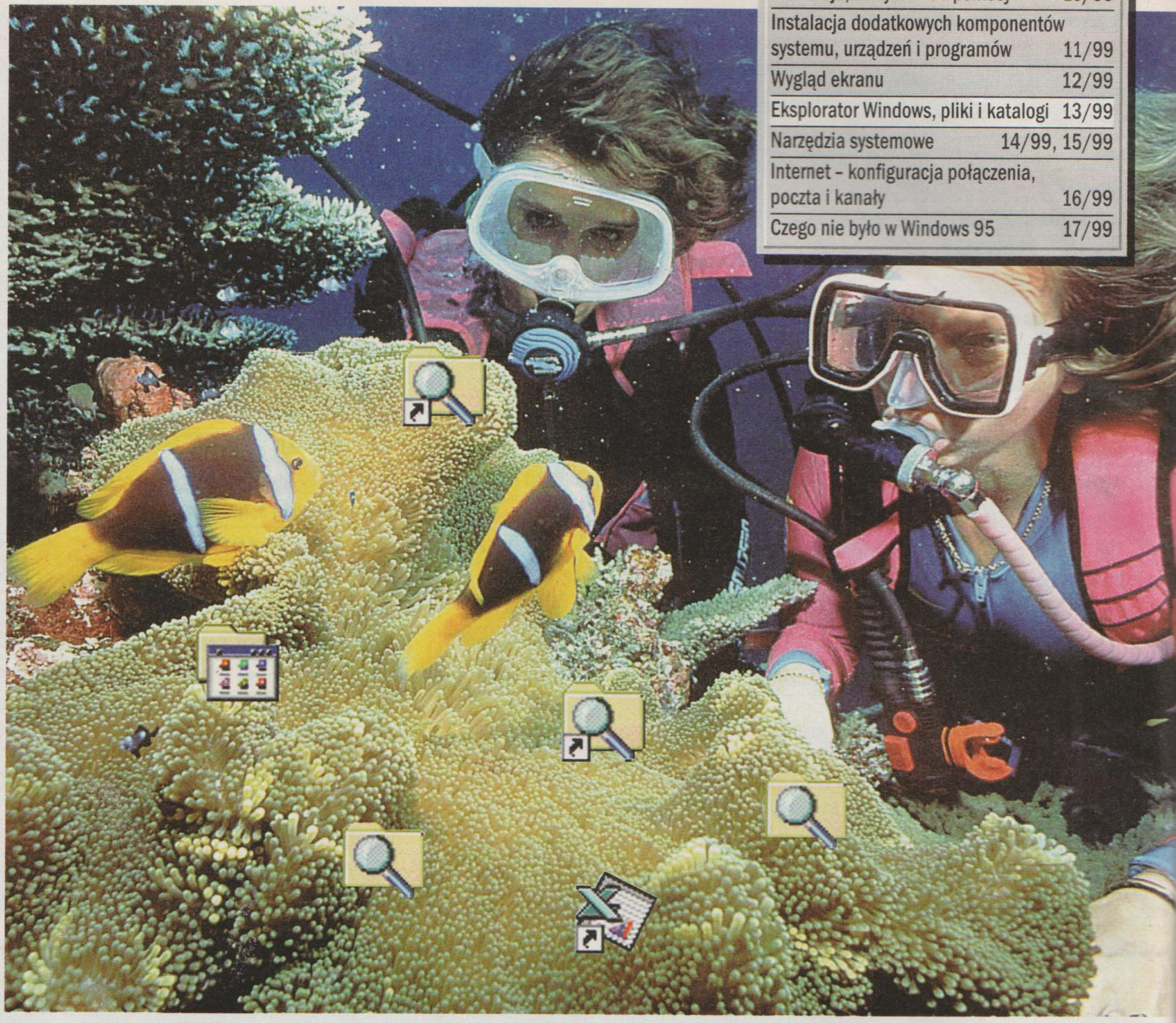
Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Nr zeszytu
Atlasy samochodowe					
1	Microsoft	AutoRoute Express 98	dobra	317	2/99
2	Cartall	Mapa Polski 98	dobra	149	2/99
3	Route 66	Route 66 Codes UTB	dobra	599	2/99
Encyklopedie angielskie					
1	Microsoft	Encarta 98	bardzo dobra	206	23/98
2	Enc. Britannica	Encyklopedia Britannica	dobra	1220	23/98
Encyklopedie multimedialne					
1	Optimus Pascal Multimedia	Encyklepedia małego człowieka	bardzo dobra	169	8/99
2	Techland	3D Trójwymiarowe dinozaury...	dobra	99	8/99
3	Optimus Pascal Multimedia	Rock w Polsce	dobra	169	8/99
4	Optimus Pascal Multimedia	Wszystko o seksie	dobra	169	8/99
5	Optimus Pascal Multimedia	Encyklopedia Zwierząt – ssaki	dobra	139	8/99
6	Optimus Pascal Multimedia	Encyklopedia ptaków	dobra	169	8/99
7	Optimus Pascal Multimedia	Encyklopedia kotów	dobra	169	8/99
8	Optimus Pascal Multimedia	Encyklopedia dinozaurów	dobra	169	8/99
9	Optimus Pascal Multimedia	Encyklopedia wszechświata	dobra	169	8/99
Encyklopedie polskie					
1	Fogra	Multim. Enc. Powszechna	dobra	199	25/98
2	PWN	Encyklopedia Multi. PWN 1999	dobra	293	01/99
Katalogi samochodowe na CD					
1	Impresja	Samochody Świata '98	dobra	49	04/99
2	MpiM Sc	CD Auto Salon '98	dostateczna	25	04/99

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Nr zeszytu
Pakiety biurowe					
1	Microsoft	Office 97 Professional SR-1	bardzo dobra	1952	03/99
2	Corel	WordPerfect Suite 8	bardzo dobra	1452	03/99
3	Lotus	SmartSuite 9.0 Millenium	bardzo dobra	842	03/99
4	Microsoft	Works 4.0	dobra	268	03/99
Programy antywirusowe					
1	Symantec	Norton AntiVirus 5.0	celująca	434	9/99
2	G Data Software	AntiVirenKit 8.04	bardzo dobra	244	9/99
3	Kaspersky Lab	AntiViral ToolKit Pro 3.00	bardzo dobra	238	9/99
4	Dr Solomon's Software	Dr Solomon's Anti-Virus 7.91	bardzo dobra	305	9/99
5	Sophos	Sophos Antivirus 3.17	bardzo dobra	1200	9/99
6	Network Associates	McAfee Virus Scan 4.01	dobra	190	9/99
7	Fata Fellows	F-Secure AntiVirus 4.02	dobra	329	9/99
Programy do projektowania ogrodów					
1	FastTrak	3D Landscape Professional	bardzo dobra	600	07/99
2	FastTrak	3D Landscape 2 Deluxe	dobra	400	07/99
3	AutoDesk	Planix Landscape	dobra	480	07/99
Programy faksowe					
1	Compol	WinTel 1.6	bardzo dobra	117	24/98
2	Inex	InFax	dobra	99	24/98
3	Microsoft	Microsoft Fax	dobra	bezpłatny	24/98
4	Symantec	WinFax Pro 9.0	dobra	561	24/98
5	DataStorm Tech.	Procomm Plus	dobra	838	24/98

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Nr zeszytu
Programy graficzne					
1	**Micrografx**	Windows Draw 6	celująca	357	22/98
2	**Micrografx**	Windows Draw 5	bardzo dobra	49,50	22/98
3	**Jasc**	Paint Shop Pro 5.0	dobra	359	22/98
4	**Microsoft**	Picture It! 2.0	dobra	200	22/98
5	**MGI Software**	PhotoSuite 8.0.5	dobra	162	22/98
6	**Ulead**	I-Photo Express	dobra	347	22/98
Programy do nauki czytania i pisania					
1	**Optimus Pascal**	Umiem pisać	bardzo dobra	129	05/99
2	**Optimus Pascal**	Rayman uczy matmy i polaka	dobra	129	05/99
3	**Optimus Pascal**	Słownik obrazkowy dla dzieci	dobra	150	05/99
4	**Albion**	Między nami literkami	dobra	59	05/99
5	**Albion**	Sam Czytam/Sam Piszę	dobra	69	05/99
6	**Wydawnictwo VIPS**	Kopciuszek	dobra	25	05/99
Programy do nauki języka angielskiego					
1	**YDP**	EuroPlus+ Reward	bardzo dobra	454	01/99
2	**DD Komputery**	LangMaster 4.0 IEP	bardzo dobra	99	01/99
3	**DD Komputery**	LangMaster TOEFL	bardzo dobra	379	01/99
4	**YDP**	Euro+ Business English	bardzo dobra	194	01/99
5	**YDP**	EuroPlus+ Flying Coulours	bardzo dobra	419	01/99
6	**EDGARD Multimedia**	Profesor Henry	dobra	157	01/99
7	**Nahlik Soft**	eTeacher 4.0	dobra	96	01/99
Programy do tworzenia muzyki					
1	**Magix**	Magix Music Maker 3.0	bardzo dobra	99	06/99
2	**Techland**	Future Beat 3D	dobra	99	06/99
3	**Steinberg**	Rebirth RB-338 2.0	dobra	709	06/99
4	**Aludra Software**	New Beat 2000	dobra	69	06/99

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Nr zeszytu
Programy do tworzenia muzyki					
5	**PXD Musicsoft**	Rave eJay	dobra	150	06/99
6	**PXD Musicsoft**	Hip-Hop eJay	dobra	150	06/99
Programy kompresujące					
1	**Eugene Roshal**	WinRAR 2.0	bardzo dobra	122	25/98
2	**Nico Mac Comp**	WinZip 6.3	bardzo dobra	101	25/98
3	**ARJ Software**	JAR 32	bardzo dobra	157	25/98
4	**VIP Computers**	ProZIP 3.1	bardzo dobra	70	25/98
Programy pocztowe					
1	**Microsoft**	Outlook Express 4.71	bardzo dobra	bezpłatny	10/99
2	**Microsoft**	Outlook 98	bardzo dobra	35	10/99
3	**Netscape**	Kurier Sylaba 4.5	bardzo dobra	bezpłatny	10/99
4	**Microsoft**	Outlook 97	bardzo dobra	439	10/99
Programy wspomagające ściąganie plików					
1	**Headlight Software**	GetRight	bardzo dobra	70	13/99
2	**Ehub Shabtai & Oyd11**	GetSmart	bardzo dobra	50	13/99
3	**Aureate Media**	Go!zilla	dobra	bezpłatny	13/99
4	**Axel Shovkoplays**	Net Vampire	dobra	bezpłatny	13/99
5	**Enterra Comm. Corp.**	iFox '98	dostateczna	80	13/99
6	**Forty Software**	Download Wonder	dostateczna	120	13/99
7	**Ashok Dhamija**	Download Master	dostateczna	116	13/99
Przeglądarki stron WWW					
1	**Netscape**	Communicator 4.05	dobra	bezpłatny	21/98
2	**Microsoft**	Internet Explorer 4.01	dobra	bezpłatny	21/98
Systemy operacyjne					
1	**Microsoft**	Windows 98 Uaktualnienie	dobra	439	26/98
2	**Microsoft**	Windows NT 4.0 Uaktualnienie	dobra	616	26/98

Drogowskaz

Fot. BE&W

Eksplorując nieznane

Struktura katalogów i podkatalogów na dysku twardym w pierwszej chwili wydaje się zawiła. Wystarczy jednak nabrać odrobinę wprawy, a już z łatwością poruszamy się po tym labiryncie

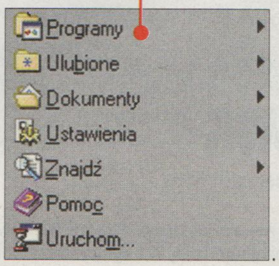
W obecnym odcinku naszego kursu Windows umieścimy na pulpicie 01 **skrót** do jednego z 02 **programów** znajdujących się w naszym komputerze, skorzystamy z niego, aby uruchomić tę aplikację i stworzyć w niej 03 **dokument**. W dalszej części zachowamy go w wybranym miejscu. Następnie sami stworzymy nowy 04 **folder**, by wreszcie przenieść do niego nasz plik. Dowiemy się też, jak poszukiwać zaginionych dokumentów. Gdy już uporamy się z tymi groźnie wyglądającymi czynnościami, żadna operacja związana z 05 **plikami** nie będzie nam straszna!

Szybszy dostęp do programów

Z reguły gdy 06 **instalujemy** nowy program, w menu Start pojawia się skrót do niego. Dzięki temu kilka ruchów myszą wystarcza, aby uruchomić każdą 07 **aplikację**. Istnieje jednak jeszcze prostszy sposób uruchamiania często używanych narzędzi. Gdy umieścimy odpowiednią 08 **ikonę** na 09 **pulpicie**, będziemy mogli uruchomić program bez konieczności przeszukiwania wielowarstwowego menu Start. Na przykładzie 10 **edytora tekstu** WordPad pokażemy krok po kroku, jak wprowadzić takie ułatwienie.

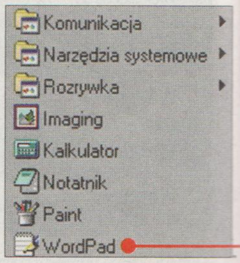
1 Najpierw musimy odnaleźć w menu Start interesujący nas program. Rozwińmy je więc, klikając lewym przyciskiem myszy na Start.

2 Przeciągnijmy kursor myszy na pozycję ●. Widzimy, że z jej prawej strony znajduje się mała strzałka.

Informuje nas ona, że pod tym elementem menu ukryte jest podmenu. Gdy zatrzymamy tam przez chwilę kursor myszy, tu obok pojawi się kolejna lista.

3 Edytor tekstów WordPad umieszczony jest w grupie Akcesoria wi-docznej w górnej części tego spisu. Najedźmy więc na tę pozycję. Przy jej nazwie również znajduje się strzałka, a więc po chwili zobaczymy kolejną listę

Najedźmy na nazwę programu którego poszukiwaliśmy ●, a na

Co to właściwie jest...

01 skrót
Zamiast wielokrotnie zachowywać plik lub program na dysku twardym, możemy utworzyć do niego dowolnie wiele skrótów. Są one widoczne jako ikony z małą strzałką w lewym dolnym rogu. Skróty są drogowskazem umożliwiającym znalezienie pliku. Podwójne kliknięcie na tę ikonę powoduje uruchomienie programu. Może to być nawet plik zachowany w innym komputerze połączonym z naszym za pośrednictwem sieci.

02 oprogramowanie, programy
Używamy go bez przerwy – to np. Microsoft Word, Internet Explorer, ale także Windows 95 i 98. Klikając na jakąś ikonę, uruchamiamy właśnie program.

03 dokument
Dokument to wynik naszej pracy z programem. Możemy go nazwać, zapisać na dysku, a następnie ponownie odczytać. Mówiąc dokument, zazwyczaj ma się na myśli materiały stworzone w edytorze tekstu, można jednak mówić w ten sposób o plikach zawierających grafikę lub muzykę.

04 folder
Informacje na dysku twardym mogą być uporządkowane podobnie jak wiadomości w książce – w rozdziały. Rozdziały na dysku twardym nazywają się folderami lub katalogami.

05 plik
Podstawowa jednostka przechowywania informacji na dysku twardym. Plikiem może być jakiś program, stworzony przez nas dokument czy baza danych, z której korzystamy. Każdy plik ma nazwę. W Windows pliki są reprezentowane przez ikony – jeden plik to jedna ikona.

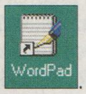
stępnie, trzymając wciśnięty klawisz Ctrl, naciśnijmy i przytrzymajmy lewy przycisk myszy.

4 Nie zwalniając lewego przycisku przeciągnijmy kursor na wolne miejsce na pulpicie. Dopiero teraz puśćmy przycisk myszy i klawisz Ctrl. Na biurku pojawi się nowa ikona:

Mała strzałka widoczna w jej lewym dolnym rogu informuje nas, że mamy do czynienia ze skrótem. Więcej o tym wygodnym elemencie systemu Windows piszemy w ramce na stronie 41.

5 Widzimy, że wiersz z nazwą programu jest podświetlony. Dzieje się tak, ponieważ wyszukując tę pozycję w menu Start podświetliliśmy ją i dotąd nie cofnęliśmy zaznaczenia. Dopiero gdy klikniemy na wolne miejsce pulpitu, ikona upodobni się do wszystkich pozostałych:

6 Przekonajmy się teraz, że możemy zmienić podpis widoczny pod ikoną. Przypuśćmy, że nazwa WordPad nie odpowiada nam i chętnie zmienilibyśmy ją na inną, bardziej treściwą. Robimy to w następujący sposób.

7 Klikamy jeden raz na ikonę lewym przyciskiem myszy. Widzimy, że nazwa znowu została podświetlona.

8 Czekamy chwilę, a następnie jeszcze raz klikamy lewym przyciskiem na napis pod ikoną. Zmieni ona wygląd na następujący:

Rada Komputer ŚWIATA: Ten sam efekt możemy osiągnąć, klikając raz na tę ikonę lewym przyciskiem myszy, a następnie wybierając F2. Jeszcze inny sposób to kliknięcie na ikonę prawym przyciskiem myszy i wskazanie polecenia Zmień nazwę z 11 **menu kontekstowego**.

9 Zwróćmy uwagę na migający znak widoczny tuż za napisem. Oznacza on, że litery i symbole, które teraz wstukamy z klawiatury, trafią właśnie w to miejsce. Możemy więc już zacząć wpisywać nową nazwę. Ponieważ ten program będzie nam służył do tworzenia tekstów, nazwijmy go na przykład:

i naciśnijmy Enter. Jesteśmy już przygotowani do lektury następnego rozdziału.

Zapisywanie plików

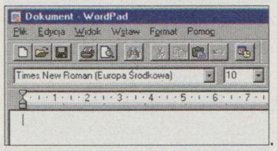
Aby po wyłączeniu komputera nie tracić bezpowrotnie efektów naszej pracy, po stworzeniu pliku musimy zachować go na 12 (s. 40) **dysku twardym** naszego komputera. Robimy to w następujący sposób.

1 Kliknijmy dwukrotnie lewym przyciskiem myszy na ikonę

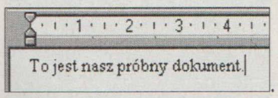

którą przed chwilą umieściliśmy na pulpicie.

2 Po chwili na ekranie otworzy się okno edytora tekstu. Migający wskaźnik informuje nas, że możemy od razu zacząć wpisywać tekst:

Umieśćmy tam dowolny tekst, na przykład:

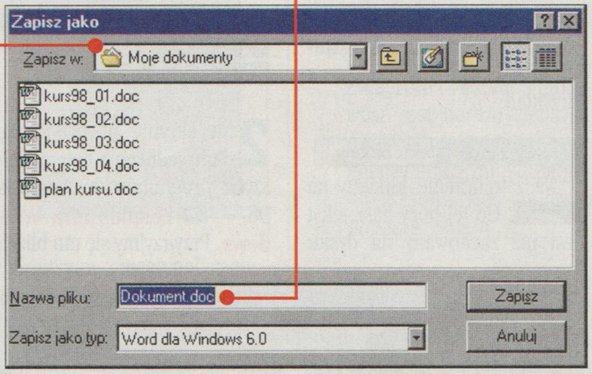

3 W górnej części okna edytora znajduje się 13 (s. 40) **pasek narzędzi** z ikonami. Odnajdźmy wśród nich ikonę dyskietki.

W programie WordPad, podobnie jak w prawie wszystkich aplikacjach działających z 14 (s. 40) **systemem operacyjnym** Windows, kliknięcie na ten symbol jest równoznaczne z wydaniem polecenia zachowania pliku.

4 Teraz na ekranie ujrzymy okno pozwalające określić miejsce i nazwę, pod jaką chcemy zachować nasz plik.

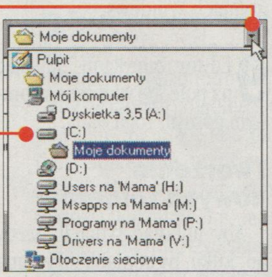

Gdybyśmy teraz po prostu kliknęli na Zapisz, nasz dokument zostałby zapamiętany w folderze Moje dokumenty jako Dokument.doc. Jednak jest to tylko propozycja programu i wcale nie musimy się na nią zgadzać – możemy nazwać nasz plik inaczej, a także znaleźć dla niego lepszą lokalizację.

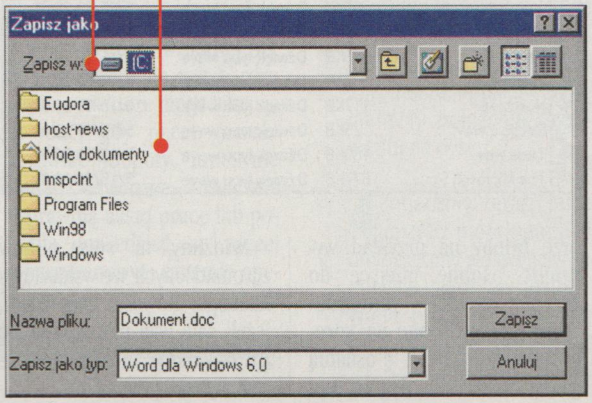
5 Aby wybrać dysk, kliknijmy na tę strzałkę. Na liście, która się rozwinie, możemy znaleźć ikony wszystkich dostępnych dysków, a jeżeli komputer pracuje w 15 (s. 40) **sieci komputerowej** – także ikonę otoczenia sieciowego. W naszym przykładzie zamierzamy zachować dokument na dysku twardym (oznaczonym literą C). Kliknijmy więc na tę ikonę. Lista zniknie z ekranu.

6 Okno służące do zachowywania plików zmieniło swój wygląd. W polu znajduje się teraz oznaczenie dysku twardego, a w głównej części okna – spis istniejących na nim folderów. Ponieważ w każdym komputerze zainstalowane są inne programy, wygląd tego okna może się nieco różnić od prezentowanego na ilustracji. Umieśćmy tymczasowo nasz plik w katalogu o nazwie Windows. W tym celu najpierw kliknijmy dwukrotnie na Windows.

7 Zawartość okna zmieniła się po raz kolejny. Teraz możemy się z niego dowiedzieć, jakie podfoldery istnieją wewnątrz folderu Windows. Oczywiście znowu możemy wybrać jeden z nich podwójnym kliknięciem i zobaczyć, co z kolei znajduje się wewnątrz niego. Jeżeli nie wskażemy żadnego z nich i wybierzemy Zapisz, nasz dokument trafi po prostu do katalogu Windows.

RADA Komputer ŚWIATA: Gdy zdarzy nam się przez pomyłkę dwukrotnie kliknąć na ikonę niewłaściwego folderu, możemy łatwo wrócić do folderu znajdującego się bezpośrednio wyżej w hierarchii, kli-

Co to właściwie jest...

06 instalacja
Przy instalacji (ustawianiu) programu wszystkie potrzebne dane zostają skopiowane z dyskietki lub CD-ROM-u na dysk twardy. Poza tym zostają przyjęte i zachowane na dysku twardym wszystkie potrzebne programowi ustawienia.

07 aplikacja
Aplikacja to program komputerowy, wykonujący konkretne zadania. Przykładem aplikacji może być edytor tekstu, program graficzny czy też arkusz kalkulacyjny.

08 ikona
Mały obrazek, symbolizujący elementy systemu Windows. Ikony mogą oznaczać miejsce przechowywania informacji (np. ikona Mój komputer), ale także ułatwiać wykonywanie pewnych czynności (np. ikona drukarki).

09 pulpit
Stanowi powierzchnię do pracy w Windows. Termin ten jest tłumaczeniem angielskiego słowa desktop określającego płytę wierzchnią biurka. Jest to porównanie sensowne, gdyż na pulpicie można przechowywać teksty, wiadomości, programy, katalogi itp., podobnie jak na stole.

10 edytor tekstu
Program służący do tworzenia dokumentów zawierających słowo pisane i do manipulowania nimi. Większość edytorów oferuje możliwość formatowania tekstu, wyboru kroju czcionki, jej wielkości itp. Niektóre sprawdzają pisownię i zawierają słowniki wyrazów bliskoznacznych.

11 menu kontekstowe
Lista poleceń odnoszących się do określonego obiektu lub powiązanych tematycznie. Z reguły wyświetla się, gdy klikniemy na ikonę obiektu prawym klawiszem myszy.

Co to właściwie jest...

12 dysk twardy
Jest pamięcią trwałą – dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu komputera. Jest oznaczany jako napęd C.

13 pasek narzędzi
Programy mają często jeden lub więcej pasków, na których znajdują się małe przyciski z symbolami. Klikając na taki przycisk, wydajemy polecenie, które inaczej jest dostępne tylko poprzez menu programu.

14 system operacyjny
Nadrzędny program kontrolujący cały komputer: przyjmuje polecenia użytkownika, umożliwia uruchomienie innych programów i nadzoruje ich działanie. Troszczy się o komunikację z urządzeniami podłączonymi do komputera, zapis na dysku twardym lub wyświetlanie informacji na monitorze.

15 sieć komputerowa
Sieć tworzą co najmniej dwa komputery połączone tak, że mogą wymieniać dane. Sieć często pozwala współdzielić urządzenia, takie jak drukarki, modemy czy skanery.

16 Eksplorator Windows
W Windows 95 i 98 jest następcą Menedżera plików z Windows 3.1, ale oferuje więcej możliwości zarządzania plikami. Przedstawia napędy i ich zawartość w formie graficznej. Korzystając z niego, możemy między innymi kopiować i kasować pliki oraz uruchamiać programy użytkowe.

17 rozszerzenie pliku
Nazwa pliku składa się zazwyczaj z dwóch części rozdzielonych kropką. Np. może to być: *list.doc* Druga część nazwy to właśnie rozszerzenie. W Windows określa ono program, w którym stworzono plik. Tak więc np. *.doc* oznacza plik stworzony w edytorze tekstu Word, a *.xls* – w arkuszu kalkulacyjnym Excel.

---

kając jeden raz na ikonę

8 Musimy jeszcze zdecydować, jak nasz dokument będzie się nazywał. Edytor przez cały czas proponuje nam nazwę Nazwa pliku: Dokument.doc, jednak gdy mamy lepszy pomysł, kliknijmy na nią dwukrotnie i wpiszmy nową, na przykład: Nazwa pliku: tekst próbny.

Na zakończenie klikamy na Zapisz. Od tej pory nasz tekst jest już zachowany na dysku twardym. W bardzo podobny sposób zapamiętujemy dokumenty stworzone w innych programach Windows.

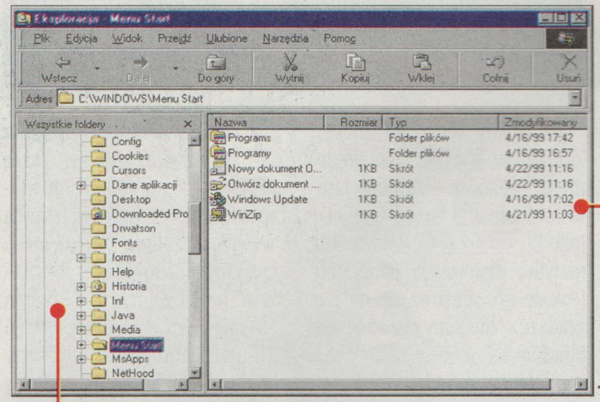
9 Edytor zamykamy, klikając na pole [X] widoczne w prawym górnym rogu okna.

Tworzenie nowych folderów

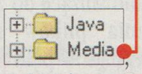
Aby uniknąć sytuacji, kiedy po kilku tygodniach używania komputera zapanuje w nim nieznośny bałagan, powinniśmy od razu opracować rozsądną metodę gromadzenia w nim dokumentów i konsekwentnie się jej trzymać. Dobrze byłoby na przykład wydzielić osobne miejsce do przechowywania fotografii z wakacji, a osobne na korespondencję. Z kolei tę ostatnią grupę można dla wygody dodatkowo podzielić na listy służbowe i prywatne. Tłumacząc to na terminologię komputerową, powinniśmy utworzyć na dysku stosowne foldery i podfoldery. Na szczęście w Windows 98 jest to bardzo proste zadanie.

1 Klikamy lewym przyciskiem myszy na Start, następnie z menu wybieramy Programy, a z podmenu – Eksplorator Windows.

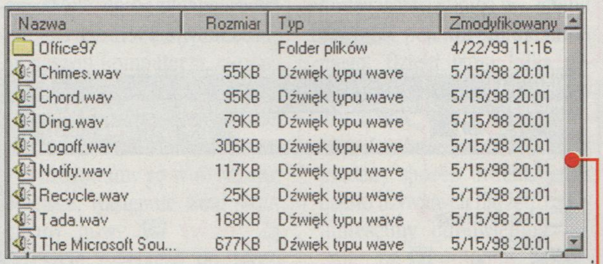
2 Na ekranie otworzyło się okno jednego z najważniejszych programów w Windows 98 – **16 Eksploratora Windows**. Przyjrzyjmy się mu bliżej:

3 W lewej części okna Eksploratora widzimy wykaz wszystkich dysków dostępnych w naszym komputerze, a także niektórych katalogów. Jeśli na ekranie mieści się tylko część tej listy, możemy przejść do jej dalszej części, korzystając z pionowego paska przewijania. Z kolei w prawej części wyświetla się spis zawartości dysku lub katalogu, którego nazwę podświetlimy. Jeśli na przykład klikniemy jeden raz na

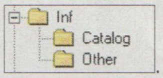
prawa część okna przybierze następujący wygląd:

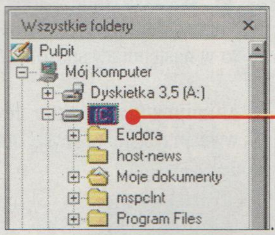
Nazwa	Rozmiar	Typ	Zmodyfikowany
Office97		Folder plików	4/22/99 11:16
Chimes.wav	55KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Chord.wav	95KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Ding.wav	79KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Logoff.wav	306KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Notify.wav	117KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Recycle.wav	25KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
Tada.wav	168KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01
The Microsoft Sou...	677KB	Dźwięk typu wave	5/15/98 20:01

Widzimy tu spis plików zgromadzonych we wskazanym katalogu. Również tym razem, jeżeli cała lista nie zmieści się naraz w oknie, możemy skorzystać z paska przewijania.

Rada Komputer ŚWIATA: Znak [+] znajdujący się przed nazwą widoczną w lewej części okna oznacza, że na dysku utworzone są foldery albo w folderze – podfoldery. Aby zobaczyć ich pełny spis, wystarczy kliknąć jeden raz na ten znak. Lista natychmiast się rozwinie, a zamiast plusa wyświetli się minus:

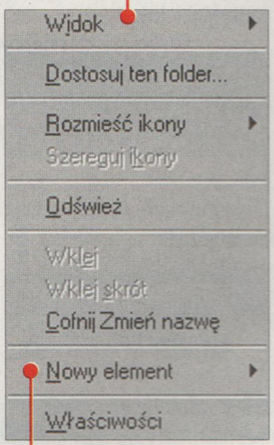

4 Jeżeli zamierzamy utworzyć nowy folder na dysku twardym oznaczonym literą C:, w pierwszej kolejności musimy wskazać ten dysk. Odnajdźmy odpowiedni symbol w lewej części okna i kliknijmy na niego jeden raz lewym przyciskiem myszy

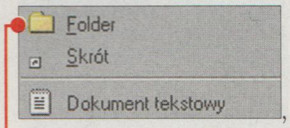

W prawej części okna pojawi się spis zawartości dysku twardego.

5 Kliknijmy teraz prawym przyciskiem myszy na wolne miejsce tej części okna. Na ekranie wyświetli się menu kontekstowe.

Przeciągnijmy kursor na i zatrzymajmy go tam. Gdy obok rozwinie się podmenu

najedźmy wskaźnikiem myszy na.

6 W prawej części okna na dole listy po chwili pojawi się ikona nowego folderu:

Jej nazwa jest podświetlona, a tuż za nią miga pionowy wskaźnik. Jak pamiętamy z części poświęconej umieszczaniu ikony edytora tekstu na pulpicie, oznacza to, że możemy od razu nadać folderowi nową nazwę, na przykład teksty. Wpiszmy ją z klawiatury, a następnie naciśnijmy klawisz Enter.

7 Możemy również utworzyć podfoldery wewnątrz utworzonego właśnie folderu. Nasze postępowanie będzie bardzo podobne do tego, które już znamy. Najpierw w lewej części okna odnajdźmy folder, w którym ma być umieszczony podfolder. Gdy klikniemy na jego nazwę, zobaczymy, że prawa część okna Eksploratora Windows stała się pusta (dzieje się tak, ponieważ dotąd nie umieściliśmy jeszcze w folderze teksty żadnych dokumentów). Teraz wykonajmy ponownie czynności opisane w szóstym i siódmym kroku tego rozdziału.

8 Zamknijmy Eksploratora Windows, klikając na [X].

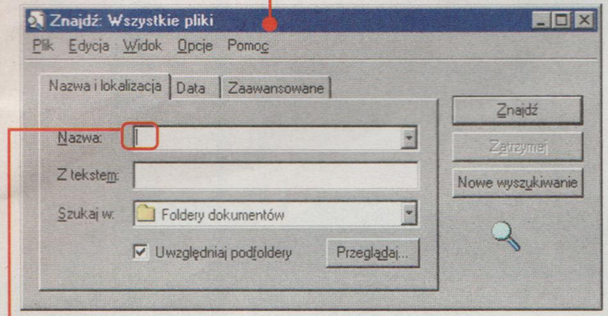
Wyszukiwanie i przenoszenie plików

Aby zmienić położenie pliku, musimy przede wszystkim wiedzieć, gdzie on się znajduje. Być może teraz nie wydaje się nam to żadnym problemem, jednak gdy popracujemy nieco dłużej z komputerem, przekonamy się, że wcale nie jest tak łatwo zapamiętać, gdzie jest zapisany tekst, do którego nie zaglądaliśmy od miesięcy. W tym rozdziale dowiemy się, jak sobie poradzić w takiej nieprzyjemnej sytuacji.

Na początku dzisiejszego odcinka kursu stworzyliśmy plik tekstowy. Załóżmy, że nie pamiętamy jego lokalizacji na dysku. Poszukiwanie go metodą przeglądania zawartości kolejnych folderów w Eksploratorze Windows byłoby bardzo pracochłonne i czasochłonne. Warto więc pamiętać, że w naszym nowym systemie operacyjnym znajduje się skuteczne narzędzie stworzone specjalnie do takich zadań.

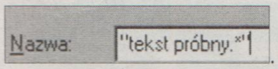
1 Kliknijmy lewym przyciskiem myszy na Start.

2 Z menu wybierzmy opcję Znajdź, a z podmenu, które rozwinie się obok – Pliki lub foldery... Na ekranie ujrzymy następujące okno: ●.

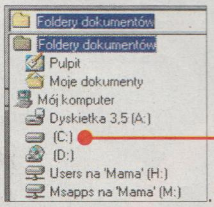
W górnym polu widzimy znak ● wskazujący, że możemy od razu zacząć wpisywać nazwę poszukiwanego pliku. Uwaga! Jeżeli nazwa pliku składa się z dwóch lub więcej części rozdzielonych spacją (a w naszym przykładzie właśnie tak jest), powinniśmy ją ująć w cudzysłów.

3 Pamiętajmy, że nazwy plików Windows kończą się trzyliterowym 17 **rozszerzeniem pliku**, oddzielonym od właściwej nazwy kropką. Jeżeli nie pamiętamy lub nie znamy rozszerzenia, wpiszmy po nazwie pliku (ale przed zamykającym cudzysłowem) kropkę i znak * Będzie to wyglądać tak:

Rada Komputer ŚWIATA: Plik tekstowy, który usiłujemy zlokalizować, został stworzony w edytorze WordPad, a więc ma rozszerzenie *.doc* Pełna nazwa zatem, którą moglibyśmy wpisać, to: "tekst próbny.doc".

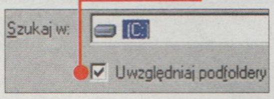
4 W następnej kolejności wskażmy dysk, na którym system ma prowadzić poszukiwania. Poinformujmy program, że zagubiony plik znajduje się na dysku twardym. W tym celu kliknijmy na ● Szukaj w: Foldery dokumentów, a gdy lista się rozwinie, wybierzmy z niej ●

Dzięki temu ograniczymy poszukiwania tylko do tego dysku.

Rada Komputer ŚWIATA: Kiedy nie wiemy, na którym dysku znajduje się poszukiwany plik (może się tak dziać, gdy nasz komputer jest podłączony do sieci albo ma zainstalowany więcej niż jeden dysk), wybierzmy z tej listy Mój komputer. Przeszukiwanie obejmie wtedy wszystkie dostępne dyski.

5 Upewnijmy się także, czy pole przy pozycji ● jest zaznaczone.

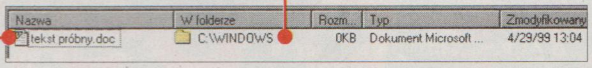

Jeżeli nie jest, kliknijmy na nie jeden raz. W ten sposób zakończyliśmy przygotowania i możemy już rozpocząć proces wyszukiwania. Kliknijmy więc na ●

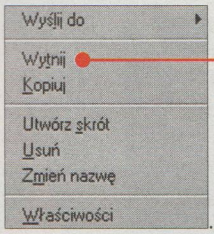

6 System rozpocznie teraz poszukiwania pliku spełniającego określone przez nas kryteria, a widoczne na ekranie okno powiększy się o dodatkową część, w której będą wyświetlane wyniki poszukiwań. Bądźmy przygotowani na to, że ten proces może trochę potrwać. System będzie kolejno przeszukiwał wskazane katalogi i wyświetlał w tym oknie informacje o odnalezionych plikach. W naszym wypadku na liście najprawdopodobniej znajdzie się tylko jedna pozycja.

Wyświetlony napis informuje nas, że poszukiwany przez nas plik ● znajduje się w tym ● folderze.

7 Kolejna czynność, jaką musimy wykonać, to przeniesienie znalezionego dokumentu do katalogu, który nie tak dawno stworzyliśmy. Kliknijmy prawym przyciskiem myszy na nazwę odnalezionego pliku. Obok pojawi się menu kontekstowe:

Wybierzmy z niego polecenie ●.

8 Teraz powinniśmy wskazać miejsce, w którym chcemy umieścić przenoszony plik. Najpierw w sposób opisany w pierwszym punkcie poprzedniego rozdziału otwórzmy Eksplorator Windows.

9 W lewej części okna programu widzimy spis dysków naszego komputera. Znajdźmy ten oznaczony literą C: i kliknijmy jeden raz na jego ikonę. Następnie w spisie zawartości dysku, widocznym w prawej części okna, odszukajmy potrzebny katalog. Gdy klikniemy na jego nazwę prawym przyciskiem myszy, ujrzymy menu kontekstowe. Wystarczy, że wybierzemy z niego Wklej, a dokument, który zamierzamy przenieść, znajdzie się w nowym położeniu. Przekonamy się o tym, gdy za pomocą Eksploratora Windows obejrzymy zawartość tego folderu.

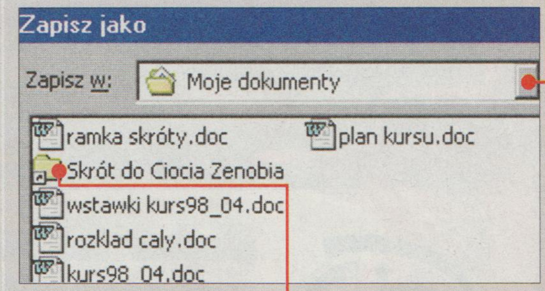
10 Z poczuciem dobrze spełnionego obowiązku możemy już zamknąć Eksplorator Windows pojedynczym kliknięciem na ☒.

W kolejnych dwóch odcinkach naszego kursu przyjrzymy się narzędziom systemowym wbudowanym w Windows 98. Ich przeznaczenie jest bardzo różne – niektóre mogą nam się przydać, gdy pecet zacznie sprawiać kłopoty, inne, nie mniej użyteczne, znacznie usprawnią naszą pracę lub pozwolą dowiedzieć się więcej o naszym nowym systemie operacyjnym. ■

Szybkie połączenie

W pierwszej części dzisiejszego odcinka kursu stworzyliśmy na pulpicie skrót do programu. Windows 98 pozwala nam na więcej – równie łatwo możemy wykonać i umieścić w dowolnym miejscu skrót do pliku lub do folderu. Zwłaszcza ta ostatnia możliwość jest bardzo ciekawa: dzięki temu poruszanie się między odległymi katalogami stanie się znacznie prostsze.

1 Na samym początku wskażmy folder, do którego skrót ma prowadzić. W tym celu otwórzmy Eksploratora Windows, klikając na Start, Programy i Eksplorator Windows.

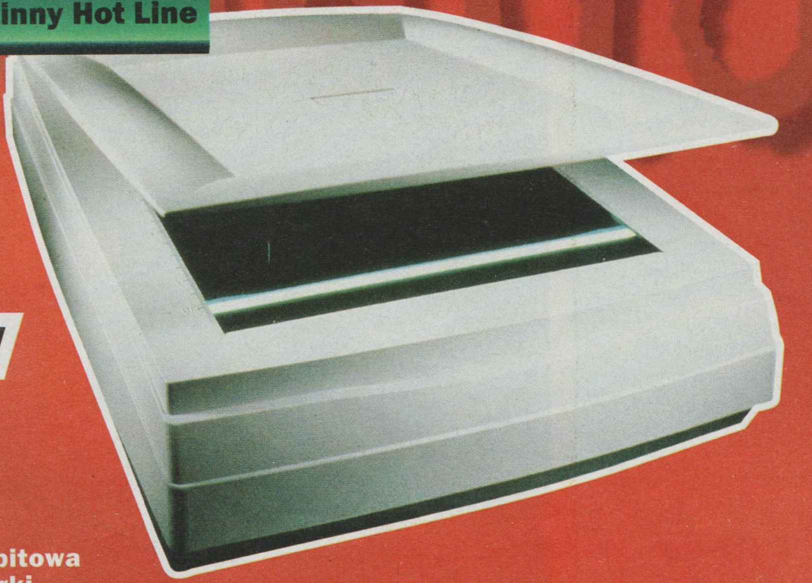
2 Teraz w lewej części okna tego programu odnajdźmy i zaznaczmy katalog, w którym znajduje się poszukiwany przez nas folder. Następnie w prawej części okna znajdźmy ten folder i kliknijmy na jego nazwę prawym przyciskiem myszy. Jeśli teraz wybierzemy z menu kontekstowego polecenie Utwórz skrót, po chwili skrót pojawi się w dolnej części okna.

3 Ostatnia czynność to przeniesienie skrótu we właściwe miejsce. Robimy to dokładnie w taki sam sposób, jak w krokach 7. - 9. rozdziału Wyszukiwanie i przenoszenie plików zmienialiśmy położenie dokumentu na dysku.

4 Zobaczmy teraz, jakie korzyści może nam dać umieszczony we właściwym miejscu skrót do folderu. Wiele programów, w tym tak popularne, jak Microsoft Word i Microsoft Excel, domyślnie proponują nam zachowanie stworzonych w nich dokumentów w folderze Moje dokumenty. Kiedy jednak napisaliśmy właśnie list do cioci, nie jest to najlepsza lokalizacja: zapewne wolelibyśmy przechowywać go w katalogu C:\prywatne\listy\Ciocia Zenobia. Gdy nie skorzystamy z opisywanego ułatwienia, stracimy dobrą chwilę na wykonanie tej prostej czynności – będziemy musieli najpierw rozwinąć tę listę ●, następnie wybrać z niej ikonę dysku oznaczonego literą C: i dopiero przejść do interesującego nas katalogu, kolejno klikając dwukrotnie na prywatne, listy i Ciocia Zenobia. Jeżeli jednak wcześniej umieściliśmy na dysku twardym odpowiedni skrót ●, wystarczy, że teraz klikniemy na niego dwukrotnie, a nasz plik zostanie zapisany w folderze przeznaczonym na korespondencję do cioci.

5 Skróty możemy oczywiście umieszczać w dowolnych miejscach na dysku, nie tylko w katalogu Moje dokumenty. Trudno jednoznacznie wskazać miejsca, w których mogą okazać się najbardziej przydatne. Po pewnym czasie pracy z komputerem sami zorientujemy się, gdzie są nam najbardziej potrzebne i zapewne znajdziemy dla nich lepsze zastosowania, niż w opisanym przykładzie. Jednak uważajmy – w tworzeniu skrótów, jak we wszystkim, należy zachować umiar. Jeśli wyprodukujemy ich zbyt wiele, problemem może stać się szybkie znalezienie tego właściwego. ■

wości komputerowych!

24- godzinny Hot Line

369.-

Mustek ScanExpress 1200 ED
Skaner A 4

Rozdzielczość optyczna 1200 x 600 dpi, 30- bitowa głębia kolorów, podłączany przez port drukarki, polska instukcja obsługi, kilkanaście programów w pełnej wersji (m.in. Recognita 3.2, Picture Publisher), dostęp do strony WWW, 2 lata gwarancji

Kolorowa głowica

419.-

Canon BJC 1000
Kolorowa drukarka atramentowa

Rozdzielczość 720 x 360 dpi, szybkość do 4 str./min., podajnik na 50 arkuszy, opcja wydruku foto i fluorescencyjnego, idealna dla początkujących użytkowników Windows, łatwa w obsłudze

P O   C O   J E S Z C Z E   M A R Z Y Ć ?

Media Markt

VIDEO • TV • HI-FI • KOMPUTERY • SPRZĘT FOTOGRAFICZNY • PŁYTY KOMPAKTOWE • TELEFONY • AGD • OŚWIETLENIE

Co to właściwie jest...

01 menu
Posegregowana lista opcji, z której użytkownik może wybierać polecenia w celu wykonania konkretnej operacji. Menu prezentowane jest najczęściej w postaci paska przedstawiającego kilka podmenu. Kliknięcie na nazwę podmenu rozwija listę dostępnych poleceń.

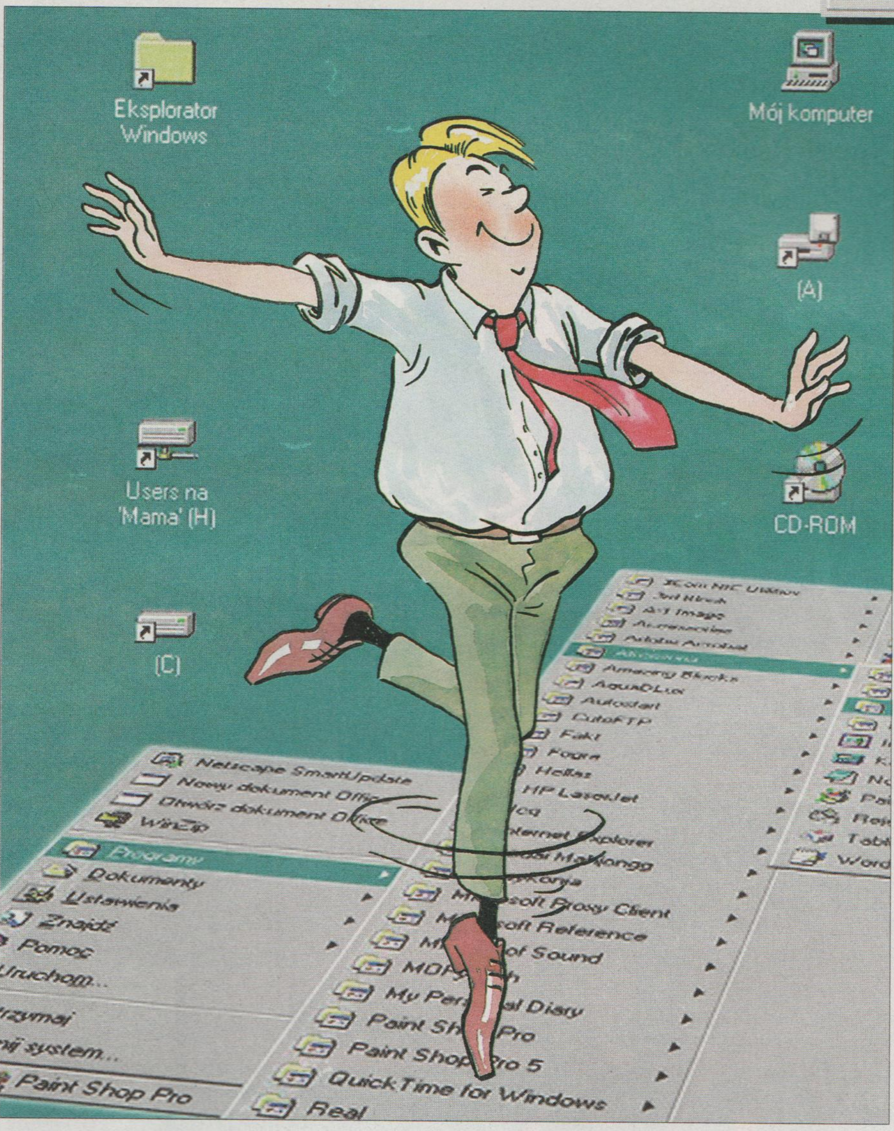
02 system operacyjny
System operacyjny to nadrzędny program kontrolujący cały komputer: przyjmuje polecenia użytkownika, umożliwia uruchomienie innych programów i nadzoruje ich działanie.

03 notebook
Komputer, który, gdy jest złożony, ma wymiary dużego notatnika (po ang. notebook).

04 touch pad
Niewielkich rozmiarów prostokątna powierzchnia, po której użytkownik przesuwa swój palec celem wprowadzenia w ruch kursora na ekranie komputera. Lekkie uderzenia palca w touch pad są ekwiwalentem kliknięć przyciskami myszki.

05 kulka sterująca, trackball
Kulka umieszczana w niektórych klawiaturach pod najniższym rzędem klawiszy (może to też być osobne urządzenie). Służy do sterowania ruchem kursora na ekranie. Rozwiązanie to spotyka się najczęściej w komputerach przenośnych.

06 kursor
Pokazuje nam, w którym miejscu na ekranie aktualnie pracujemy. W wielu programach Windows jest to migająca czarna pionowa kreska lub biała strzałka. Kursor możemy przemieszczać za pomocą myszy lub klawiszy ze strzałkami na klawiaturze.

Rys. Szarlota Paweł

Windows 95/98

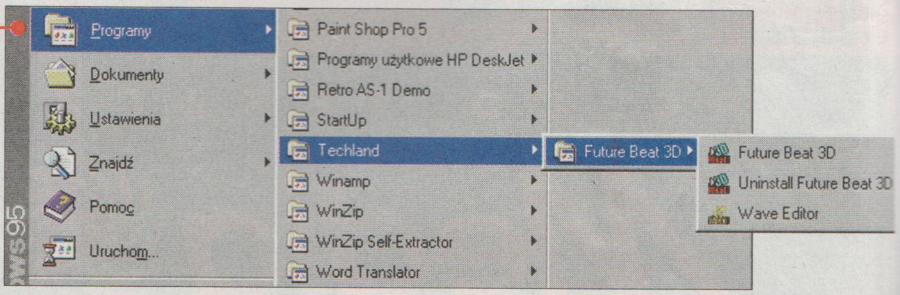
Z menu w tan

Menu 01 Start 02 systemu Windows to dość kontrowersyjne rozwiązanie. Aby dostać się do niektórych jego pozycji, trzeba często odbyć długą drogę, rozwijając kolejne gałęzie. Użytkownicy, którzy dopiero uczą się posługiwać myszką, a także właściciele 03 notebooków wyposażonych w jej niewygodne odpowiedniki (04 touch pad, 05 trackball) mogą mieć z tego powodu poważne problemy z nawigacją. Pozostali użytkownicy co jakiś czas również doświadczają kłopotów. Wyobraźmy sobie bowiem sytuację, kiedy prowadzimy 06 kursor myszki i rozwijane menu odsłania kolejną gałąź. Przesuwamy kursor w prawo, ale niestety robimy to nie dość zręcznie (trzeba przecież przesunąć kursor bardzo starannie równolegle do poziomego brzegu ekranu) i rozwinięta gałąź znika zastąpiona przez inną, a my musimy powtarzać czynność.

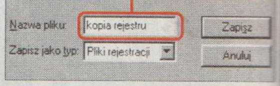
Byłoby o wiele wygodniej, gdyby udało się jakoś zlikwidować kłopotliwe udogodnienie polegające na tym, że menu rozwijają się automatycznie.

Rada Komputer ŚWIATA: Poniższe działania polegać będą na wprowadzaniu zmian w 07 Rejestrze Windows. Dokonywanie zmian w Rejestrze zawsze niesie ze sobą ryzyko przypadkowego usunięcia ważnych danych, co może doprowadzić do nieprawidłowego działania systemu. Komputer ŚWIAT przed wprowadzeniem zmian radzi wykonać kopię bezpieczeństwa Rejestru.

1 Kliknijmy na Start, a następnie na Uruchom... i w oknie wpiszmy regedit, potwierdzając wpis kliknięciem na OK.

2 Aby utworzyć kopię bezpieczeństwa Rejestru, należy we właśnie otwartym oknie Edytora Rejestru kliknąć na menu Rejestr i wybrać Eksportuj plik Rejestru. Program poprosi o podanie nazwy 08 pliku, w którym będzie przechowywana nasza kopia. Wpiszmy dowolną nazwę, pamiętając, aby nie dodawać do niej żadnego 09 rozszerzenia pliku, a więc na przykład:

Na 10 pulpicie pojawi się taka 11 ikona:

W sytuacji awaryjnej, klikając dwukrotnie na tę ikonę, przywrócimy poprzednią wersję Rejestru.

3 Kliknijmy lewym przyciskiem myszy kolejno na znaki + znajdujące się przy 12 kluczach: HKEY_CURRENT_USER, Control Panel, a w końcu na ikonę klucza desktop (zmieni ona wygląd –).

4 Przenieśmy uwagę na prawy panel Edytora Rejestru. Jeżeli okaże się, iż wartość o nazwie MenuShowDelay już tam istnieje, przejdźmy od razu do punktu piątego tej wskazówki. Jeżeli jednak jej nie będzie, kliknijmy na pustą przestrzeń prawym przyciskiem myszy. Ujrzymy rozwijane menu Nowy, z którego należy wybrać Wartość ciągu. Pojawi się pole Nowa wartość #1, w które trzeba wpisać MenuShowDelay. Potwierdźmy wpis, naciskając klawisz Enter.

5 Kliknijmy teraz dwa razy lewym przyciskiem myszy na ikonę wartości MenuShowDelay.

W okno, które się otworzy, wpiszmy liczbę 65534:

Potwierdźmy wpis, klikając na OK.

Rada Komputer ŚWIATA: W okno to wpisać można dowolną liczbę całkowitą z przedziału 0-65534, gdzie 0 daje najszybsze rozwijanie menu Start, zaś 65534 najwolniejsze.

6 Zamknijmy Edytor Rejestru, klikając na przycisk [X] znajdujący się w prawym górnym rogu jego okna.

7 Aby nastąpiły zmiany, należy ponownie uruchomić system Windows. W tym celu kliknijmy lewym przyciskiem myszy na Start, a następnie na Zamknij system... W oknie, które się otworzy, zaznaczmy opcję Uruchomić ponownie komputer? i kliknijmy na Tak.

Rada Komputer ŚWIATA: Kiedy chcemy, by proces ponownego ładowania systemu operacyjnego został przyspieszony, trzymajmy wciśnięty klawisz Shift podczas klikania na przycisk Tak.

8 Gdy ponownie zabierzemy się za testowanie zachowania menu Start, okaże się, że menu nie będą się teraz tak ochoczo rozwijać. Aby przejść do następnej gałęzi zakończonego strzałką ▶ (a więc kryjącego dalsze elementy) menu, należy kliknąć na nie lewym przyciskiem myszy... albo odczekać około 65 sekund, bo takie opóźnienie wytwarza liczba 65534 wpisana w oknie MenuShowDelay.

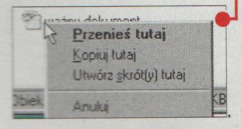
9 Jeżeli kiedykolwiek zechcemy wrócić do pierwotnych ustawień Windows, trzeba będzie ponownie otworzyć Edytor Rejestru i usunąć wartość z okna MenuShowDelay, zaznaczając ją przyciskiem myszy, naciskając klawisz Delete, a potem klawisz Enter. To jednak drastyczny krok. Najlepiej wpisać w okno MenuShowDelay inną liczbę. Standardowo jest to liczba 250 (daje ona leciutkie opóźnienie). Aby zmiany zostały uwzględnione, należy oczywiście ponownie uruchomić komputer. ■

Kopiowanie w bałaganie

Często zdarza się, iż po otworzeniu wielu okien folderów nasz pulpit przypomina zawalony papierzyskami blat biurka. Trudno się połapać, gdzie co jest, a może się okazać, że chcemy skopiować dokument z jednego folderu do drugiego.

1 Kopiowanie takie zwykle odbywa się poprzez przeciąganie ikony pliku z jednego otwartego okna do drugiego. Przeciągania dokonujemy przy użyciu prawego przycisku myszy. W naszym przykładzie kopiujemy ikonę pliku tekstowego ważny dokument, stworzonego w programie Microsoft Word. Ikony przeciąganych plików prześwitują, kiedy więc wciąż trzymamy wciśnięty przycisk myszy, nasza przykładowa ikona prezentuje się w ten sposób: ważny dokument

2 Gdy przycisk myszy zostanie zwolniony, po tym jak przeniesiemy ikonę do folderu docelowego, pojawi się takie oto menu:

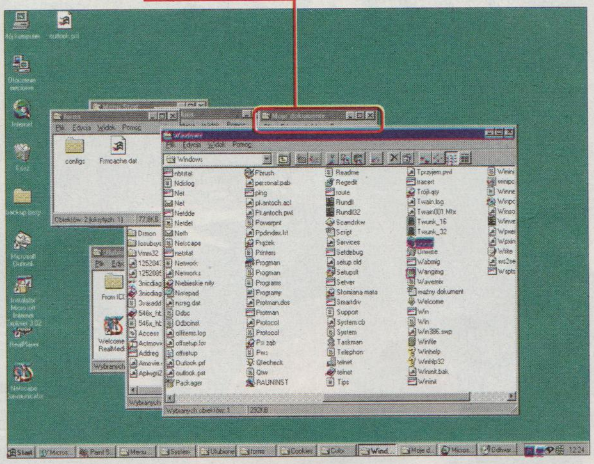

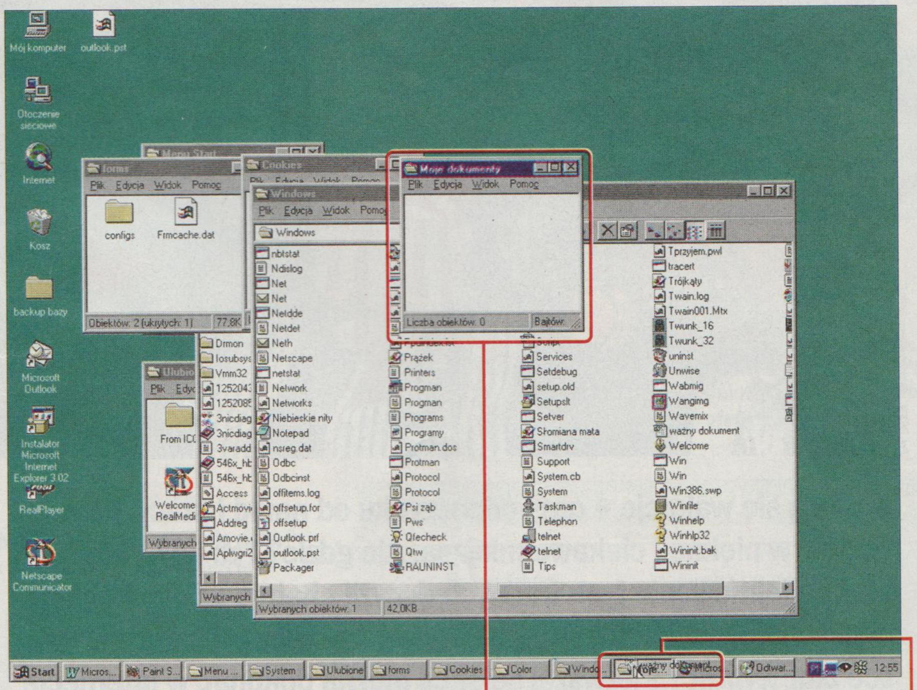
Z niego to, klikając na odpowiednie polecenie, wybieramy działanie, które nas interesuje: przenoszenie pliku, kopiowanie lub tworzenie do niego skrótu.

3 Cóż jednak zrobić, gdy tak jak na zdjęciu, folder, do którego pragniemy przeciągnąć ikonę pliku, nie jest dobrze widoczny (lub jest całkowicie przesłonięty przez inne okna)?

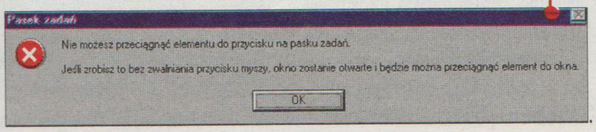
W takiej sytuacji wielu użytkowników, złorzecząc w duchu na niedoskonałości Windows, minimalizuje lub zamyka przeszkadzające w danej chwili okna. Gdy spod ich stosu w końcu wyłonią się potrzebne foldery (docelowy i ten zawierający ikonę konkretnego dokumentu) często je jeszcze trzeba rozdzielić, gdyż zachodzą na siebie, utrudniając działanie.

4 Istnieje tymczasem metoda znacznie wygodniejsza, prostsza i szybsza – w dodatku mało komu znana. Wystarczy przeciągnąć nasz plik na ikonę folderu docelowego, która figuruje na [13] pasku zadań. Nie puszczajmy przycisku myszy, a po chwili folder docelowy w czarodziejski sposób, niczym złowiona na wędkę ryba, wyskoczy na wierzch pulpitu. Za chwilę przeciągniemy do niego wciąż trzymaną przyciskiem myszy ikonę.

5 Kiedy przez pomyłkę puścimy kursor myszy na pasku zadań, Windows poucza nas stosownym komunikatem: ■

Co to właściwie jest...

07 Rejestr Windows
Podstawowa baza danych w systemach Windows 95 i 98. Są w niej przechowywane wszystkie informacje niezbędne systemowi do poprawnej pracy.

08 plik
Podstawowa jednostka przechowywania informacji na dysku twardym. W Windows pliki są reprezentowane przez ikony – jeden plik to jedna ikona.

09 rozszerzenie pliku
Każdy plik ma nazwę. Składa się ona zazwyczaj z dwóch części rozdzielonych kropką. Przykładowo może to być *list* kropka, potem rozszerzenie pliku, np. *.doc* Pełna nazwa wygląda więc tak: *list.doc* Rozszerzenie stanowi w Windows ważną cechę – określa program, za pomocą którego został stworzony plik.

10 pulpit
Stanowi powierzchnię do pracy w Windows. Termin ten jest tłumaczeniem angielskiego słowa desktop określającego blat biurka. Na pulpicie, podobnie jak na biurku, można przechowywać teksty, wiadomości, programy i katalogi.

11 ikona
Mały obrazek, symbolizujący jakiś element systemu Windows.

12 klucz Rejestru
Rejestr Windows jest uporządkowany w sposób hierarchiczny, podobnie jak katalogi na dysku twardym. Odpowiednikiem katalogów są w Rejestrze klucze.

13 pasek zadań
Znajduje się standardowo przy dolnej krawędzi ekranu. Jego charakterystycznym elementem jest przycisk Start. Ikony uruchomionych programów są umieszczane pośrodku paska zadań i można je uaktywniać jednym kliknięciem myszy.

Drogowskaz

Wreszcie wakacje!

Fot. BE&W, montaż Komputer ŚWIAT

Zbliżają się wakacje – czas odpoczynku od nauki i pracy, pora wyjazdów w piękne i ciekawe miejsca. Ale gdzie? I za ile? Pomocy przy podejmowaniu tych trudnych decyzji chętnie udzielają biura podróży. Kolejny problem: które spośród tysięcy obecnych w Polsce biur wybrać? Pierwszej selekcji można dokonać w internecie

Przetestowaliśmy 01 **witryny internetowe** jedenastu biur podróży. Oto wyniki.

BIURO PODRÓŻY TRIP ZAKOPANE

Ostatnie, jedenaste miejsce w naszym zestawieniu przypadło zakopiańskiemu biuru podróży Trip. Na jego witrynie internetowej brakuje szczegółowych informacji na temat oferty zagranicznej. Witryna nie jest też nadmiernie praktyczna – cóż bowiem można wywnioskować na podstawie kilku kolorowych obrazków? Niewiele; ta oferta przeładowana jest grafiką. Choć miło ogląda się kolorowe zdjęcia, ściąganie 02 **strony głównej** tego serwisu, która ma ponad 100 03 **kB**, dla większości internautów będzie zadaniem czasochłonnym, kosztownym – i na koniec frustrującym. Nagroda za naszą cierpliwość jest bowiem skromna. Przeglądając witrynę dowiemy się, gdzie leżą oraz co mają do zaoferowania zakopiańskie pensjonaty biura Trip. Tylko w niewielu wypadkach wyszczególniono ceny pobytu w okresie wakacyjnym. Witrynę biura Trip warto odwiedzić, gdy planujemy wakacje w Zakopanem. Zwolennicy dalszych wyjazdów nic tu nie znajdą dla siebie. Ostatecznie 3,52 punktu i ocena dobra.

Poza efektownymi fotografiami witryna Trip oferuje niewiele

OASIS TOURS

Więcej informacji ma do zaoferowania zdobywca dziesiątego miejsca, Oasis Tours. W przeciwieństwie do omawianej powyżej, ta witryna wyróżnia się na niekorzyść… wyjątkowo ubogą oprawą graficzną. To podręcznikowy

Co to właściwie jest...

01 witryna internetowa
Pojęcia tego używamy w odniesieniu do zbioru stron WWW tworzących spójną całość; często stosuje się również pojęcie serwis internetowy. Gdy więc podajemy adres internetowy, powinniśmy dokładnie precyzować, co on zawiera – jedną stronę WWW lub całą witrynę (w tym wypadku są to strony WWW).

02 strona główna
Strona główna witryny internetowej, na której znajdują się podstawowe informacje oraz odnośniki do innych stron powiązanych z tą witryną.

03 kilobajt, kB
Ilość danych równa 1024 bajtom, gdzie jeden bajt równy jest ośmiu bitom. Jeden kilobajt więc to 1024x8 bitów, co daje 8192 bity. Strona główna witryny internetowej nie powinna liczyć więcej niż 20-30 kB, gdyż inaczej ładuje się zbyt wolno.

04 strona WWW
To, co wyświetlane jest w oknie naszej przeglądarki stron WWW – połączenie tekstu i grafiki, często okraszone także efektami dźwiękowymi a nawet muzyką.

05 e-mail[1]
Forma przekazu informacji w postaci listów elektronicznych (czyli dokumentów, które można zobaczyć na ekranie komputera) wymienianych przez użytkowników internetu. Nazwą tą określa się również pojedynczy list elektroniczny. Od ang. electronic mail – poczta elektroniczna.

06 przeglądarki stron WWW
To programy pozwalające odtworzyć na ekranie komputera dane przesyłane przez inny komputer w sieci.

[1] czyt. imejl

wręcz przykład, jak zrobić witrynę merytorycznie bogatą w informację, ale pozbawioną wdzięku i urody, które internet przecież premiuje. Znajdziemy tu więc szczegółowy cennik (w formie tabeli) miejsc w hotelach oraz przejazdów do Tunezji i Egiptu. Nie zabrakło ofert specjalnych, również obejmujących Tunezję i Egipt – wszystko w tekstowej formie. Zaletą tej witryny jest jednak szybkość pracy – nawet przy kiepskich polskich łączach możemy z powodzeniem oglądać ofertę biura Oasis Tours, gdyż otwieranie tekstowych elementów odbywa się szybko. Ostatecznie 3,66 punktu w teście.

Witryna Oasis Tours ma skromną oprawę graficzną, ale przynajmniej wyszczególniono tu ceny imprez

Jakie kryteria obraliśmy

W pracy nad testem stanęliśmy przed problemem, które spośród kilkuset działających w Polsce biur podróży uwzględnić w naszym porównaniu. Początkowo skupiliśmy się na biurach zrzeszonych w Polskiej Izbie Turystyki (PIT) →❶. Ponieważ jednak nie jest to jedyna polska organizacja biur podróży, na koniec postanowiliśmy przyznawać w tabeli dodatkowe punkty za przynależność do PIT. Ostateczną listę biur stworzyliśmy przy uprzejmej pomocy tygodnika Wprost, który opublikował ranking firm turystycznych, ujawniający dwadzieścia największych z nich (pod względem liczby klientów). Poszukiwania w internecie ujawniły, że spośród tych firm tylko 11 oferowało klientom dostęp do funkcjonujących witryn WWW.

Problem z witryną zdobywcy dziewiątego miejsca, biura Almatur, jest dokładnie odwrotny: bardzo ładnemu opracowaniu graficznemu towarzyszy cienka dieta informacyjna. Co prawda Almatur umieścił na swoich 04 **stronach WWW** różne cenne informacje,

Na witrynie biura Neckermann jeszcze w połowie maja nie dało się znaleźć propozycji wycieczek na lato 1999; uderzający brak

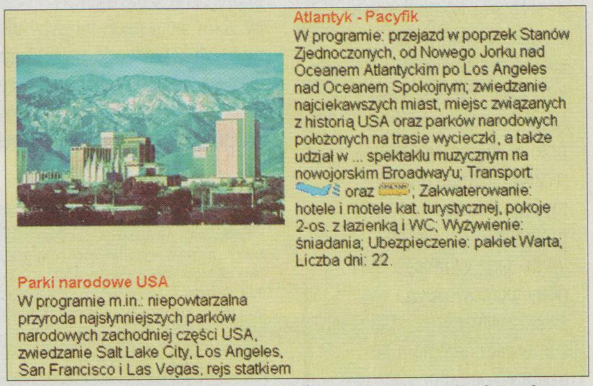
na przykład o możliwości wykupienia kart zniżkowych dla nauczycieli, studentów i młodzieży, w tym: International Teacher Identity Card, International Student Identity Card i GO'25. To się chwali, ale generalnie do internetu przedostało się zbyt mało konkretów o bogatej ofercie tego biura: są w niej wczasy, wycieczki, kursy językowe, kolonie, obozy, wyjazdy szkoleniowe, obozy studenckie i przejazdy autokarowe. Niewystarczające są opisy poszczególnych imprez, tylko w niewielu wypadkach uzupełniono je o zdjęcia i ceny. A szkoda, bo gdyby ciekawej grafice towarzyszyły sensowne informacje, ta witryna mogłaby powalczyć o lepsze miejsce w naszym rankingu. Almatur zdobył tylko na 3,68 punktu.

Na ósme miejsce (z 3,91 punktu) trafiła witryna znanego biura Neckermann. Oferta tego biura została przedstawiona w dosyć skromny sposób. Brakuje prezentacji konkretnych ofert na lato '99, chociaż w maju wciąż można było znaleźć zdezaktualizowany katalog ofert zimowych. Te braki w pewnym stopniu rekompensuje obszerny zakres tańszych ofert z ostatniej chwili – tzw. last minute. Tu bez rewelacji – na stronach WWW brakuje zdjęć, opisów proponowanych imprez, wycieczek i wczasów. Naprawdę dobrze opracowanym elementem witryny jest tylko lista biur i przedstawicielstw firmy Neckermann. Gdy poszukujemy telefonu do lokalnego przedstawiciela bądź też chcemy wysłać 05 **e-mail** do któregoś z biur – witryna WWW może okazać się dobrym pośrednikiem. To znane biuro podróży zdobyło w naszym teście tylko 3,91 punktu, co jest dużym zaskoczeniem.

Witryna Almaturu – pomysłowa, elegancka szata graficzna i wyjątkowo skrótowe, zdawkowe wręcz, opisy ofert

Siódme miejsce i 4,22 punktu zdobyło cenione przez pokolenia rodaków Polskie Biuro Podróży SA Orbis. Witryna internetowa tej firmy nie rzuca jednak na kolana – ani pod względem grafiki, ani treści. Niestety pod koniec maja oferta na lato '99 wciąż była w przygotowywaniu i tylko jej fragmenty

Na witrynie Polskiego Biura Podróży Orbis w maju brakowało pełnej oferty na lato '99

Ranking biur turystycznych[1]

Nazwa biura	Liczba turystów na własnych imprezach	Uwagi
Polskie Biuro Podróży Orbis	299 101	
Scan Holiday	100 000	
Gromada	65 637	dostępna tylko strona kłodzkiego oddziału, bez ofert zagranicznych
Almatur	60 000	
Interferie	58 170	brak strony WWW
Sigma Travel	53 000	brak strony WWW
Alpina Tour	50 000	witryna w przygotowaniu
Itaka	45 000	
Sports-Tourist	41 240	
Triada	31 752	
Viking	28 000 *	brak strony WWW
TUI	30 000	tylko strona agencji obsługującej TUI
Polskie Biuro Podróży	30 000 *	brak strony WWW
Neckermann Polska	29 000	
Interhome Polska	26 066	serwis WWW w przygotowaniu
Oasis Tours	25 000	
Rainbow Tours	25 000	
Logostour	23 209	brak strony WWW
Air Tours	23 000	
Trip	22 252	

* Dotyczy tylko lata '98

[1] Źródło: Wprost

Co to właściwie jest...

07 rozdzielczość
Obraz wyświetlany na monitorze składa się z poziomych linii, a każda linia – z punktów, zwanych pikselami. Obraz jest więc równomierną siatką pikseli. Parametr zwany rozdzielczością określa, ile jest pikseli w pionie i w poziomie. Im więcej linii i punktów, tym wyraźniejszy obraz. Rozdzielczość podaje się zwykle jako iloczyn liczby punktów wyświetlanych przez monitor w poziomie i w pionie – np. 1024x768 oznacza obraz o rozdzielczości 1024 pikseli w poziomie i 768 pikseli w pionie.

08 internet
Jest to sieć komputerowa o zasięgu światowym, zwana też siecią wszystkich sieci. Za pośrednictwem internetu możemy przesyłać pocztę elektroniczną, ściągać programy, uzyskiwać informacje na dowolny temat (np. sprawdzać prognozę pogody lub nowości na świecie). Aby korzystać z internetu, jest nam potrzebny komputer, modem oraz dostawca usług internetowych, pod numer telefoniczny którego musimy zadzwonić.

09 bazy danych
Zbiór posegregowanych informacji, które można przeszukiwać.

10 Java
Język programowania stworzony przez firmę SUN Microsystems. Programy w nim napisane można uruchamiać na komputerach z dowolnym systemem operacyjnym. Dlatego też najpopularniejszym zastosowaniem Javy jest tworzenie niewielkich, upiększających strony WWW programów (tzw. apletów Javy), które potem działają na dowolnym komputerze podłączonym do internetu.

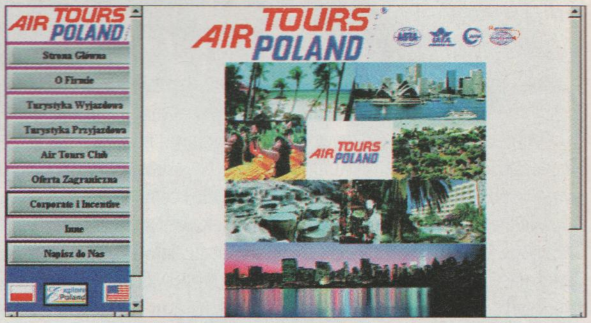

Witrynę biura Triada wyróżnia ciekawe opracowanie graficzne

można było zobaczyć w oknie 06 (s. 46) **przeglądarki stron WWW**. W dobry, bo intuicyjny sposób rozwiązano wybór regionu geograficznego – wystarczy kliknąć na mapie na nazwę państwa, do którego chcemy się udać, aby po chwili ujrzeć na ekranie ofertę wyjazdów i wycieczek. Zaglądając do działu z informacjami ogólnymi, znajdziemy pobieżny przewodnik po witrynie, wraz z wyjaśnieniem poszczególnych symboli pojawiających się przy opisach imprez. Wygodna obsługa i obszerny zbiór informacji mogłyby ułatwić wybór wycieczki marzeń, ale niestety, zabrakło informacji o cenach. Jest to brak niewybaczalny, zwłaszcza w witrynie internetowej, która pozwala przecież uaktualniać dane w jednej chwili. Jedynie w dziale last minute podano dokładne ceny.

W porównaniu z poprzednikiem zdobywca szóstego miejsca, witryna biura podróży Triada, cieszy internautę dopracowaniem szczegółów. Już na stronie głównej zobaczymy rysowane ładną kreską obrazki, animowane samoloty i autobusy przewijające się po stronie. Razi jednak fakt, iż jedynie w 07 **rozdzielczości** obrazu 800x600 można swobodnie przeglądać zawartość witryny. Przy większej rozdzielczości znaczną część okna przeglądarki zajmują niebieskie ramki, a przy mniejszej – nie wszystko mieści się na ekranie. Wyszukiwanie informacji odbywa się w tym serwisie w prosty sposób. Aby odnaleźć konkretne informacje na przykład o wycieczkach do Paryża, wystarczy wpisać nazwę tego miasta i terminy, a przeglądarka za chwilę wyświetli szczegóły. Ładna oprawa graficzna, dużo konkretów o proponowanych imprezach oraz wyszczególnienie cen to niewątpliwe zalety serwisu. Niestety i tu zdarzają się niedokończone fragmenty (np. zamawianie katalogu, oferty last minute). Ostateczna ocena w teście to 4,50 punktu – tuż poniżej granicy oceny bardzo dobrej.

Zdobywca piątego miejsca to internetowa witryna biura Air Tours. Ten stosunkowo obszerny serwis zorganizowany jest podobnie jak poprzednik. I tutaj wybieramy wycieczki naszych marzeń posługując się poglądową mapą: najpierw wybieramy kontynent, następnie flagę poszukiwanego państwa. Program odpowiada wyświetlając szczegółowe informacje

Poprzez witrynę Air Tours można zamówić wycieczkę online

Jak czytać tabelę ocen:
Każdy z testowanych parametrów wpływa na ocenę końcową zależnie od jego znaczenia w teście. Aby każdy mógł prześledzić sposób tworzenia ocen, w tej kolumnie podaliśmy niezbędny klucz. Grubym drukiem oznaczone są wagi pośrednie w danej kategorii.

Szczegółowe wyniki testu

		1. miejsce		2. miejsce		3. miejsce		4. miejsce	
Nazwa biura/agencji	**Waga**	**Rainbow Tours**	**Ocena**	**Itaka**	**Ocena**	**Scan Holiday**	**Ocena**	**Sports-Tourist**	**Ocena**
Nazwa firmy		**Rainbow Tours**		**Biuro Podróży Itaka**		**Scan Holiday Tours**		**Sports-Tourist Global**	
Telefon informacyjny		(042) 6325547		(077) 4565287		(061) 8520024		(022) 6294755	
Adres strony		www.rainbowtours.com.pl		www.itaka.pl		www.scanholiday.com.pl		www.sports-tourist.com.pl	
Zawartość merytoryczna	**45%**		**5,40**		**4,56**		**4,67**		**4,96**
Opis ofert	10%	rozbudowany	5	rozbudowany	5	rozbudowany	5	rozbudowany	5
Rozmiar serwisu	7%	duży	5	średni	4	bardzo duży	6	duży	5
Przynależność do PIT	5%	tak	6	tak	6	nie	1	tak	6
Rezerwacja online	5%	tak	6	nie	1	tylko rezerwacja wycieczek	3	tak	6
Zakres oferty	5%	bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6
Kontakt poprzez e-mail	4%	tak	6	tak	6	tak	6	nie	1
Częstotliwość aktualizacji serwisu	4%	częściej niż co tydzień	6	co 2 tygodnie	3	częściej niż co tydzień	6	częściej niż co tydzień	6
Wyszczególnienie cen	3%	wyczerpujące, w PLN	6	wyczerpujące, w PLN	6	wyczerpujące, w USD	6	wyczerpujące, w PLN	6
Przewodnik po stronie	2%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Forma	**45%**		**5,09**		**5,36**		**4,78**		**4,60**
Obsługa	12%	wygodna	5	bardzo wygodna	6	wygodna	5	średnia	4
Oprawa graficzna	8%	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	dobra	4	przeciętna	3
Dobrze działa w rozdzielczościach ekranu	6%	640x480,800x600,1024x768	6	800x600,1024x768	4	800x600, 1024x768	4	640x480, 800x600,1024x768	6
Reklamy	4%	brak	6	brak	6	brak	6	brak	6
Objętość strony głównej	3%	49 kB	2	35 kB	3	30 kB	4	59 kB	1
Wymaga dodatkowych programów (plug-in)	3%	nie	6	nie	6	nie	6	nie	6
Zgodność z HTML 4.0	3%	częściowa	3	tak	6	częściowa	3	tak	6
Działa z Sylaba Komunikatorem 4.5	3%	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
Działa z Internet Explorerem 4.0	3%	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
Język	**10%**		**4,50**		**4,50**		**3,10**		**4,50**
Język strony	7%	polski, ISO 8859-2	6	polski, ISO 8859-2	6	polski, niezgodny z ISO	4	polski, ISO 8859-2	6
Możliwość wyboru standardu kodowania	3%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Ocena pośrednia	**100%**		**5,17**		**4,91**		**4,56**		**4,75**
Punkty dodatnie/ujemne		przewodnik po świecie wyszukiwarka na stronie	+0,1 +0,1			kalkulator walut prognozy pogody	+0,1 +0,1		
Ocena końcowa			**5,37**		**4,91**		**4,76**		**4,75**
Jakość		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**	

na temat lokalizacji, miejsc w hotelach oraz cen. Możliwe jest także zamawianie imprez za pośrednictwem internetu ze strony WWW. Zrozumienie symboli pojawiających się przy opisach usług ułatwia (pobieżny) przewodnik po serwisie. Dobre wrażenie psują, niestety, nieciekawa oprawa graficzna, brakujące tu i tam obrazki i niedokończone fragmenty serwisu. Witryna Air Tours dostępna jest w języku polskim i angielskim. Air Tours zasłużył na swoją wysoką notę – 4,71 punktu.

SPORTS-TOURIST

Minimalnie wyżej oceniliśmy witrynę biura turystycznego Sports-Tourist. Serwis ten zdobył czwarte miejsce dzięki bardzo udanej i jednolitej formie prezentacji każdej z ofert. W każdym wypadku program informuje o położeniu docelowego państwa na mapie, o formie transportu i o czasie dojazdu z Polski. Podawane są też zwięzłe informacje o miastach, hotelach, cenach oraz dodatkowych wycieczkach organizowanych podczas pobytu. Na witrynie

Opinia eksperta

Na co poza urodą i przyjazną formą strony zwracam uwagę, przeglądając strony internetowe polskich biur podróży? Chciałbym, aby biuro wykorzystywało właściwości internetu, aby witryny nie były jedynie kalką katalogu. Chciałbym więc, aby strona zawierała adres e-mail biura i jego oddziałów, chciałbym po wybraniu wymarzonego kraju i imprezy móc znaleźć połączenia (linki) ze stronami opisującymi dany kraj (mogłyby to być np. linki do znanych przewodników czy poradników globtroterskich, do atlasów internetowych itp.). Gdy biuro proponuje rezerwację za pośrednictwem internetu, to chciałbym znać warunki tej rezerwacji (np. jak długo jest ważna). Marzy mi się odnośnik do stron, gdzie mogę przeczytać ustawę o usługach turystycznych, do stron Ministerstwa Spraw Zagranicznych informujących o ograniczeniach i warunkach odwiedzania poszczególnych krajów, do licznych stron globtroterskich czy informatorów turystycznych o Polsce. Gdy hotel, w którym przyjdzie mi mieszkać w Grecji, ma swoją stronę WWW, to... I tak dalej i tak dalej. Są jednak informacje, które na stronach biur podróży są niezbędne. Zaliczam do nich: warunki uczestnictwa w imprezach biura (najważniejszy element umowy między biurem a klientem), możliwość zamówienia katalogu biura, adresy agentów sprzedających ofertę biura, wykaz usług świadczonych przez biuro (może być w formie tekstu reklamowego) i ofertę last minute. Przeglądając strony biur podróży należy stwierdzić, że najlepiej przedstawia się informacja adresowa o punktach sprzedaży, choć szybkie znalezienie informacji, czy i kto w moim mieście prowadzi sprzedaż, nie jest mocną stroną tych witryn. Chciałbym podkreślić dobrą prezentację oferty last minute (w internecie nie znalazłem oszustw typu last minute we wrześniu). Prawie wszystkie biura znalazły się w granicach przyzwoitości, tzn. termin rozpoczęcia imprezy nie przekraczał miesiąca od daty jej wprowadzenia na strony WWW. Podobały mi się oferty Rainbow Tours, Scan Holiday, Neckermanna czy Itaki.

dr Krzysztof Łopaciński
Dyrektor Instytutu Turystyki w Warszawie

Obrane w tabeli kryterium, przyznające punkty za przynależność do Polskiej Izby Turystyki niekoniecznie musi być wiążące, bowiem w Polsce istnieje kilka krajowych i regionalnych izb turystycznych. Niemniej przynależność do PIT jest pewnym atutem.
Fatalnie przedstawia się sprawa warunków uczestnictwa. Poza stroną Rainbow Tours żadne z biur nie umieszcza tej najważniejszej bodaj dla klienta informacji na tytułowej stronie, a zdecydowana większość biur wstydliwie o warunkach nie wspomina. Nie można bowiem poważnie traktować tekstów reklamowych pt. Co gwarantujemy – jako warunków uczestnictwa. Linki do innych ciekawych dla potencjalnych klientów miejsc w internecie znalazłem tylko na stronach Air Tours, własne opisy odwiedzanych miejsc i krajów można znaleźć w Rainbow Tours i Scan Holiday. I tak się też kształtuje czołówka w moim własnym rankingu.

5. miejsce		6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce		11. miejsce	
Air Tours Air Tours Poland Group sp. z o.o. (022) 6210103 www.korpo.pol.pl/airtours	Ocena	**Triada** Triada Biuro Podróży (022) 6223322 www.triada.com.pl	Ocena	**Polskie Biuro Podróży SA Orbis** Polskie Biuro Podróży SA Orbis (022) 5190302 www.pbp.com.pl	Ocena	**Neckermann** Neckermann Polska (022) 6350618 www.neckermann.pl	Ocena	**Almatur** Agencja Turystyczna Almatur (091) 4844355 www.dialcom.com.pl/almatur	Ocena	**Oasis Tours** Tour Operator Oasis Tours (022) 6270400 www.oasistours.com.pl	Ocena	**Trip** Trip Travel Agency (01820) 15947 www.zakopane.top.pl/trip	Ocena
	5,02		**4,67**		**3,91**		**3,16**		**2,80**		**2,73**		**2,80**
rozbudowany	5	rozbudowany	5	rozbudowany	5	niewystarczający	2	ubogi	3	ubogi	3	ubogi, tylko wycieczki krajowe	2
duży	5	bardzo duży	6	średni	4	mały	2	skromny	3	bardzo mały	1	średni	4
tak	6	nie	1	nie	1	nie	1	nie	1	nie	1	tak	6
tak	6	nie	1	nie	1	nie	1	nie	1	nie	1	nie	1
bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6	bardzo obszerny	6	obszerny	5	ubogi	2	ubogi	2
tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
co miesiąc	2	częściej niż co tydzień	6	częściej niż co tydzień	6	częściej niż co tydzień	6	co miesiąc	2	co 2 tygodnie	3	rzadziej niż co miesiąc	1
wystarczające	5	wyczerpujące, w PLN	6	niewystarczające	2	wyczerpujące, w DM	6	niewystarczające	2	wyczerpujące, w USD	6	brak	1
mierny	2	brak	1	mierny	2	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
	4,67		**4,56**		**5,00**		**5,07**		**4,38**		**4,40**		**4,47**
wygodna	5	wygodna	5	wygodna	5	wygodna	5	wygodna	5	średnia	4	wygodna	5
przeciętna	3	bardzo dobra	5	przeciętna	3	przeciętna	3	dobra	4	przeciętna	3	bardzo dobra	5
640x480, 800x600,1024x768	6	800x600	1	640x480, 800x600,1024x768	6	640x480, 800x600,1024x768	6	800x600	1	800x600,1024x768	4	1024x768	1
brak	6	brak	6	brak	6	brak	6	brak	6	brak	6	niewiele	5
74 kB	1	52 kB	1	35 kB	3	23 kB	4	85 kB	1	42 kB	2	140 kB	1
nie	6	nie	6	nie	6	nie	6	nie	6	nie	6	nie	6
częściowa	3	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
	4,50		**4,50**		**3,10**		**3,10**		**4,50**		**4,50**		**4,50**
polski, ISO 8859-2	6	polski, ISO 8859-2	6	polski, niezgodny z ISO	4	polski, niezgodny z ISO	4	polski, ISO 8859-2	6	polski, ISO 8859-2	6	polski, ISO 8859-2	6
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
	4,81		**4,60**		**4,32**		**4,01**		**3,68**		**3,66**		**3,72**
niedokończone fragmenty serwisu	-0,1	niedokończone fragmenty serwisu	-0,1	niekompletna oferta na lato '99	-0,1	niekompletna oferta na lato '99	-0,1					mapa pensjonatów w Zakopanem konieczność ściągania ogromnych obrazków	+0,1 -0,3
	4,71		**4,50**		**4,22**		**3,91**		**3,68**		**3,66**		**3,52**
bardzo dobra		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	

Co to właściwie jest...

11 odsyłacz
Odsyłacz to połączenie między dokumentami na stronach WWW. Ma najczęściej postać rysunku lub podkreślonego tekstu. Jeżeli klikniemy na odsyłacz, przechodzimy na inną stronę WWW.

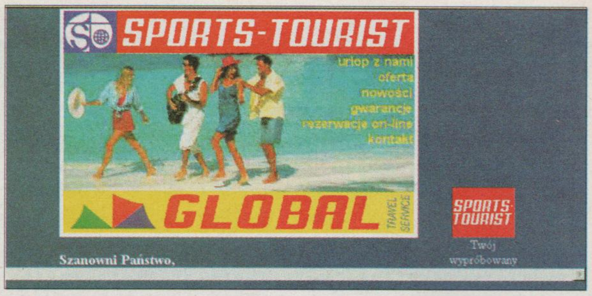
12 wyszukiwarka
(Ang. Search Engine). Serwer internetowy znajdujący na życzenie różnego typu informacje na podstawie wprowadzonych słów kluczowych.

13 plug-in
Dodatkowy program uzupełniający możliwości przeglądarki. Pozwala na wyświetlanie na naszym monitorze różnorodnych dodatków (np. filmów, utworów muzycznych itp.) umieszczonych na stronach WWW.

14 ściąganie
Termin określający kopiowanie plików, programów, obrazków itp. z serwera pracującego w internecie na dysk twardy naszego komputera.

15 HTML
Jest językiem opisu stron WWW używanym w internecie. Pozwala opisać, jak mają być przedstawione strony w oknie przeglądarki stron WWW, dzięki czemu wyświetlane są w podobny sposób na każdym komputerze. Od ang. Hypertext Markup Language – język oznaczeń hipertekstowych.

16 standard kodowania polskich znaków
Polskojęzyczne strony WWW oraz programy pocztowe używają kilku różnych standardów kodowania polskich znaków, w tym: ISO-8859-2 (najczęściej używany), Windows CP-1252, Mac.

Witryna Sports-Touristu – opracowanie graficzne pozostawia nieco do życzenia, pociesza bogata zawartość merytoryczna

Sports-Touristu będziemy także mogli zapoznać się z gwarancjami, jakie daje biuro. Nie zabrakło możliwości rezerwowania wycieczek i hoteli przez 08 (s.48) **internet**. Przy tak rozbudowanym i dobrze zaprojektowanym merytorycznie serwisie nieco razi nieciekawa oprawa graficzna. Witryna otrzymała 4,75 punktu.

Pierwszą trójkę otwiera agencja Scan Holiday. Wkraczając na tę witrynę zostajemy zasypani wprost informacjami. To bardzo bogaty i dobrze zaprojektowany serwis. Zawiera wszystkie zalety konkurentów – i coś ponadto. Witryna Scan Holiday oferuje bardzo ciekawe rozwiązanie przeszukiwania ofert last minute (w formie 09 (s.48) **bazy danych** przygotowanej w 10 (s.48) **Javie**), daje możliwość zamawiania przez internet wycieczek i bezpłatnego katalogu, oferuje także internetowy kalkulator do walut (przydatny podczas przeliczania na złotówki cen w USD) i 11 **odsyłacze** do prognoz pogody.

Na witrynie biura Scan Holiday znajdziemy praktyczne dodatki: kalkulator walut i prognozy pogody tam, gdzie chcemy jechać

Drugie miejsce zajęło opolskie biuro podróży Itaka. Elegancka oprawa graficzna i szczegółowe opisy oferty oraz wyjątkowa przejrzystość prezentowanych informacji to największe atuty serwisu stworzonego przez to biuro. Układ witryny jest bardzo prosty a jej obsługa – wygodna. Wyjątkowo łatwo odnaleźć tutaj poszukiwane informacje. Nie brak zdjęć, szczegółowych informacji o cenach wycieczek oraz ofert last minute. Jedyne, czego brakuje, to możliwości rezerwacji miejsc online. Stąd tylko – ale również: aż – drugie miejsce, z oceną 4,91.

Zwycięzcą naszego testu jest witryna biura Rainbow Tours. Twórcy tej witryny najlepiej wywiązali się z trudnego zadania. Z głównej strony WWW błyskawicznie dotrzemy do poszukiwanych informacji. Dzięki 12 **wyszukiwarce** łatwo znajdziemy interesującą nas wycieczkę. Wystarczy jedynie określić typ imprezy oraz miesiąc, w którym chcielibyśmy wyjechać. Po chwili dostaniemy obszerną listę odbywających się w tym czasie imprez. Dodatkowym atutem witryny jest przewodnik po świecie wskazujący najciekawsze miejsca do zwiedzania.

Tego nie testowaliśmy

Ogrom informacji dostępnych w internecie sprawia, że w pojedynczym teście nie jest możliwe (ani celowe) uwzględnienie wszystkich witryn biur turystycznych. Prawdopodobnie jest ich około 300-400. Gdy szukamy konkretnego biura, warto zajrzeć na strony serwisu Turystyka.net →2, odwiedzić katalog stron internetowych Optimusa →3, Wirtualną Polskę →4, a także katalog WOW →5 i serwis Wakacje.pl →6.
Gdy porównamy naszą tabelę z rankingiem biur turystycznych tygodnika Wprost, zauważymy, iż brakuje w niej połowy biur z rankingu. Mimo starań nie udało nam się znaleźć internetowych witryn firm: Interferie, Sigma Travel, Viking, Polskiego Biura Podróży – konsorcjum i Logostour. Natknęliśmy się tylko na witrynę kłodzkiego oddziału Gromady →7, strony WWW Alpina Tour →8 były w przygotowaniu, zaś w wypadku TUI odnaleźliśmy tylko agencję działającą w Lublinie →9. Witryna Interhome Polska →10 była zdezaktualizowana (jak zapewnia firma, wkrótce ma się pojawić zmodernizowany serwis).

Tak testował Komputer ŚWIAT

Wśród kryteriów testu wydzieliliśmy trzy części.
Pierwsza obejmuje merytoryczną zawartość serwisu. Szczególny nacisk położyliśmy na opis ofert oraz łączne rozmiary całego serwisu. Duże znaczenie miała także przynależność do PIT (Polska Izba Turystyki), możliwość zamawiania wycieczek i wczasów bezpośrednio na stronie, a także zakres oferty biura. Sprawdzaliśmy także, czy istniała możliwość skontaktowania się poprzez e-mail oraz jak często aktualizowany był serwis (według zainteresowanych biur nie byliśmy w stanie weryfikować tych informacji). Uwzględniliśmy także fakt zamieszczenia cennika usług oraz dostępność na stronie WWW przewodnika po całym serwisie – jest to szczególnie ważne dla początkujących internautów.
Druga część testu obejmowała formę przekazu informacji na witrynie. Szczególny nacisk położyliśmy na wygodę obsługi serwisu oraz jego oprawę graficzną. Ważne było dla nas także, czy stronę da się swobodnie przeglądać w różnych rozdzielczościach ekranu (niestety przeważnie serwisy przygotowane były do oglądania w rozdzielczości 800x600 lub wyższej). Odnotowywaliśmy również, czy na witrynach zmuszeni byliśmy do oglądania reklam innych firm (na większości testowanych witryn na szczęście takich nie było). Badaliśmy rozmiary głównej strony WWW serwisu, przyznając najwięcej punktów za takie strony, których rozmiary nie przekraczały 10 kB. Nie mniej istotny był fakt, czy dana witryna wymagała do oglądania dodatkowych programów, tzw. 13 **plug-inów** które we własnym zakresie musimy 14 **ściągać**. I w tym wypadku nie było żadnych niespodzianek. Sprawdzaliśmy też zgodność stron WWW ze standardem 15 **HTML** 4.0 oraz to, czy strony WWW da się bezproblemowo oglądać za pomocą Sylaba Komunikatora 4.5 i Internet Explorera 4.0.
W ostatnim punkcie sprawdzaliśmy, jakiego 16 **standardu kodowania polskich znaków** użyto w danej witrynie. Przyznawaliśmy największą liczbę punktów za ogólnie przyjęty standard ISO 8859-2 i odejmowaliśmy punkty za stosowanie innych standardów. Jednocześnie badaliśmy, czy istnieje możliwość wyboru standardu kodowania na danej stronie WWW.
Punkty dodatnie/ujemne przyznawaliśmy za dodatkowe, przydatne cechy serwisu lub wyraźne niedopatrzenia. Przyznaliśmy więc punkty za zamieszczony na stronie przewodnik po świecie, możliwość wyszukiwania wycieczek, dołączony kalkulator walut i prognozy pogody. Odejmowaliśmy punkty za niedokończone lub niedopracowanie fragmenty serwisu (np. najbardziej interesującą nas ofertę na lato '99).

Wskazówki dotyczące zwycięzcy testu

Strona WWW Rainbow Tours www.rainbowtours.com.pl

Załączona na głównej stronie WWW biura Rainbow Tours wyszukiwarka pozwala błyskawicznie odnaleźć konkretną ofertę. Spróbujmy na przykład zorientować się w sierpniowej ofercie autokarowych wycieczek ujętych pod hasłem Zwiedzamy Europę.

1 Na głównej stronie WWW odnajdujemy okienko (w dolnym prawym rogu) wyszukiwarki.

2 Z listy wybieramy typ wycieczki autokarowej, klikając na symbol ▼. W naszym wypadku jest to Zwiedzamy Europę.

3 Z listy klikając na ▼, wybieramy miesiąc, w którym chcielibyśmy wyjechać. Tym razem jest to Sierpień.

4 Po dokonaniu wyboru klikamy na, a po chwili zobaczymy w oknie przeglądarki wyniki.

5 Spróbujmy teraz odnaleźć wycieczki do Francji, przewijając widoczną w oknie przeglądarki listę za pomocą.

6 Na liście znajdziemy m.in. wycieczkę do Paryża, w której programie uwzględniono zwiedzanie zamków nad Loarą. Pod nazwą wycieczki zostały wyszczególnione terminy. Klikamy na nazwę wycieczki, by zapoznać się ze szczegółami.

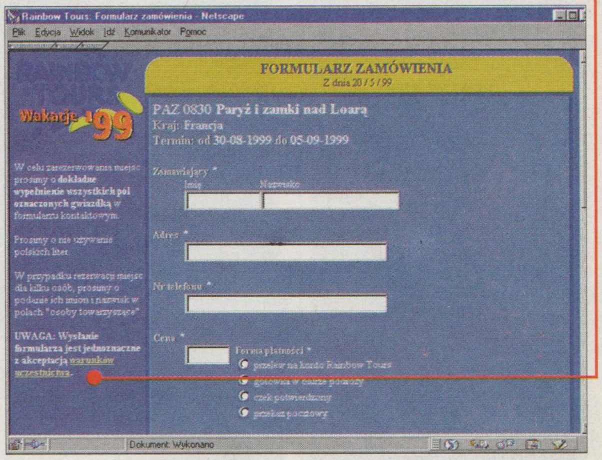
7 Przeglądając opis wycieczki, będziemy mogli zapoznać się z jej ceną, czasem trwania, krótkim opisem, charakterystyką hoteli, pełnym programem oraz świadczeniami. Po lewej stronie zobaczymy objaśnienia do symboli zamieszczonych w tabelce z terminami wyjazdów.

terminy			
PAZ/05/31	31-05	06-06	--
PAZ/06/21	21-06	27-06	✓
PAZ/07/05	05-07	11-07	✓
PAZ/07/19	19-07	25-07	✓
PAZ/08/02	02-08	08-08	✓
PAZ/08/16	16-08	22-08	✓
PAZ/08/30	30-08	05-09	✓
PAZ/09/13	13-09	19-09	✓
PAZ/09/27	27-09	03-10	✓
PAZ/10/11	11-10	17-10	✓
PAZ/10/25	25-10	31-10	✓

8 Jeżeli decydujemy się zamówić wycieczkę online, najpierw musimy sprawdzić, czy przy wybranym przez nas terminie widnieje symbol ✓, określający, że są jeszcze wolne miejsca. Klikając nań, przechodzimy do formularza zamówienia, który musimy wypełnić.

9 Zanim jednak zdecydujemy się wypełnić formularz i zamówić wycieczkę, powinniśmy przeczytać warunki uczestnictwa ukryte pod odsyłaczem. Następnie możemy wrócić do formularza. ■

Adresy online

- ➔❶ http://www.pit.org.pl/
- ➔❷ http://www.turystyka.net/biura.html
- ➔❸ http://pzi.onet.pl/rekreacja/turystyka/biura_podrozy/
- ➔❹ http://www.wp.pl/
- ➔❺ http://wow.pl/Sport_i_Turystyka/Agencje_Turystyczne/
- ➔❻ http://www.wakacje.pl/
- ➔❼ http://thorin.pulsar.net.pl/~gromada/
- ➔❽ http://www.alpina.com.pl/
- ➔❾ http://tu-i-tam.home.pl/
- ➔❿ http://www.aurum.com.pl/interhome/

Drogowskaz

Fot. KRZYSZTOF WOJDA

Co to właściwie jest...

01 oprogramowanie, programy
Używamy go bez przerwy – to np. Microsoft Word, Internet Explorer, ale także Windows 95 i 98. Klikając na jakąś ikonę, uruchamiamy właśnie program.

02 baza danych
Baza danych to **03 plik** zawierający różnego rodzaju **04 rekordy**, wypełnione odpowiednimi informacjami. Rodzajem bazy danych jest więc np. spis adresów i telefonów wprowadzony do komputera. Bazy danych są tworzone za pomocą specjalnych programów ułatwiających planowanie ich struktury, a następnie wprowadzanie do nich informacji; przykładem takiego programu jest Microsoft Access.

03 plik
Podstawowa jednostka przechowywania informacji na dysku twardym komputera. Plikiem może być jakiś program, stworzony przez nas dokument czy baza danych, z której korzystamy. W Windows pliki są reprezentowane przez ikony – jeden plik to jedna ikona.

04 rekord
Od ang. zapis. Zbiór informacji w bazie danych na jeden temat. I tak w bazie danych adresów rekordem będą dane o człowieku, takie jak imię, nazwisko, telefon, data urodzenia itd. Informacje o następnej osobie będą kolejnym rekordem w bazie danych.

05 adres poczty elektronicznej
Adresy poczty elektronicznej mają specjalną notację. Każdy adres składa się z dwóch części: pierwsza z nich to nazwa adresata (forma internetowego identyfikatora), następnie symbol @ (ang. at; w polskim tłumaczeniu: przy) rozdzielający obie części i na końcu adres serwera pocztowego.

Access 97 – z nim się na pewno nie pogubisz

Czy korzystanie z 01 programów do tworzenia 02 baz danych jest naprawdę takie trudne? Nie dla Czytelników Komputer ŚWIATA! W kolejnych dwu numerach przedstawimy podstawowy kurs tworzenia baz danych w Accessie 97, dzięki któremu każdy będzie mógł wykorzystać ten bardzo użyteczny program

Przyjrzyjmy się nieco realiom dzisiejszego świata. Jesteśmy nieustannie zalewani ze wszystkich stron potokami informacji, które musimy odpowiednio segregować – zapamiętać lub też odrzucić. Odchodzą powoli w zapomnienie czasy, kiedy to np. na telefon czekało się kilka lat. Dziś jest on podstawowym narzędziem pracy. Są osoby, które posiadają dwa a nawet trzy numery telefonów, i wszystkie podają jako kontakt do siebie. Gdy dołożymy do tego jeszcze **05 adres poczty elektronicznej** (czasami również więcej niż jeden), kontakt do pracy, adres domowy – to dojdziemy do wniosku, że z jedną osobą związane jest mnóstwo danych. W naszym kursie postanowiliśmy stworzyć więc prostą (ale użyteczną) bazę adresową, która pozwoli nam notować kontakty do znajomych czy też współpracowników. Można to oczywiście robić na papierowych karteczkach przyklejając je wszędzie dookoła, ale bardzo szybko okaże się, że w najmniej odpowiednim momencie zginął nam bardzo ważny numer telefonu. Można również zapisywać wszystko w notesie, co też nie jest dobrym rozwiązaniem, gdyż po pewnym czasie uda nam się zapełnić spory zeszyt, a na dodatek trudno będzie się zorientować, które dane są aktualne, a które już nie.

Osoby idące z duchem czasu w dobie komputeryzacji mogą zdecydować się na używanie do tego celu innych 06 (s. 54) **aplikacji**, takich jak Word 97 lub Excel 97. Mają one jednak spore ograniczenia. Nie pozwalają nam w prosty i wygodny sposób odnaleźć informacji, na której nam właśnie zależy, czy też zapisać dowolnej liczby danych różnych 07 (s. 54) **typów**. Do takich zadań idealnie nadaje się program Access 97. Pozwala na dowolne sortowanie danych, szybkie wyszukiwanie informacji. Umożliwia utworzenie jednolitego sposobu ich wprowadzania, co zabezpiecza nas przed różnego rodzaju pomyłkami.

Pracę nad projektem zaczniemy od zdefiniowania potrzeb, czyli tego, co chcemy umieszczać w bazie adresów. W pierwszej części kursu zajmiemy się utworzeniem 08 (s. 54) **tabel** prze-

co wprowadzamy. Zastanówmy się, jakie pola będą nam tam potrzebne. Do naszej bazy wybraliśmy następujące: Imię, Nazwisko, Ulica, Miejscowość, Kod pocztowy, Telefon, Telefon komórkowy, Adres e-mail, Data urodzenia, Data wprowadzenia oraz Uwagi (pole umożliwiające wprowadzenie dodatkowych informacji). Oddzielnie utworzymy tabelę z informacją o kategorii danego kontaktu. Postanowiliśmy rozdzielić te dane, gdyż liczba kategorii będzie znacznie mniejsza niż liczba wszystkich kontaktów i będą się one często powtarzać (patrz ramka o relacyjnych bazach danych). Aby jednak wykonać relację, musimy do pierwszej tabeli dodać pole przechowujące numer przypisanej danemu rekordowi kategorii.

chowujących kontakty oraz opracujemy sposób ich wprowadzania i przeglądania. Opiszemy też najprostsze metody wyszukiwania konkretnych informacji.

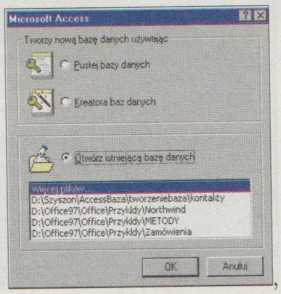
Tworzenie tabel

04 **Rekord** tabeli będzie zawierał kompletną informację o naszym kontakcie. Składa się on z poszczególnych pól różnych typów odpowiadających nazwisku, imieniu czy też adresowi danej osoby. Typ określany jest przez **09 (s. 54)** **format** tego,

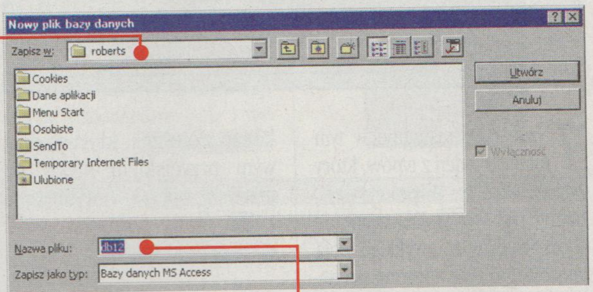
! Relacyjne bazy danych – co to takiego?

Access 97 to program do tworzenia relacyjnych baz danych. Co to znaczy? Określenie to jest związane z faktem, że program zapisuje informacje w różnych tabelach, które połączone są ze sobą odpowiednimi **15 (s. 55)** **relacjami**. Umożliwia to pogrupowanie danych w logiczne całości. Przy dobrym projektowaniu bazy danych zaobserwujemy także znaczną oszczędność miejsca potrzebnego do zapisania wprowadzanych informacji. Spróbujmy wyjaśnić, dlaczego tak się dzieje. W naszych adresach powtarzającym się polem jest kategoria. Gdyby jeszcze zawierała ona dodatkowe dane, chociażby graficzne logo, miejsce potrzebne do jej zapisania mogłoby okazać się dość spore. Gdybyśmy taką kategorię wpisywali bezpośrednio do adresu (tak jak w tradycyjnych bazach) powtórzyłaby się przykładowo sto razy, a co za tym idzie ilość zajmowanego miejsca również byłaby sto razy większa. Kiedy jednak umieścimy ją oddzielnie, jest ona zapisana jedynie raz, a powtarzamy tylko odnośnik do niej. Biorąc pod uwagę fakt, że miejsce, jakie zajmuje odnośnik, jest zdecydowanie mniejsze, oszczędzamy go w sumie dość sporo. Taka operacja zabezpiecza nas również przed zbędnym duplikowaniem poszczególnych pól. Można przyjąć generalną zasadę, że gdy jakaś informacja powtarza się wielokrotnie, warto umieścić ją w oddzielnej tabeli i powiązać odpowiednimi relacjami. Nie należy tu oczywiście przesadzać i wyodrębniać tylko takie dane, które zajmują więcej miejsca niż odwołanie do nich.

1 Kiedy zdefiniowaliśmy już sobie wszystkie potrzebne informacje, możemy przystąpić do pracy nad tworzeniem naszej bazy danych. Zaczniemy od uruchomienia Accessa. Robimy to, klikając myszą na skrót [Microsoft Access] dostępny po otworzeniu menu [Start] i [Programy] lub przez sam **10 (s. 54)** **program wykonywalny** [Msaccess.exe] znajdujący się najczęściej w katalogu [C:\Program Files\Microsoft Office]. Po uruchomieniu pojawi się okno dialogowe:

w którym określamy, co chcemy dalej robić. Możemy otworzyć istniejącą bazę danych (jeżeli już coś kiedyś w Accessie robiliśmy), skorzystać z **11 (s. 54)** **kreatora** lub utworzyć nową pustą bazę.

2 My wybieramy opcję [Pustej bazy danych] i klikamy na [OK]. W nowym oknie określamy miejsce, gdzie chcemy ją zapisać ●, jej nazwę ● oraz klikamy na przycisk [Utwórz]. Pojawi się okno, w którym będziemy tworzyli i modyfikowali podstawowe komponenty naszej bazy danych oraz wprowadzali pierwsze informacje: ●

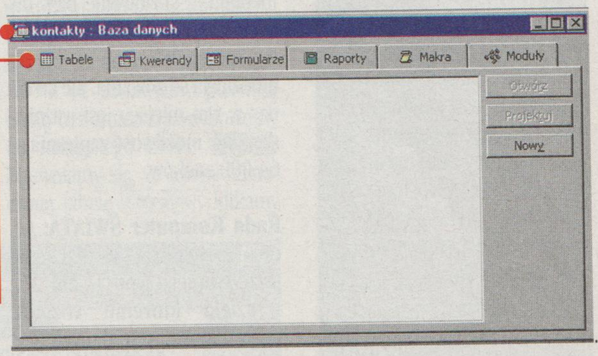
3 Składa się ono z poszczególnych zakładek określających te składniki. Nas interesuje w tej chwili zakładka [Tabele] ●. Jedyną czynnością, którą możemy teraz wykonać, jest utworzenie nowej tabeli poprzez kliknięcie na przycisk [Nowy].

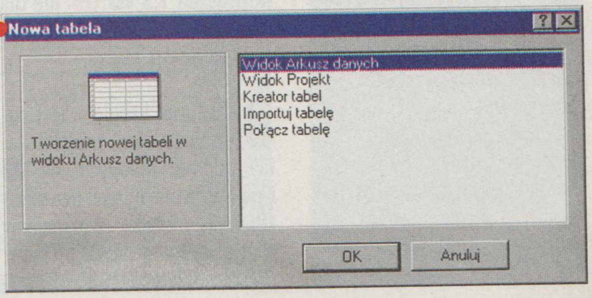
4 W oknie mamy do wyboru kilka możliwości ●. Zdecydowaliśmy, że tym razem skorzystamy z opcji [Widok Projekt] i będziemy tworzyć tabelę ręcznie. Działanie kreatorów zademonstrujemy w dalszej części tego kursu przy opisywaniu formularzy. Zaznaczamy więc [Widok Projekt] i klikamy [OK].

5 W tym momencie możemy przystąpić do definiowania poszczególnych pól oraz ich typów w kolumnach odpowiednio: [Nazwa pola] oraz [Typ danych]. W pierwszym polu wpisujemy [IDKontaktu] – będzie to nazwa pola określająca kolejny numer rekordów, natomiast w typie danych wybieramy z listy rozwijanej

pozycję [Autonumer]. Typ ten pozwoli na automatyczne numerowanie poszczególnych kontaktów przez sam Access, co zwolni nas od konieczności pamiętania, ile pozycji już wprowadziliśmy.

! Access 97 – skąd go wziąć?

Access 97 jest składnikiem pakietu biurowego Office 97 Professional. Posiadacze tej wersji Office znajdują się w komfortowej sytuacji – w najgorszym wypadku będą musieli **12 (s. 54)** **doinstalować** ten program. W tym celu w Panelu sterowania wybieramy **13 (s. 54)** **ikonę** [Dodaj/Usuń programy] i uruchamiamy **14 (s. 55)** **instalator** Office 97. Następnie klikamy na przycisk [Dodaj/Usuń], zaznaczamy pole wyboru obok [☑ Microsoft Access]. W ten sposób doinstalujemy tę aplikację do naszego systemu.

Ci, którzy posiadają Office 97 w wersji Standard (nie zawiera on programu Access 97) lub w ogóle nie dysponują pakietem biurowym Office, będą zmuszeni dokupić Access 97 (koszt około 1000 zł) lub cały pakiet Office 97 (około 1500 zł) – oczywiście gdy chcą razem z nami uczyć się z tego kursu.

Co to właściwie jest...

06 aplikacja
Program komputerowy wykonujący konkretne zadania. Przykładem aplikacji może być edytor tekstu, program graficzny czy też arkusz kalkulacyjny.

07 typ
Rodzaj danych, jakie wprowadzamy do bazy, np.: tekstowe, liczbowe, data itp.

08 tabela
W Accessie (czy też ogólnie w wypadku baz danych) jest to miejsce gdzie zapisywane są (w postaci rekordów) wszystkie wprowadzane przez nas dane.

09 format
Sposób przedstawienia danych określonego typu. Przykładowo format daty zawierający nazwę miesiąca czy zawierający cyfry rzymskie.

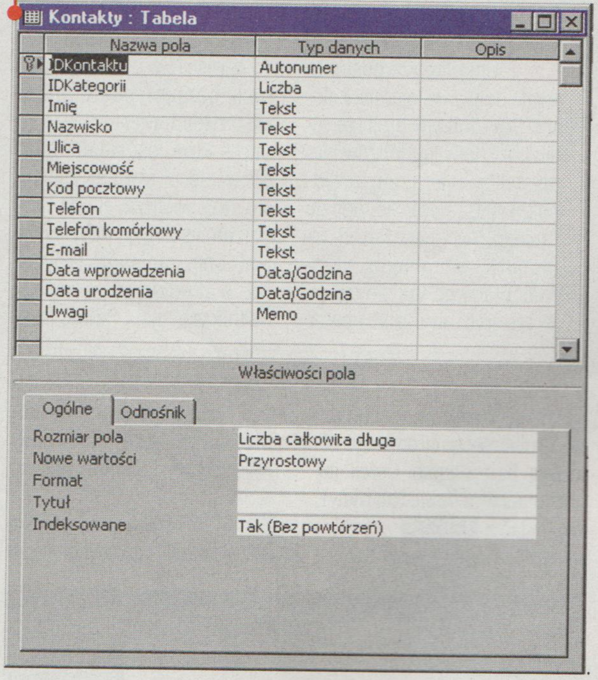
10 program wykonywalny
Plik, który można uruchomić. Pliki programów wykonywalnych mają rozszerzenia: *.bat .com* lub *.exe*

11 kreator, wizard
Program ułatwiający użytkownikowi proces konfiguracji lub pomagający korzystać z jakiegoś programu.

12 doinstalowanie
Niektóre programy udostępniają nam standardową opcję instalacji, która kopiuje na nasz komputer tylko najczęściej używane składniki. Gdy potrzebne nam będzie coś niestandardowego, wykonamy właśnie czynność zwaną doinstalowaniem.

13 ikona
Mały obrazek symbolizujący elementy systemu Windows. Ikony mogą oznaczać miejsce przechowywania informacji (np. ikona Mój komputer), ale także ułatwiać wykonywanie pewnych czynności (np. ikona drukarki).

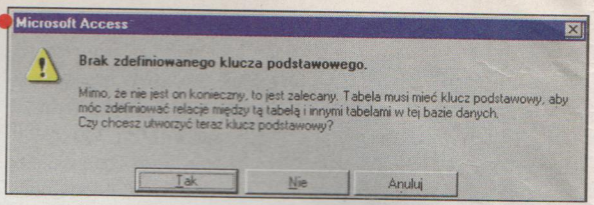
6 Przechodzimy do kolejnej linii i definiujemy następne pole IDKategorii, określając typ Liczba. W ten sam sposób wprowadzamy definicje wszystkich pól, które chcemy mieć w tej tabeli. Na koniec powinna ona wyglądać mniej więcej tak:

7 Na uwagę zasługuje w tym miejscu jeden z typów, który zastosowaliśmy. W polu Uwagi mamy typ Memo. Dlaczego nie skorzystaliśmy ze zwykłego pola tekstowego? Pole tekstowe umożliwia wprowadzenie informacji o długości nie przekraczającej 255 znaków i pozwala na sortowanie – nie są to optymalne parametry. To pole powinno być miejscem na jakiś dłuższy komentarz, a sortowanie bazy danych pod względem uwag nie ma sensu. Pole typu Memo nie umożliwia sortowania, ale co dla nas w tym miejscu jest ważniejsze, daje możliwość zapisania aż 64 000 znaków.

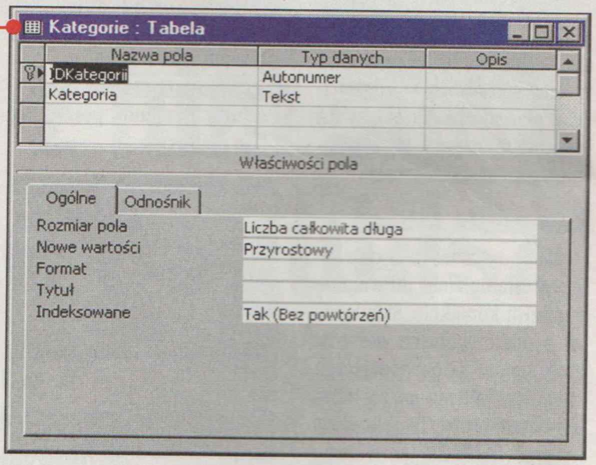
Rada Komputer ŚWIATA: Access umożliwia podłączenie jeszcze innego typu – **16 OLE** – dzięki któremu rozmiar przechowywanych danych wynosi około 1,2 **17 GB**, ale dla naszych potrzeb wystarczy zdecydowanie typ Memo.

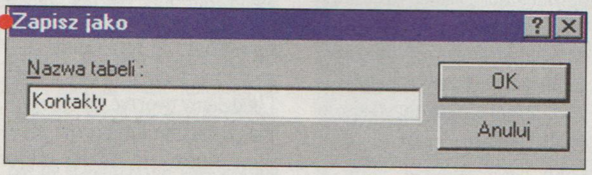
8 Kolejnym krokiem jest zamknięcie okna projektowania poprzez kliknięcie na ☒ i zapisanie utworzonej przez nas tabeli. W okienku ● nadajemy nazwę i klikamy na OK. Pojawi się komunikat o tym, że nie zdefiniowaliśmy w naszej tabeli klucza oraz informacja, do czego jest on potrzebny: ●. Klikamy na Tak, aby taki klucz utworzyć. Naszym kluczem podstawowym będzie pole IDKontaktu.

Rada Komputer ŚWIATA: Tę operację mogliśmy również wykonać wcześniej, klikając prawym przyciskiem myszy na pierwszy wiersz i wybierając z **18 menu kontekstowego** Klucz podstawowy.

9 W ten sposób na zakładce Tabele pojawiła się nam nasza pierwsza tabela. Teraz powtarzając kroki 3-4 oraz odpowiednio modyfikując kroki 5-8, tworzymy tabelę kategorii. W tym celu klikamy na Nowy i powtarzamy kroki opisane powyżej. (Tę tabelę tworzymy po to, aby utworzyć relację z tabelą kontaktów i wykorzystać udogodnienia, które daje relacyjna baza danych.) W oknie projektowym, po utworzeniu, powinna ona wyglądać tak: ●. Następnie zapisujemy ją pod nazwą Kategorie.

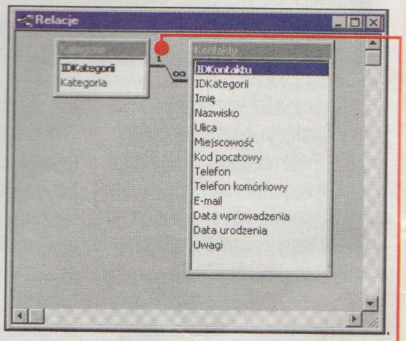

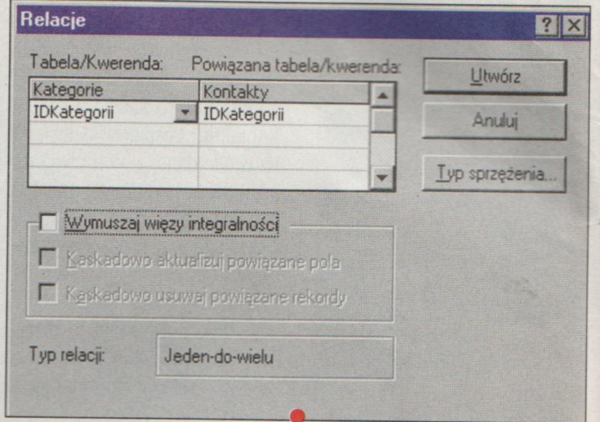
Relacje

Teraz musimy utworzyć relacje pomiędzy tabelami. Bez tego są one zupełnie niezależne od siebie, a w naszym projekcie powinny być przecież logicznie ze sobą powiązane. W tabeli kontaktów mamy odnośnik do kategorii, jaką każdy z nich reprezentuje.

1 Aby utworzyć relacje, należy uruchomić edytor relacji poprzez kliknięcie na przycisk znajdujący się na **19 pasku narzędzi** Accessa. Pojawi się wtedy okno, w którym umieszczone są nasze dwie tabele. Dodajemy obie, zaznaczając je kolejno i klikając na przycisk Dodaj. Następnie klikamy na ☒.

2 Relację tworzymy poprzez kliknięcie myszką na pole IDKategorii w tabeli i przeciągnięciu go do pola IDKategorii w tabeli kontaktów. Otworzy się nam wtedy okno dialogowe, w którym zdefiniujemy typ relacji: ●.

3 Zaznaczamy w nim opcję ☐ Wymuszaj więzy integralności i klikamy na przycisk Utwórz. Stworzona przez nas relacja powinna wyglądać następująco: ●. Zamykamy relacje, klikając na ☒ i na Tak. Pora na wypełnienie bazy danych.

Wprowadzanie pierwszych danych

Ponieważ mamy już zdefiniowane poprawnie miejsce do przechowywania informacji, pokażemy teraz, jak na tym etapie można już wprowadzać dane bezpośrednio do tabel. W tym celu zaznaczamy tabelę [Kategorie] i klikamy na przycisk [Otwórz]. Otwiera się tabela w trybie przeznaczonym do wprowadzania danych. Wypełniamy ją w sposób następujący:

Kategorie : Tabela

	IDKategorii	Kategoria
▶	1	Prywatne
	2	Służbowe
	3	Tajne
*	(Autonumer)	

Rekord: 1

Zamykamy, klikając na [X]. Podobnie otwieramy tabelę [Kontakty]. Podzielona jest ona na odpowiednio zatytułowane kolumny, a każdy wiersz w tabeli odpowiada jednemu kontaktowi. Pewną niedogodnością przy takim sposobie wprowadzania danych jest fakt, że musimy znać numer przyporządkowany do kategorii, którą chcemy przypisać konkretnemu kontaktowi; numer ten został zdefiniowany w tabeli kategorii.

	IDKontaktu	IDKategorii	Imię	Nazwisko	Ulica	Miejscowość	Kod pocztowy	Telefon	Telefon komórkowy	E-mail
▶	1	2	Ala	Kowalska	Cicha	Warszawa	03-337	(022) 4588754	601125487	alak@company.c
	2	1	Ola	Krakowska	Polna	Poznań	32-222	(055) 659874	501569874	olap@aqq.com.p
	3	2	Marek	Świderek	Górska	Warszawa	09-500	(022) 565656	603526541	m.swider@private
	4	2	Aga	Mała	Krótka 16	Police	45-222	4587542	601548755	
	5	1	Ala	Markiewicz	Wodna 18/22	Gdańsk	65-555	(51) 65456544	501458745	
*	(Autonumer)	1								

Przykładowa lista naszych kontaktów może wyglądać tak:

Rada Komputer ŚWIATA: Opisana powyżej metoda nie jest zbyt wygodna ani przejrzysta. Konieczna jest znajomość numerów kategorii, łatwo się pomylić. Aby ominąć te problemy, zajmiemy się teraz tworzeniem formularza, za pomocą którego będziemy wprowadzali wszystkie dane.

Kolej na formularze

W naszej bazie danych klikamy na zakładkę [Formularze] i na przycisk [Nowy]. Tym razem skorzystamy z kreatora.

1 W oknie zaznaczamy opcję [Kreator formularzy], a z listy rozwijanej

[Kategorie / Kontakty]

wybieramy tabelę i klikamy na [OK].

2 W kolejnym kroku klikamy na przycisk [>>] aby wybrać do naszego formularza wszystkie pola z tabeli kontaktów. Następnie z listy rozwijanej wybieramy tabelę kategorii:

Tabele/Kwerendy: [Tabela: Kategorie]

3 Zaznaczamy pole [Kategoria] i klikamy na przycisk [>], a następnie na przycisk [Dalej >].

4 W sposobie wyświetlania zaznaczamy [według Kontakty] i przechodzimy do kolejnego kroku kreatora kliknięciem na [Dalej >].

5 Klikamy na [Dalej >]. Wybieramy odpowiadający nam wygląd formularza i klikamy na [Dalej >]. Zaznaczamy opcję [Modyfikuj projekt formularza.] i kończymy pracę z kreatorem poprzez kliknięcie na przycisk [Utwórz]. W oknie projektowym formularza możemy teraz modyfikować to, co utworzył kreator. Mamy tutaj dostęp do wszystkich właściwości poszczególnych pól oraz samego formularza. Dostajemy się do nich poprzez kliknięcie prawym przyciskiem myszy na dany obiekt i wybraniu z menu opcji [Właściwości]. Sposób rozmieszczenia poszczególnych pól, kolory tła i czcionek zostawiamy inwencji Czytelników (w naszym przykładzie wprowadzimy pewne modyfikacje). Zlikwidujemy przykładowo tło naszego formularza i wybierzemy inny kolor.

6 Robimy to poprzez wybranie właściwości całego formularza, klikając prawym przyciskiem myszy na szare tło obok rysunku i wybierając menu [Właściwości].

7 W oknie dialogowym przechodzimy na zakładkę [Format].

Rada Komputer ŚWIATA: W tym miejscu możemy korzystać z zakładki [Wszystkie], gdyż na niej znajdują się wszystkie opcje z zakładek poprzednich.

8 Odnajdujemy opcję [Rysunek] i kasujemy dane, które się w tym miejscu znajdują. Klikamy na [X].

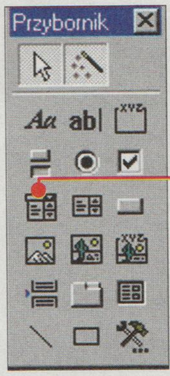
9 Następnie klikamy prawym przyciskiem myszy na tle naszego formularza, i wybieramy opcję kolorowania tło: [Kolor wypełnienia/tła]. Wybieramy kolor, który najbardziej nam odpowiada. Na podobnej zasadzie modyfikujemy właściwości innych obiektów.

10 Teraz zajmijmy się modyfikacją tych opcji, które mają bezpośredni wpływ na działanie tworzonej przez nas bazy danych oraz na parametry, które ułatwią nam pracę. W polach [Data wprowadzenia] oraz [Data urodzenia] określimy odpowiednią **20** **maskę**. Zabezpieczy to nas przed wprowadzeniem niepoprawnych danych, oraz zapewni nam ten sam format tych pól we wszystkich zapisywanych rekordach.

11 Robimy to poprzez odnalezienie we właściwościach pola (otwieramy je, klikając prawym przyciskiem myszy na odpowiednie pole i wybierając opcję [Właściwości]) zakładki [Dane] i parametru [Maska wprowadzania]. Klikamy obok, a następnie na przycisk [...] i z otwartej listy wybieramy [Data krótka 91-06-20]. W tym momencie możemy już kliknąć na przycisk [Utwórz] i zamknąć okno przez [X].

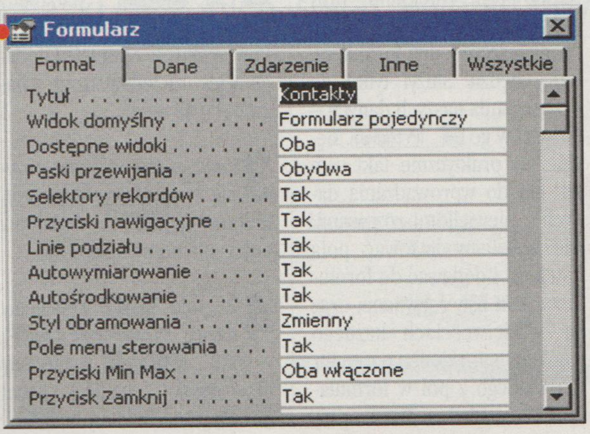
Rada Komputer ŚWIATA: W podobny sposób określamy maskę dla pola [Kod pocztowy] z tym że w tym wypadku z listy wybieramy: [Kod pocztowy 99-878], klikamy dwa razy na [Dalej >], zaznaczamy opcję [Z symbolami w masce - na przykład: 55-555] i tworzymy nowe ustawienia, klikając na [Utwórz].

12 Pokażemy teraz, jak tworzyć na formularzu własne pola. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na wolne miejsce projektu formularza i z menu podręcznego wybieramy [Przybornik]. Uzyskujemy w ten sposób dostęp do narzędzia, które umożliwia tworzenie własnych pól:

13 Wybieramy z niego [pole kombi] (pole kombi) i zaznaczamy na formularzu miejsce, w którym chcemy je umieścić.

14 Po uruchomieniu kreatora zostawiamy pierwszą opcję bez zmian i przechodzimy do następnego kroku [Dalej >]. Upewniamy się, że mamy zaznaczoną tabelę [Kategorie], klikamy

Co to właściwie jest...

14 instalator
Program instalacyjny, który wykonuje wszystkie operacje związane z instalacją oprogramowania – uzyskuje od użytkownika odpowiednie dane, sprawdza wersję systemu operacyjnego itd.

15 relacja
Zależność pomiędzy poszczególnymi tabelkami opierająca się na zawartych w nich danych i wynikająca z ich logicznego pogrupowania.

16 OLE
Zestaw programowych usług systemowych zapewniający integrację aplikacji pracujących pod kontrolą Windows, umożliwiający łączenie informacji, wstawianie obiektów różnych typów itd.

17 gigabajt, GB
Jednostka pojemności pamięci. 1 GB to miliard bajtów (czyli np. liter tekstu).

18 menu kontekstowe
Lista poleceń odnoszących się do określonego obiektu lub powiązanych tematycznie. Z reguły menu kontekstowe wyświetla się, gdy klikniemy prawym przyciskiem myszy.

19 pasek narzędzi
Zamiast rozwijać menu i listy wyboru szybciej dojdziemy do celu, klikając na pogrupowane w rzędach przyciski z obrazkami symbolizującymi najbardziej typowe opcje aplikacji.

20 maska
Ściśle określony sposób wprowadzania danych, zabezpieczający przed zmianą formatu informacji, definiujący jej wygląd, długość itp.

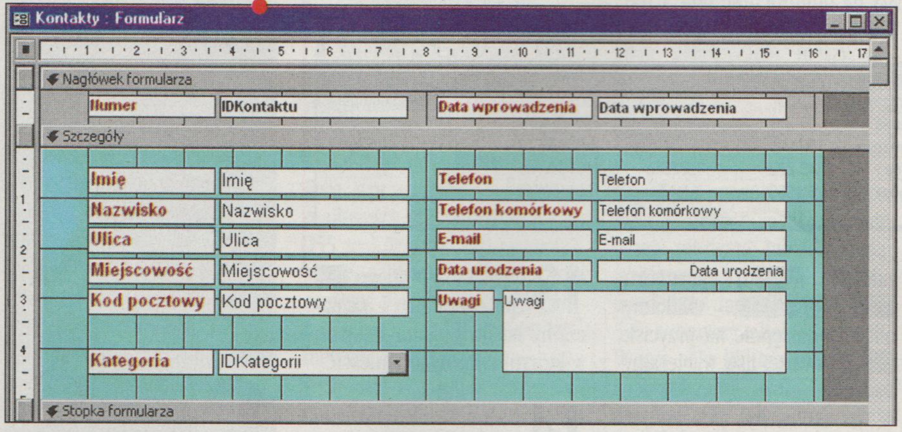
21 interfejs
Zdefiniowany przez autora programu sposób komunikowania się użytkownika z programem i programu z użytkownikiem.

na Dalej >. Wybieramy pole Kategoria i klikamy na >.

15 W tym momencie możemy już zakończyć pracę kreatora poprzez kliknięcie na Dalej > i Utwórz.

16 Otwieramy właściwości utworzonego pola, przechodzimy na zakładkę Dane i z listy rozwijanej przy właściwości Źródło formantu wybieramy IDKategorii. Klikamy na ✕. Ponieważ do wyboru kategorii utworzyliśmy właśnie listę rozwijaną, z formularza kasujemy pole tekstowe opisujące kategorie. W tym celu klikamy nań prawym przyciskiem myszy i wybieramy polecenie Wytnij.

Rada Komputer ŚWIATA: Podczas projektowania możemy oglądać, jak wprowadzone przez nas zmiany wyglądają w rzeczywistości. Aby przejść do widoku formularza, klikamy na przycisk z paska narzędzi, żeby zaś powrócić do trybu projektowania, klikamy przycisk na . Po modyfikacjach projekt naszego formularza wygląda następująco:

Formularz zamykamy, klikając na ✕, potem na Tak, zapisując go pod odpowiednią nazwą.

Rada Komputer ŚWIATA: Podobnie tworzymy formularz do wprowadzania danych dla naszych kategorii z tym, że w kreatorze korzystamy jedynie z tabeli Kategorie (pierwszy krok kreatora).

Wprowadzanie danych przez formularz

Wprowadźmy sobie teraz kilka kontaktów.

1 Na zakładce Formularze w pierwszej kolejności zaznaczamy sobie Kategorie i klikamy Otwórz.

2 Otworzył się nam w tym momencie formularz, za pomocą którego możemy wprowadzać dane. Niech będą to przykładowo: Prywatne i Służbowe. Uwaga: Jeżeli wprowadzaliśmy już te kategorie przy użyciu tabeli (tak jak było to opisane w rozdziale Wprowadzanie pierwszych danych na str. 54), to nie musimy tego robić ponownie.

3 Zamykamy teraz formularz Kategorie, klikając na ✕. Następnie otwieramy formularz Kontakty, w którym wprowadzamy kontakty do naszych znajomych. Zauważmy, że w polu kategorii mamy do wyboru te kategorie, które zdefiniowaliśmy wcześniej (czyli Prywatne i Służbowe).

4 Po zakończeniu wprowadzania zamykamy formularz i możemy obejrzeć sobie efekt naszej pracy, otwierając tabelę kontaktów. Jak więc widać, to co wprowadzamy przez formularz, jest zachowywane w tabeli z nim powiązanej.

5 Metoda przeglądania poprzez otwieranie tabeli nie jest jednak zbyt wygodna i nie zabezpiecza nas przed przypadkowymi zmianami. Aby usprawnić ten proces, utworzymy jeszcze jeden formularz, który będzie służył tylko do przeglądania naszych danych – nazwiemy go Przegląd. Będzie on praktycznie taki sam jak ten do wprowadzania danych z niewielkimi różnicami. Nie będziemy kasować pola kategorii i dodawać do formularza pola listy rozwijanej oraz we właściwościach każdego z pól zmienimy jeden parametr dla każdego z pól w formularzu. Na zakładce Dane, przy parametrze Zablokowany wybieramy opcję Tak. Uchroni nas to przed przypadkowymi zmianami, gdyż do pól z tak ustawionym parametrem nie można wprowadzać zmian.

Menedżer panelu przełączania

Pierwsza część naszej aplikacji jest praktycznie gotowa. Aby jeszcze bardziej ułatwić pracę, wykorzystamy dodatek do Accessa o nazwie Menedżer panelu przełączania. Za jego pomocą utworzymy sobie 21 (s. 55) **interfejs**, który umożliwi nam dostęp do poszczególnych części naszej bazy danych. Bardzo ułatwi nam to przełączanie się pomiędzy nimi.

1 Menedżer panelu przełączania uruchamia się poprzez menu Narzędzia, wybierając Dodatki oraz Menedżer panelu przełączania. Podczas pierwszego uruchomienia Menedżer stwierdzi, że w naszej aplikacji nie istnieje jeszcze żaden panel i spyta, czy go utworzyć. Klikamy na Tak. Następnie na ekranie pojawi się okienko, w którym będziemy definiować poszczególne akcje.

2 Najpierw wybieramy przycisk Nowa... i nadajemy nazwę nowej stronie – Edycja. Powtarzamy tę operację i dodajemy jeszcze jedną stronę o nazwie Przeglądanie.

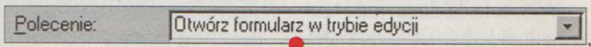
3 Zaznaczamy w oknie pozycję Panel główny (Domyślny), klikamy Edytuj... i dodajemy polecenia poprzez Nowy....

4 W polu Tekst: wpisujemy nazwę Przeglądanie danych, w polu Polecenie: wybieramy Idź do panelu a poniżej panel Przeglądanie. Klikamy na OK.

5 W podobny sposób dodajemy kolejną akcję o nazwie Dodawanie danych, z tym że teraz wybieramy panel Edycja. Klikamy na OK.

6 Na koniec dodajmy akcję Koniec, a w polu Polecenie: wybierzmy Zakończ aplikację. Kliknijmy na OK.

7 Klikamy na Zamknij i przeprowadzamy jeszcze edycję utworzonych na początku stron Edycja i Przeglądanie. Dodajemy mianowicie trzy polecenia: Dodaj kategorię, Dodaj kontakt i Panel główny (Domyślny). Pierwsze dwa z nich w poleceniach powinny mieć ustawioną opcję

z tą różnicą, że jedno z nich dotyczy formularza Kategorie, a drugie formularza Kontakty. W panelu głównym wybieramy Idź do panelu i wskazujemy Panel główny. Zamykamy okno dialogowe i wracamy do okna głównego Menedżera panelu przełączania.

8 Do zdefiniowania została nam jeszcze strona Przeglądanie. Definiujemy tu dwa polecenia Lista kontaktów i Panel główny. Drugie z nich w sposób dokładnie taki sam jak poprzednio, natomiast przy pierwszym wybieramy formularz Przegląd – ten, który utworzyliśmy do przeglądania danych. Na koniec musimy pozamykać wszystkie okienka Menedżera. Aby interfejs ten startował automatycznie przy otwieraniu naszej bazy, należy go jeszcze umieścić w autostarcie Accessa.

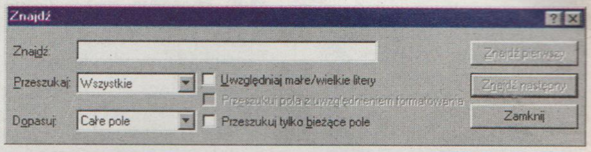
9 Z menu Narzędzia wybieramy Autostart... i w polu Wyświetl formularz: zaznaczamy Panel przełączania. Klikamy na OK.

Rada Komputer ŚWIATA: Przy każdym otworzeniu bazy będzie uruchamiał się automatycznie nasz Panel główny aplikacji. Aby otworzyć bazę w trybie projektowania, należy usunąć wpis z Autostart... lub przy otwieraniu bazy trzymać wciśnięty klawisz Shift.

Czas na poszukiwania

Na zakończenie tej części kursu pokażemy jeszcze, jak w prosty sposób wyszukać interesującą nas informację.

1 Pierwsza metoda polega na otworzeniu tabeli z danymi, następnie z menu Edycja wybieramy Znajdź.... W polu Znajdź wpisujemy poszukiwany tekst, upewniamy się, że nie jest zaznaczona opcja

Przeszukuj tylko bieżące pole i klikamy na Znajdź pierwszy. Kolejne pozycje znajdujemy, klikając na Znajdź następny.

2 Druga z metod jest bardziej skomplikowana i wykorzystuje utworzone przez nas formularze. Otwieramy formularz Przegląd, klikamy prawym przyciskiem myszy na tło otwartego formularza i wybieramy opcję Filtruj według formularza. W tym momencie nasz formularz zmienia nieco wygląd i pozwala nam określić warunki wyszukiwania. Załóżmy że w polu Imię "Ala" z listy rozwijanej wybierzemy sobie Ala (jest to jedna z osób wprowadzonych wcześniej).

3 Ponownie klikamy prawym przyciskiem myszy na tło formularza i wybieramy opcję Zastosuj filtr/sortowanie. W ten sposób w formularzu będziemy mieli dostęp do wszystkich rekordów, które zawierają w polu Imię tekst Ala.

4 Aby usunąć zastosowany filtr, musimy jeszcze raz kliknąć na formularz i tym razem wybrać Usuń filtr/sortowanie.

Na tym kończymy pierwszą część kursu. Zachęcamy do samodzielnego eksperymentowania. Twórzcie własne pola, określajcie ich typy, stosujcie różne maski. Samodzielne zaprojektowanie bazy danych jest najlepszą metodą na nauczenie się Accessa.

Gotową bazę danych, taką, jaką stworzyliśmy w pierwszej części kursu, można znaleźć na naszej stronie internetowej www.komputerswiat.pl ■

Ruch to zdrowie

Gry sportowe mają nam pomagać spełnić marzenia o aktywnym udziale w wielkim widowisku sportowym. Dzięki nim możemy zagrać w kosza z samym Michealem Jordanem czy też ograć w nogę reprezentację Brazylii. Gdy za oknem pada deszcz, warto zasiąść do komputera i zmierzyć się z wirtualnymi przeciwnikami

W naszym teście znalazło się siedem dostępnych wiosną na rynku gier sportowych. Przyglądając się tylko tytułom, stwierdzimy, że szczególną popularnością cieszą się programy poświęcone piłce nożnej. Z siedmiu przetestowanych przez nas gier aż cztery zapraszają do zabawy na boisku piłkarskim. Mimo liczbowej przewagi futbolu, żadna z tych czterech gier nie zdołała odebrać lauru zwycięstwa koszykówce – grze NBA Live 99. Pozostałe dwie gry – symulacja jazdy snowboardem i hokej – zajęły odpowiednio trzecią i szóstą pozycję. Szkoda tylko, że w tych programach znajdziemy tak mało polskich drużyn.

Największą wadą gier sportowych jest wyjątkowo skomplikowane sterowanie (czasem trzeba opanować aż 12 klawiszy sterujących).

Rada Komputer ŚWIATA: Zaopatrzmy się w urządzenie zwane 01 **gamepadem**. Z naszych doświadczeń wynika, że sterowanie za pomocą tego gadżetu jest znacznie łatwiejsze (na str. 61 porady, jak podłączyć gamepad do komputera).

Co to właściwie jest...

01 gamepad
Urządzenie sterujące stosowane do kontroli przebiegu gry komputerowej.

02 automatyczne uruchamianie
Ułatwienie, dzięki któremu po włożeniu kompaktu do napędu CD-ROM płyty z muzyką zaczynają automatycznie grać, a z płyty CD-ROM zawierającej dane komputerowe uruchamiany jest główny program (najczęściej instalacyjny).

03 dysk twardy
Jest pamięcią trwałą – wszystkie dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu komputera. W większości komputerów jest on oznaczany jako napęd C.

04 krążek CD-ROM
Dane lub programy, które są zgromadzone na CD-ROM-ie, komputer może wprawdzie czytać, ale nie może ich zmieniać ani kasować. Większość programów dostarcza się obecnie na CD-ROM-ach.

05 napęd CD-ROM
Urządzenie montowane w komputerze umożliwiające odczytywanie krążków CD-ROM i odtwarzanie płyt kompaktowych.

06 karta dźwiękowa, karta muzyczna
Stanowi rozszerzenie komputera, za jej pomocą można odtwarzać lub nagrywać muzykę, mowę lub inne dźwięki. Można do niej podłączyć głośniki, mikrofon lub wieżę. Muzykę można zapisać w komputerze jako plik dźwiękowy.

07 kalibracja
Dżojstiki przed pierwszym użyciem na danym komputerze muszą być do niego odpowiednio dopasowane. Często trzeba wiele razy manewrować dźwignią dżojstika, by odpowiednio ustawić poziom wychyleń rękojeści – to właśnie jest kalibracja.

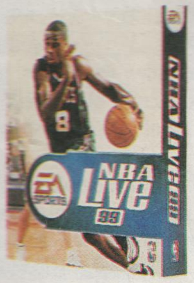
! Nie testowaliśmy

W naszym teście zabrakło przede wszystkim gry VIVA Football - mimo naszych starań, dystrybutor nie dostarczył nam tej gry. Podobnie było z Actua Soccer 3 oraz Actua Tennis. Nie przetestowaliśmy też gry Jack Nicklaus Golf - w czasie przygotowywania testu nie była ona jeszcze dostępna w Polsce.

Wynik: 1. miejsce

NBA Live 99

Co rok nowe NBA i coraz mniej w nim zmian

Zwycięzcą naszego testu została gra NBA Live 99 - symulacja rozgrywek najlepszej na świecie ligi koszykarskiej, amerykańskiej NBA (od the National Basketball Association). Trzeba przyznać, że popularny kosz lepiej nadaje się do przeniesienia na komputerowe monitory niż piłka nożna. Przede wszystkim dzięki większej dynamice rozgrywki - w czasie meczu piłka co chwilę ląduje w koszu. Drugim czynnikiem decydującym o sukcesie jest łatwość obsługi programu. Na początku wystarczy, że będziemy korzystać z sześciu klawiszy (cztery kierunkowe i po jednym na rzut do kosza i podanie). W porównaniu do wcześniej opisywanej poprzedniej wersji tej gry - NBA Live 98 - zmieniło się niewiele. Uaktualnione zostały oczywiście składy drużyn, którymi przyjdzie nam toczyć boje. Nasi komputerowi zawodnicy stali się też bardziej rozpoznawalni - bez problemów rozpoznamy konkretnych gwiazdorów po rysach twarzy, kolorze włosów.

Informacje:
IPS Computer Group Sp. z o.o.
02-916 Warszawa, ul. Okrężna 3
tel. (022) 6422766

P166 32 MB	Win 95	brak danych	dla początkujących

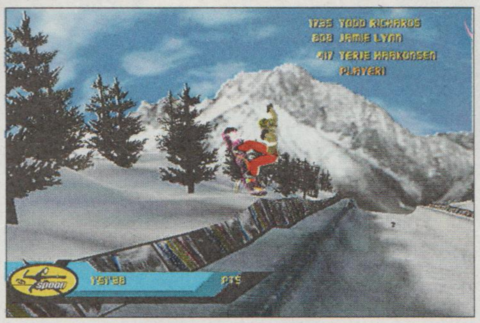
Jakość:	bardzo dobra
Cena/Jakość:	dostateczna
Cena:	155,00 zł

Drogowskaz

Wynik: 3. miejsce

X-Games Pro Boarder

To ci dopiero rozkosz – jazda na snowboardzie

Wysokie i niebezpieczne skoki, karkołomne akrobacje, efektowne przewroty – to wszystko znajdziemy w X Games Pro Boarder. Jest to jedyny w naszym teście symulator jazdy na snowboardzie. Na początku wybieramy, jakim zawodnikiem chcemy sterować. Do wyboru mamy osiem postaci – wśród nich znajdują się takie osobistości, jak Terje Haakonsen (pięciokrotny mistrz świata) czy Tina Basich (złota medalistka X-Games). Później nie pozostaje nam nic innego, jak zadecydować, w jakiej wystartować dyscyplinie. Na początku będzie ich tylko pięć, ale gdy wygramy turniej (wszystkie dyscypliny po kolei), uzyskamy dostęp do czterech następnych. Konkurencje, w jakich startujemy, można podzielić na dwie kategorie: akrobatyczne i szybkościowe. W pierwszych chodzi o jak najbardziej efektowne przejechanie odcinka trasy, a w drugich głównie o prędkość. Dobre wrażenie robi muzyka – hip hopowy klimat doskonale pasuje do atmosfery gry.

Informacje: IPS Computer Group Sp. z o.o.
02-916 Warszawa, ul. Okrężna 3
tel. (022) 6422766

P166 32 MB	Win 95 Win 98	brak danych	dla początkujących
Jakość:		dobra	
Cena/Jakość:		dostateczna	
Cena:		155,00 zł	

Wynik: 2. miejsce

FIFA 99

Świetna zabawa i okazja do porozciągania palców

Najlepsza piłka nożna w naszym zestawieniu. Firma EA Sports co roku uaktualnia swą ofertę gier sportowych. Programy te cieszą się powodzeniem wśród graczy, corocznie trafiają na pierwsze miejsca list najlepiej sprzedawanych tytułów. FIFA 99 to ulepszona wersja gry FIFA 98. Zmieniła się głównie grafika – komputerowi zawodnicy wyglądają teraz znacznie lepiej. Poza tym lepiej imitują zachowanie tych prawdziwych – skaczą z radości po zdobyciu gola, zakrywają twarz rękami po jego stracie. Niestety, nie ma róży bez kolców. Za grywalność wystawiliśmy tylko ocenę dobrą. A to ze względu na skomplikowane sterowanie. Konieczność opanowania 12 klawiszy do poprawnego poruszania się zawodnikiem to naszym zdaniem przesada. Zwłaszcza że komputer mógłby nam trochę w tym pomóc. Dobrze wypada dźwięk – szczególnie głos komentatora nie jest tak nużący jak u konkurencji.

Informacje:
IPS Computer Group Sp. z o.o.
02-916 Warszawa, ul. Okrężna 3
tel. (022) 6422766

P133 16 MB	Win 95 Win 98	brak danych	dla zaawansowanych
Jakość:		dobra	
Cena/Jakość:		dostateczna	
Cena:		155,00 zł	

Wynik: 4. miejsce

UEFA Champions League

Niczym nie zachwyca, raczej odstrasza

Liga Mistrzów (UEFA Champions League) to najpoważniejsze europejskie rozgrywki klubowe. Firma EIDOS, która wykupiła prawa do wydania komputerowej wersji Ligi Mistrzów, właśnie pokazała nam efekty swojej pracy. Już na pierwszy rzut oka widać, że UEFA Champions League nie jest w stanie zagrozić grze FIFA 99. Największe zdziwienie wywołuje fakt, że UEFA ma jednocześnie gorsze oceny zarówno za jakość grafiki, jak i za jej płynność. Świadczy to o tym, że programiści z firmy EIDOS pracowali w pośpiechu i nie zdążyli dopracować swego produktu. Ciekawostką jest możliwość rozegrania meczu między drużynami z różnych lat. Nie spotkaliśmy takiej opcji w innych programach. Co prawda spotkanie między drużyną Inter Milan z 1964 roku, a Liverpool z 1984 nie jest realne, ale dla prawdziwego fana porównanie możliwości poszczególnych zespołów może okazać się interesujące.

Informacje:
Mirage Media sc
03-933 Warszawa, ul. Obrońców 2c
tel. (022) 6161555

P120 16 MB	Win 95	brak danych	dla zaawansowanych
Jakość:		dobra	
Cena/Jakość:		mierna	
Cena:		165,00 zł	

Wynik: 5. miejsce

Michael Owen's World League Soccer 99

Według nas to plagiat

Prawda jest brutalna – firma EIDOS pod dwoma różnymi tytułami (UEFA i WLS 99) próbuje nam wcisnąć te same gry. Grafika w obu programach jest identyczna. Także poszczególne ekrany menu są do siebie łudząco podobne. Jedyne różnice biorą się z tematyki samych rozgrywek. W Michael Owen's World League Soccer 99 gramy w piłkę nożną reprezentacjami narodowymi bądź zwykłymi drużynami w krajowych rozgrywkach ligowych. O ile jeszcze możemy rozegrać mecz polską reprezentacją, to uczestnictwo w naszych rozgrywkach ligowych nie jest możliwe. Szkoda, bo wprowadzenie polskiej ligi na pewno pomogłoby grze odnieść sukces na naszym rynku. A tak, na osłodę możemy zapoznać się z rozgrywkami ligi amerykańskiej. Sterowanie grą za pomocą klawiatury jest niewygodne. Wszystko dlatego, że klawisze odpowiedzialne za kierunek ruchu zawodnika obsługujemy lewą ręką. Zdecydowanie wygodniej gra się przy użyciu gamepada.

Informacje:
Mirage Media sc
03-933 Warszawa, ul. Obrońców 2c
tel. (022) 6161555

P166 32 MB	Win 95 Win 98	brak danych	dla średnio zaawansowanych

Jakość:	dobra
Cena/Jakość:	mierna
Cena:	165,00 zł

Wynik: 7. miejsce

Actua Soccer 2

Tak topornie zrobiona gra nie może zdobyć naszej przychylności

Ta gra wyraźnie pokazuje, jak wielki postęp dokonał się w grach komputerowych od 1997 roku. Wystarczy porównać jakość grafiki Actua Soccer 2 z najnowszym produktem EA Sports – FIFA 99. Różnica jest kolosalna. Tu zawodnicy wyglądają jak zbudowani z wieloboków i zachowują się nienaturalnie. Najbardziej jednak denerwuje sposób, w jaki widzimy sytuację na boisku. Ciągły ruch kamery powoduje, że trudno jest zmusić naszego zawodnika do biegu w określonym kierunku. Stąd też dwie oceny mierne: za grywalność oraz jakość grafiki. Gwoździem do trumny wydaje się dźwięk – co prawda głosy wydobywające się z komputera przypominają te, które znamy z prawdziwych meczów, ale atmosferę wciągającej sportowej rozgrywki zabija papugowaty, powtarzający wciąż te same kwestie, komentator sportowy.

Informacje:
Optimus
33-300 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 118
tel. (018) 4440562

P133 16 MB	Win 95 Win 98	od 3 lat	dla średnio zaawansowanych

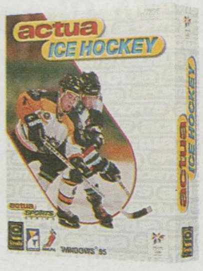
Jakość:	dobra
Cena/Jakość:	celująca
Cena:	69,00 zł

Wynik: 6. miejsce

Actua Ice Hockey

Zwycięzca Komputer Świat Cena/Jakość

To już stary produkt, można go polecać tylko fanatykom hokeja

Gra powstała jako oficjalny produkt olimpijski – jej zadaniem jest przybliżenie nam olimpijskich zmagań w Nagano. Autorzy programu skoncentrowali się na hokeju. Wcielamy się w rolę zawodnika jednej z 20 drużyn, które zakwalifikowały się do rozgrywek olimpijskich. Ponieważ gra powstała w 1997 roku, jakość grafiki odbiega znacznie od dzisiejszych standardów. Zyskała na tym jednak płynność grafiki – na testowym komputerze wyglądała poprawnie i otrzymała piątkę. Niestety, dźwięki, jakie wydobywają się z naszych głośników, zasługują najwyżej na ocenę dostateczną. Denerwuje głos komentatora sportowego – szczególnie, gdy powtarza wciąż te same kwestie. W tabelce w punkcie 02 (s. 58) **automatyczny start** wystawiliśmy ocenę mierną – dlatego, że program startuje automatycznie tylko przed zainstalowaniem go na 03 (s. 58) **dysku twardym**. Później włożenie 04 (s. 58) **krążka CD-ROM** do napędu 05 (s. 58) **CD-ROM** nie spowoduje żadnych reakcji komputera.

Informacje: Optimus
33-300 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 118
tel. (018) 4440562

P133 16 MB	Win 95 Win 98	od 3 lat	dla początkujących

Jakość:	dobra
Cena/Jakość:	celująca
Cena:	69,00 zł

Wyniki testu

Nazwa gry / Dystrybutor / Telefon/faks informacyjny / Zalecany wiek gracza	Waga	1. miejsce (Zwycięzca Komputer Świat): NBA Live 99 / IPS Computer Group / (022) 6422766 / brak danych	Ocena	2. miejsce: FIFA 99 / IPS Computer Group / (022) 6422766 / brak danych	Ocena
Serwis	**5%**		**3,20**		**3,20**
Serwis na telefon	3%	(022) 6422766	4	(022) 6422766	4
Serwis online	2%	www.ipscg.waw.pl	2	www.ipscg.waw.pl	2
Instalacja	**40%**		**5,25**		**5,25**
Automatyczny start	1%	jest	6	jest	6
Informacja o ilości zajmowanego miejsca na dysku	2%	brak	1	brak	1
Informacja o ilości wolnego miejsca na dysku	2%	brak	1	brak	1
Podręcznik	5%	dobry	4	dobry	4
Język podręcznika	5%	polski	6	polski	6
Karta dźwiękowa Soundblaster 64	3%	działa	6	działa	6
Karta dźwiękowa Shuttle 64	3%	działa	6	działa	6
Karta dźwiękowa Yamaha PCI	3%	działa	6	działa	6
Wymaga akceleratora 3D	3%	nie	6	nie	6
Wykorzystuje akcelerator 3D	3%	tak	6	tak	6
Opcja instalacji pakietu Direct-X	5%	sprawdzane automatycznie	6	sprawdzane automatycznie	6
Odinstalowanie	5%	bezproblemowe (0MB)	6	bezproblemowe (0MB)	6
Obsługa	**10%**		**4,40**		**4,40**
Sterowanie	6%	klawiatura, dżojstik	4	klawiatura, dżojstik	4
Liczba opcji konfiguracyjnych	4%	bardzo duża	5	bardzo duża	5
Jakość gry	**45%**		**4,04**		**3,89**
Płynność grafiki (Pentium 200 MMX/32 MB)	6%	dostateczna	3	bardzo dobra	5
Jakość grafiki	6%	celująca	6	bardzo dobra	5
Dźwięk i muzyka	6%	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5
Zakres gry	7%	przeciętny	4	szeroki	5
Grywalność	10%	znakomita	6	wysoka	4
Język gry	10%	angielski	1	angielski	1
Ocena częściowa	**100%**		**4,52**		**4,45**
Punkty dodatkowe/ujemne					
Ogólna ocena jakości			**4,52**		**4,45**

	NBA Live 99	FIFA 99
Jakość	bardzo dobra	dobra
Cena/Jakość	dostateczna	dostateczna
Cena	155,00 zł	155,00 zł
Cena/Jakość – sposób wyliczenia	155,00/4,52 = 34,29	155,00/4,45 = 34,83

Jak podłączyć Microsoft SideWinder gamepad do komputera w systemie Windows 98?

Do gier sportowych niezbędny wydaje się gamepad. Jego zastosowanie pozwoli nam na łatwiejszą kontrolę poczynań zawodników.

1 Na początku wyłączamy komputer i podłączmy kabel gamepada do odpowiedniego złącza z tyłu 06 (s. 58) **karty dźwiękowej**. Teraz włączamy komputer.

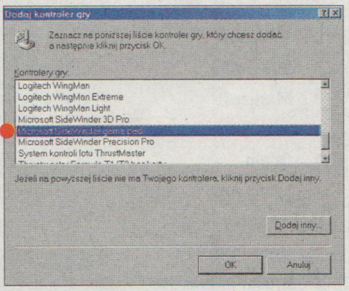
2 Klikamy na przycisk Start, Ustawienia i Panel sterowania a w nowym okienku odnajdujemy ikonę

i klikamy na nią dwukrotnie.

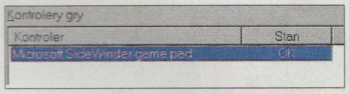
3 W otwartym oknie wybieramy Dodaj...

4 W kolejnym okienku

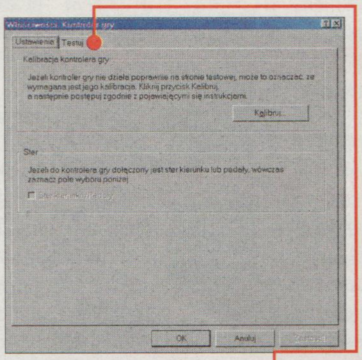

odnajdujemy Microsoft SideWinder gamepad i naciskamy OK.

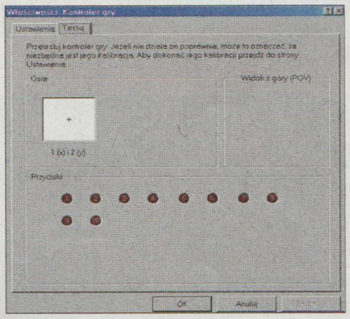
5 Na liście podłączonych urządzeń znajdzie się nasz gamepad.

Tego urządzenia nie musimy 07 (s. 58) **kalibrować**, tak jak normalnego dżojstika. Ale jak chcemy, możemy sprawdzić, czy wszystko działa poprawnie. W tym celu naciskamy przycisk Właściwości...

6 W nowo otwartym oknie wybieramy zakładkę Testuj. Teraz możemy sprawdzić, czy wszystkie elementy działają poprawnie:

3. miejsce		4. miejsce		5. miejsce		6. miejsce		7. miejsce	
X-Games Pro Boarder IPS Computer Group (022) 6422766 brak danych	Ocena	UEFA Champions League Mirage Media (022) 6161555 brak danych	Ocena	M. Owen's World League Soccer 99 Mirage Media (022) 6161555 brak danych	Ocena	Actua Ice Hockey Optimus (018) 4440562 brak danych	Ocena	Actua Soccer 2 Optimus (018) 4440562 brak danych	Ocena
	3,20		4,00		4,00		2,80		2,80
(022) 6422766	4	(022) 6161555	4	(022) 6161555	4	(018) 4440562	4	(018) 4440562	4
www.ipscg.waw.pl	2	www.mirage.com.pl	4	www.mirage.com.pl	4	brak	1	brak	1
	5,25		5,38		5,38		5,28		5,28
jest	6	jest	6	jest	6	tylko przy instalacji	2	tylko przy instalacji	2
brak	1	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
dobry	4	dostateczny	3	dostateczny	3	dostateczny	3	dostateczny	3
polski	6	polski	6	polski	6	polski	6	polski	6
działa	6	działa	6	działa	6	działa	6	działa	6
działa	6	działa	6	działa	6	działa	6	działa	6
działa	6	działa	6	działa	6	działa	6	działa	6
nie	6	nie	6	nie	6	nie	6	nie	6
tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
sprawdzane automatycznie	6	jest	6	jest	6	jest	6	sprawdzane automatycznie	6
bezproblemowe (0MB)	6	bezproblemowe (0MB)	6	bezproblemowe (0MB)	6	bezproblemowe (0MB)	6	bezproblemowe (0MB)	6
	4,40		4,40		4,40		4,00		4,00
klawiatura, dżojstik	4	klawiatura, dżojstik	4	klawiatura, dżojstik	4	klawiatura, dżojstik	4	klawiatura, dżojstik	4
bardzo duża	5	bardzo duża	5	bardzo duża	5	duża	4	duża	4
	3,78		3,00		2,84		2,98		2,62
mierna	2	mierna	2	mierna	2	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5
dobra	4	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3	mierna	2
doskonała	6	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3	dostateczna	3
przeciętny	4	szeroki	5	przeciętny	4	przeciętny	4	przeciętny	4
znakomita	6	średnia	3	średnia	3	średnia	3	niska	2
angielski	1	angielski	1	angielski	1	angielski	1	angielski	1
	4,40		4,14		4,07		3,99		3,83
brak liter w menu autostart	-0,05								
	4,35		4,14		4,07		3,99		3,83
dobra		dobra		dobra		dobra		dobra	
dostateczna		mierna		mierna		celująca		celująca	
155,00 zł		165,00 zł		165,00 zł		69,00 zł		69,00 zł	
155,00/4,35 = 35,63		165,00/4,14 = 39,86		165,00/4,07 = 40,54		69,00/3,99 = 17,29		69,00/3,83 = 18,02	

Najlepsze gry:

Znakomite czy tylko przeciętne? W tym zestawieniu prezentujemy gry, które w naszych testach uzyskały ocenę co najmniej dostateczną

NBA Live 99

Niedawno skończyły się rozgrywki ligi NBA, może je sobie przedłużyć?

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
		Edukacja			
1	**YDP Multimedia**	Wirtualna szkoła – matematyka	bardzo dobra	130	21/98
2	**Infogrames**	Smurfowe przedszkole...	bardzo dobra	99	21/98
3	**Optimus Pascal**	Matma jest super	bardzo dobra	129	21/98
		Gry fabularne (RPG)			
1	**Interplay**	Fallout 2	bardzo dobra	165	01/99
2	**Blizzard Entertainment**	Diablo	bardzo dobra	99	01/99
3	**Eidos Interactive**	Final Fanatsy VII	bardzo dobra	165	01/99
4	**New World Computing**	Might and Magic VI	dobra	160	01/99
5	**Westwood Studios**	Lands of Lore II	dobra	49	01/99
		Gry przygodowe – animowane			
1	**Kult**	Hopkins FBI	bardzo dobra	69	26/98
2	**Metropolis SH**	Książe i Tchórz	bardzo dobra	49	26/98
3	**TopWare**	Jack Orlando	bardzo dobra	45	26/98
4	**Morgan Creek**	Ace Ventura	bardzo dobra	69	26/98
5	**Adventure Soft**	The Feeble Files	bardzo dobra	129	26/98
6	**Mirage Media**	Smocze historie	dobra	49	26/98
		Gry przygodowe – filmowe			
1	**Access Software**	Tex Murphy: Overseer	dobra	99	05/99
2	**Fox Interactive**	The X Files Game	dobra	165	05/99
3	**Red Orb Entertainment**	The Journeyman Project 3	dobra	160	05/99
4	**Activision**	The Zork Adventure Trilogy	dobra	145	05/99
5	**Activision**	Spycraft	dobra	49	05/99
		Gry sportowe			
1	**EA Sports**	NBA Live 99	bardzo dobra	155	13/99
2	**EA Sports**	FIFA 99	dobra	155	13/99
3	**X-Games**	X-Games Pro Boarder	dobra	155	13/99
4	**EIDOS**	UEFA Champions League	dobra	165	13/99
5	**EIDOS**	M. Owen's World League Soccer 99	dobra	165	13/99
6	**EA Sports**	Actua Ice Hockey	dobra	69	13/99
6	**EA Sports**	Actua Soccer 2	dobra	69	13/99
		Platformówki			
1	**Psygnosis**	Lomax	dobra	49	04/99
2	**GT Interactive Software**	Oddworld Abe's Oddysee	dobra	49	04/99
3	**Leryx Longsoft**	Lew Leon	dobra	49	04/99
4	**Electronics Arts**	Croc	dobra	49	04/99
5	**Grolier Interactive**	Banzai Bug	dobra	49	04/99
		Shareware i freeware			
1	**René-Gilles Deberdt**	Kyodai Mahjongg	dostateczna	80	12/99
2	**Frank Hollwitz**	Soko DX	dostateczna	bezpłatny	12/99
3	**Conmeg Spielart**	Bubble	dostateczna	bezpłatny	12/99
4	**Ultisoft**	777 Slots	dostateczna	80	12/99
5	**Shepherd's Worlds**	Juggernaut Corps	dostateczna	120	12/99
6	**MVP Software**	Rings of the Magi	dostateczna	80	12/99
7	**Zionic**	Brix	dostateczna	bezpłatny	12/99
8	**Stratum Modeling Group**	Amazing Blocks	dostateczna	40	12/99
9	**Jarosław Lewandowski**	Kulki	dostateczna	bezpłatny	12/99
		Strategie czasu rzeczywistego			
1	**TopWare**	Knights and Merchants	bardzo dobra	49	02/99
2	**Westwood Studios**	Dune 2000	bardzo dobra	160	02/99
3	**EIDOS**	Commandos: Behind Enemy Lines	dobra	165	02/99
4	**Interactive Magic**	Seven Kingdoms	dobra	79	02/99
5	**Metropolis**	Reflux	dobra	50	02/99
6	**Interplay**	Max 2	dobra	165	02/99
		Strategie historyczne			
1	**Talonsoft**	Operational Art of War Volume 1	bardzo dobra	59	09/99
2	**Microsoft**	Close Combat III The Russian Front	dobra	232	09/99
3	**Interactive Magic**	Great Battles of Caesar	dobra	79	09/99
4	**Talonsoft**	Battleground Napoleon in Russia	dobra	89	09/99

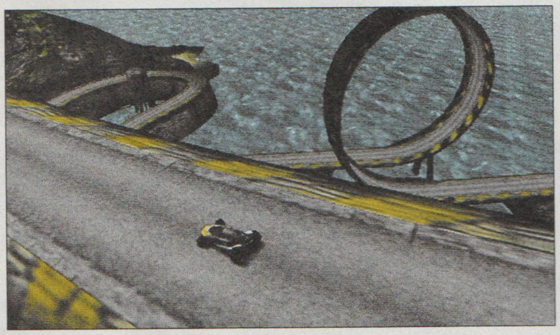
Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
		Strategie historyczne			
5	**Microsoft**	Great Battles of Alexander	dobra	79	09/99
6	**Talonsoft**	Battleground Gettysburg	dobra	49	09/99
7	**Microsoft**	Close Combat: A Bridge Too Far	dobra	195	09/99
8	**Marksoft**	Fall Weiss 1939	dobra	60	09/99
		Strzelaniny S-F			
1	**Origin**	Wing Commander Prophecy	bardzo dobra	59	8/99
2	**Lucas Arts**	Star Wars Rouge Squadron	dobra	147	8/99
3	**Interplay**	Conflict: Freespace	dobra	165	8/99
4	**Lucas Arts**	Star Wars X-wing vs. Tie Fighter	dobra	159	8/99
5	**Grolier Interactive**	Xenocracy	dobra	75	8/99
6	**TopWare Interactive**	Flying Saucer	dobra	49	8/99
		Strzelaniny 3D			
1	**Monolith**	Shogo	bardzo dobra	70	10/99
2	**Sierra**	Half-Life	bardzo dobra	165	10/99
3	**GT Interactive**	Unreal	bardzo dobra	169	10/99
4	**Activision**	Sin	bardzo dobra	159	10/99
5	**Activision**	Quake II	dobra	159	10/99
6	**GT Interactive**	Blood II	dobra	159	10/99
7	**EIDOS**	Thief	dobra	165	10/99
		Symulatory lotu			
1	**Electronic Arts**	Jane's Fighter Anthology	bardzo dobra	160	22/98
2	**Eidos**	JSF	dobra	99	22/98
3	**Empire**	F/A-18 Korea	dobra	149	22/98
6	**Empire**	Flying Corps Gold	dobra	155	22/98
7	**Interactive Magic**	IF-22	dobra	49	22/98
		Symulatory motocykli			
1	**EA Sports**	Superbike World Championship	bardzo dobra	155	11/98
2	**Electronic Arts**	Moto Racer 2	dobra	155	11/98
3	**Interactive Entertaiment**	Castrol Honda Suberbike	dobra	139	11/98
4	**Microsoft**	Motocross Madness	dobra	207	11/98
5	**UbiSoft**	Redline Racer	dostateczna	55	11/98
		Symulatory samochodów wyścigowych			
1	**Electronic Arts**	Need for Speed III	bardzo dobra	146	6/99
2	**Codemasters**	Colin McRae Rally	dobra	175	6/99
3	**Sierra**	Viper Racing	dobra	159	6/99
4	**Europress**	International Rally Championship	dobra	79	6/99
5	**Microsoft**	Monster Truck Madness 2	dobra	220	6/99
		Symulacje strategiczne			
1	**Interactive Magic**	Industry Giant	bardzo dobra	79	23/98
2	**Bullfrog**	Theme Hospital	bardzo dobra	119	23/98
3	**Maxis**	Sim City 2000	dobra	119	23/98
4	**Interactive Magic**	Capitalism Plus	dobra	49	23/98
5	**MGroup**	Liga Polska Manager '98	dobra	99	23/98
		Symulatory wyścigów Formuły 1			
1	**UbiSoft**	Monaco GP Racing Simulation 2	bardzo dobra	99	25/98
2	**UbiSoft**	F1 Racing Simulation	dobra	59	25/98
3	**Psygnosis**	Formula 1 '97	dobra	179	25/98
4	**Midas**	Johnny Herbert's GP 1998	dobra	146	25/98
		Tanie gry			
1	**Infogrames**	Prisoner of Ice	dobra	39	03/99
2	**Metropolis**	Nowy Teenagent	dobra	15	03/99
3	**Silmarils**	Time Warriors	dobra	39	03/99
4	**Union Systems**	A.D cop	dobra	39	03/99
5	**Psygnosis**	Destruction Derby 2	dobra	40	03/99
		Zestawy gier			
1	**Optimus**	Megapak 9	dobra	179	07/99
2	**CD Projekt**	Action Hall of Fame	dobra	129	07/99
3	**Optimus**	Pięciopak	dobra	155	07/99

Zręcznościowa

Thrust, Twist and Turn

Kolejne samochodowe wyścigi przyszłości – Formuła 1 z XXI wieku i kolejny raz nic nowego. Gra jest typową zręcznościówką, więc liczą się w niej najbardziej zręczne palce oraz duży refleks. Autorzy Thrust, Twist and Turn twierdzą, że w tym wypadku zwykła gra samochodowa powiększona została o dodatkowy wymiar: wysokość. Stąd też tory, po których jeździmy, pełne są wzniesień, dolin, krętych serpentyn pod górę oraz niebezpiecznych pętli. Oprawa graficzna jest wyjątkowo efektowna – rozmieszczone na poboczu obiekty wyglądają na tyle dobrze, że mogą na chwilę zdekoncentrować gracza (o wypadek wtedy nietrudno). Denerwują natomiast dwie rzeczy – brak band ograniczających tor (stąd częste tak zwane wypady w krajobraz) oraz inteligencja rywali na poziomie myszki komputerowej. Przeciwników bardzo łatwo dogonić, ale po wyprzedzeniu ich samochody doznają gwałtownego przyspieszenia. Dziwne...

Tory wyścigowe pełne są różnego rodzaju pętli

P233 32 MB | Win 95 Win 98 | brak danych | dla początkujących

Cena: 159,00 zł

Informacje:
Optimus
33-300 Nowy Sącz
ul. Nawojowska 118
tel.: (018) 4440562

Zręcznościowa

Grand Theft Auto – London

Przeszło rok temu firma Take-2 znalazła się w centrum zainteresowania mediów. A to za sprawą oryginalnego pomysłu na grę Grand Theft Auto (wcielamy się w rolę złodzieja samochodów) oraz wyjątkowo przesyconego przemocą podejścia do tematu. Gracz – złodziej samochodów wykonuje różne mokre roboty na zlecenie mafii. Czasem będzie musiał zlikwidować członków konkurencyjnego gangu, a czasem podwieźć żonę szefa na zakupy. GTA London jest zestawem nowych misji, a więc nie uruchomimy ich bez gry matki. Akcja toczy się w Europie – w Londynie końca lat sześćdziesiątych. Grafika nie zmieniła się specjalnie – tylko tyle, że w otoczeniu rozpoznamy Londyn. Natkniemy się więc na ruch lewostronny, do którego na początku trudno się przyzwyczaić. Dla tych, którzy zarywali noce, zmagając się z GTA, dodatek London jest po prostu pozycją obowiązkową. Należy jednak zauważyć, że nie został on spolonizowany (angielski slang jest trudny do zrozumienia). Jak i poprzednio misje te są bardzo brutalne.

Naszą postacią kierujemy, obserwując ją z góry

486/100 16 MB | DOS Win 95 Win 98 | brak danych | dla początkujących

Cena: 89,00 zł

Informacje:
Optimus
33-300 Nowy Sącz
ul. Nawojowska 118
tel.: (018) 4440562

Komputer Świat — Najlepiej sprzedające się gry – druga połowa maja 1999 r.

HITY

Źródło: Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej

	cena	rodzaj	ocena w naszych testach
1. Settlers III nowe misje	49 zł	strategiczna	-
2. Lomax	49 zł	zręcznościowa	dobra
3. Heroes of Might & Magic	99 zł	strategiczna	-
4. Return to Krondor	159 zł	RPG	-
5. Ace Ventura	69 zł	przygodowa	-
6. Outpost II	69 zł	strategiczna	-
7. Hopkins FBI	69 zł	przygodowa	bardzo dobra
8. Remake Team Apache	69 zł	symulator	-
9. Lego Loco	99 zł	symulator	-
10. Theme Hospital	59 zł	strategiczna	bardzo dobra

w skrócie...

Żywa myszka

Logitech przy współpracy z firmą Immersion – producentem układów elektronicznych I-FORCE (umieszczonych w większości dżojstików Force Feedback) – stworzył zupełnie nowe urządzenie – myszkę Force Feedback. Urządzenie to ma możliwość oddziaływania na ręce gracza, dzięki czemu może symulować efekt drgania kierownicy, a nawet wyrywania się z rąk podczas ostrych manewrów czy uderzeń w przeszkody. Nowa myszka przeznaczona jest przede wszystkim do gier, ale działa również w systemie Windows 95 – przesuwając kursor myszy, wyczujemy różnicę między krawędzią okienka a pulpitem – odniesiemy wrażenie, jakbyśmy przeskakiwali myszką przez wybrzuszenie na stole – dzięki temu obsługa Windows ma być bardziej intuicyjna. Według producenta myszka pojawi na rynku amerykańskim pod koniec roku. Przewidywana cena – 150 dolarów.

Accolade przejęte przez Infogrames

Infogrames (wydawca gier komputerowych) kontynuuje swą ekspansję na rynku gier – po wykupieniu Beam (producent między innymi popularnej gry strategicznej Krush, Kill and Destroy – na rynku zwanej jako KKND) i Gremlin (seria Actua Soccer) przyszła kolej na Accolade – firmę znaną na rynku głównie dzięki serii symulacji samochodowych Test Drive. Accolade zmieni nazwę na Infogrames Entertainment i stanie się oficjalnym przedstawicielstwem koncernu na teren Stanów Zjednoczonych.

Co to właściwie jest...

01 FPP
Od ang. First Person Perspective – perspektywa pierwszej osoby. Terminem tym określamy gry, w których akcję obserwujemy oczami głównego bohatera. Ten sposób prezentacji świata najczęściej spotykany jest w grach zręcznościowych i w strzelaninach 3D.

02 TPP
Sposób przedstawiania bohatera trójwymiarowych gier komputerowych polegający na ustawianiu wirtualnej kamery w niedalekiej odległości za jego plecami. Grą, która spopularyzowała ten sposób obrazowania był Tomb Raider. Wcześniej zastosowano go jednak w grze Fade to Black. Od ang. Third Person Perspective – perspektywa osoby trzeciej.

03 RPG
RPG oznacza odgrywanie roli, a więc wcielanie się w kogoś innego, co może być przecież spełnieniem naszych marzeń z czasów, gdy bawiliśmy się w czterech pancernych, policjantów i złodziei, Indian i kowbojów... Aby je urzeczywistnić, najłatwiej jest sięgnąć po komputerową grę RPG. Od ang. Role Playing Game – gra w odgrywanie ról.

04 RTS
Strategie czasu rzeczywistego (ang. Real Time Strategies) wyodrębniły się kilka lat temu z grupy gier strategicznych. Od klasycznych strategii odróżnia je to, że akcja rozgrywa się w czasie rzeczywistym – realnie upływającym. Dzięki temu są bardziej dynamiczne i efektowne.

05 3Dfx
Najbardziej znany producent układów scalonych do kart graficznych przyspieszających grafikę trójwymiarową (tzw. akceleratorów 3D).

Wysłannik Komputer ŚWIATA – Grzegorz Kordas – z targów gier komputerowych w Los Angeles

Rewolucja w Los Angeles?

Największe na świecie targi gier i akcesoriów komputerowych – E3 w Los Angeles już się zakończyły. Zaprezentowane tam produkty to przede wszystkim spojrzenie w naszą komputerową przyszłość

W świecie graczy nie zapowiada się jednak żaden przełom. Tak naprawdę w halach Convention Center nie pokazano nic rewolucyjnego – cały czas eksploatowane są stare, sprawdzone pomysły. Prawie każda z firm prezentowała przynajmniej po jednej grze **01 FPP**, **02 TPP**, **03 RPG**, **04 RTS**. Zdziwiła nas natomiast ogromna popularność symulacji samochodowych – tłum zgromadzony przy Need for Speed IV nie był wiele mniejszy niż ten przy nowym Quake'u 3.

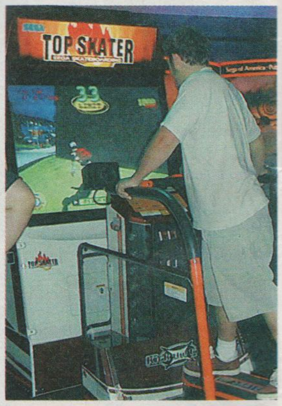

Sonic – postać z gry na konsolę Sega Dreamcast – z góry obserwował targi E3

Niewielu fanów gromadziły natomiast symulatory lotu.

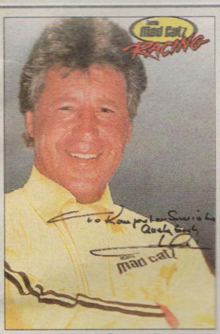
Nie zabrakło producenta wyspecjalizowanych kart graficznych **05 3DFx** ani jego największego konkurenta – karty o nazwie Riva TNT2, produktu firm nVidia i Thomson. Duże wrażenie na zwiedzających wywarło specjalne krzesło dla graczy – wyposażone w dwa głośniki w oparciu i **06 subwoofer** w siedzisku. Wśród dżojstików królują urządzenia o futurystycznym kształcie i wyposażone w układ **07 Force Feedback**.

Jedną z trzech hal podzielili między siebie producenci konsol do gier: Sega, Sony i Nintendo. Sega promowała swój nowy produkt – Dreamcasta. Sony, jak zawsze od kilku już lat, wystawiała PlayStation. Na tym stoisku można też było zobaczyć najmłodsze dziecko koncernu – Next Generation PlayStation. Zobaczyć to właściwie za dużo powiedziane – na ogromnych telewizorach podziwiać mogliśmy tylko efekt pracy nowej konsoli. Samo urządzenie ukryte było w środku specjalnej piramidy. Inny japoński gigant – Nintendo stara się nie pozostać w tyle za konkurencją. Jego konsola Nintendo 64 oferuje znacznie lepszą grafikę niż PlayStation. Jedyna wada to brak wbudowanego odtwarzacza CD. Wszystkie gry zapisywane są na specjalnych układach elektronicznych, zwanych kartridżami. Trzeba jednak uczciwie przyznać, że zachwalana przez producentów konsol jakość grafiki w porównaniu z tą, którą znamy z pecetów, jest bardzo słaba.

Atrakcyjnie prezentują się automaty do gier – na zdjęciu symulator jazdy deskorolką

Specjalne życzenia dla czytelników KŚ

Firma Mad Catz do prezentacji swojej komputerowej kierownicy zaprosiła samego Mario Andrettiego (byłego mistrza świata Formuły 1). Specjalnie dla Czytelników Komputer ŚWIATA zdobyliśmy autograf najlepszego amerykańskiego kierowcy F1

Formuła 1

Aż trzy całkowicie nowe symulatory Formuły 1 zaprezentowano w Los Angeles – Electronic Arts: Formula One Championship, Psygnosis: Formula One '99, a Eidos: The Official Formula 1 Racing. Plotki mówią też, że Microprose także ma zamiar wydać nową grę poświęconą tej tematyce – trzecią już część serii gier pod nazwą Grand Prix. Prace nad praktycznie wszystkimi grami są jeszcze w powijakach – tylko Eidos zaprezentował na tyle zaawansowaną wersję, że można było w nią zagrać.

Kierowcy McLarena – David Coulthard i Mikka Hakinen, a w środku bohaterka Tomb Raidera – Lara Croft

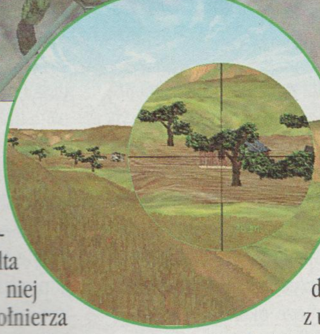
Widok zza kierownicy jak w prawdziwym bolidzie

Reszta pokazywała tylko demo (Psygnosis), film o Formule 1 (Electonic Arts) oraz kompletne nic (Microprose – przedstawiciele tej firmy nie chcieli nawet z nami rozmawiać o przygotowywanym programie). W trakcie trwania targów Eidos ogłosił, że został oficjalnym sponsorem jednego z zespołów Formuły 1 – McLarena. Logo tej firmy ma pojawić się na kombinezonach kierowców.

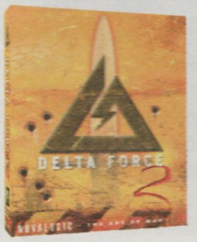
Delta Force 2

Żołnierze uzbrojeni są zarówno w karabiny maszynowe, jak i precyzyjne karabinki snajperskie

Na jesień tego roku firma Novalogic zapowiada wydanie drugiej części swej dosyć popularnej gry Delta Force. Wcielamy się w niej w amerykańskiego żołnierza z oddziałów specjalnych. Naszym zadaniem będzie wykonywanie różnego rodzaju misji bojowych na całym świecie. Oczywiście nie będzie to zwykła strzelanina 3D. Podobnie jak w Rainbow 6 autorzy gry skoncentrowali się na jak najdokładniejszym pokazaniu prawdziwych warunków bojowych – w Delta Force 2 nie należy biegać z karabinem i strzelać do wszystkiego, co się rusza. Trzeba raczej działać z ukrycia i eliminować wrogów z karabinka snajperskiego. W nowej wersji dostajemy kilka nowych broni oraz cały zestaw świeżych misji. Bardzo ciekawie prezentuje się tryb gry sieciowej – dzięki zastosowaniu technologii Voice-Over-Net gracze z jednej drużyny będą się mogli porozumiewać za pomocą głosu (muszą tylko mieć kartę dźwiękową i mikrofon).

Quake 3: Arena

W trakcie E3 po raz pierwszy publicznie pokazano nowego Quake'a 3: Arena. Była to jedna z bardziej oczekiwanych przez graczy targowych premier. Wokół stoiska kłębiły się tłumy fanów spragnionych choć na chwilę zasiąść za klawiaturą komputera. Na terenie Activision (wydawcy gry) ustawiono kilka połączonych ze sobą komputerów. Uruchomić można było tylko grę sieciową – Quake 3: Arena został zaprojektowany głównie z myślą o zabawie w trybie **08 multiplayer**.

Nawet końcowa wersja programu ma być skierowana głównie do graczy podłączonych do **09 sieci komputerowej** lub do **10 internetu**. Szkoda, że programiści ID Software nie zatroszczyli się o tych, którzy nie mają dostępu do internetu. A ci którzy mają dostęp, niech pamiętają o rachunkach telefonicznych. Jakość grafiki w Quake'u po raz kolejny posunęła się o krok do przodu – teraz niektóre poziomy wyposażone są w efektowne lustra oraz w realistycznie wyglądające łuki (do tej pory wszystkie łuki w grach budowane były z prostych linii). Oczywiście wzrosły też wymagania sprzętowe. Producenci zapewniają, że P 200 z 32 MB **11 pamięci RAM** i **12 akceleratorem 3D** powinno wystarczyć.

Nowe rodzaje broni, lepsza grafika – to główne cechy Quake'a 3

Co to właściwie jest...

06 subwoofer
Subwoofer to kolumna uzupełniająca zestaw kolumn, przeznaczona do odtwarzania najniższego basu.

07 Force Feedback
Najnowsza odmiana dżojstika komputerowego. Urządzenia te mają możliwość oddziaływania na ręce gracza, dzięki czemu mogą symulować efekt drgania kierownicy, a nawet wyrywania się z rąk podczas ostrych manewrów czy uderzeń w przeszkody.

08 multiplayer
W dosłownym tłumaczeniu oznacza wielu graczy. Dzięki tej opcji gry kilku graczy może się bawić jednocześnie, walcząc ze sobą bądź współpracując. Tryb multiplayer mają zwykle gry strategiczne, strzelaniny 3D i symulatory.

09 sieć komputerowa
Sieć komputerową tworzą co najmniej dwa komputery połączone w ten sposób, że mogą wymieniać między sobą dane. Dla graczy ważne jest to, że dzięki temu można zmierzyć się z kolegami w komputerowej grze.

10 internet
Jest siecią informacyjną o zasięgu światowym, złożoną z milionów komputerów. Jego siłą jest praktycznie nieograniczona możliwość wymiany danych pomiędzy podłączonymi do niego komputerami.

11 pamięć RAM
Jest to robocza pamięć komputera. W dzisiejszych czasach 32 MB pamięci RAM to minimum, lepiej kupić 64 MB.

12 akcelerator 3D
Dodatkowa karta do komputera, która odciąża jego procesor przy skomplikowanych obliczeniach związanych z grafiką trójwymiarową. Wśród graczy szczególnie popularne są akceleratory 3D Voodoo.

Drogowskaz

Fot. BE&W

Ja dzwonię, ty płacisz

W czasie zagranicznej podróży mogą zajść różne nieprzewidziane sytuacje. Warto wtedy wiedzieć, że korzystając z aparatu w budce telefonicznej w Paryżu czy Nowym Jorku, możemy skontaktować się z firmą lub rodziną w kraju, nawet gdy mamy puste kieszenie

Taką możliwość daje usługa o nazwie Poland Direct oferowana przez Telekomunikację Polską. Polega ona na tym, że przebywając za granicą, możemy uzyskać połączenie ze wskazaną przez siebie osobą w Polsce, nie płacąc za rozmowę. Koszty poniesie osoba, do której zadzwonimy, oczywiście gdy się na to zgodzi. Przypomina to nieco znane od wielu lat rozmowy typu R, jednak tamte były możliwe jedynie w połączeniach na terenie kraju. Dzisiaj Polacy coraz częściej podróżują po świecie, a przez trzy lata funkcjonowania usługa Poland Direct udowodniła, że jest potrzebna.

– W 1996 roku nasi abonenci rozmawiali za pośrednictwem tej usługi przez 13 tysięcy godzin – mówi Renata Mańkowska z TP SA. – W ubiegłym roku – już przez ponad 126 tysięcy. Szczyt popularności Poland Direct przypada na okres wakacyjny.

Telefonowanie na koszt odbierającego połączenie może uratować nas z opresji. Kiedy w centrum Aten czy Rzymu nagle stwierdzimy, że z kieszeni zniknął portfel, a z nim wszystkie karty kredytowe i gotówka, często jedynym wyjściem jest telefon do rodziny bądź przyjaciół w kraju z prośbą o przysłanie pieniędzy choćby na powrót. Dobrze wtedy mieć zanotowany numer dostępu, dzięki któremu można uzyskać połączenie z Polską z kraju, w którym akurat jesteśmy (patrz tabela na sąsiedniej stronie). Kiedy zgłosi się telefonistka z polskiej centrali międzynarodowej, musimy podać jej swoje nazwisko oraz telefon i nazwisko osoby, z którą chcemy rozmawiać. Po uzyskaniu od niej zgody na rozmowę połączenie zostanie zrealizowane.

Opłata za usługę obliczana jest w polskich złotych według taryfy za standardowe połączenia międzynarodowe plus 1,22 złotego za każdorazowe połączenie i doliczana do miesięcznego rachunku abonenta (patrz tabela poniżej). Oczywiście usługa Poland Direct może okazać się przydatna nie tylko w ekstremalnych sytuacjach. Coraz częściej korzystają z niej dzieci na obozach wypoczynkowych za granicą i studenci uczący się na zagranicznych uczelniach. Korzystając z tej metody połączenia z krajem, można także wysłać faks, pod warunkiem jednak, że zarówno dzwoniący, jak odbierający połączenie będą dysponowali aparatami z funkcją faksu. Niemożliwe jest wysłanie na koszt przyjmującego połączenie wiadomości na pager. Jeszcze niedawno za pomocą Poland Direct można było skontaktować się z abonentami

I Tabela opłat

Tabela opłat w zależności od numeru strefy taryfowej

Do wszystkich podanych sum należy doliczyć jednorazową opłatę 1,22 zł za każde połączenie

Numer strefy	Opłata za 1 min
1	2,14 zł
2	2,44 zł
3	3,05 zł
4	4,70 zł
5	8,78 zł

Źródło: serwis internetowy TP SA

! Numery Poland Direct

Kraj	Numer dostępu	Nr strefy
Argentyna	080087648	5
Australia	1800881048	4
Austria*	0800200294	2
Belgia*	080010048	2
Białoruś	8800481, 810800481 (obejmuje także rejony Homla i Mohylowa)	1
Brazylia	0008004811	5
Chile	123003481	5
Cypr	08090048	3
Czechy *	0042004848	1
Dania	80010048	2
Finlandia*	0800110480	2
Francja*	0800990048	2
Grecja*	008004811	2
Hiszpania*	900990481 (obejmuje także Wyspy Kanaryjskie i Baleary)	3
Holandia*	08000228048	2
Hongkong	800930048	5
Indie	0004817	5
Izrael	18009494480	5
Japonia*	00539481, 006655048	5
Kanada	18008906143	4
Korea Płd.*	00309481, 00722480	5
Luksemburg	08000048	2
Niemcy	08000801048	2
Norwegia	80019048	2
RPA	0800990048	5
Singapur	8000480480	5
Słowacja	0800004800	1
Szwajcaria*	0800555057	2
Szwecja*	0200220048, 020799048	2
Turcja*	00800481177	3
Ukraina*	810048	1
USA	18009930048, 18003400048, 18008316348	4
Węgry*	0080004811	2
Wielka Brytania	0800890048, 0500890048 (obejmuje także Irlandię Północną, Szkocję i Walię)	2
Watykan*	1720048	2
Włochy*	1720048	2

Znak* wyróżnia kraje, w których korzystanie z usługi Poland Direct w publicznych automatach telefonicznych wymaga użycia monety lub karty telefonicznej do zainicjowania połączenia. Gdy podano więcej niż jeden numer, dzwoniący może spośród nich wybrać dowolny.

Źródło: serwis internetowy TP SA

Centertela, jednak ostatnio ten typ usługi zawieszono na bliżej nieokreślony czas. Na razie więc nie dodzwonimy się w ten sposób na żadną komórkę w kraju.

Dobrze wiedzieć, że w wielu krajach, aby aparat w budce telefonicznej zaczął funkcjonować, trzeba mieć monetę o wymaganym nominale lub obowiązującą w danym kraju kartę telefoniczną. Telefon zużyje wtedy jedną jednostkę na połączenie. Także w hotelach oraz wtedy, gdy korzystamy z telefonii ruchomej, mogą obowiązywać dodatkowe opłaty za połączenie.

Na razie usługę typu Poland Direct oferuje jedynie TP SA. Jej bezpośredni konkurent, Netia, nie może, bowiem jest ograniczony zapisami w koncesji. ■

Trzy kolory: Ericsson

Wielu nabywców telefonów komórkowych wybiera konkretny model na przykład dlatego, że ma klapkę, przykrywającą klawiaturę. Nie jest to co prawda najistotniejsza część, nie wpływa na jakość połączeń czy żywotność akumulatora, jednak moda nie ma nic wspólnego ze zdrowym rozsądkiem. Nowemu telefonowi Ericsson T18 można więc wróżyć powodzenie. Lecz klapka to nie jedyna jego zaleta. T18 to dwusystemowy telefon (działa z sieciami Era GSM, Plus GSM i Idea-Centertel), wyglądem i wymiarami przypominający dobrze znany model GF 768. Jednak jest znacznie ulepszony. Najczęściej wybierane numery można opatrzyć słownym komentarzem, a następnie wybierać je, wypowiadając zapamiętane przez aparat słowa. W ten sam sposób można przyjmować lub odrzucać przychodzące połączenia, choć nadal działa typowe rozwiązanie – otwarcie klapki oznacza przyjęcie połączenia, zamknięcie – zakończenie rozmowy. T18 jest wyposażony w ulepszony wyświetlacz. Zanosi się na to, że w następnej generacji telefonów komórkowych będziemy mieli możliwość wyboru... kroju wyświetlanych liter. Kupując T18 będziemy mogli jedynie wybrać jeden z trzech kolorów telefonu: ciemnoszary, niebieski lub czerwony. Zamiast szarpiącego nerwy (zwłaszcza innych osób w tramwaju albo restauracji) dzwonka lub melodyjki można włączyć alarm wibracyjny. Nikt nie domyśli się, że nasz telefon dzwoni, chyba że mamy łaskotki. Cena aparatu nie została jeszcze ustalona.

Informacje:
Ericsson
tel.: (022) 6916000

Ericsson T18 – wybieranie numerów głosem i alarm wibracyjny stają się już standardem

Iridium dla Kosowa

Motorola udostępniła telefony systemu Iridium organizacjom humanitarnym, działającym w rejonie konfliktu bałkańskiego. Telefony te umożliwiają uchodźcom z Kosowa kontaktowanie się z rodzinami i poszukiwanie zaginionych osób. W wyniku działań wojennych zostały unieruchomione inne systemy łączności telefonicznej. Iridium jest więc jedynym niezawodnym systemem telefonii na Bałkanach. Wykorzystuje bowiem sieć nisko zawieszonych satelitów. Firma Iridium LLC, zdecydowała się zrezygnować z opłat za telefony używane w tym regionie.

Informacje:
Hager Polska
tel.: (022) 6630872

Sprostowanie

W numerze 10/99 Komputer ŚWIATA w zestawieniu opłat za połączenia telefoniczne pojawiły się nieścisłości. W rubryce Identyfikacja numeru sieci Era GSM powinno być: abonament Halo – 3,05 złotych, abonament Biały – 3,05 złotych. W abonamencie Błękitnym oczekiwanie na połączenie jest bezpłatne, podobnie jak rachunek szczegółowy w Błękitnym i Granatowym. Natomiast zawieszenie usług kosztuje 85,4 zł we wszystkich abonamentach. Zainteresowanych przepraszamy za pomyłkę.

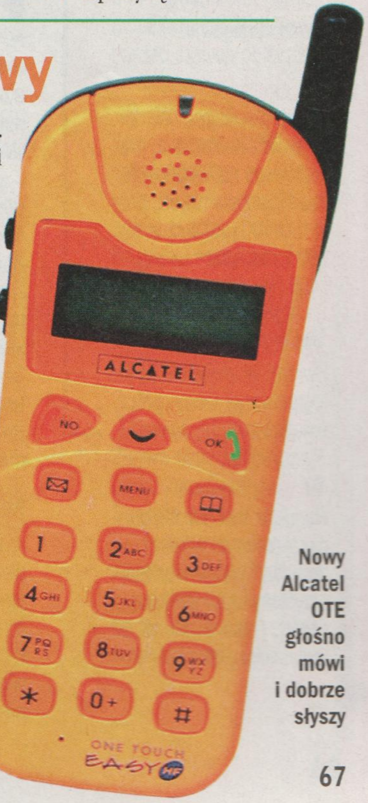
Mały, lecz hałaśliwy

Alcatel One Touch Easy był jednym z najchętniej kupowanych telefonów komórkowych ze względu na atrakcyjną promocję, jaką na początku ubiegłego roku prowadziła sieć Era GSM. Jego jedyną funkcją, ułatwiającą życie zmotoryzowanym, było automatyczne przyjmowanie przychodzących połączeń.

Teraz Alcatel OTE powraca w nieco innej skórze: model HF (od ang. Hands Free) to nie tylko inna kolorystyka obudowy i przycisków (dostępnych jest pięć wersji), ale także użyteczna funkcja: ten telefon głośno mówi! Nie trzeba też zbliżać go do twarzy, żeby rozmówca nas dobrze słyszał. Zmotoryzowani się ucieszą, odpada konieczność kupienia dodatkowego zestawu głośno mówiącego. Funkcję głośnej konwersacji można na szczęście wyłączyć i korzystać z Alcatela jak z każdego innego telefonu. I lepiej wyłączać go na noc, jeżeli nie chcemy uraczyć dzwoniącej do nas o północy osoby zbyt głośnym chrapaniem.

Telefon waży około 160 gramów, a akumulator wystarcza na 120 godzin czuwania. Nowy Alcatel jest dostępny w sieci Era GSM w promocyjnej cenie 182 zł wraz z aktywacją.

Informacje:
Era GSM
tel.: 0-800 602900

Nowy Alcatel OTE głośno mówi i dobrze słyszy

Fotografia? Dziecinnie proste

Co to właściwie jest...

01 aparat kompaktowy
Mały, lekki i prosty w obsłudze aparat fotograficzny. Wizjer znajduje się najczęściej nad obiektywem, więc kiedy zdjęcia robimy z bliska, obraz w wizjerze nie odpowiada dokładnie obrazowi widzianemu przez obiektyw.

02 lustrzanka
Aparat fotograficzny, w którym fotografujący widzi dokładnie taki sam kadr, jaki zostanie uwieczniony na filmie. Lustrzanki są większe i cięższe od 01 **aparatów kompaktowych**, ale zwykle można w nich wymieniać obiektywy.

03 promieniowanie podczerwone
Promieniowanie stosowane do komunikacji bez użycia przewodów. Jest stosowane między innymi w pilotach sterujących telewizorem. Tanie systemy autofocus mierzą za pomocą podczerwieni odległość do fotografowanego motywu.

04 parametry ekspozycji
Parametrami ekspozycji (naświetlania) są: wartość 07 **przysłony** i 08 **czas naświetlania**, czyli otwarcia migawki.

05 czułość filmu
Liczba określająca, jak dużo światła potrzeba do prawidłowego naświetlenia filmu. Najpopularniejsze filmy to ISO 100 (niska czułość), 200 (przeciętna czułość) i 400 (wysoka czułość).

06 światło zastane
Światło, jakie dociera do fotografowanej sceny oprócz światła lampy błyskowej.

07 przysłona
Reguluje ilość światła docierającego do wnętrza aparatu. Typowe wartości przysłony: 2,8 (największy otwór), 4, 5,6, 8, 11, 16, 22 (najmniejszy otwór).

Zdjęcia FREE, PAWEŁ GROMADA

Kompaktowy aparat automatyczny, zwany potocznie idiotkamerą lub fotoidiotą, może równie dobrze utrwalić wspomnienia z wakacji, jak zniweczyć nasz trud i odebrać przyjemność wypoczynku. Wszystko zależy od tego, czy jesteśmy świadomi jego możliwości i ograniczeń

Każdy 01 **aparat kompaktowy** ma teoretycznie same zalety: jest mały, lekki, dosyć odporny na uszkodzenia (upadek), nic nie trzeba w nim ustawiać – wkładamy tylko baterie, film i naciskamy guzik. Jego ograniczenia i wady poznajemy dopiero po pierwszych wakacjach, kiedy odebrane z laboratorium odbitki okazują się ciemne, nieostre – po prostu nieciekawe. Zwalamy winę na aparat i przy pierwszej okazji zastanawiamy się, czy nie kupić następnego. W ten sposób powstaje nowe, kosztowne hobby – kolekcjonowanie aparatów fotograficznych.

Niemiła nazwa

Przyczyną lekceważących określeń aparatu kompaktowego stała się... jego główna zaleta, czyli funkcjonalność. Aby zrobić zdjęcie, nie trzeba nic wiedzieć ani umieć. Wystarczy nacisnąć guzik. Przydomek fotoidiota odnosi się nie do użytkownika, lecz do samego aparatu – choćby fotografujący nie wiadomo jak się wysilał i tak nie ma większego wpływu na to, czy zdjęcie będzie poprawnie naświetlone. Aparat dobiera jasność i ostrość według własnego widzimisię.

Kompakt przegrywa z 02 **lustrzanką** przede wszystkim ze względu na gorszą optykę. Maleńkie soczewki obiektywu są często plastikowe (dają znacznie większe zniekształcenia i gorszą ostrość niż szkło, łatwiej się rysują), a wizjer jest umieszczony nad obiektywem, więc fotografujący nie widzi prawdziwego kadru zdjęcia. Wizjer lustrzanki pokazuje obraz widziany przez obiektyw. Ramka zaznaczona w wizjerze aparatu kompaktowego bardzo nieprecyzyjnie określa granice fotografii dla statystycznie najczęściej wykonywanego zdjęcia – grupy osób w odległości 3-5 metrów od aparatu. Uważajmy na palce i swobodnie zwisający pasek do aparatu – mały aparacik łatwo możemy chwycić w taki sposób, że przesłonimy obiektyw, choć nie będzie tego widać w wizjerze.

! Pamięć ostrości

Najczęstszy błąd przy robieniu zdjęć aparatem automatycznym: ostrość została ustawiona na tło, a nie na pierwszy plan. Jeżeli fotografowany obiekt nie znajduje się w centrum kadru, pomagamy sobie pamięcią ostrości: kierujemy aparat na postać, naciskamy lekko spust, następnie wybieramy właściwy kadr i naciskamy spust do końca

Kłopoty z ostrością

Tańsze aparaty kompaktowe nie mają regulacji ostrości. Najlepiej używać ich do robienia zdjęć osób z odległości minimum dwóch metrów, inaczej odbitki będą nieostre. To samo dotyczy odległych obiektów – nie ma szans, by ich kontury wyszły na zdjęciach ostre. Rozwiązaniem jest system automatycznego nastawiania ostrości (autofocus) obecny w droższych modelach aparatów. Jed-

Drogowskaz

nak nie zawsze działa on poprawnie: najczęściej stosowany sposób pomiaru odległości opiera się na **03 promieniowaniu podczerwonym**. Jest to metoda mało precyzyjna, w dodatku aparat daje się często oszukać przez przypadkowe źródło ciepła, a czasem nawet przez słońce. Lepsze efekty daje automatyczne ustawianie ostrości na podstawie pomiaru kontrastu obrazu, niestety jest to metoda znacznie kosztowniejsza, co wpływa na cenę aparatu.

Poważnym problemem jest fakt, że aparaty ustawiają ostrość na obiekt znajdujący się w samym środku kadru. A co zrobić, gdy chcemy, aby ostro wyszła osoba stojąca z boku na pierwszym planie, a nie tło (zajmujące właśnie środek zdjęcia)? Pomoże nam pamięć ostrości. O tym, czy nasz aparat ma tę funkcję, dowiemy się z jego instrukcji obsługi. Pamięć ostrości jest uruchamiana przez lekkie (tzn. do połowy) naciśnięcie spustu migawki. Kierujemy więc aparat, celując środkiem obrazu na stojącą postać, naciskamy spust do połowy – teraz możemy dowolnie zmienić kadr – układ auto focus nie będzie próbował korygować ostrości. W niektórych aparatach fakt zapamiętania ostrości jest sygnalizowany zapaleniem się diody świecącej w polu wizjera.

I stała się jasność

Kolejny minus kompaktów: nie możemy samodzielnie ustawić **04 parametrów ekspozycji**. Prymitywna elektronika aparatu sama próbuje ocenić, ile światła wpuścić do środka. Jedynymi informacjami dla niej są: **05 czułość filmu** oraz wynik zgrubnego pomiaru **06 światła zastanego**. Oczywiście im większa czułość filmu, tym mniej światła aparat wpuści do środka: czy to przez regulację **07 przysłony**, czy też **08 czasu naświetlania**. Wynik pomiaru światła jest praktycznie nieprzewidywalny – prymitywny czujnik podaje zwykle średnią jasność tego, co „widzi", ignorując intencje fotografującego. Efekt? Niedoświetlone lub prześwietlone zdjęcia. Co gorsza, najtańsze modele w ogóle nie mierzą światła i nic nie można nastawić!

Jednak nawet w sytuacji, gdy elektronika aparatu prawidłowo mierzy światło otoczenia, szansa na zrobienie dobrego zdjęcia jest niewielka: aparat może ustawić zbyt długi czas naświetlania, co zaowocuje poruszeniem zdjęcia.

Dobrą metodą jest dobieranie czułości filmu w zależności od przewidywanych warunków oświetlenia. Wybierając się na plażę lub na narty, zabieramy filmy mniej czułe (np. ISO 100), a gdy przyjdzie nam robić zdjęcia w pomieszczeniach lub wieczorem – wybieramy bardziej czułe (ISO 400). Do większości zastosowań wystarczy film uniwersalny – o czułości ISO 200. Istnieją również filmy o mniejszej (50) i większej (800, 1600) czułości, jednak są one znacznie droższe, a tanie aparaty są przystosowane do filmów 100-400.

Więcej światła!

Robiąc zdjęcia w pomieszczeniach, korzystamy zwykle z lampy błyskowej – każdy kompakt ją ma. Tylko nie każdy pozwala nad nią zapanować. Robimy komuś portret z bliska – błyska światło, a zdjęcie nadaje się jedynie do kroniki policyjnej. Fotografujemy postać na tle okna – aparat stwierdzi, że jest bardzo jasno, i nie włączy lampy. Otrzymamy bardzo ciemny kontur postaci (zaraz, zaraz, kto był na tym zdjęciu?), a ładnie wyjdzie tylko okno i to, co przez nie widać...

Jedną z podstawowych funkcji, jakie musi mieć aparat, aby można było robić nim dobre zdjęcia, jest możliwość włączania i wyłączania lampy błyskowej. Bez tego ani rusz, szkoda filmu, pieniędzy i nerwów. Zwykle można wybierać między trzema funkcjami: lampa uruchamiana automatycznie, lampa wyłączona, lampa włączona (błyska przy każdym zdjęciu). Lampę wyłączamy, kiedy fotografujemy z bliska, z odległości mniejszej niż jeden metr (większość kompaktów w ogóle nie nadaje się do robienia zdjęć z tak małej odległości), a także wtedy, gdy robimy zdjęcia przez szybę. Gdy chcemy sfotografować jakiś bardzo błyszczący przedmiot, możemy użyć lampy pod warunkiem, że przysłonimy ją kawałkiem białego pergaminu (można go kilkakrotnie złożyć).

A kiedy warto zmuszać lampę do błyśnięcia, mimo że aparat automatycznie by jej nie włączył? Wtedy, gdy fotografujemy pod światło: słońce (lub okno) znajduje się za plecami fotografowanej osoby, a twarz pozostaje w cieniu. Błysk lampy rozjaśni rysy twarzy. Lampę włączamy także, fotografując ludzi o zmroku, w nocy, w ciemnych pomieszczeniach itp. Pamiętajmy, że lampa ma bardzo ograniczony zasięg – nie przekracza on zwykle 3-4 metrów dla filmu ISO 100. Im większa czułość filmu, tym zasięg ten jest większy.

Króliczki

Gdy fotografujemy, używając lampy błyskowej, prędzej czy później zrobimy zdjęcie, na którym ludzie mają nienaturalnie czerwone oczy – zupełnie jak u królika. To niepożądane zjawisko jest efektem odbicia ostrego światła lampy od wnętrza oka, gdy źrenica jest szeroko otwarta, a fotografowana osoba patrzy prosto w obiektyw. Większość aparatów jest wyposażona w funkcję redukcji

! Głębia ostrości

Na zdjęciu po lewej zarówno modelka, jak i tło wyszły ostre (jest to duża głębia ostrości), co nie zawsze jest pożądane: zdjęcie wyszło płaskie, pierwszy plan słabo się wyróżnia. Na zdjęciu po prawej włączono funkcję portretu, która ogranicza głębię. Niestety nie każdy aparat ma taką funkcję

! Z bliska i z daleka

Walące się domy na lewym zdjęciu to efekt ustawienia zbyt szerokiego kąta widzenia obiektywu (zbyt krótkiej ogniskowej). Odchodzimy dalej i ustawiamy dłuższą ogniskową

! Zdjęcia pod światło

Nie zawsze funkcja automatycznej lampy błyskowej działa prawidłowo. Na zdjęciu po lewej tło jest na tyle jasne, że lampa nie błysnęła. W takiej sytuacji najlepiej wymusić błysk lampy (większość nawet bardzo tanich aparatów na to pozwala), włączając opcję

Co to właściwie jest...

08 czas naświetlania
Czas otwarcia migawki. Przez ten czas światło pada na film w aparacie fotograficznym. Najczęściej używane czasy to: 1/15, 1/30, 1/60, 1/125, 1/250, i 1/500 sekundy.

09 ogniskowa
Określa wielkość pola obrazu, który mieści się w kadrze. Przy krótkich ogniskowych (obiektyw szerokokątny) zdjęcie mieści szeroki fragment obrazu. Przy długich ogniskowych (teleobiektyw) zdjęcie zawiera tylko drobny fragment, ale znacznie powiększony.

10 jasność obiektywu
Minimalna wartość przysłony obiektywu. Określa, ile światła obiektyw może maksymalnie wpuścić do aparatu. Im większa jasność, tym lepszy obiektyw. Zmiana ogniskowej w obiektywie typu zoom zmienia jasność – im dłuższa ogniskowa, tym niższa jasność.

11 makro
Funkcja kamer i aparatów fotograficznych, pozwalająca zbliżyć się do obiektu na bardzo małą odległość – rzędu kilku centymetrów. Makrofotografia umożliwia fotografowanie bardzo małych obiektów.

12 głębia ostrości
Zakres odległości od fotografującego: obiekty, które się w nim znajdują, wyjdą na zdjęciu ostro. Na głębię ostrości możemy wpływać za pomocą przysłony. Im mniejsza jej wartość, tym mniejsza głębia ostrości.

13 slajdy
Zwykłe filmy zachowują obraz jako negatyw. Dopiero na odbitkach ukaże się normalny widok. Film do slajdów (przezroczy) pokazuje od razu obraz we właściwych kolorach.

tego efektu (ikona): przed zrobieniem zdjęcia zapala się na chwilę światełko, dzięki któremu źrenice zmniejszają się. Gdy aparat nie ma tej funkcji, warto poprosić fotografowane osoby, aby nie patrzyły wprost w obiektyw.

Blisko czy daleko

Coraz więcej aparatów kompaktowych jest wyposażonych w obiektyw o zmiennej 09 (s. 69) **ogniskowej**, potocznie zwany zoomem. Pozwala on w pewnym zakresie powiększać (przybliżać) lub pomniejszać (oddalać) fotografowane motywy. Przy ustawieniu długiej ogniskowej musimy pamiętać o ograniczonym zasięgu lampy błyskowej, o ile jej użycie jest wskazane. Zasięg jest dodatkowo skracany mniejszą 10 (s. 69) **jasnością obiektywu** o długiej ogniskowej. Lepiej więc podejść bliżej i skrócić ogniskową.

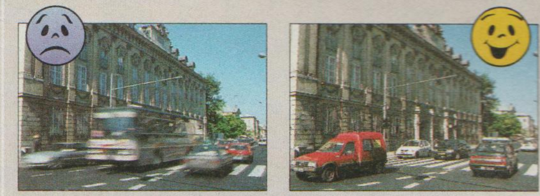
Ustawienie krótkiej ogniskowej, dające obraz tzw. szerokokątny, powoduje efekt walących się ścian: sfotografowany budynek u podnóża będzie szeroki, na górze coraz węższy.

Więc po co jest zoom? Jak go używać? Zasada jest jedna: ustawmy się z aparatem tak, aby (bez patrzenia przez wizjer) otrzymać widok, jaki chcemy mieć na zdjęciu. Dotyczy to również ustawienia fotografowanej grupy osób. Dopiero wtedy przyłóżmy do oka aparat i zoomem dobierzmy właściwy kadr.

Dla wyjadaczy

Prawdziwą rzadkością są kompakty z tzw. programami, czyli możliwością dobierania parametrów ekspozycji w zależności od charakteru fotografowanego obiektu. Typowe programy to zdjęcia portretowe, panoramy, zbliżenia (11 (s. 69) **makro**), zdjęcia sportowe i nocne. Naprawdę warto z nich korzystać! Bardziej wyrafinowane aparaty mają również programy z możliwością doboru czasu (ustawiamy ręcznie czas naświetlania, a przysłona jest dobierana automatycznie), przysłony (odwrotna sytuacja) oraz manualny (całkowite wyłączenie automatyki). Ten ostatni wymaga dużej praktyki. Używając programów z automatycznym doborem parametrów, warto pamiętać, że długie czasy naświetlania (przekraczające 1/60 sekundy) grożą poruszeniem zdjęcia, a im mniejsza wartość przysłony, tym mniejsza 12 (s. 69) **głębia ostrości**. Na obie bolączki jest rada: używać filmów o wyższej czułości. Ryzyko poruszenia zdjęcia zmniejszamy, przyciskając mocniej aparat do twarzy. Jeszcze lepiej użyć statywu lub oprzeć aparat na stabilnej powierzchni.

Szybka migawka

Szybko poruszające się samochody wyszły rozmazane. Niektóre aparaty pozwalają na skrócenie czasu naświetlania poprzez ustawienie programu sportowego

Dziesięć sekund

Tyle mamy zwykle czasu po włączeniu samowyzwalacza, aby dobiec do grupy i ustawić się do wspólnego zdjęcia. Co się będzie działo z ostrością i parametrami ekspozycji? Czy lampa się włączy, czy nie? Zazwyczaj aparat zapamiętuje wszystkie ustawienia w chwili naciśnięcia spustu, więc jeżeli w ciągu tych dziesięciu sekund np. gwałtownie się zachmurzy, zdjęcie wyjdzie za ciemne. Na szczęście takie sytuacje zdarzają się sporadycznie – znacznie częściej w kadr wchodzi jakaś przypadkowa osoba, przejeżdża samochód, przelatuje unoszona wiatrem gazeta.

Samowyzwalacz włączamy i wyłączamy przyciskiem (ikona). Funkcja ta jest bardzo użyteczna, gdy wykonujemy zdjęcie ze statywu lub innej stabilnej podstawy, a czas naświetlania będzie dłuższy niż 1/60 sekundy. Samowyzwalacz uwolni nas od ryzyka potrząśnięcia aparatem przy naciskaniu spustu.

Starość nie radość

Filmy mają określoną trwałość, co producenci uwidaczniają na opakowaniach. Jeżeli filmy nie leżą w chłodnym, ciemnym miejscu (np. w lodówce) ten czas jeszcze się skraca. Pozostawiony w aparacie film (zrobiliśmy kilka zdjęć, ale nie skończyliśmy rolki) starzeje się jeszcze szybciej, ponieważ naświetlony, lecz nie wywołany negatyw powoli traci kontrast i nasycenie kolorów. Efekt będzie taki, że zdjęcia z wakacji wywołane w maju następnego roku okażą się blade, wypłowiałe, nieciekawe. Nie trzymajmy więc filmu w aparacie dłużej niż 2-3 miesiące. Lepiej odżałować tych kilka czy kilkanaście klatek i wcześniej wyjąć film (służy do tego przycisk lub przełącznik (ikona)). Warto też przemyśleć stosowanie krótszych filmów – zanim kupimy, zastanówmy się, ile zdjęć mamy szansę zrobić. Nie zakładajmy tuż przed powrotem z wakacji długiego filmu. W handlu dostępne są filmy o długości 24 i 36 klatek.

To już jest koniec?

O, nie. Problemy nie kończą się z chwilą wyjęcia filmu z aparatu. Teraz zaczyna się część nieprzewidywalna – co zrobi z nim zakład fotograficzny (zwany też laboratorium). Warto korzystać z zakładów, do których mamy uzasadnione zaufanie. Kierujmy się jednak jedną regułą: laboratorium powinno wywoływać film w chemikaliach pochodzących od producenta filmu. Każdy z zakładów specjalizuje się zwykle w jakiejś marce, o czym informuje na swoich szyldach, ulotkach i torebkach na odbitki. Jeżeli tak nie jest, zapytajmy, od którego producenta bierze chemikalia do obróbki filmów.

Jeżeli oddane do wywołania filmy to negatywy, a nie 13 (s. 69) **slajdy**, czeka nas jeszcze wybór odpowiedniego papieru, na którym zostaną wykonane odbitki. Przed oddaniem filmu w ręce fachowców zapytajmy, jaki stosują papier (różne papiery dają różną kolorystykę zdjęć – poeksperymentujmy). Pozostanie jeszcze decyzja, czy papier ma być matowy, czy błyszczący. Ten pierwszy lepiej nadaje się do pokazywania pojedynczych zdjęć znajomym (nie pozostają na nim ślady po palcach), ten drugi jest lepszy do przechowywania w albumach (zdjęcia są bardziej wyraziste). A jakie są najlepsze formaty odbitek? Najczęściej stosowane są 9x13 i 10x15 cm. Na odbitkach o większych wymiarach (13x18 cm i większych) zaczyna się pokazywać tzw. ziarno negatywu (małe, barwne kropki, przypominające piasek) psujące estetykę zdjęć. Sposobem na zmniejszenie ziarna jest używanie negatywów o niskiej czułości (ISO 50 lub 100), co nie zawsze jest jednak dobrym wyjściem – wzrasta ryzyko poruszenia zdjęcia, maleje głębia ostrości itp.

Jak z dzieckiem

Z aparatem i z filmami należy się obchodzić ostrożnie. Aparat dosyć łatwo można uszkodzić, nie jest też odporny na zabrudzenia, wodę i wysoką temperaturę. Bardzo przydaje się pokrowiec ochronny, który zwykle jest w komplecie. Aparatu nie należy zostawiać w nagrzanym słońcem miejscu (zwłaszcza na tylnej półce w samochodzie), trzeba chronić go przed kontaktem z wodą i piaskiem. Nie zostawiamy również na słońcu baterii oraz filmów – zarówno nowych, jak i naświetlonych. Najbardziej wrażliwa na brud i kurz jest soczewka obiektywu. Nie należy jej samemu czyścić, gdyż można zniszczyć warstwę przeciwodblaskową. Najlepiej oddać aparat do czyszczenia w serwisie. Do serwisu skierujmy się również wtedy, gdy aparat wylądował w wodzie – należy jak najszybciej wyjąć baterie. Wybierając się na rejs żaglówką warto zadbać o dobrą ochronę aparatu i filmów – gdy ich nie używamy, powinny być zamknięte w wodoszczelnej torbie, najlepiej razem z kawałkiem styropianu (dzięki niemu aparat nie utonie po wywrotce, ciągnąc na dno nasze wysmakowane fotografie). Wodoszczelna torba przyda się zawsze – uchroni aparat podczas ulewy, nie dopuści też do kontaktu z piaskiem na plaży. Zakładając nowy film do aparatu, nie wyrzucajmy plastikowego pudełeczka – użyjmy go do przechowania naświetlonego filmu. Stanowi on świetną, wodoszczelną ochronę, lecz nie zabezpiecza filmu przed skutkami przegrzania na słońcu.

Lampa pomaga i szkodzi

Gdy robimy zdjęcia osób przy słabym świetle, lampa błyskowa może dać niepożądany efekt czerwonych oczu. Dzieje się tak, gdy fotografowana osoba patrzy prosto w obiektyw. Możemy więc poprosić o spojrzenie nieco w bok lub włączyć redukcję efektu czerwonych oczu przyciskiem (ikona). Drugim niebezpieczeństwem jest prześwietlenie, objawiające się bladością twarzy. Światło lampy jest zbyt mocne i słabo rozproszone, może też po-

wodować niełądne rozbłyski na gładkich powierzchniach. Radzimy sobie z tym przesłaniając lampę kawałkiem pergaminu (możemy go kilkakrotnie złożyć dla polepszenia efektu)

Szkoda, że nie będzie można kupić samego odtwarzacza MP3, który stanowi część MY-MP10 – byłoby taniej

Trzy w jednym

Jeszcze nie ucichły zachwyty wywołane przez odtwarzacz muzyki zapisanej w formacie MP3 Diamond Rio, a już pokazują się kolejne urządzenia tego typu. Tym razem szturm przypuszcza Samsung – niedawno pisaliśmy o przygotowywanym przez tę firmę odtwarzaczu Yepp, a tu kolejna rewelacja – MY-MP10 – nazwany przez producenta Mymy. Jest to połączenie odtwarzacza kaset magnetofonowych i MP3 z wbudowanym radiem. Pliki MP3 są przechowywane w pamięci flash o pojemności 32 MB, co wystarcza do zapamiętania ośmiu-dziesięciu utworów. Komplet zawiera słuchawki z umieszczonym na kablu pilotem, którym możemy sterować wszystkimi funkcjami, a obok przycisków znajduje się wyświetlacz, pokazujący numer i czas trwania utworu bądź częstotliwość stacji radiowej.

Odtwarzacz będzie sprzedawany razem ze stacją bazową, w skład której wchodzi radio z głośnikami, odtwarzacz CD i ładowarka do akumulatora odtwarzacza. Zestaw kabelków umożliwia bezpośrednie przenoszenie muzyki z radia lub CD do pamięci odtwarzacza, można też do całości podłączyć komputer i kopiować muzykę z dysku twardego lub z internetu. Cena zestawu nie jest jeszcze znana.

Informacje:
Samsung
tel.: (022) 6084400

Sześć minut szczęścia

Niedawno pisaliśmy o nagrywalnych 80-minutowych płytach CD, teraz przyszła kolej na wynalazek firmy Sony – MiniDisc. Standardowe płyty MD mieszczą 60 lub 74 minuty muzyki, więc nie zawsze zmieszczą się na nich wszystkie utwory z płyty CD. Nowa, 80-minutowa płyta rozwiązuje ten problem. Sześć dodatkowych minut uzyskano przez zwężenie ścieżek, na których zapisywana jest muzyka.

Zaletą płyt MD jest możliwość wielokrotnego nagrywania bez utraty jakości. Mimo to dosyć opornie przyjmują się one w Europie, choć zrobiły zawrotną karierę w Japonii i USA. Według danych pochodzących od firmy Sony sprzedaż MD na naszym kontynencie stale rośnie. Niedługo pojawią się pierwsze płyty MD wyprodukowane w Europie – nowa fabryka ruszy wkrótce w Salzburgu (Austria).

Informacje:
Sony
tel.: (022) 8787001

Recepta na kino?

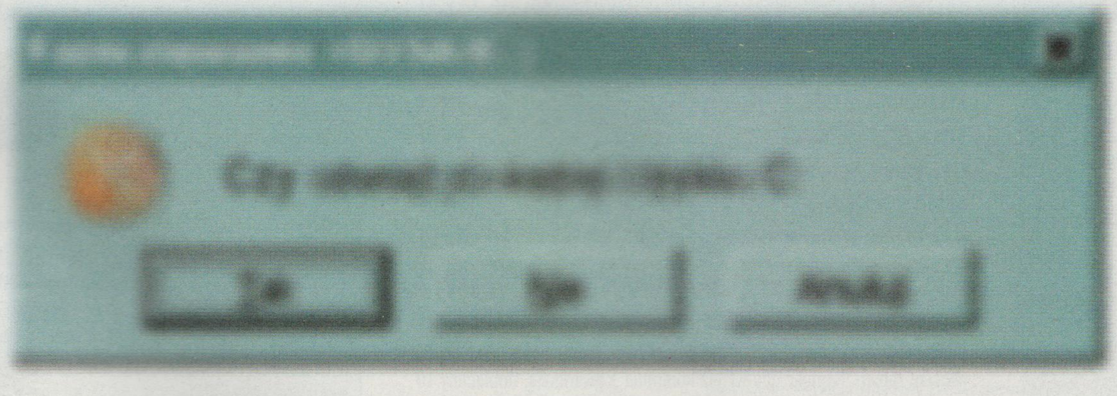
Pojawiła się nadzieja dla mniej rozrzutnych domowych kinomanów. Zestaw MAX945D Samsunga wygląda jak typowa wieża, jednak oprócz radia i dwóch magnetofonów zawiera także odtwarzacz DVD (który może służyć również do odtwarzania filmów w formacie Video CD i muzyki z płyt CD). Do tego – system Dolby Pro-Logic zapewniający wielokanałowy, przestrzenny dźwięk uzyskiwany z dołączonych do zestawu pięciu kolumn głośnikowych. Niestety widać też oszczędność Samsunga. Brakuje dekodera cyfrowego systemu dźwięku przestrzennego Dolby Digital (AC-3) powszechnie stosowanego przy nagrywaniu filmów na krążkach DVD. Nie ma też dość kosztownego głośnika basowego (subwoofera), na szczęście jest gniazdko do niego, więc można dokupić stosowną kolumnę. Cena zestawu nie została jeszcze ustalona, ale wiadomo, że MAX945D ma być tanią alternatywą kosztownych zestawów kina domowego. Oczywiście trzeba się jeszcze zaopatrzyć w telewizor i magnetowid.

Do kina domowego brakuje już tylko dobrego telewizora

Informacje:
Samsung
tel.: (022) 6084400

Co widzisz?

Komputer dla oszczędnych

Nie mając zbyt wiele pieniędzy, nie kupimy najnowocześniejszego komputera. Ale nawet w takiej sytuacji można kupić całkiem przyzwoity. Na rynku znajdują się starsze komponenty komputerowe, które nie dają zawrotnej wydajności, ale pozwalają na znośną eksploatację przy bardzo dobrej cenie

Zastanawiając się nad kupnem taniego komputera, możemy wziąć pod uwagę konfigurację średniej lub wysokiej mocy w roku minionym lub nawet starszą. Ceny takich konfiguracji niekiedy spadają w ciągu roku aż o połowę. Wybór zależy od tego, jaką dysponujemy kwotą i jaki rodzaj pracy będziemy na komputerze wykonywać.

Spora część ceny komputera to wartość procesora, dysku twardego i monitora. Najbardziej korzystny stosunek ceny do wydajności ma procesor AMD K6-2 266 3D Now. Możemy oczywiście zastosować modele tego procesora o wyższej częstotliwości taktowania lub procesory WinChip 200 MHz w cenie 165 zł firmy IDT lub Intela Celeron 233 MHz w cenie 366 zł (gdy zdecydujemy się na Celerona, musimy kupić przeznaczoną do niego płytę główną). Jeżeli chodzi o dysk twardy, mamy spore możliwości wyboru spośród tanich dysków o niewielkiej pojemności. Można zainstalować dysk jednogigabajtowy, ale za optymalną do tej konfiguracji pojemność należy uznać 2,5 GB. Pamięć RAM o pojemności 32 MB powinniśmy przyjąć jako podstawową. Do aplikacji biurowych lub mało wymagających gier powinna nam wystarczyć karta graficzna z 4 MB pamięci obrazu.

Oddzielną pozycją do omówienia pozostaje monitor. Proponujemy 14-calowy, lecz jeżeli za niewiele wyższą cenę znajdziemy monitor 15-calowy, powinniśmy nabyć go bez wahania.

Co to właściwie jest...

01 płyta główna
To podłoże, na którym znajdują się układy elektroniczne komputera, takie jak procesor, pamięci czy karty rozszerzające. Od nowoczesności płyty głównej zależy, czy będziemy mogli w przyszłości udoskonalać swój komputer.

02 procesor
Układ scalony, którego działanie polega na wykonywaniu ciągów poleceń, zwanych programami. W nazwie procesora, np. AMD K6-2 3D 350 MHz, AMD to nazwa producenta, K6-2 3D to model, zaś 350 MHz to rytm pracy.

03 pamięć operacyjna, RAM
Układy elektroniczne, w których przechowywane są dane i programy podczas pracy komputera. Zawartość pamięci operacyjnej ginie po wyłączeniu zasilania.

04 dysk twardy
Pamięć trwała. Zapisane na nim dane i programy zachowują się również po wyłączeniu komputera. W komputerach dyski twarde oznaczane są literą C i następnymi.

05 napęd CD-ROM
Urządzenie montowane w komputerze, które umożliwia odczytywanie krążków CD-ROM i odtwarzanie płyt kompaktowych.

06 karta
Urządzenie w postaci płytki wsuwanej w gniazdo w płycie głównej. Karty wykonują specjalistyczne prace, np. karta graficzna wyświetla obraz na monitorze, a karta muzyczna nagrywa i odtwarza dźwięki.

07 AGP
Od ang. Advanced Graphics Port – rozszerzony port graficzny. Nowy typ złącza skonstruowanego specjalnie na potrzeby kart graficznych.

Tani komputer

Element	Cena
01 **Płyta główna**: 100 MHz, USB	250 zł
02 **Procesor**: AMD K6-2 266 3D Now	150 zł
03 **Pamięć**: 32 MB SDRAM, 100 MHz, 7 ns	160 zł
04 **Dysk twardy**: 2,1 GB UltraDMA	400 zł
05 **Napęd CD-ROM**: 32x	180 zł
06 **Karta** graficzna: 07 **AGP**, 4 MB pamięci obrazu, 3D	120 zł
Karta muzyczna	70 zł
Napęd dyskietek 1,44 MB	60 zł
Klawiatura	40 zł
Mysz	25 zł
Obudowa	150 zł
Monitor: 14-calowy	500 zł
System operacyjny: Windows 98 OEM	360 zł
Drukarka	400 zł
Razem:	**2865 zł**

Kupując wszystkie części u jednego dostawcy, możemy negocjować do 10 procent rabatu. Kupując gotowy już komputer z gwarancją, dopłacimy 10 procent, ale możemy dokupić tańszą OEM-ową wersję Windows 98, oferowaną tylko z nowymi zestawami.

Za dwa tygodnie: komputer do biura

Warto wiedzieć
Tanie peryferia

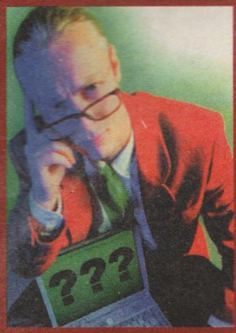
Zapewne dla niektórych użytkowników tani pecet to nie wszystko. Ekonomicznie zorientowany użytkownik zapewne będzie się chciał zaopatrzyć w tanie urządzenia peryferyjne, jak drukarka czy skaner. Wśród drukarek mamy do dyspozycji drukarki trójkolorowe i czterokolorowe. Cechą pierwszych jest brak możliwości jednoczesnego druku dokumentów zawierających czerń i kolor. Za każdym razem musimy wymieniać pojemniki z atramentem czarnym (do tekstu) i kolorowym (do grafiki).

Canon BJC-4400 drukarka i skaner w jednym

Niedawno pojawiły się na rynku drukarki, które po wymianie pojemnika z atramentem na moduł skanujący przekształcają drukarkę w skaner rolkowy. Cena takiego urządznia zbliżona jest do łącznego kosztu oddzielnych urządzeń taniej drukarki i taniego skanera.

Nasz partner przy opracowywaniu zestawień ASTECH

Specjaliści odpowiadają na pytania Czytelników

Odpowiedzi udzielamy tylko w druku, osobom które podały swoje imię, nazwisko i miejsce zamieszkania.
Pytania prosimy wysyłać pocztą elektroniczną: eksperci@komputerswiat.pl
faksem: (022) 6084077; lub pod adresem:
Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska, 02-222 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 181, z dopiskiem Eksperci

Trójwymiarowe przyspieszenie

Akceleratory grafiki bardzo szybko opanowały rynek i stały się popularne wśród miłośników gier komputerowych. Chciałbym się dowiedzieć, które z nich wymagają oddzielnej karty grafiki, a które to akcelerowane karty; czym się różnią od innych akceleratory oznaczone Banshee oraz które są lepsze: karty akcelerowane czy osobne akceleratory?

Paweł Dapa
Jasło

Marcin Gutkiewicz Tornado 2000

Właściwie tak naprawdę tylko dwa rodzaje kart to czyste akceleratory wymagające osobnej karty graficznej: wszystkie karty oparte na układzie 3Dfx Voodoo (tzw: Voodoo1) oraz 3Dfx Voodoo2. Voodoo1 jest przestarzałym układem – już się go nie produkuje. Voodoo2 to konstrukcja, której premiera odbyła się ponad rok temu.

Obecnie nie produkuje się na rynek masowy samodzielnych akceleratorów, został on opanowany przez karty, które łączą w sobie bardzo wydajną kartę grafiki 2D (dwuwymiarowej) oraz nowoczesny akcelerator 3D (trójwymiarowej). Do najbardziej popularnych układów, na których bazują takie karty, zaliczyć można 3Dfx Voodoo3 (modele 2000 i 3000), Nvidia Riva TNT oraz TNT2, Matrox G200 (niedługo G400), S3 Savage, ATI Rage 128 i wiele innych.

O wyborze decydują potrzeby oraz zasobność portfela. Wybierać można pomiędzy tanimi kartami z Tajwanu a markowymi, które oczywiście są droższe.

Czym jednak jest karta Banshee, o którą pyta Czytelnik? Jest to połączenie akceleratora 3D z kartą graficzną 2D. Osiągi układu Banshee są niemal identyczne, jak w wypadku kart akcelerujących 3Dfx Voodoo2.

Jak już wspomniałem, technologia układów Voodoo2 pochodzi sprzed roku, podobnie jest z Banshee. Seria kart z układami Banshee jest obecnie zastępowana kartami Voodoo3 o oznaczeniach 2000 i 3000. Nowe karty mają zarówno lepsze parametry wyświetlania grafiki 2D, jak przetwarzania grafiki 3D. Programy są identyczne jak w Banshee, Voodoo2 i Voodoo1. W praktyce oznacza to, że nowe i stare gry w pełni wykorzystują możliwości nowych kart, dzięki czemu na ekranie można oglądać płynniejszą grafikę i żywsze kolory.

Karty Voodoo 2 mają już rok i zastępowane są nowocześniejszymi Voodoo3

Reasumując, można nabyć tanią kartę akcelerującą na układzie 3Dfx Voodoo2, ale trzeba pamiętać, że będzie to inwestycja krótkotrwała, gdyż w ciągu najbliższego półrocza moc 3D, którą oferuje ten układ, nie wystarczy do obsługi nowych, a co za tym idzie bardzo wymagających gier. Warto więc chyba zainwestować w nowoczesne rozwiązanie, czyli w akcelerator grafiki 3D połączony z równie nowoczesną kartą grafiki 2D. Rozwiązanie takie jest na pewno tańsze i mniej kłopotliwe niż zakup akceleratora 3D oraz dodatkowo dobrej karty graficznej.

Gdzie ich szukać

W królestwie komputerów, jak w świecie kolei żelaznych, występuje uciążliwe zjawisko przesiadek. Otóż czasem – na szczęście niezbyt często – użytkownik liczydła dochodzi do wniosku, że pora „przesiąść się" na nowszy system operacyjny (tak się zwie główny program zarządzający komputerem). Teraz właśnie jest sezon takich przesiadek, bo na rynek weszła nowa wersja najpopularniejszego z tych programów, Windows 98 firmy Microsoft. Część posiadaczy starszego Windows 95 decyduje się go opuścić i wsiąść do nowego. No i czasem robi się nerwowo, nawet nieprzyjemnie. Skrzynka dostaje sporo sygnałów od Czytelników, którzy w zeszłym roku kupili komputery jeszcze ze starszym systemem, ale też z pisemną obietnicą, że dostawca za darmo wymieni go na nowszy lub uaktualni (tzw. upgrade[1]). Czytelnicy donoszą, że firmom zdarza się teraz odmawiać wymiany; dystrybutorzy twierdzą, że skończyła się promocja – nawet, gdy w umowie brak daty jej zakończenia. (Skrzynka kilka razy z powodzeniem interweniowała w tego rodzaju sprawach; powoływanie się na Komputer ŚWIAT, jak nam donoszono, zwykle skutkuje). Spory wybuchają też w sytuacji, gdy klienta interesuje nie wymiana, tylko uaktualnienie starego programu – bo gdy nowa wersja się nie spodoba, można bez trudu powrócić do Windows 95. Tymczasem firmy (ze względów proceduralnych) wolą pełną, nieodwracalną wymianę. Niektórzy, jak Czytelnik Grzegorz Szczukocki z Częstochowy, pieklą się z tego powodu – zdaniem Skrzynki słusznie. Gdy upgrade był obiecany, upgrade powinien być dostarczony. Czytelników dziwi też, gdy w ramach bezpłatnej wymiany dostawca żąda zwrotu płytki CD z Windows 95 i certyfikatu, zanim wręczy zestaw Windows 98. Ale tu rację mają sprzedawcy: klient za program płacił raz, ma więc prawo do jednego egzemplarza Windows, nie do dwóch.

Praktyczne kontakty

Telefony, e-maile i adresy www najważniejszych firm komputerowych, telekomunikacyjnych i elektronicznych w Polsce

nazwa	miasto	telefon	hotline	e-mail	www
AB	Wrocław	(071) 3240500		sprzedaz@ab.com.pl	www.ab.com.pl
ABC Data/CHS Polska	Warszawa	(022) 6760900		info@abcdata.com.pl	www.abcdata.com.pl
Acer Computer Polska	Warszawa	(022) 6921670		info@acer.com.pl	www.acer.com.pl
Action	Warszawa	(022) 366228		actionhq@actionhq.com.pl	www.actionhq.com.pl
AGFA	Warszawa	(022) 5723940		agfadsg@agfa.com.pl	www.agfa.com.pl
Apple Computer IMC Poland, SAD Ltd.	Warszawa	(022) 6516155		sales@apple.com.pl	www.apple.com.pl
BAZA	Warszawa	(022) 6519032	(022) 6519032	info@baza.com.pl	www.baza.com.pl
Cadena Systems	Swarzędz	(061) 8173022		cadena@cadena.com.pl	www.cadena.com.pl
California Computer Company	Warszawa	(022) 6680200		ccc@california.pl	www.california.pl
Canon Polska	Warszawa	(022) 8245050	(022) 8245151	canon@canon.com.pl	www.canon.com.pl
Commpol	Kraków	(012) 6337788		office@commpol.com	www.commpol.com
Compaq Computer	Warszawa	(022) 6400123		biuro@compaq.com.pl	www.compaq.com.pl
Computer 2000 Polska	Warszawa	(022) 5479200		www@c2000.com.pl	www.c2000.com.pl
ComputerLand Poland	Warszawa	(022) 5329777		info@computerland.pl	www.computerland.pl
Creative Labs	Warszawa	(022) 6465216		ewa_sitarek@creative.ie	www.soundblaster.com
Daewoo Electronics Poland	Warszawa	(022) 8347211		depol@ddc.daewoo.com.pl	www.daewoo.com.pl/ddc
Datex (Grupa)	Łódź	(042) 6564948	(042) 6564932	biuro@datex.com.pl	www.datex.com.pl
Dell	Warszawa	(022) 6061999	(022) 6061999	paula_wasowska@dell.com	www.dell.com.pl
DTK Computer Polska	Kraków	(012) 4258800		office@dtk.com.pl	www.dtk.com.pl
Era GSM	Warszawa	(022) 6996000	■ 0800602900	boa@eragsm.com.pl	www.eragsm.com.pl
Ericsson	Warszawa	(022) 6916000		info@ericsson.pl	www.ericsson.pl
FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599	(033) 8185599	office@ffcomp.com.pl	www.ffcomp.com.pl
For Ever	Warszawa	(022) 6383385		hotline@for-ever.com.pl	www.for-ever.com.pl
Format	Warszawa	(022) 6254009			www.format.com.pl
Hector SA	Warszawa	(022) 6392500		hector@hector.com.pl	www.hector.com.pl
Hewlett Packard Polska	Warszawa	(022) 6087700	(022) 5190600	www.hp.com.pl/feedbk	www.hp.com.pl
IBM Polska	Warszawa	(022) 8786777		poland@at.ibm.com	www.pl.ibm.com
Incom	Wrocław	(071) 3588000		daniel@incom.pl	www.incom.pl
Intel Poland Development Inc.	Warszawa	(022) 5708100			www.intel.pl
Inwar SA	Sieradz	(043) 8226711		info@inwar.com.pl	www.inwar.com.pl
JTT Computer	Wrocław	(071) 3475800		office@jtt.wroc.pl	www.jtt.com.pl
JVC Polska	Warszawa	(022) 6321101	(022) 6321101	jvc@ikp.atm.com.pl	www.jvc.com
KSK	Katowice	(032) 2516959		ksk@ksk.com.pl	www.ksk.com.pl
Karen Notebook	Warszawa	(022) 8739999		karen@karen.com.pl	www.karen.com.pl
LG Electronics	Warszawa	(022) 6061450		polak@lge.pl	www.lge.pl
Megabajt	Warszawa	(022) 6331199		info@megabajt.waw.pl	www.megabajt.waw.pl
Microsoft	Warszawa	(022) 8659933	(022) 8659966		www.microsoft.com/poland
Motorola	Warszawa	(022) 6060450		motpol1@email.mot.com	www.motorola.com.pl
MSD	Gdańsk	(058) 5525252		msd@msd.com.pl	www.msd.com.pl
NEC	Kraków	(012) 4221820		biuro@nec.pl	www.nec.com.pl
NOKIA Polska	Warszawa	(022) 8218210		katarzyna.kluk@ntc.nokia.com	www.nokia.com.pl
Novell Polska	Warszawa	(022) 6202921	■ 0800226685	warsaw_reception@novell.com	www.novell.com.pl
NTT System	Warszawa	(022) 6100095		ntt@saxon.pip.com.pl	www.ntt.com.pl
Oki Systems (Polska)	Warszawa	(022) 6562803	■ 0800120066	oki_pl@medianet.com.pl	www.oki.com
Optimus SA	Nowy Sącz	(018) 4440500	■ 0800130066	mmacias@optimus.pl	www.optimus.com.pl
Panasonic Polska	Warszawa	(022) 6306101		pps@panasonic.com.pl	www.panasonic.com.pl
Philips Polska	Warszawa	(022) 6286070	(022) 6570657		www.philips.com
Plus GSM	Warszawa	(022) 6071601	■ 0800601601	plusgsm.info@polkomtel.com.pl	www.plusgsm.pl
Printmark Polska	Wrocław	(071) 3425505	(071) 3429251	info@lexmark.com.pl	www.lexmark.com.pl
Prokom Software	Gdynia	(058) 6286666	■ 0800150030	prokom.gdynia@prokom.pl	www.prokom.pl
PTK Centertel	Warszawa	(022) 6561444	■ 0800123456	info@www.centertel.pl	www.centertel.pl
Samsung Electronics Polska	Warszawa	(022) 6084400		office@samsung.com.pl	www.samsung.com.pl
Scientific	Warszawa	(022) 6448558	(022) 6448558	sales@scientific.com.pl	www.scientific.com.pl
Siemens	Warszawa	(022) 8709700		icp@waw2.siemens.pl	www.siemens.pl
Softpoint	Warszawa	(022) 6359819		sales@softpoint.com.pl	www.softpoint.com.pl
Sony Poland	Warszawa	(022) 8787001	(022) 8787001	tadeusz.zaczkowski@ccmail.eu.sony.co.jp	www.sony.com.pl
System 3000	Kraków	(012) 4154914		office@system3000.com.pl	www.system3000.com.pl
TCH Components	Warszawa	(022) 8682225		info@tch.com.pl	www.tch.com.pl
Tornado	Warszawa	(022) 8512401		tornado@tornado.com.pl	www.tornado.com.pl
TP SA	Warszawa	(022) 6571111	■ 0800120800	gawron@zarzad.tpsa.pl	www.tpsa.pl
TTS Company	Warszawa	(022) 8433855	(022) 8433855	tts@tts.com.pl	www.tts.com.pl
Veracomp	Kraków	(012) 4111044		veracomp@veracomp.com.pl	www.veracomp.com.pl
Vobis Microcomputer	Lubieszyn	(091) 3118466		hotline@vobis.pl	www.vobis.pl
Xerox Polska	Warszawa	(022) 6465259	(022) 6512651	channels@pol.xerox.com	www.xerox.com
Young Digital Poland	Gdańsk	(058) 5544554		ydpmm@ydp.com.pl	www.ydp.com.pl

Czytelnicy piszą...

Alkohol szkodzi zdrowiu

...ale tylko gdy się go pije w nadmiarze. I to samo tyczy się brutalnych gier. Nie twierdzę, iż te gry nie mają żadnego wpływu na psychikę małolata grającego dzień i noc po kilkanaście godzin w Quake'a, ale to już są maniacy. Tak więc gry mają wpływ na psychikę, ale na słabą. Jeśli ktoś nie chce, to nie pije, jeśli ktoś nie chce, to nie gra. Tak więc nie ma nic złego w opisywaniu tego typu gier, a za godne pochwały uważam to, iż w recenzjach gier zawierających brutalne sceny umieszczacie znaczek ostrzegający. Takie znaczki powinny też znajdować się na opakowaniach tych gier.

Marcin Witkowski z Sosnowca

QUAKE II RULES!

Czytuję dwa pisma: Secret Service i Wasze, które jest młode, ale zaufałem Wam, ponieważ kiedyś czytałem coś z Waszej rodziny – Auto ŚWIAT. Dopatrzyłem się jednak poważnych potknięć. Bardzo zaniepokoił mnie artykuł o strzelankach 3D w numerze 10/99. Otóż test miał wykazać, która strzelanka jest najlepsza. Od razu pomyślałem – na pewno Quake II. Nic lepszego przecież nie ma. Okazało się tymczasem, że porównaliście jakość grafiki, a nie gry. Sami napisaliście, że Quake II został zrobiony w 1997 roku – jak ma mieć lepszą grafikę od kilkumiesięcznych gier? To jest oczywiste, że czas upływa i postęp pędzi. Jeżeli przeprowadza się taki test, trzeba wziąć pod uwagę wszystkie czynniki, także czas. Quake'a II wydano ponad rok temu (prawie półtora), a Wy robicie takie śmieszne porównanie?! To chyba jakieś nieporozumienie w redakcji :-(

Zapytajcie miliony, one Wam powiedzą QUAKE II RULEZ!!! Czy Shogo to gra kultowa? Sam gram w Shogo i nie mam nic przeciwko tej grze, ale stawiać ją ponad Quake'a II czy I?! Czy słyszeliście o klanach Shogo?! Zapewne znacie odpowiedź. Wszyscy moi koledzy uważają Quake'a za najlepszą grę FPP (czyli taką, w której akcję obserwujemy oczami jej głównego bohatera, od ang. First Person Perspective – perspektywa pierwszej osoby – red.). Nawet ci, którzy nie lubią FPP, mają dla Quake'a ogromny szacunek, a niektórzy sądzą, że to najlepsza gra w ogóle!

Sami z kolegami założyliśmy klan, od ponad roku zagrywamy się w Quake'a II, a wcześniej dużo graliśmy w Quake'a. Coś w tym musi być. Są maniacy na punkcie Quake'a II, jestem jednym z nich. Oto przykład: codziennie ściągam sobie skina, mapę, moda albo themes (czyli nowy wygląd postaci, nowy poziom gry, plik dźwiękowy, film – red.), albo..... długo by wymieniać. Utworzyłem grupę dyskusyjną Quake News, zajmującą się tylko i wyłącznie Quakiem (I, II i III). To było tydzień temu. Dziś jest 12.05.99 i moja grupa liczy już pięć osób! Ludzie szukają więc tej rozrywki. W internecie jest ogromna liczba grup dyskusyjnych, ale coś sprawiło, że postanowili wypowiedzieć się właśnie w grupie o Quake'u, a na świecie jest 3,5 miliarda stron. Bardzo proszę o należny szacunek. Przypominam, że firma ID stworzyła pierwszą grę FPP i to jej produkt będzie zawsze najlepszy!

Wincent
wincent7@friko5.onet.pl

Od redakcji: *Nasz Czytelnik w swoim liście zawarł odpowiedź na pytanie, dlaczego Quake II nie wygrał w teście strzelanek 3D – został wyprodukowany w 1997 roku i jakość grafiki odbiega zdecydowanie od dzisiejszych standardów. Nie podobało nam się też to, że gra jest w języku angielskim. Shogo, zwycięzca testu, jest całkowicie spolonizowany. Poza tym Quake nie jest atrakcyjny dla pojedynczego gracza, a na to zwracaliśmy szczególną uwagę – w Polsce mało kto ma możliwość grania wspólnie z innymi graczami za pośrednictwem sieci. O rezultacie testu decyduje zamieszczona na końcu artykułu tabelka z wynikami. Z niej można wyczytać, jakie oceny wystawiliśmy grze w poszczególnych kategoriach. Jej uważna analiza powinna pomóc naszym Czytelnikom poznać słabe i mocne strony gier.*

Nie jestem chory

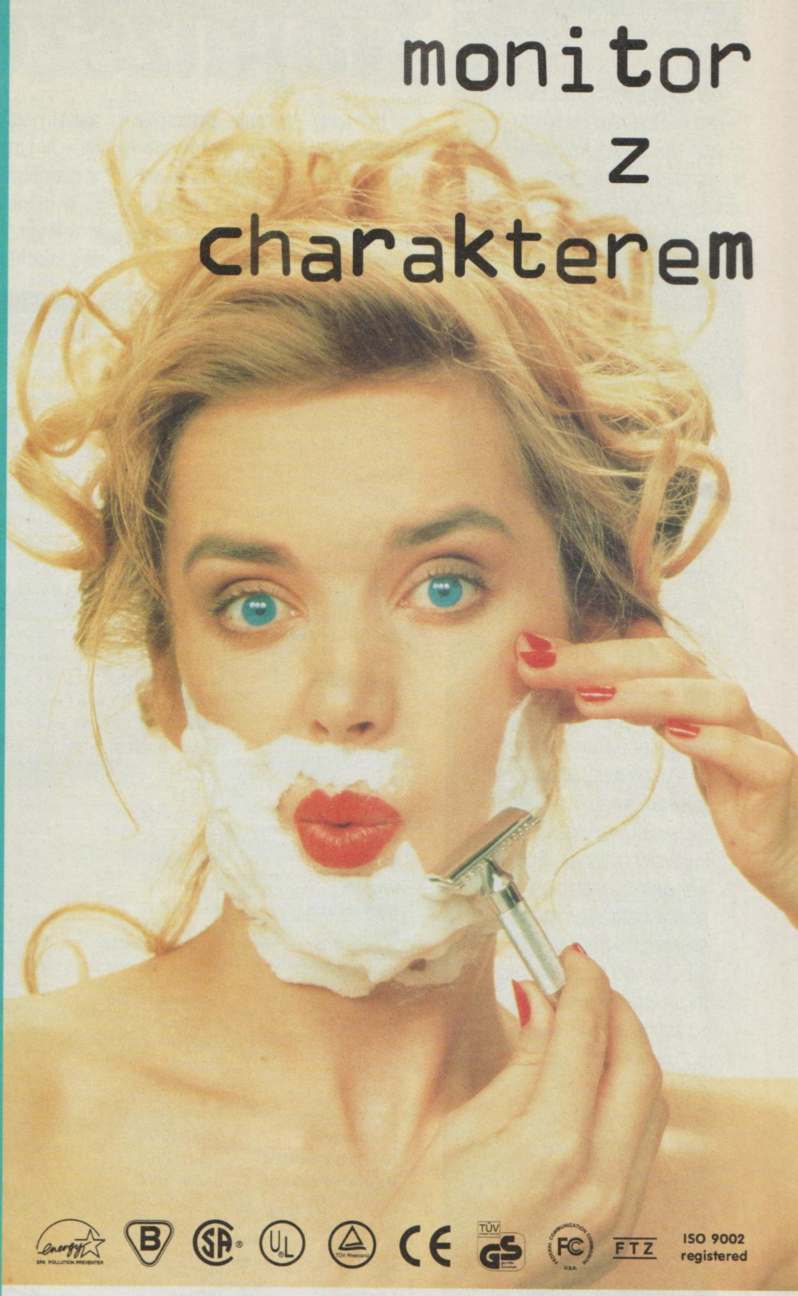
Ostatnio trochę przesadziliście w tym opisie gier FPP. Nie wiem, czemu macie je za „okropne" i „ohydne". Jestem przeciw takim obelgom wobec mojego ukochanego gatunku gier. Chory psychicznie nie jestem (moi koledzy też nie), mimo że w takie właśnie gry gram. Bardzo martwi to, że Quake II jest na PIĄTYM miejstcu, chlip, chlip :-(a Quake I na... OSTATNIM !!!. Ech, co to się porobiło...

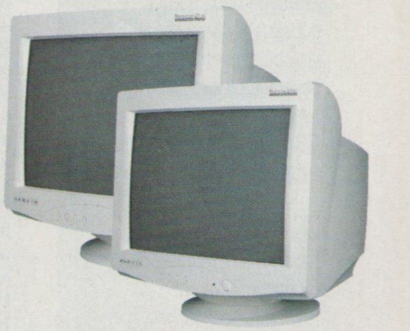
Tomeq

Jak diabli

Ucieszyłem się jak diabli, ale nie dlatego, że recenzje były takie dobre, tylko dlatego, że wreszcie postanowiliście je napisać!!! Może innym się to nie spodoba, typ gier jest jednym z popularniejszych – z samego szacunku wypadało coś wyskrobać o nich. Nie wciskajcie kitu, że gry tego typu wypaczają psychikę. Gry te to gry, jak każde inne – po prostu zabawa.

Huntor

Najniższe ceny w kraju

Ile teraz kosztuje drukarka atramentowa? Gdzie można niedrogo kupić więcej pamięci do naszego komputera? Na te i podobne pytania uzyskamy łatwo konkretne odpowiedzi, ponieważ przestudiowaliśmy ogłoszenia we wszystkich dużych gazetach w Polsce oraz w czasopismach fachowych.

Wybrane zostały najlepsze oferty w kraju. Nawet jeżeli okaże się, że z jakichś powodów dana oferta jest nieaktualna, przynajmniej wiadomo, jakie są relacje cenowe. Daje to podstawę do negocjacji z innym dostawcą sprzętu oraz wyposażenia komputerowego, np. w miejscu zamieszkania.

Dystrybutorów prosimy o ciekawe oferty (do 10 pozycji). Proszę je przesyłać nam faksem pod numer: (022) 6084077 (więcej informacji www.komputerswiat.pl).

Co to właściwie jest...

01 typ procesora
W kompletnych zestawach komputerowych w kolumnie typ zawsze najpierw podajemy typ procesora. Ten „mózg" komputera określa miarodajnie jego prędkość obliczeniową. Po nazwie modelu (np. AMD K6) podana jest prędkość taktowania zegara w megahercach (np. 350 MHz). Im wyższa liczba, tym szybciej. Tutaj sprzedawca powiedziałby, że oferuje komputer „350".

02 pamięć RAM
Jest to robocza pamięć komputera. Gdy jest jej mało, komputer zmuszony jest zapisywać dane, które się w niej nie mieszczą, na dysku twardym. Spowalnia to znacznie pracę na komputerze. Przy dzisiejszych warunkach 32 MB pamięci to absolutne minimum, ale lepiej od razu kupmy 64 MB.

03 dysk twardy
Dysk twardy jest trwałą pamięcią komputera. Oznacza to, że wszystkie dane i programy zostają na nim zachowane również po wyłączeniu peceta. Pojemność dysków twardych podaje się w gigabajtach. Aktualnie kupując zestaw komputerowy, powinniśmy zdecydować się na dysk powyżej 2,5 GB, inaczej szybko może zabraknąć na nim miejsca.

04 laptop, notebook
Komputer o wymiarach (w pozycji złożonej) porównywalnych ze średniej wielkości książką lub zeszytem szkolnym. Komputer otwiera się jak książkę, przy czym jedną „okładką" jest wyświetlacz, a drugą – klawiatura z dodatkowymi urządzeniami. Notebook korzysta z tych samych programów co domowe komputery.

01 Procesor — 02 Pamięć RAM — 03 Dysk twardy

Producent	Typ	Cena z VAT (zł)	Dystrybutor	Miasto	Telefon
Komputery – całe zestawy					
Format	AMD K6-2 350 MHz, 32 MB, 4,3 GB, k.dźw. 16 bit, CD 32x, MS Windows 98 PL	**2500**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Baza	AMD K6-2 300 MHz, 32 MB, 3,2 GB, k.dźw. 16 bit, CD 40x, MS Windows 98 PL	**2662**	Baza	Warszawa	(022) 6519032
Datex	Intel Celeron 366A, 64 MB, 4,3 GB, CD 40x, MS Windows 98 PL	**2817**	Datex	Łódź	(042) 6564948
NTT	Intel Pentium-II 350 MHz, 32 MB, 4,3 GB, CD 32x, k.dźw. 16 bit, MS Windows 98 PL	**3659**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
Vobis	Intel Pentium-II 450 MHz, 32 MB, 4,0 GB, k.dźw. 64 PCI Wave, CD 32x, MS Windows 98 PL	**4200**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Optimus	Intel Pentium-II 350 MHz, 64 MB, 6,4 GB, k.dźw. SB 64 PCI, CD 40x, MS Windows 98 PL	**4635**	Optimus	Nowy Sącz	(018) 4440500
FF Computers	Intel Pentium-III 450 MHz, 64 MB, 6,4 GB, CD 32x, k.dźw. 16 bit, MS Windows 98 PL	**5755**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Netseller	Intel Pentium-III 500 MHz, 64 MB, 6,4 GB, CD 32x, k.dźw. 16 bit, MS Windows 98 PL	**6750**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
04 Laptopy (notebooki)					
California Access	CA 4500, 12,1" TFT, Intel Pentium-200 MHz MMX, 32 MB, 2,1 GB, CD 24x	**5367**	Karen	Warszawa	(022) 8739999
IBM	ThinkPad 390, 12,1" TFT, Intel Pentium-233 MHz MMX, 32 MB, 3,2 GB, CD 24x	**7307**	Optimus	Nowy Sącz	(018) 4440500
Highscreen	XA Advanced 266M, 12,1" TFT, Intel Pentium-266 MHz MMX, 32 MB, 4,0 GB, CD 24x	**7790**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Aristo	FT8600, 12,1" TFT, Intel Celeron 400 MHz, 32 MB, 3,2 GB, CD-ROM 24x	**7893**	Comes	Wrocław	(071) 3735486
Compaq	Armada 1700, 12,1" TFT, Intel Pentium-II 266 MHz, 32 MB, 4,0 GB, CD 24x	**9271**	Karen	Warszawa	(022) 8739999
Toshiba	Satellite 4030 CDT, 13,3" TFT, Intel Celeron 300 MHz, 64 MB, 4,3 GB, CD 24x	**9748**	Techmex	Bielsko-Biała	(033) 8130000
Monitory					
Philips	104B 14"	**601**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Highscreen	MS 1590 15"	**699**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Optiview	15 LX 15"	**885**	Optimus	Nowy Sącz	(018) 4440500
Belinea	10 50 80 15"	**975**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Daytek	DT1731D 17"	**999**	Ultramedia	Warszawa	(022) 6546122
Highscreen	MS 1779P 17"	**1090**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Sony	CPD-100 EST 15"	**1187**	Tornado	Warszawa	(022) 8512401
NEC	A700 17"	**1699**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Belinea	10 70 35 17"	**1829**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
ADI	Microscan 17GT 17"	**2148**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Philips	Brillance 201P 21"	**5739**	Cadena	Swarzędz	(061) 8173022
Drukarki atramentowe					
Canon	BJC-250	**414**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Lexmark	ColorJet 1100	**439**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Epson	Stylus Color 440	**670**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Lexmark	ColorJet 5700	**899**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Hewlett-Packard	DeskJet 710C	**909**	Datex	Łódź	(042) 6564948
Hewlett-Packard	DeskJet 895C	**1525**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Drukarki laserowe					
Panasonic	KXP-6500	**1194**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Brother	HL-820	**1207**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
OKI	Page 8W	**1316**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Lexmark	Optra E+	**1499**	Optimus	Nowy Sącz	(018) 4440500
Hewlett-Packard	LaserJet 1100	**1722**	Datex	Łódź	(042) 6564948
Hewlett-Packard	LaserJet 1100A	**2349**	Format	Warszawa	(022) 6254009
05 Skanery					
Mustek	ScanMagic 4800P	**219**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
Plustek	OpticPro 6000P	**280**	Multimedia Vision	Warszawa	(022) 8435481
Genius	Vivid Pro2	**366**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
Boeder	ArtiScan 600	**399**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Hewlett-Packard	ScanJet 3200C	**452**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Agfa	SnapScan 310EPP	**521**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Napędy CD-ROM					
BTC	36x	**180**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
Creative Labs	40x	**200**	Trio Computers	Lublin	(081) 5324643
Acer	36x	**202**	Datex	Łódź	(042) 6564948
LG	40x	**219**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
Toshiba	36x	**226**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Teac	32x	**226**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Philips	40x	**269**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Napędy DVD					
Samsung	SDR-430	**532**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Pioneer	DVD-103S	**694**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Creative Labs	Encore 5/32x z dekoderem	**1100**	Datex	Łódź	(042) 6564948
06 Nagrywarki CD					
Acer	CDR 2/6x Atapi	**995**	Datex	Łódź	(042) 6564948
Samsung	CDRW 2/6x Atapi	**1148**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Philips	CDRW PCA-362RW 2/6x Atapi	**1302**	Cadena	Swarzędz	(061) 8173022
Yamaha	CRW 4416E 4/16x Atapi	**1594**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
07 Modemy					
Pentagram	Hex 56k wew.	**160**	Multimedia Vision	Warszawa	(022) 8435481
Lucent	V.90 56k PCI wew.	**169**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599

Producent	Typ	Cena z VAT (zł)	Dystrybutor	Miasto	Telefon
BTC	56k wew.	**195**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
Request	56k wew.	**199**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Zoom	56k V.90 zewn.	**354**	Scientific	Warszawa	(022) 6448558
3Com	Faxmodem V.90 56k zewn.	**512**	Scientific	Warszawa	(022) 6448558
Karty grafiki					
Elsa	Winner 1000 4 MB AGP	**120**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Jaton	Video 740 Intel 8 MB AGP	**207**	Tornado	Warszawa	(022) 8512401
ATI	Xpert 98 8 MB AGP	**224**	Optimus	Nowy Sącz	(018) 4440500
STB	Velocity 8 MB AGP	**283**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Matrox	Millennium G200 8 MB AGP	**487**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Diamond	Viper 550 16 MB AGP	**538**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Elsa	Erazor II 16 MB AGP	**660**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Asus	V3400 TNT 16 MB AGP	**729**	Vobis	Lubieszyn	(091) 3118466
Akceleratory					
Creative Labs	Blaster Voodoo II 3Dfx 12 MB	**573**	Format	Warszawa	(022) 6254009
STB	VooDoo III 2000 16 MB AGP	**661**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
STB	VooDoo III 3000 16 MB AGP TV Out	**851**	Tornado	Warszawa	(022) 8512401
Karty dźwiękowe					
Shuttle	Crystal 4236 ISA	**43**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Yamaha	724 PCI	**79**	Baza	Warszawa	(022) 6519032
Diamond	Sonic Impact S90 PCI	**129**	Cadena	Swarzędz	(061) 8173022
Creative Labs	Sound Blaster AWE 64 Ensoniq PCI	**140**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Creative Labs	Sound Blaster 128 PCI	**160**	Trio Computers	Lublin	(081) 5324643
Creative Labs	Sound Blaster Live Value PCI	**287**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Diamond	Monster Sound MX-300 PCI	**359**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
Procesory					
AMD	K6-2 350 MHz	**319**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
Intel	Celeron-366A MHz	**419**	Format	Warszawa	(022) 6254009
AMD	K6-2 400 MHz	**460**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Intel	Pentium-II 350 MHz	**820**	Trio Computers	Lublin	(081) 5324643
AMD	K6-3 400 MHz	**970**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
AMD	K6-3 450 MHz	**1170**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Intel	Pentium-II 400 MHz	**1175**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Intel	Pentium-II 450 MHz	**1399**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
Intel	Pentium-III 450 MHz	**1573**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Intel	Pentium-III 500 MHz	**2599**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Dyski twarde					
Western Digital	3,2 GB UDMA	**534**	Ultramedia	Warszawa	(022) 6546122
Seagate	4,3 GB UDMA	**560**	Datex	Łódź	(042) 6564948
Western Digital	6,4 GB UDMA	**590**	Trio Computers	Lublin	(081) 5324643
Samsung	6,4 GB UDMA	**687**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Quantum	8,4 GB UDMA	**729**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Samsung	8,4 GB UDMA	**742**	Cadena	Swarzędz	(061) 8173022
Pamięci					
–	DIMM 32 MB/100	**130**	Format	Warszawa	(022) 6254009
–	SIMM 16 MB EDO	**133**	Format	Warszawa	(022) 6254009
–	DIMM 64 MB/100	**235**	Komputronik	Poznań	(061) 8671492
–	DIMM 128 MB/100	**609**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Płyty główne					
Shuttle	P2 LX DOT-637 ATX	**230**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Biostar	8500 VX ATX	**252**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Atrend	VIA ATC-5220 ATX	**330**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Soltek	SL-54U5 AT	**340**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Epox	MVP3 ATX	**442**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Lucky Star	P2 BX2 ATX 100 MHz	**475**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Asus	P2B BX ATX 100 MHz	**668**	Ultramedia	Warszawa	(022) 6546122
Myszy					
Qtronix	Lynx 96 Net	**24**	FF Computers	Bielsko-Biała	(033) 8185599
Dexxa	Mouse	**30**	Oskar	Warszawa	(022) 8104238
Genius	Netscroll	**35**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
A4-Tech	WWW 5	**37**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Logitech	Pilot serial	**107**	Tornado	Warszawa	(022) 8512401
Głośniki komputerowe					
Sundio	120 W	**72**	Mega World	Warszawa	(022) 6384464
Encore	P-301 80 W	**77**	Format	Warszawa	(022) 6254009
Sound Link	SV-815 90 W	**132**	Ultramedia	Warszawa	(022) 6546122
Samsung	SMS-8320 100 W	**161**	Reset	Lublin	(081) 5320425
Genius	SP-718 200 W	**180**	NTT	Warszawa	(022) 6105161
Tunery telewizyjne i radiowe					
Vivatec	Karta radiowa	**76**	Ultramedia	Warszawa	(022) 6546122
Leadtek	WinView 601 TV/FM z teletekstem	**473**	Net Seller	Warszawa	(022) 8282319
Oprogramowanie					
Symantec	Norton AntiVirus 5.0	**385**	Softpoint	Warszawa	(022) 6358003
YDP	Euro Plus+ Reward 7xCD	**399**	TTS Company	Warszawa	(022) 8433855
Microsoft	Windows 98 PL Uaktualnienie	**476**	TTS Company	Warszawa	(022) 8433855
Microsoft	Windows 98 PL	**841**	APN Promise	Warszawa	(022) 6549064
Microsoft	Office 97 Small Business Edition	**1525**	APN Promise	Warszawa	(022) 6549064

UWAGA: Komputer ŚWIAT nie jest w stanie weryfikować publikowanych w prasie ofert, które są podstawą tego zestawienia. To, że podajemy ofertę, nie oznacza, że rekomendujemy zakup. Korzystne ceny są często proponowane przez dystrybutorów, którzy oferują słabe wsparcie serwisowe dla swoich klientów. Cena wyższa od najniższej o 15 proc. jest korzystna, jeżeli towarzyszy jej dobry serwis sprzętu i oprogramowania. Ze względów bezpieczeństwa doradzamy nigdy nie płacić z góry oraz wybierać te oferty, w których sprzedawca zapewnia bezproblemowy zwrot gotówki za wadliwy towar.

Co to właściwie jest...

05 skaner
Skaner pozwala komputerowi zapisać obraz – grafikę lub fotografię – w sposób dla niego zrozumiały (czyli zapisuje je w postaci plików graficznych na dysku twardym). Zazwyczaj do skanera dołączane jest specjalne oprogramowanie rozpoznające tekst. Dzięki niemu możemy wczytać np. maszynopis i bez czasochłonnego przepisywania przejść od razu do edycji dokumentu.

06 nagrywarka CD-ROM
Ang. CD-ROM recorder – umożliwia samodzielne nagrywanie płyt CD. Za jej pomocą możemy np. przygotować kopię zawartości naszego dysku twardego. Innym wykorzystaniem jest nagranie własnego kompaktu audio – takiego, który będziemy mogli odsłuchać w każdej domowej wieży stereo.

07 modem
Za pomocą modemu przesyłamy i odbieramy dane komputerowe (oraz faksy) linią telefoniczną. Jeżeli chcemy połączyć się z internetem, to zakup tego urządzenia jest konieczny. Produkowane są dwa typu modemów: wewnętrzne (mają postać karty, którą wkładamy do komputera) oraz zewnętrzne. Te ostatnie są droższe, ale o wiele łatwiej je zainstalować. Modemy różnią się poza tym szybkością przesyłania danych. Najszybsze dzisiaj pracują z prędkością 56 000 08 bps.

08 bps
Szybkość przesyłania danych przez modemy podaje się w bitach na sekundę (ang: bits per second – bps). Duża szybkość skraca czas połączeń telefonicznych, zmniejszając ich koszt. Wyższa cena zakupu może się więc prędko zwrócić.

Zanim zaczniesz przeglądać witryny w kiosku – przeczytaj. W naszej rubryce co dwa tygodnie prezentujemy okładki i tematy popularnej prasy komputerowej, technicznej i zbliżonej

Fot. PAWEŁ GROMADA

nr 6/99 w kioskach od 28.05

Temat tytułowy
Krzyżackie miecze: kolumny firm Canton i Heco

Testy
12 kolumn podłogowych w cenie 1500 do 2000 zł
Importowane meble audio – stojaki

Inne
High End: kolumny Vienna Acoustics Mahler, zestaw firmy Restek

Cena 7,50 zł

nr 6/99 w kioskach od 31.05

Temat tytułowy
Megarelacja z targów E3 z Los Angeles

Tematy
Street Fighter Alpha 3, California Speed, Warzone 2100, Super Smash Bros, Omega Boost, GTA: London

Inne
Słownik gwary technicznej

Cena 4,90 zł

nr 6/99 w kioskach od 31.05

Temat tytułowy
Urodziny CD Action – fotoreportaż

Tematy
Corsairs, Darkstone, GTA London 1969, Jagged Alliance 2

Inne
Pełna wersja gry Stonekeep na CD
Dema gier: m .in. Corsairs

Cena 14,99 zł (2 CD-ROM-y)

nr 6/99 w kioskach od 1.06

Temat tytułowy
Wakacje z telefonem – poradnik roamingowy

Testy
Ericsson S868
Nokia 650 NMT
Siemens C25

Inne
Numer osobisty w IDEI
Szybsze przesyłanie danych w GSM

Cena 3,90 zł

nr 6/99 w kioskach od 1.06

Temat tytułowy
Corsairs –przygoda na morzach

Tematy
Shadowman, StarSiege Universe, Machines: Wired for War, Requiem: Avenging Angel, Commandos, Quake III: Arena

Inne
Plakat Diablo II, trzy konkursy, Na CD pełna wersja gry Mr. Tomato

Cena 10,99 zł (1 CD-ROM)

nr 6/99 w kioskach od 12.06

Temat tytułowy
Karty graficzne i akceleratory 3D

Tematy
Słowniki języka angielskiego
Programy do projektowania domu i ogrodu
Cyfrowe kamery wideo

Inne
Co nowego w Windows 2000
Siedem pełnych programów na CD

Cena 11,00 zł (2 CD-ROM-y)

Wideo na kasetach i płytach DVD

Przypadkowa dziewczyna

Piękna dziewczyna pewnego dnia w ostatniej chwili wsiada do pociągu. Jak jednak potoczyłyby się jej losy, gdyby pociąg jej uciekł? Lekka rozrywka. Pomysł jak z Przypadku Kieślowskiego. **wyk.** Gwyneth Paltrow, Jeanne Tripplehorn, **reż.** Peter Howitt

komedia obyczaj. | **Dolby Stereo** | **PAL**

Od wesela do wesela

Zabawna historia miłosna młodego muzyka i kelnerki osadzona w realiach lat osiemdziesiątych, ukazanych w krzywym zwierciadle. Smaku dodaje muzyka z tamtych lat
wyk. Drew Barrymore, Adam Sandler
reż. Frank Coraci

komedia | **Dolby Stereo** | **PAL**

Bracia Newton

Oparta na autentycznych wydarzeniach historia czterech braci przemierzających Amerykę i napadających na banki. Trochę z westernu, nieco z Bonnie i Clyde.
wyk. Ethan Hawke, Vincent D'Onofrio **reż.** Rob Bowman

kryminał | **Dolby Stereo** | **PAL**

Kochaj i rób co chcesz

Perypetie młodego muzyka, który zamiast do konserwatorium trafia do zespołu disco polo. Na krążku dodatkowo dwa teledyski.
wyk. Rafał Olbrychski, Monika Kwiatkowska, Agata Buzek
reż. Robert Gliński

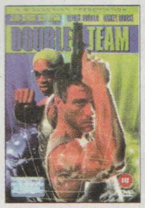
obyczajowy
brak napisów Dolby Surround, 3:1
4:3 PAL

Zabójczy układ

Akcja tak dynamiczna, że aż miejscami męcząca. W produkcji maczał palce sam mistrz tego gatunku John Woo. Co robi tutaj zdobywczyni Oskara Mira Sorvino?
wyk. Mira Sorvino, Chow Yun-Fat, Jurgen Prochnow
reż. Antoine Fuqua

sensacyjny
polskie napisy Dolby Digital, Surround, 5:1
16:9 PAL

Ryzykanci

Van Damme w typowej roli; tym razem za partnera ma gwiazdę NBA, Dennisa Rodmana. Razem stawiają czoło terroryście granemu przez Mickeya Rourke.
wyk. Jean-Claude Van Damme, Mickey Rourke
reż. Tsui Hark

sensacyjny
polskie napisy Dolby Digital, Surround, 5:1
16:9 PAL

Fot. PAWEŁ GROMADA

Odmładzanie baterii

Używany laptop może być atrakcyjnym nabytkiem. Nawet gdy ma już mocno zużyty akumulator

W naszym kraju istnieje spory rynek używanych komputerów przenośnych – laptopów i notebooków. Wiele osób decydując się na zakup takiego sprzętu z drugiej ręki, kieruje się niską ceną. Nic dziwnego. Za całkiem przyzwoitą konfigurację z procesorem Pentium 133 do 166, 16 do 32 MB pamięci operacyjnej RAM, twardym dyskiem o pojemności od 1,4 do 2,1 GB, dwumegabajtową grafiką i ekranem o przekątnej 11 cali oraz napędem CD i stacją dysków zapłacimy około 2500 zł.

Jeżeli ktoś potrzebuje silniejszego peceta, to w cenie od 3500 do 4000 zł można dostać laptopa z Pentium 233 MMX, czterogigabajtowym dyskiem i ekranem o przekątnej 13-14 cali. Taki sprzęt poradzi sobie z większością nowych programów, a przy tym nie zestarzeje się nad miarę przez najbliższy rok.

Uwaga: Za tę samą sumę kupimy nowego stacjonarnego peceta – biurkowca, w dodatku z dwukrotnie szybszym procesorem i podwójną ilością pamięci. Co najwyżej dopłacimy za monitor.

Używane notebooki nie są wolne od wad. Nieraz brak im wszystkich papierów, instrukcji czy oryginalnej gwarancji. Większość sprzedawców second handów udziela oczywiście własnych gwarancji, ale najwyżej na pół roku, a zwykle – na miesiąc. Oczywiście w ciągu trzech dni możemy zawsze zakupiony sprzęt zwrócić.

W przenośnych komputerach elementem, który zużywa się najszybciej, jest przeważnie akumulator. Dzieje się tak, gdyż z jednej strony żywotność ogniw jest ograniczona, z drugiej zaś strony większość użytkowników nie wie, jak właściwie i skutecznie używać baterii. Stąd zwykle w używanym laptopie najpierw pada właśnie element zasilający. I tu kłopot. Takie akumulatory potrafią słono kosztować.

Tak wygląda akumulator do laptopa

Jest na to rada. Są firmy, które przywrócą życie zużytej baterii. Nie kupujmy więc nowej, zanim nie sprawdzimy dokładnie cen i nie dowiemy się, czy starego akumulatora nie można reanimować.

Na czym polega regeneracja akumulatorów?

Akumulator do notebooka wygląda zwykle jak nieduże plastikowe (rzadziej metalowe) pudełko z kilkoma złączami kontaktowymi. Taka bateria to zespół kilku lub kilkunastu ogniw, połączonych ze sobą, zafoliowanych i zgrzanych razem. – Trzeba rozebrać obudowę, rozłączyć i wypruć ogniwa. Potem w ich miejsce wstawia się nowe, łączy odpowiednio i zgrzewa – mówi Piotr Multan z warszawskiej firmy MHSI zajmującej się naprawą akumulatorów. Często obok ogniw w module akumulatora znajduje się też płytka z elektroniką. – Pozostawiamy ją nienaruszoną, nie wymieniamy na żadną inną. Jeżeli jest nie uszkodzona, akumulator nadaje się do regeneracji – tłumaczy Multan.

Elementy znajdujące się w akumulatorach to specjalne ogniwa przemysłowe. Nie są one dostępne w szerokiej sprzedaży, przeważnie tylko w wąskim obrocie specjalistycznym. – Regenerowany akumulator często działa lepiej niż oryginalny! – uważa Piotr Multan.

Dlaczego tak się dzieje? – Produkowane dziś ogniwa mają z reguły większą pojemność oraz lepszą sprawność niż te sprzed kilku lat – wyjaśnia Multan. Z regeneracją nowoczesnych akumulatorów litowo-jonowych (w skrócie Li-Ion) bywają problemy. Ogniwa Li-Ion są prawie nieosiągalne na naszym rynku. Co innego ze starszymi typami, zwykle o mniejszej pojemności i krótszym czasie działania, niklowo-kadmowymi (Ni-Cd) czy wodorkowymi (Ni-MH). Te zwykle dają się kurować bez problemów.

Jak kształtują się ceny regenerowanych akumulatorów? – Nie ma stałego cennika, zależy to od rodzaju baterii. Cena regeneracji może wynieść od 200 nawet do 1000 zł. – mówi Multan i wyjaśnia: – Nie umiem powiedzieć, ile wyniesie koszt regeneracji i czy się opłaca, dopóki nie zobaczę samej baterii. ■

Przykładowe ceny oryginalnych baterii

Aristo	
Bateria Ni-MH do FT-8x00, FT-9000	459
Bateria Li-Ion FT-8x00/9000/9100/9300T	771
Bateria Li-Ion FT-9400/9500/Pico	883
Toshiba	
PA2420UXR Ni-MH 2400 mAh T1900/1950/47xx	178
PA2429UR Ni-MH 2600 mAh T1910/24xx/48xx/49xx	159
PA2437UY Ni-MH 2600 mAh T21xx/S100	131
PA2439UR Ni-MH S110/200	122
PA2441UR Li-Ion Portege 300	243
PA2442UR Li-Ion Portege 300 High Capacity	345
PA2445UR bateria główna Tecra 750	355
PA2446UR druga bateria Tecra 750	457
PA2448UR Li-Ion Tecra 520/530	355
PA2451UR 2. Li-Ion S220/SP440/460/T520/530	457
PA2452UR Libretto 70	178
PA2502UR Libretto 100	178
PA2503UR Libretto 100 High capacity	299
PA2485URX Li-Ion Tecra 740	345
PA2487UR Li-Ion 3600 mAh Satellite Pro 4xx	205
PA2489UR Li-Ion 3750 mAh Portege 610/620	327
PA2490UR Li-Ion Tecra 500/510	224
PA2492UR Li-Ion Portege 650/660	345
PA2494UR Li-Ion Portege 660 (2. bateria + adaptor)	383
PA2496UR T510	150
PA2497UR Li-Ion Libretto	168
PA2498UR Li-Ion Libretto	261
Pablo	
Dodatkowa bateria Li-Ion 3900 mAh	927
Dodatkowa bateria Ni-MH	634
Acer	
Battery Pack Ni-MH (Extensa 36X)	487
Battery Pack Ni-MH (Extensa 50X)	487
Battery Pack Li-Ion (Extensa 71X)	731
Battery Pack Li-Ion (Extensa 31X)	731
California Access	
Battery Pack Ni-MH (CA 6200)	487
Battery Pack Li-Ion (CA 6200)	853
Battery Pack Li-Ion (CA 7200)	853
Battery Pack Li-Ion (CA 8700)	1097
Battery Pack Li-Ion Smart (CA 2300)	1097
Compaq	
Battery Li-Ion (Armada 1500)	609
Battery Li-Ion (Armada 1700)	731
Battery Li-Ion Ext. (Armada 3500)	975
Battery Li-Ion Ext. (Armada 6500)	731
Battery Li-Ion Ext. (Armada 7800)	1097
Fujitsu	
Primary Battery Li-Ion (LB C325)	853
Primary battery Li-Ion (E series)	853
Primary Battery Li-Ion (LB 531 & LB556)	1036
Primary Battery Li-Ion (LB 900 series)	1036
Second Battery Li-Ion (LB 656)	1219
Second Battery Li-Ion (LB 675)	1341
Second Battery Li-Ion (LB 690)	1341
Second Battery Li-Ion (LB 270,LB7XX)	1036
Second Battery Li-Ion (LB 9XX)	365
Second Battery Li-Ion (B110)	731
Second Battery Li-Ion (L440)	1219

Komputerowe niedyskrecje

1. Mój pierwszy raz. Z komputerami zetknęłam się kilka lat temu, kiedy zainstalowano je w Telewizji Polskiej.

2. Czy umiem się posługiwać komputerem? Posługuję się komputerami, ale nie znam się na nich. Nie chodziłam na żadne kursy i trochę żałuję. Na szczęście posłałam syna do klasy informatycznej. Maciek świetnie się zna, nawet sam programuje.

3. Do czego używam komputera? Syn włącza mi komputer, ja coś piszę, a potem on drukuje.

Katarzyna Dowbor dziennikarka telewizyjna

Fot. MAREK NELKEN

4. Do chciałabym go używać? Marzę o takim komputerze, który będzie rozumiał, co do niego mówię, i robił to, co powiem – na przykład: Chcę wydrukować, zamiast wciskać te kombinacje klawiszy.

5. Przygoda z komputerem. Niefortunna przygoda zdarzyła się mi, kiedy zabrakło prądu, a ja akurat coś pisałam i komputer się wyłączył. Oczywiście cały tekst przepadł, ja zapomniałam hasła, a Maćka nie było i nie miał mi kto pomóc.

Dowcipy z internetu

Ilu potrzeba programistów do wkręcenia żarówki? Ani jednego, to problem sprzętowy. W takim razie, ilu trzeba prawdziwych mężczyzn? Ani jednego. Prawdziwy mężczyzna nie boi się ciemności.

* * *

Na lekcji matematyki... Pani Nauczycielka: – Dzieci, dzisiaj będziemy mieli nowoczesną lekcję z komputerami. Jasiu, jaki będzie wynik, gdy od pięciu komputerów odejmiesz trzy?

* * *

Błąd Windows nr 079: Mysz nie zainstalowana – naciśnij lewy klawisz, żeby kontynuować.

Drodzy Czytelnicy, czekamy na Wasze dowcipy o komputerach, chętnie je w tym miejscu wydrukujemy

Rys. PIOTR RAJCZYK

Sprawdź...

Lista terminów technicznych użytych w tym numerze Komputer ŚWIATA

Termin techniczny — Strona, na której znajdziemy poszukiwany termin

Bank danych	54	12

Numer, pod którym poszukiwany termin jest objaśniony w rubryce Co to właściwie jest...

Termin techniczny	Strona	Nr hasła	Termin techniczny	Strona	Nr hasła
adres poczty elektronicznej	52	05	napęd CD-ROM	58	05
AGP	72	07	napęd CD-ROM	72	05
aparat kompaktowy	68	01	napęd DVD	09	03
aplikacja	22	04	napęd	23	07
archiwum	34	18	notebook	44	03
automatyczne uruchamianie	58	02	odsyłacz	32	12
bajt	30	06	odsyłacz	50	11
baza danych	52	02	ogniskowa	69	09
bps	77	08	OLE	55	16
charakterystyka przenoszenia	14	10	online, offline	31	08
czas naświetlania	69	08	oprogramowanie, programy	38	02
czułość filmu	68	05	pamięć operacyjna, RAM	72	03
doinstalowanie	54	12	pamięć RAM	76	02
dokument	38	03	parametry ekspozycji	68	04
dysk twardy	23	08	pasek narzędzi	40	13
dysk twardy	40	12	pasek narzędzi	55	19
dźwięk przestrzenny	09	05	pasek zadań	45	13
edytor tekstu	32	17	pingowanie	34	21
Eksplorator Windows	40	16	plik tekstowy	23	10
e-mail	31	11	plik	38	05
e-mail	46	05	plug-in	50	13
folder	38	04	płyta CD-R	09	04
folder, katalog	23	09	płyta CD-ROM	09	02
format	54	09	płyta DVD	09	01
gamepad	58	01	płyta główna	72	01
gigabajt, GB	55	17	procesor	72	02
głębia ostrości	69	12	program wykonywalny	54	10
HTML	50	15	programowy dekoder MPEG-2	14	08
ikona	22	05	programy	22	01
ikona	39	08	promieniowanie podczerwone	68	03
ikona	45	11	przeglądarki stron WWW	46	06
instalacja	34	22	przycisk	22	02
instalator	55	14	przysłona	68	07
interfejs	55	21	pulpit	39	09
internet	30	03	Rejestr Windows	45	07
jasność obiektywu	69	10	rekord	52	04
Java	48	10	relacja	55	15
kalibracja	58	07	rozdzielczość	48	07
karta dekodująca MPEG-2	10	07	rozpakowanie	34	19
karta dźwiękowa, karta muzyczna	58	06	rozszerzenie pliku	23	12
karta	72	06	schowek	32	15
kilobajt, kB	46	03	serwer internetowy	34	20
klucz Rejestru	45	12	sieć komputerowa	40	15
korekcja błędów	14	09	skaner	77	05
krążek CD-ROM	58	04	skrót	22	06
kreator, wizard	54	11	slajdy	69	13
kulka sterująca, trackball	44	05	son	14	11
kursor	22	03	standard kodowania polskich znaków	50	16
kursor	44	06	sterownik	14	12
laptop, notebook	76	04	strona główna	46	02
lustrzanka	68	02	strona WWW	30	02
makro	69	11	system operacyjny	40	14
maska	55	20	ściąganie	30	01
MB (megabajt)	31	09	światło zastane	68	06
menu kontekstowe	39	11	tabela	54	08
menu kontekstowe	55	18	telnet	23	14
menu	32	13	touchpad	44	04
menu	44	01	transfer danych	30	05
modem	30	04	typ procesora	76	01
MPEG-2	10	06	witryna internetowa	46	01
nagrywarka CD-ROM	77	06	wyszukiwarka	50	12
napęd CD-ROM	23	13	ZIP	34	23

W następnym numerze:

Od 30.06.1999 r. w kioskach

Test sprzętu — Akcesoria

Pożyteczne drobiazgi

W sklepach komputerowych znajdziemy mrowie gadżetów, które kuszą stosunkowo niską ceną. Czy naprawdę są przydatne? Komputer ŚWIAT radzi, co kupić do czyszczenia komputera, a co do urządzenia stanowiska pracy i ochrony sprzętu przed kradzieżą

Test programów — Projektowanie wnętrz

Komputer dobierze meble

Urządzanie mieszkania to jedno z najprzyjemniejszych zajęć. Zanim jednak kupimy meble, zasłony i pomalujemy ściany, warto sprawdzić w komputerze, jaki będzie końcowy efekt tych starań. Komputer ŚWIAT przetestował programy do projektowania wnętrz

Online — SETI@home

Poszukiwanie kosmitów

Każdy internauta może wziąć udział w wielkim międzynarodowym projekcie astronomicznym. Dzięki programowi SETI@home, który działa jako wygaszacz ekranu, przetwarzamy dane z radioteleskopu, pomagając szukać pozaziemskich inteligencji

Gry — Szachy

Królewska gra

Podobno najtrudniejsze w szachach jest znalezienie partnera, który reprezentuje odpowiedni poziom. Takiego kłopotu nie mają szachiści, którzy na swego przeciwnika wybrali komputer z odpowiednim programem. No właśnie – którym? Sprawdź w naszym teście

Telekomunikacja — Test kamer online

Pokaż się w sieci

Jak? To bardzo proste. Wystarczy zainstalować w swoim komputerze małą, tanią kamerę. Nie zrealizujemy za jej pomocą filmu wideo, ale możemy na przykład uczestniczyć w internetowych telekonferencjach. Test Komputer ŚWIATA podpowie, którą kamerę wybrać

Nasze tematy mogą ulec pewnym zmianom pod presją aktualnych wydarzeń

Nasz zespół

Komputer ŚWIAT

Wiesław Małecki, Mariusz Ziomecki — **szefowie zespołu redakcyjnego**; Andrzej Dziurdzikowski — **sekretarz redakcji**; Agnieszka Al-Jawahiri — **z-ca sekretarza redakcji**

Łukasz Czekajewski — **szef software**; Wiesław Buszman — **szef hardware**; Piotr Kwiatkowski — **redaktor hardware**; Jacek Trojański — **szef telekomunikacji**

Tomasz Kozłowski — **redaktor hardware**; Piotr Ceregra — **redaktor software**; Tomasz Przyjemski — **redaktor software**; Bartłomiej Dramczyk — **redaktor online**

Piotr Durski — **reporter**; Marcin Mazur — **logistyka**; Bogusław Mazur — **szef studia DTP**; Igor Majorkiewicz — **redaktor graficzny**

Katarzyna Ochelska — **redaktor graficzny**; Marcin Góral — **redaktor techniczny**; Magdalena Stopka — **fotoedytor**; Katarzyna Tez — **sekretariat**

Współpracownicy: Ziemowit Buchalski, Paweł Gromada (fotograf), Przemysław Kańtoch, Grzegorz Kordas (gry), Marcin Krupski, Maria Lipszyc (korekta), Marcin Lis, Agnieszka Marchlewska, Marcin Misaczek (tłumaczenia), S. Pawel (rysownik), Paweł Szpecht, Iwona Wiśniewska (tłumaczenia), Jakub Żurek

Adres Redakcji: Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska Sp. z o.o., 02-222 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 181 (Ochota Office Park). Telefony: **sekretariat:** (022) 608 40 50; **faks:** 608 40 77; **sekretarz redakcji:** 608 40 73; **szef działu software:** 608 42 24; **szef działu hardware:** 608 40 82; **red. online:** 608 42 19; **studio graficzne:** 608 40 43

E-mail: redakcja@komputerswiat.pl
Adres WWW: www.komputerswiat.pl

Najniższe ceny w kraju: oferty dystrybutorów (do 10 pozycji) prosimy nadsyłać faksem pod numer (022) 608 40 77

Listy do redakcji, pytania do specjalistów prosimy kierować pod adresem redakcji lub pod redakcyjny numer faksu, podane wyżej

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Prenumerata: Poczta Polska, RUCH

Wydawca: Axel Springer Polska Sp. z o.o. członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Wydawców i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
Adres: 02-222 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 181 – Ochota Office Park, Recepcja tel. 608 40 00, Sekretariat Prezesa tel. 608 41 00

Prezes Wydawnictwa: Wiesław Podkański. **Dyrektor Generalny:** Robert Sandmann. **Dział Reklamy:** Guenter Schaefer, tel. 608 40 11. **Dział Promocji:** Ewa Sułek-Cichocka, tel. 608 40 57. **Dział Kolportażu:** Dariusz Piekarski, tel. 608 40 01. **Produkcja:** Elżbieta Garncarczyk, tel. 608 41 44. **Dział Imprez Specjalnych:** Marzena Daszkiewicz, tel. 608 41 02. **Księgowość:** Janusz Bąk, tel. 608 40 30. **Przygotowalnia:** Amos Poland, tel. 663 78 02. **Druk:** PPW UNIPROM SA Warszawa, ul. Mińska 69, tel. 810 49 57, faks 810 57 06

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Fot. FREE, BE&W, PAWEŁ GROMADA

inspirujące
miniwieże
według Twojego przepisu

FX-1T

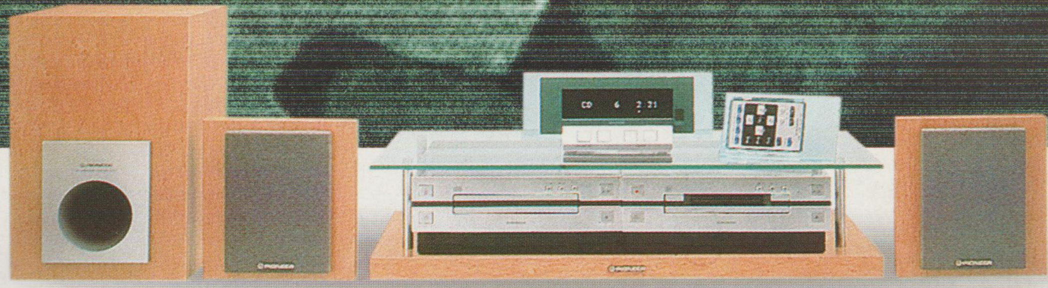
amplituner AM/FM z RDS i możliwością zaprogramowania 24 stacji oraz przetwornikiem C/A z układem Legato Link Conversion • połączenia światłowodowe pomiędzy komponentami • moc wyjściowa 50W (RMS, 1kHz, 6ohm) na kanał • głośniki dwudrożne z Power Bass o mocy muzycznej 80W (DIN), ekranowane magnetycznie • dostępne zestawy z odtwarzaczem CD (FX-1), magnetofonem (FX-1T) i minidyskiem (FX-1MD)

NS-5

amplituner zintegrowany z odtwarzaczem CD • duży wspomagany silniczkiem wyświetlacz z regulacją kąta ustawienia, kontrastu i opcji wyświetlania • całkowita moc wyjściowa 60W: 30W (RMS, 1kHz) na kanał • odtwarzacz CD z optycznym wyjściem cyfrowym • tuner AM/FM z RDS i możliwością zaprogramowania 24 stacji • głośniki dwudrożne ekranowane magnetycznie • futurystyczny pilot formatu karty kredytowej • dostępne zestawy: podstawowy (NS-5), z magnetofonem (NS-5T), minidyskiem (NS-5MD) oraz zestaw kina domowego z procesorem Dolby Prologic Surround, pilotem zdalnego sterowania i głośnikami (NS-AV5)

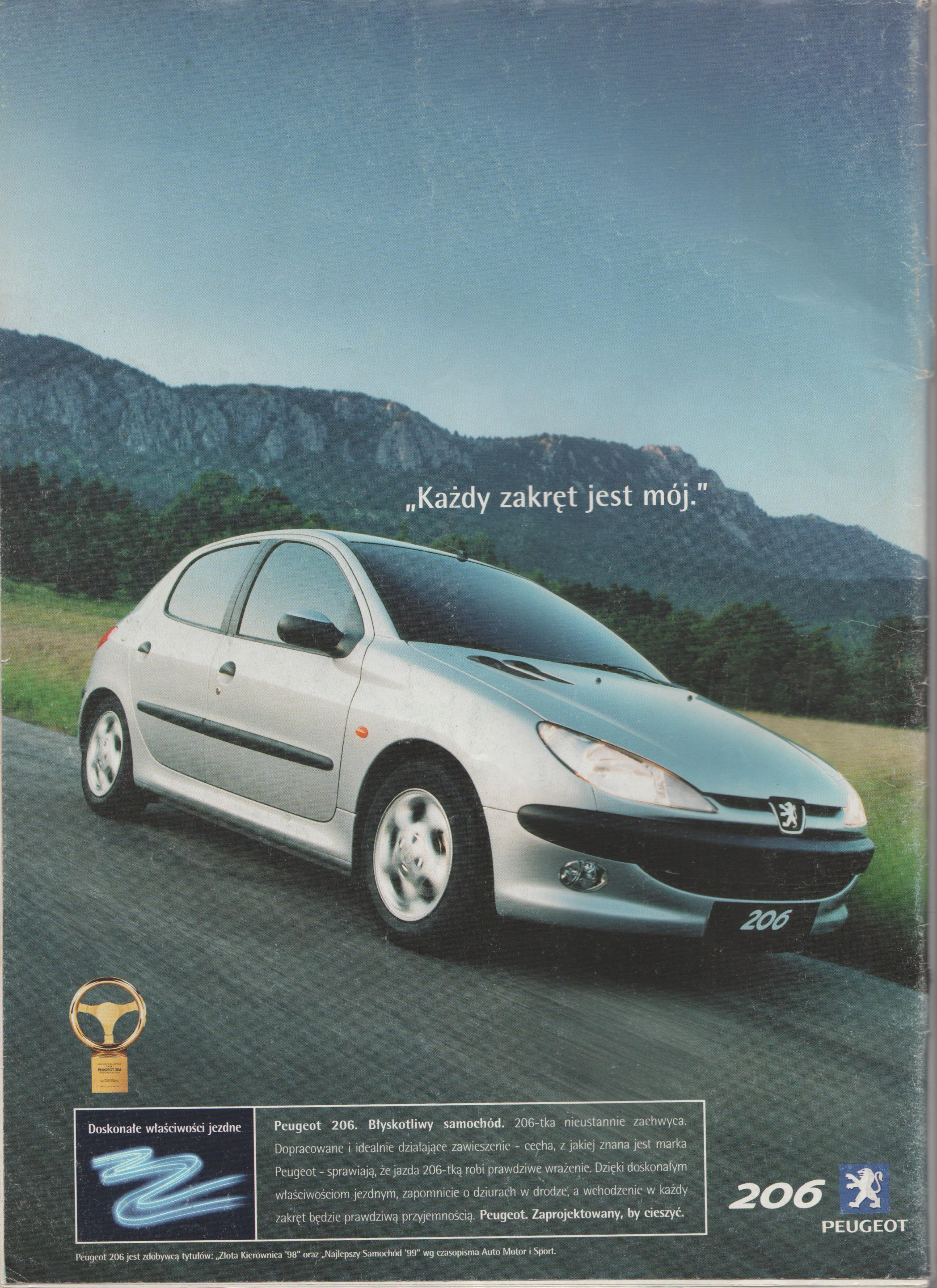
NS-7

amplituner zintegrowany z odtwarzaczem CD • oddzielny wyświetlacz fluorescencyjny • system głośników 3D - głośnik basowy i 2 satelitarne o płaskiej konstrukcji umożliwiającej zawieszenie na ścianie • całkowita moc wyjściowa 110W: głośniki satelitarne 30W na kanał, głośnik basowy 50W • odtwarzacz CD z optycznym wyjściem cyfrowym • tuner AM/FM z RDS i możliwością zaprogramowania 24 stacji • futurystyczny pilot formatu karty kredytowej • dostępne zestawy: podstawowy (NS-7), z magnetofonem (NS-7T) i minidyskiem (NS-7MD)

Pioneer

DSV Trading SA, Chrzanowskiego 10, 80-278 Gdańsk, tel.(058) 341 00 14 (16), 348 27 71, fax 341 00 25, e-mail: pioneer@dsv.com.pl

„Każdy zakręt jest mój."
206
Doskonałe właściwości jezdne
Peugeot 206. Błyskotliwy samochód. 206-tka nieustannie zachwyca. Dopracowane i idealnie działające zawieszenie - cecha, z jakiej znana jest marka Peugeot - sprawiają, że jazda 206-tką robi prawdziwe wrażenie. Dzięki doskonałym właściwościom jezdnym, zapomnicie o dziurach w drodze, a wchodzenie w każdy zakręt będzie prawdziwą przyjemnością. **Peugeot. Zaprojektowany, by cieszyć.**
206
PEUGEOT
Peugeot 206 jest zdobywcą tytułów: „Złota Kierownica '98" oraz „Najlepszy Samochód '99" wg czasopisma Auto Motor i Sport.